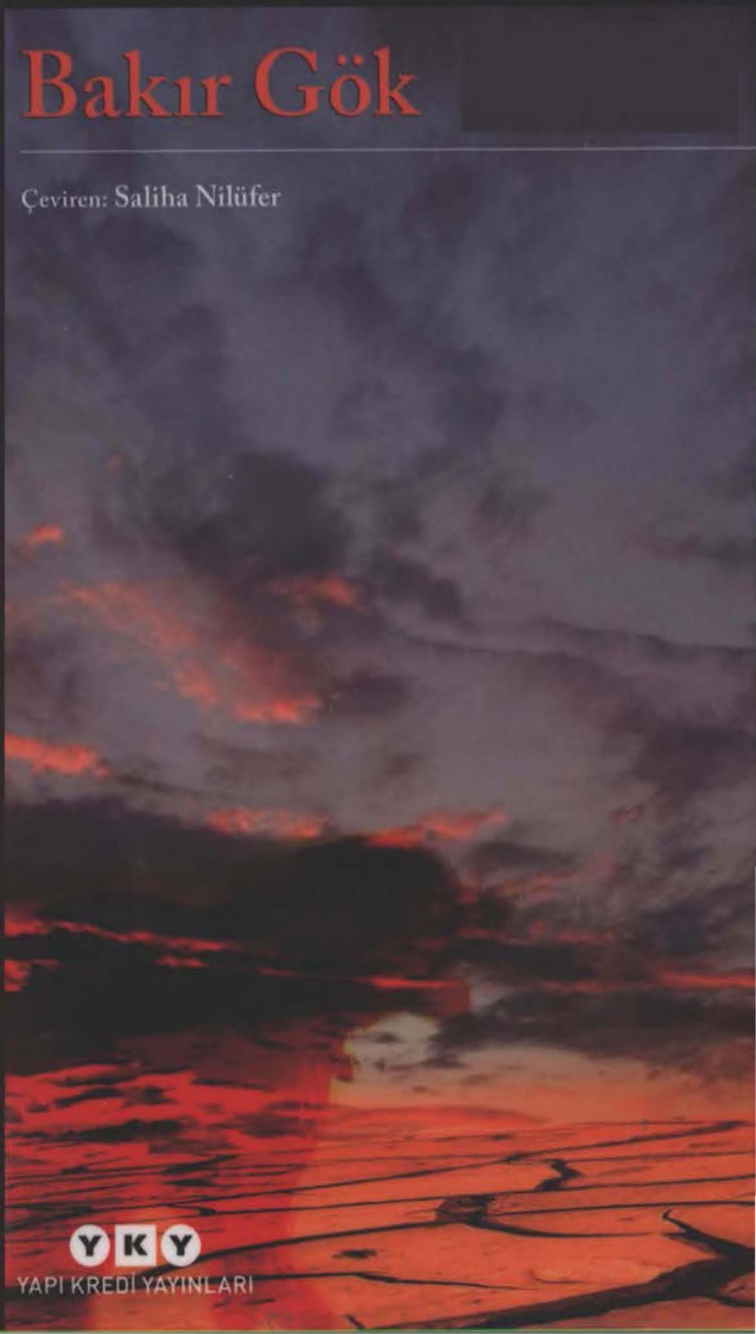
Emiliano Monge

Bakır Gök

ROMAN

Çeviren: Saliha Nilüfer

YKY
YAPI KREDİ YAYINLARI

BAKIR GÖK

Emiliano Monge 1978 yılında Meksika'da doğdu. Universidad Nacional Autónoma de México'da Siyaset Bilimi okudu. Bir süre burada ders verdikten sonra İspanya'ya taşındı. Şu an Barselona'da yaşıyor. 2008 yılında bir öykü kitabı (*Arrastrar esa sombra*) ve 2010 yılında bir romanı (*Morirse de memoria*) yayımladı. Bu iki eser Antonin Artaud Ödülü finalistliğine layık görüldü. *El País, Letras Libres, Reforma y Gatopardo* gibi yerlerde yazıları yayımlandı, aynı zamanda editör olarak çalıştı. 2011'de Guadalajara Uluslararası Kitap Fuarı'nda Latin Amerika'nın en önemli 25 yazarından biri olarak seçildi. 2012 Jaén Ödülüne layık görülen *Bakır Gök* yazarın üçüncü kitabıdır.

Saliha Nilüfer 1972, İstanbul doğumlu. İngilizce ve İspanyolcadan çeviri yapıyor. İlk şiirleri *Kitap-lık, Ludingirra*'da yayımlandı. İlk romanı *Sebastian Knight Bir Endülüs Hikâyesi* Pan Yayıncılık tarafından 2006'da yayımlandı.
Başlıca çevirileri: *İnsanın Bir Dakikası* (Stanislaw Lem), *Tuhaf Zamanlar* (Eric Hobsbawm), *Nietzsche'nin İdeası* (Fernando Savater), *Gölgedeki Gezgin* (Federico Andahazi), *Dünya ve Ben* (Juan Jose Millas), *Cennet Başka Yerde* (Mario Vargas Llosa), *Dört Ziyafet* (Meir Shalev), *Neden New York Neden İstanbul*, (Ahmet Gürsoy), *Yasak Bölge* ve *Çekişme Diyarında* (Juan Goytisolo).

EMILIANO MONGE

Bakır Gök

Roman

Çeviren:
Saliha Nilüfer

YKY
YAPI KREDİ YAYINLARI

Yapı Kredi Yayınları - 4322
Edebiyat - 1213

Bakır Gök / Emiliano Monge
Özgün adı: **El Cielo Árido**
İspanyolcadan çeviren: **Saliha Nilüfer**

Kitap editörü: **Seda Ersavcı**
Düzelti: **Korkut Tankuter**

Kapak tasarımı: **Nahide Dikel**
Sayfa tasarımı: **Mehmet Ulusel**
Grafik uygulama: **İlknur Efe**

Baskı ve Cilt: Ertem Basım Yayın Dağıtım San. ve Tic. Ltd. Şti.
Başkent O.S.B. 22. Cad. No: 6 Malıköy / Ankara
Tel: (0312) 640 16 23
Sertifika No: 26886

Çeviriye temel alınan baskı: Random House, Barcelona, 2012
1. baskı: İstanbul, Mart 2015
ISBN 978-975-08-3140-9

© Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.Ş. 2012
© Emiliano Monge, 2012
Sertifika No: 12334

Bütün yayın hakları saklıdır.
Kaynak gösterilerek tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında
yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.Ş.
İstiklal Caddesi No: 142 Odakule İş Merkezi Kat: 3 Beyoğlu 34430 İstanbul
Telefon: (0 212) 252 47 00 (pbx) Faks: (0 212) 293 07 23
http://www.ykykultur.com.tr
e-posta: **ykykultur@ykykultur.com.tr**
İnternet satış adresi: **http://alisveris.yapikredi.com.tr**

Damián García Vázquez'e

I am one, my liege,
Whom the vile blows and buffets of the world
Have so incensed that I am reckless what
I do to spite the world.*

W. Shakespeare, *Macbeth*

* Ben, kralım, öyle silleler yedim ki dünyadan, / Öyle canıma tak dedi ki çektiklerim, / Ne olsa yaparım bu dünyaya karşı. Çev. S. Eyüboğlu, *Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, 11. basım, 2014*

İÇİNDEKİLER

İstifa • 11
Ana Rahmine Düşme • 26
Kısmet • 40
Doğum • 54
Hüsran ve Telafi • 66
Ortadan Kaybolma ve Firar • 89
Dine Dönme ve İhmal • 110
Terfiler • 140
Cenaze Merasimi • 163

İstifa

Bu, hiç farkında olmasa da kendi çağı olan bir adamın - Germán Alcántara Carnero'nun ve burada yalnızca onun adında yoğunlaşan bir yerin hikâyesi... Kesik kesik bir biyografi gibi anlatılmayı gerektiren, kabına sığmaz ve doğal bir şiddetin hikâyesi ve başlangıç noktası aslında burası olmamalı: 13 Mayıs 1956'da güneşin tam tepedeki yerine konumlanmasından ve kadınların evlerin perdelerini çekmesinden dakikalar önce; küçük frenk inciri kaktüslerinin harmani gibi sürükledikleri gölgelerini devşirdikleri, kuşların kireç beyazı duvarların çatlakları arasında ya da henüz yeşerip yapraklanmış dalların üzerinde saklanmaya gittikleri vakitte, bürosunda –süslü püslü detayları olmayan bir büroda– oturmakta olan Félix Salvador Germán Alcántara Arreola ve María del Pilar y Consuelo Carnero'nun tek evladı Germán Alcántara Carnero bu saate adeta hayatının atlasında yer almıyormuşçasına tanıklık ediyor: Bu anın o denli hayalini kurmuştu ki nihayet gelip çattığına, her şeyin geride kaldığına inanmak zor onun için.

Germán Alcántara, 'Sonunda hepsi bitti,' diye geçirir içinden ve tıpkı yerden havalanan bir kuş sürüsünün kanat çırpması gibi, yüreği onlarca duyguyla pır pır eder. Az önce tanıştığımız ve parmaklarıyla çalışma masasının üzerinde hayali bir çizginin üzerinden geçmekte olan bu adam, 'İşte her şeyin sona erme zamanı,' diye geçirdi içinden ısrarla: 'İşte bu yanda şimdiye kadar yaşadığım hayat ve şu yandaysa şimdi başlayan hayatım. Kin, nefret ve hüzün öteki tarafta kaldı, buradaysa teselli ve umut kapıda.' Bu hikâyenin akışı boyunca izini süreceğimiz Germán Alcántara –sürekli bir akışı olmayacak bir hikâye bu, zira bir hikâye olmasından önce bir hayat söz konusu ve bir hayatın yalnızca göz alıcı kısımları önemlidir– kafasını sallayarak ve ellerini şaklatarak çalışma masasına çizdiği hayali çizgiyi siler, küçük bir teneke kolu seyrederek hayallere dalar; kapısında iki kadının dikildiği ve çok geçmeden gözünün önünden silinecek derme çatma bir eve doğru giden açıklığın geniş görüntüsü canlanır gözünün önünde: Germán Alcántara

Carnero'nun yüzüne bir sinek konar ve çocukluğundan bu yana sakladığı küçük teneke kol salt bir nesne olup çıkar gözünde.

İzlediğimiz bu adamı anılarından söküp alan sıcaktan mayışmış sinek boşlukta taklalar atarak çalışma odasının sol köşesinde duran lenduha gibi bir nesnenin üstüne konar: İki parmak toz katmanının altında duran vaktiyle sarı olan bu gri vantilatörün kolları dönmeyeli uzun zaman oldu; Germán Alcántra'nın çoktan bu eşyayı başından atması gerekirdi ama Anne Lucretius Ford'un bu büroyu ilk ziyaretinde getirdiği hediyeyi nasıl atsın tabii... Bu adamın –aynı zamanda bizim adam diye hitap edeceğimiz bu adamın– hatıralarında kırılmış ve kirli bir vantilatör şu anıları çağrıştırıyor: Bizimadam buradan aşağı inen koridoru dönünce Anne Lucretius Ford'u aletin içinde bulunduğu kutuyu sürükleyerek merdivenleri çıkarken gözünün önüne getiriyor; bu aleti bugün burada bırakacak giderken. Germán Alcántra Carnero vantilatörün paslı üç koluna bakarak aslında Anne Lucretius'la konuşur gibi, 'Bugünden itibaren başlayacağım hayat aklına hayaline gelmezdi değil mi!' diye belirtir. Kafasını sallayarak onun yeniden bir vantilatör olduğunu hatırlar ve şu an içinde bulunduğumuz ana geri döner. 'Geçmişi düşünmemeliyim, sadece olacakları düşünmek istiyorum bugün.'

Ve yüksek sesle bir kez daha belirtir, "Bugün yeni bir sayfa açıyorum... Geçmişi düşünmemeliyim... Artık hatırlamama gerek yok... Bugün her şey yeniden başlıyor." Germán Alcántra Carnero'nun kafasında yankılanan sesler nihayet susar ve Anne Lucretius Ford'un hatırasının çekip gittiğine ve onu geçmiş zamandan koparıp şu an bulunduğu o en çok arzuladığı anın içine sökün eden başka bir anı olmadığına emin olur. Gelgelelim bir öncekinden farklı bir sinek bu kez bizim adamın gözlerinin önünden uçar ve beriki tuhaf biçimde onun uçuşunu takip eder ve bu kez de gözleri Teobaldo Pascua Gómez'in portresine takılır. Vaktiyle patronu olan adamın burnunu, taş gibi iki elmacık kemiğini, sağlam şakaklarını, gür kaşlarını, mat saçlarını, çenesiz suratını, bomboş ve buz gibi bakışlarını görünce bizim adam isabetli karar verdiğine kanaat getirir; 'Çekip gitmekle iyi ediyorum. Kalsaydım kaderim hep aynı kalacaktı. Benim sonum da tıpkı o kiliseyi yakmak için dağa çıktığımız o sabahki gibi olacaktı.' Adamın yani bizim bizim adamın şansına sinek bir kez daha uçmak üzere havalanır ve yeniden hatıralara daldığını anlayan Germán Alcántara Carnero da

gözlerini Teobaldo'un portresinden ayırır; sonra iki elini de yumruk yaparak kısık sesle söylenir, "Bunların hiçbirini düşünmemem gerek artık."

'Bugünden önce olup biten hiçbir şey üzerine düşünmemeliyim.' Bizim adam önünde duran duvarda gözlerini gezdirip, asılı duran nesnelere –birkaç parça yağlı ip, üç asma kilit, üç zincir parçası, bir el testeresi, birkaç dişçi aletine– bakarken, 'Bu önümde kalan günlerin ilki,' diye geçirir içinden; birkaç aydır ilk kez gülümser ve 13 Mayıs 1956'da saat 12:33'te, güneşin dimdik tepede olduğu ve dünyanın kendi gölgelerinden mahrum kaldığı saatte kendi kendine: "İşte şu tarafta şimdiye kadar sürdüğüm hayat ve şu taraftaysa tam şu anda başlayan yaşamım..." diye belirtir. "İşte kin, nefret ve hüzün öteki tarafta kaldı, buradaysa teselli ve umut kapıda, şu tarafta havadan mahrum bırakılmış varlıklar ve bu taraftaysa, kim bilir günün birinde belki de yeni bir soluk getirecek olanlar..." Germán Alcántara Carnero gülümsemesi daha da yayılarak dünyaya okkalı bir kahkaha koyverir ve çalışma masasına iki eliyle şaplak atarak –yeri gelmişken söz edilmesi gerek ellerinden, dev gibi adeleli eller bunlar, adeta boğazlamak, yırtmak, asmak, koparmak için tasarlanmış, haddinden büyük eller– tıpkı şu an içinde bulunduğumuz saatte hayatını ortadan ikiye ayırırcasına bürosunda hâkim olan buz gibi sessizliği ortadan yarar: "Sadece olabileceğim kişi değil, neye karar verirsem onu olacağım zaman başlıyor artık."

Germán Alcántara Carnero altın rengi kapı koluna bakarak, "Ne büyük bir heyecan var şu anda... Bu an nasıl da gerçek... sonunda nasıl da çekip gidiyorum," deyiverir. 'Şu kapıdan çıkacağım ve geçmiş ardımda kalacak. Bu yerde geçirdiğim tüm günleri sahiden de unutacağım, bu yerde olup biten her şeyi unutacağım. Sonrasında kendimi suçlamak istemiyorum... Yaptıklarım üzerine düşünmek istemiyorum. Onları neden yaptığımı... Hatta bir anlamda bunları yapmaktan neden zevk aldığımı da... Neden başka türlü yapmak istemediğimi...' Neyse ki, bu hikâyenin akışı açısından –esasen bu fikirle yani akış fikriyle ilintilendirilmemesi daha iyi olacak bu hikâyenin atlamaları açısından– bizim adam kapının koluna bakmayı sürdürürken ve şu anda olanı yaşayıp bitirirken yeniden kendi kendine söz verecek: Yani her ne kadar bizzat o, şu an bulunduğumuz dakikadan önce olup bitenleri unutmayı becerse de, hatırlamak ve eksik olanı telafi etmek için ben buradayım; Germán

Alcántara Carnero'nun günün birinde yazmış olduğu sayfalar benim elimin altında; adamlarının arasından çıkardığım beş tanık ifadesi, zamanında basında çıkan ve kestiğim gazete kupürleri, zamanı geldiğinde aldığım notlar ve bu hikâyeye şeklini şemalini vermek için tasarladığım olayların anlatımı da –Germán Alcántara Carnero'nun hikâyesine, yaşadığı bölgenin, yaşadığı dönemin kan ve ateşle damgalanmış hikâyesine şekil vermek için hepsi elimin altında... Dediğim gibi bu öyle bir hikâye ki, akış kelimesiyle ilintilendirilmemesi daha uygun kaçar: Zira her şeyden önce bu, akıp giden anlar silsilesinden ibaret.

Bizim adam ısrarla, 'Merdivenlerden ineceğim ve bu son inişim olacak. Bir daha bunların hiçbirini düşünmek istemiyorum... Bugünün öncesinde yapmış olduğum hiçbir şeyi düşünmeyeceğim,' diye geçirir içinden, tıpkı bir mezbahacının gözlerini hayvanın postundan ayırışı gibi, gözünü kapı kolundan ayırır ve oturduğu sandalyeyi arkaya iterek yine avaz avaz bağırarak ekler: "Koridoru hiç duraksamadan geçeceğim ve hükümet binası salonunu da... Ne bir veda etmek istiyorum ne de bana bir kutlama, şenlik yapmalarını." İnsanda acaba elimi uzatsam değip içinden öte tarafına geçer mi hissiyle dokunma isteği uyandıracak kadar sıska olan bu adam, Germán Alcántara Carnero, kalbi heyecandan duracak gibi ve ruhu coşkuyla kabarmış halde, oturduğu sandalyeyi biraz daha geriye iter ve dedikoducunun tekinin kendisine kulak misafiri olmasına hazırlıklı, sandalyesi kayarak geride durmadan önce bağırır: "Bana bir sürpriz yapmasınlar en iyisi... Bana tuhaf bir şey hazırlamasınlar daha iyi. Bir kutlama düzenlememelerini açık seçik ifade etmiştim." Bizim adam şimdi ayağa kalkarak dudaklarında yeniden bir gülümseme belirmesine izin verir ve 'Bunlara da veda etmeyi düşünmüyorum,' diye geçirir içinden, kafasını çevirir ve bürosunu tıka basa dolduran nesnelere bakar: Birbiriyle uyum içinde olmaktan ziyade oraya istiflenmiş gibidirler, tıpkı kullanılmayan şeylerin üst üste yığılıp durduğu gibi istiflenmiş... 'Tüm bu şeyleri burada bırakacağım. Gerçi birkaçını yanımda da götürebilirim... Harap olmuş bir sandalyeyi ne yapayım... Bu dosya dolabı bir işime yarardı belki. Bu vitrin ve yerinden kımıldamayan sandık ne işime yarar ki alsam... Bu saati ve zinciri alabilirdim gerçi.'

Bizimadam bir an düşündükten sonra, "Sadece önemli şeyleri alacağım yanıma," der kendi kendine, şu andan itibaren ona böyle

sesleneceğiz. Bizimadam, kendi kendine bir saniye düşündükten sonra, geriye doğru bir adım atıp vücudunu eğerek dün bu büroya getirdiği bir kutuyu çıkarır yerinden: Öyle ya Bizimadam bugünden önce buradan bir iki şeyi alarak çıkmaya karar vermişti: 'Sadece önemli şeyleri götüreceksin.' Bizimadam bir kez daha neyi götürüp götürmemesi gerektiğini düşünmeden, yerden aldığı kutunun içine alelacele birkaç zarf tıkıştırır; bir kurdeleyle birbirine bağlı bir iki anahtar, ölümden sonra Camilo Mónico el Macías Cino Osorio'dan aldığı mendili, Anne Lucretius Ford'un yaralandığı gün belindeki kuşağı, ona bakılırsa içinde bir fosilin saklı olduğu taş parçasını ve nazarlığını yani, on iki yıl önce göğüs kafesini parçalayan ve bronşlarını delen ve sonra sağ kürek kemiğine saplanan kurşunu sakladığı küçük keseyi... Bizimadam gözle görülür bir hassaslıkla kutunun içine koyduğu keseye bakıyor ve onu dikkatle çıkarıp masaya koyarak açmak için bunun en uygun zaman olduğunu düşünüyor, uzun yıllar oldu açmayalı.

Germán Alcántara Carnero, henüz altmışına gelmemiş olan ve bir altmıştan daha uzun boylu olmadığı halde sıskalığından ötürü daha uzun duran bu adam, önünde yaprakları açılmış bir çiçek gibi duran bohçayla dudaklarında gülümseyişi aniden donup kalan bu adam, epey bir müddettir gümüş içinde duran bu fişeği alıyor, baş ve ortaparmağının arasında tutuyor ve parıldadığını görünce yaralandığı anın hatıralarına dalıp kayboluyor. O ve adamları barajın orada pusuya yatmış birkaç adamın etrafını çevirmişlerdi ki, adamlarına dönerek Bizimadam şöyle demişti: "Buradan bir yere kımıldamayın, buradan sonra ben tek ilerleyeceğim." Yürüdüğü yoldan gitmemesi gerektiğini anlamış olmasına rağmen Bizimadam tuhaf davranmış olduğu o günü anımsamaya devam eder: Adamlarını sessiz kalmaları için uyardıktan sonra nehre doğru gitmiş ve onları gafil avladığını düşünerek dört bir yana bağırmıştı: "Hemen o barajdan çıkın... Burada olduğumu ve yalnız geldiğimi görmüyor musunuz? Buradayım ve bekliyorum." Germán Alcántara Carnero fişeğin gümüş ışıltılarından gözünü ayırarak bir kez daha kafasını sallayıp elini göğsüne götürerek, bir kez daha tökezleyip hikâyesinin içine düştüğünü anlar; 'Belki de buradan hiçbir şey alıp götürmemem gerek.' Yaralandığı anın hatırasını aklından savuşturmaya çalışırken, 'belki de bu fişeği de götürmemem gerek,' diye ekler –ki o an da bu hikâyede, yani Germán Alcántara

Carnero'nun hayatını aydınlatacak anların hikâyesinde vakti geldiğinde ayrıntılarıyla anlatılacak.

'Yanıma hiçbir şey almayacağım, burada kalsın geçmişim... Bu hayat burada kalsın, başka bir hayata sahip olabilmek adına bu hayattan feragat ediyorum.' Germán Alcántara Carnero bir kez daha kafasını sallayarak ısrar eder: 'Beyaz bir sayfa açmak için buradan eli boş çıkmam gerek. Buradan hiçbir şeyi, hiçbir anıyı beraberimde götürmeyeceğim. Peki ya çekip gidişinin sebebini de unutursan ne olacak... Her şeyi unutacak olursan bugün seni çekip gitmeye iten şeyi de unutursun...' Bizimadam, 'Dolayısıyla neden gittiğini unutursan bu diğer hayatı garipsemeye başlamaz mıydın?' diye sorar kendine ve anında yanıtını verir. 'Buradan neden çekip gittiğini daima aklında tutmalısın. Bugün hükümet binasını terk etmeye seni iten sebepleri daima hatırında tutmalısın. Yani firarının sebebi olan şeyleri götürmelisin buradan yanında: bu gümüş rengi fişeği, Cino Macías'in kanlı mendilini, öldüğü vakit Anne Lucretius Ford'un taktığı kuşağı, onu savunamadığın o saatte giydiği kıyafetine taktığı kuşağı... Onu nasıl savunacağını bilemediğin saatte...' Nazarlığını kutuya kaldırdığı anda kendisini geçmişte bulmasıyla bir kramp, hayır daha doğrusu bir sancı nedeniyle irkiliyor Bizimadam.

Bizimadam bir hendeğin içinde saklanmış hızlı hızlı soluk alıp veriyor, kalp atışları birbirini kovalıyor adeta, ayrıca dili bir paçavraya dönmüş ve parmakları Anne Lucretius'un karnındaki kanayan yarayı kavrıyor. Son derece kısık bir sesle, yani denebilir ki neredeyse mırıldanarak: Neredeyse mırıldanarak ve yerde yaralı yatan kadına yüzünü yaklaştırarak Germán Alcántara Carnero şöyle belirtir, 'Düşündüğün kadar ciddi değil, sadece bu kadar çok hava çekme içine, küçük küçük nefes almaya çalış.' Gördüğümüz kadın ağırlığını taşıyamadığından göz kapaklarını sımsıkı yumup dudaklarını açarak yere düşer; buna karşın kadının ne dediğini duyamayız, gerçi bu hikâye kadının mırıldandığı anda geçiyor olsaydı duyacaktık –zira Bizimadam birden bir anıyı beraberinde götürmesi gerekse de onun gümrah dalları arasında kaybolmaması gerektiğini idrak eder, buradan ayrılışının nedenlerini götürmesi gerekse de bunları şimdi düşünmemeli; 'Buradan çıkmalıyım. Bu bürodan sonsuza dek ayrılmalıyım.' Germán Alcántara Carnero, kutusuna iki noksan nesneyi, Ignacio del Sagrado Sandoval-

Iñiguez Martinez'i yakaladıkları akşam Prieto Hernández'in ailesinden çaldığı totemi ve başka bir memlekette yaşadığı vakitlerden kalan bozuk parayı da koyarak, 'Her ne olursa olsun bu adam çekip gider,' diye belirtir.

Bizimadam yeniden kapı kolunu incelerken, "Her şey olacağına vardı ve hayata geçtikleri anda başka türlü olmasının bir yolu yoktu ve bir kez olup bittikten sonra başka zaman başka türlü olmalarının da bir yolu yok," diye söyleyiverir ve söylediğinin bir anlamı olmadığını fark eder, ayrıca şu anda kendi kendine daha keskin ve daha hakaretamiz olmasının da koşulu olmadığını; 'Ne olursa olsun bu an yaşanacaktı. Ne olursa olsun önünde kendisini bekleyen yıllar da öyle. Bu anılar aniden her an gelebilirdi. İkide bir şimdiki zamana uzanabilirlerdi. En azından artık omzumdan suç yükü düşecek. En azından geriye sadece utanç kalacak. Bağışlanma ve teselli de bulunmuş olacak. Buradan gitmiş olacağım.' Bizimadam başını kaldırıp geçmişe yönelik korkusunu umuda dönüştürerek, gözlerini kapının kolundan ayırdı ve aynı zamanda bakışlarının büronun içinde kaybolmasına son verdi: 'Daima o günleri anımsamak zorunda olacaksam ne var bunda... Tüm bunları hatırlamak zorunda olacaksam...' Germán Alcántara Carnero gülümseyerek ve dışarıda tam tepeye yükselmiş olan ve içeri giren güneşin ışıklarına yüzünü teslim ederek, 'Önemi olan tek şey şu anda çekip gidiyor olmam!' diye geçirir içinden. 'Yeni bir hayata başlıyor olmam... Sonsuza kadar buradan ayrılıyor olmam!'

İçinde hatıralarını sakladığı küçük kutuyla birlikte yürürken Bizimadam ısrarla, 'Çekip gittiğime göre ne çıkar bundan... Önemi olan tek şey gidiyor olmam ve yeni bir hayata başlamam,' diye düşünür yeniden. Germán Alcántara Carnero şu anda içinde bulunduğumuz anın tadını kaçırabilecek şeyleri aklından savuşturarak, 'Geleceğim bugün başlıyorsa neden adımlarımda duraksayayım,' diye ekler; bulunduğumuz an konusunda yeniden uyaralım: Burada başlamaması gerekse de burası hikâyenin başlangıç noktası.

13 Mayıs 1956'da sıcağın dünyayı ve üzerinde yaşayan sakinlerini kasıp kavurduğu saatlerde; güneş krallığının tahtını usuldan terk ederken, böceklerin önceden kondukları yerlerde uyudukları vakitte, Germán Alcántara Carnero –astlarının ona uzun yıllardır taktığı isimle el Gringo; yani el Gringo Alcántara Carnero kendisinden ve ayrılma sebeplerinden şüpheye düştükten sonra küçük

kurşunu ve bir zamanlar Sandoval Iñiguez Martínez'den çaldığı zincirden oluşan sarkacı serçeparmağına dolayarak nazarlığın havada takla atmasını seyrediyor.

Bizimadam, 'İşte şu anda yapmam gereken şey bu,' diyor, bu sefer kelimeler dudaklarını kavurup geçen yanan bir magma alevi gibi kontrol edilemez bir kuvvetle çıkıyor ve aynı zamanda dudakları kavrulurken şunu idrak ediyor: 'İşte hepsi bu, bundan ibaret, ötesi yok.' Germán Alcántara Carnero'nun nazarlığının sarktığı eli, adeta hayali bir dördüncü boyutu ölçercesine açılıyor ve bir parmağının ucu göğüs kemiğini bir örümcek şekliyle süsleyen eski yarasının üstüne dokunuyor. İçinde bulunduğumuz büronun ısısı dışarıyı aratmayacak durumda şu anda: Öyle bir sıcaklık ki nesnelere yapıştı mı suyunu çıkarıyor her şeyin; zeminden ahşabın kokusu tütüyor, sandalyenin sırtına asılı duran ceketten deri kokusu geliyor, demir sandıksa leş kokusu salıyor. Birkaç saniye sonra, bunu belirtmek gereksiz sayılmayacaksa, ağır ağır akmış olabilecek birkaç saniyenin ardından Germán Alcántara Carnero'nun sol elinin altında sallanmaya devam eden kurşun, yukarı kalkarak epey yıllar önce terk ettiği yuvasına çarpıyor ve Bizimadamın teninden bir ürperti geçiyor. Gringo Alcántara Carnero irkilerek nazarlığını bedeninden uzaklaştırır ve sırtını kamburlaştırarak, 'Bugünün geleceğini biliyordum ama böyle olacağını bilmiyordum,' diye tutar onu.

Bizimadamın dudaklarına yani bu hikâyede –onun hikâyesinde– ona aynı zamanda hitap edeceğimiz şekliyle, Gringo'nun dudaklarına, bir zamanlar onun için önemli olan ve vakti geldiğinde sözünü edeceğimiz bir arkadaşını –Will D. Glover'i– anımsattığı için bu takma isimle anılmayı tercih eden Gringo Alcántara Carnero'nun dudaklarına yeniden bir gülümseme gelip yerleşir ve gözleri yine çakmak çakmak ışıldar, pencere camını bir uçtan diğerine yaran çatlakta beliren ışıltı kadar parlak bir ışıltıyla... Bulunduğumuz büronun dışında güneş yüksek yaylayı yakıp kavuruyor: Sıcaklığın en yoğun hissedildiği saatteyiz, ışığın saydam olduğu ve metallerin adeta içlerinde birkaç ampul yanıyormuşçasına parıl parıl parıldadığı saatler bunlar. Pencereden kuvvetle içeri dolan ve ona çoktan bürodan çıkmış olması gerektiğini salık veren ışıkla galeyana gelen Bizimadam, "Durup başladığım işi bitirmem gerek," diye belirtir yüksek sesle: İşte artık krallığının tahtını terk etmek üzere, neredeyse otuz yıl boyunca hem otoriter hem zalimane bir tarzda

yönettiği krallığını... Gringo Alcántara Carnero nazarlığını sarıp tekrar küçük bohçasının içine koyarak her iki bacağını ve kolunu gerer, sonra sırtını yay gibi kamburlaştırıp bir kez daha oturduğu sandalyeyi geri iterek duvara çarpıp bir raptiyenin düşmesine neden olur: İçinde yaşadığımız toprakları gösteren harita, sol köşesindeki raptiye çıkınca kirpik gibi yukarı kıvrılır.

Bir kez daha ayağa kalkan Bizimadam çaldığı ahşap İsa heykelini eline alır, gerçi kendisi kaçırdığım heykel demeyi yeğler; yeniden ayağa kalkarak arkadaşlarıyla birlikte ateşe verdikleri kiliseden kaçırdıkları tütsülenmiş İsa heykelini –yeri geldiğinde anlatacağım yangında yanan kiliseden kaçırdığı heykeli alır– ve şu anda neredeyse ağzına kadar dolu olan kutuya koyar; hiçbir zaman ona ait olmamış bu puttan neden kurtulmak istemediğinden çok da emin değil, günü geldiğinde o da olacak, günü geldiğinde birlikte gideceğiz o saate ama havayı kurutan ve kuyulara varana dek kupkuru yapan güneşin altında kaynayan bir kentin Bizimadamı beklediği şu dakika değil bunun zamanı. Buradaki tek su kaynağı uzun zaman önce yüksek mi yüksek yaylanın öte tarafına inşa ettikleri baraja ait, baraj bu kente, kentin altı köyüne ve şu anda Gringo Alcántara Carnero'nun hükümet binasındaki mevkiini terk etmekte olduğu, 30.234 nüfuslu küçük krallığı oluşturan on beş çiftliğe su tedarik ediyor; hepsi de akraba evliliklerinden olma çocukların torunlarından ve onların torunlarından oluşan bir nüfus bu, Bizimadamın tabiriyle damarlarında gümbür gümbür öfke, kin, ödleklik, kölelik, nefret ve dalavere akan bir nüfus –tıpkı yüzyıllar boyunca buraya kök salmak için gelen insanların ve bugüne kadar hayatta kalmayı başarmış az sayıdaki yerlilerin de kanında öfke, kin, ödleklik, kölelik ve dalaverenin akıyor olduğu gibi...

Bizimadam devrisi gün bu büroya getirdiği diğer kutuya uzanmak için eğildiğinde sırtının sırılsıklam olduğunu fark ederek, öfke içinde belirtir: "Gömlek giymek için iyi bir gün değildi bugün," derken dudaklarının arasından uzun bir puflama sesi çıkarır ve hemen akabinde Baldomero Díaz Cervantes'in attığı kurşunun göğsünde bıraktığı izin üzerinde ani bir kramp hisseder. 'İlk gün göğsümü yakan o sıcaklık söndü ve şimdi de bu buz gibi soğuk çıt çıt yakıyor oramı,' diye geçirir içinden Germán Alcántara Carnero ve sandalyesini bir kenara doğru sürükleyerek önce krallığının haritasını sonra yine duvarda çivili duran gazete kupürlerini ve gü-

nün birinde gazeteden kestiği hoplayıp zıplayan üç köpeğin fotoğrafını indirir duvardan; bu köpekler ona çocukken sahip olduğu ve evden kaçarken kendisine eşlik etmiş olan köpeklerini anımsatırdı; yeri geldiğinde o güne de gideceğiz birlikte. Birkaç saniye boyunca Germán Alcántara Carnero köpeklerinin hatırasına dalıp gittiyse de hemen akabinde göğsündeki soğuk kasılmayı yeniden hissedince gerçeğe döner. Günlerden bir gün, "Şikâyetiniz nedir?" diye kendisine soran doktora, "Bu tıpkı kızgın bir mangalın üstüne bir parça buz koymak gibi," demişti. Bizimadam başka memleketlerden gelmiş bu doktoru yeniden zihninden geçirir ve aksanını, tuhaf aletlerini ve stetoskopla göğsünü ve sağ kürekkemiğini dinlerken takındığı tuhaf halleri anımsayarak gülümser. Sonra cama doğru yürüyerek yine onun için önemli olan şeyi düşünür: 'Bu anın çoktan gelmiş olması gerekiyordu... Çoktan çekip gitmiş olmalıydım.'

Gringo Alcántara Carnero'nun baktığı heybetli ve boz rengi gökyüzünde, senenin bu vakitlerinde toz çok yukarı havalandığından hafiften toprak sarısı bir renge bürünmüş olan gökyüzünde, güneş öğlen vakti aldığı konumdan birkaç karış kaymış ve gölgeler oluşmakta artık. Bizimadam penceresinden, dünyayı yıkayan ışığın içinden bakınca meydanın girişini, bazı çeşmelerini ve tam ortasında yükselen büfeyi görebiliyor, az ileride ağaçların tepelerini, sonrasında kilisenin kulelerini, iyiden iyiye uzaktaysa etrafında yüzlerce çatıyla çevrelenmiş, dağa serpiştirilmiş mezar taşlarını... Germán Alcántara Carnero ta uzaklardaki mezar taşlarına kazılmış isimleri okuyabilirdi ama bunu yapmasına gerek olmayacak, bir daha asla yapmayacak bunu, onu bugüne kadar hâkimiyetine almış nefretin, kinin ve hatalı öfkenin kurbanlarının isimlerini bir daha asla saymayacak. Bizimadam, 'Çekip gidiyorum çünkü fazlasını gördüm,' der kendi kendine ve arkasını dönmesine, koşarak buradan çıkmasına, özgürlüğün gözlerinin önünde uzandığını görmesine şuncacık kalmıştır: Bir insanın bir yerden çekip gidebileceğini ama böylelikle bir hikâyeden çıkıp gidemeyeceğini tahayyül edemiyor, henüz bilmiyor bunu, günü gelecek, ancak yıllar sonra bir insanın kendi hayatından kaçabileceğini ama gölgesinden kaçamayacağını fark edecek.

Bu yerde yıllar yılı çalışmış olmasının artık sona ermesiyle birlikte, onu galeyana getiren ve şişiren nefretin de sona ereceğini varsaymaya iten tuhaf bir düşünce bu ve nefret ettikten sonra tüm

enerjisini tüketen, onu buz gibi donduran suçların sona ereceğini varsaymaya sevk eden bir düşünce; pişmanlığın bir sonu olacağını ve onu uçurumun ucuna götürürken ve orada kendini rüzgâra bırakan bir kuş gibi –ne ani çıkan rüzgârların ne boraların ne de sükûnetin yasalarını hesaba katarak kendini rüzgâra bırakan bir kuş gibi– tesellinin geleceğini sanma gafletine düşüren tuhaf bir hesap kitap... Halbuki hikâyemizin bittiği gün, Bizimadam ömrünün son günlerinde, "Uçurum daima uçurumdur," diye tekrar edecek birkaç kez; ama buna daha çok zaman var ve şu an için önemli olan bu değil. Aynı şekilde Bizimadamın geçmişi ya da geleceğinin de bir önemi yok şu anda; önemli olan tek şey içinde bulunduğumuz an: Aynı şekilde ne öfkesi, ne suçları, ne korkuları, ne Bizimadamın doğumu ne de babasının ölümü, ne fakirlerden kurulmuş bir orduda kaybolan yılları, ne yabancı bir ülkede geçen yılları, ne de şu an bulunduğumuz anı takip eden yıllar şu an önemli. Tek önemi olan Bizimadamın şu an içinde bulunduğu an ve işte başka bir hatıranın buna karışmasına izin vermeden hasretini çektiği bu anın, aynı zamanda hikâyemizin de başlangıcını teşkil eden bu anın tadını çıkarıyor.

13 Mayıs 1956'da Gringo Alcántara Carnero bürosunda bulunan yegâne pencerenin önünde durmuş, sol kolunu kaldırıp kepengin yanında duran ipi çekip bir anda kepengi indirerek içinde bulunduğumuz ortamı zifiri karanlıkta bırakıyor.

Işık oyunlarının denizi bir anda mekânı bir mezardan, betondan bir odanın içinde kısılıp kalmış bir bataklıktan farksız hale geliyor, Gringo Alcántara Carnero'nun yönünü bulmak için etrafını görmesine gerek duymadığı bir mekân bu: Zira burayı, nispeten ortalama büyüklükte sayılan bu mekânı avcunun içi gibi biliyor; tepe tepeye yığılmış mobilyalar üstü çizik çizik olmuş ve alt yüzeyi Bizimadamın sümükleriyle kaplanmış çalışma masasıyla ve deri ceketini arkalığından aldığı kırık sandalyeyle birleşince mekânın derbederliği katlanıyor –hayvan leşi gibi kokan demir sandıkta hapsedip açlıktan öldürdüğü ilk adamdan aldığı deri ceket o. Gringo Alcántara Carnero kendi kendine daima, 'Onları öldüren ben değilim, zaman,' demiştir ve gülerek kapağını kaldırdığı sandığı kapatırken, 'Tanrı'na söyle bakalım gelip seni çıkarıyor mu...' diye belirtmiştir, 'Gelip sahip çıksın sana, yapsın bakalım mucizeler... Kırsın bakalım benim kilitlerimi.' Ama bu mevzunun da yeri değil

şu an, şu an önemli olan tek şey ceketini kıvırıp kendisine garip gelen bir itinayla koluna asmış olması Bizimadamın, sonra dönerek kapıya doğru ilerlemesi ve şimdi büronun kapısını ardında açık bırakarak eşiği geçmesi...

Gringo Alcántra bir iki çöp tenekesinin dizili olduğu ve onun gazabından kaçıp kurtulabilmiş adamların siyah beyaz fotoğraflarının asılı durduğu bir mantar panonun bulunduğu koridorda emin adımlarla ilerliyor; Bizimadam bir yandan alt kata inen merdivenin basamaklarına ayağını atarken, 'Bugünden itibaren benim gözümde yoklar artık,' diye kendi kendine ant içiyor; alt kata indiğinde ayrılmasına tanıklık eden bakışlarla karşılaşacak. Ağzından çıkan kelimelerin yankılandığı boşluğa doğru, 'Bugünden itibaren bana erişemeyecekler,' diye tekrar ediyor, 'bugünden itibaren ben yok sayılacağım,' adeta bedeninden bir şey çıkmış gibi, adeta bir kez daha uçuşa geçmiş gibi; bugünden itibaren onlar artık bir hiçe dönüşmüş; adeta şu anda terk edermiş gibi yaptığı ve ona öfke telkin eden kaynağı geride bırakmak hayatından yük eksiltecek gibi; adeta avuntunun onu oracıkta, sokağın başında bekliyor olması gibi... Cino Macías'la birlikte gittiği ve Anne Lucretius ve Will David Glover'i de alarak kaçıp geri döndüğü o diğer vatandan gelir gelmez çalışmaya başladığı hükümet binasının son bölümüne girmeden evvel –o kaçış da kendine has yerini alacak hikâyemizde– Bizimadamın gülümsemesi biçim değiştirip neşeli bir mimiğe dönüşüyor; birkaç saattir ruhunu ele geçirmek için çırpınan bastırılmış, çekingen ve ölçülü bir neşe söz konusu olan; 'Bu anın havaya yükselmişim gibi bir his yaratacağı aklıma gelmezdi.'

Gringo Alcántara Carnero susamadığı halde susamış gibi yaparak kâğıttan koniye su dolduruyor, sonra kâğıdı ne yapacağını bilemediğinden büküp cebine atıyor: Buradan ayrılma anını ve bunun ona verdiği zevki olabildiğince uzatmak derdinde; zira sahiden de kendisini avuntunun beklediğini düşünüyor adımını atacağı sokakta. Kâğıttan cebine sızan su damlacıkları Bizimadamın bacağından aşağı süzülüyor, beriki hükümet binası salonunun birkaç adım ötesinde onu bekleyenlerin alkış kopardığını duyuyor. İki parmağı ağzında Will David Glover ıslık çalıyor, Mama'nın bağırdığını duyunca Oscar López Ley –nam-ı diğer Çinli– sızlanıyor, José Angel Ordóñez Sánchez –nam-ı diğer Beyin– davul niyetine kullandığı çöp kutusuna vuruyor, Ramiro López Palas Mama sabahtan beri

kesmekle uğraştığı kâğıtları havaya fırlatıyor ve Pascua de Ramones ikizleri Ausencia ve Amparo orada bulunan diğerlerinden alkışı kesmemelerini rica ediyor. Germán Alcántra Carnero'nun yüreğinde son kalan öfke kırıntıları arkadaşlarının alkış kopardığı salona girerken fokurduyor, ne söylemişti ama gürültü patırtı istemiyorum demişti, emir vermişti, "Parti marti düzenlemeyin!" 'Bu anımı mahvedemeyecekler..' Yürüyüşünü hızlandırarak, kendi kendine mırıldanarak, 'Hiç gerekli değil,' diye geçiriyor içinden, 'onların onurlandırmalarını kabul etmek demek, borçlu kalmak demek.' Gözlerini yumuyor; buna karşın kaçıp sığındığı gölgeler diyarında gözünün önüne bugüne kadar Gringo Alcántara Carnero'nun emrinde çalışmış olan adam ve kadınların yıpranmış görüntüleri geliveriyor.

Bakışlarını kimseye doğrudan yöneltmeden, "Bugün bile kimse yapması gerekeni layıkıyla yerine getirmedi," diye bağırıyor Bizimadam, "size demedim mi? Şerefime parti düzenlenmesini istemediğimi bilmiyor musunuz?" Kollarını iki yana açıp omuzlarını kaldırarak aynı ses tonuyla soruyor bunu. Bu sefer elleri belinde adımlarını hızlandırarak, "Anlayacağınızı düşünmekle kabahat benim tabii," diye ekliyor ve bağırıyor, "ve bu bana hiçbir şey anlamadığınızı fazlasıyla kanıtlamaya yetti de arttı. Ve hiçbirinizin asla bir şey anlamayacak olduğunuzu da... Bakalım şimdi ben gittikten sonra ne yapacaksınız, artık şefiniz değilim." Germán Alcántara Carnero hükümet binasıyla sokağı ayıran kapıya birkaç metre kaldığında deli gibi devam eden yürüyüşünü yavaşlatıyor ama daha aradan bir saniye geçmeden teatral bir tarzda arkasına dönerek birer ikişer gidişini izleyenlere, "Haydi bakalım," diyor yeniden, "artık şefiniz değilim ne yapacaksınız bakalım. Ben burada neyi nasıl yapacağınızı söylemeyince ne olacak bakalım..." Bizimadamın saçları ve omuzları üzerine demet demet altın sarısı bir ışık yağmuru düşüyor; dışarıda yeryüzünü yakıp kavuran güneş, 21 Şubat 1946'daki kuvvetli depremle yerinden oynamış ve bir daha yuvasına tam oturmamış çatı penceresinden giren karmakarışık ışık huzmeleriyle varlığını gösteriyor burada; burada adı geçen ve hikâyenin bundan sonraki sayfalarında kılı kırk yararak incelenecek olan günlerden farklı olarak deprem gününün, Bizimadamın hayatına dair bir şeyleri açıklığa kavuşturduğu yok, bundan ötürü burada enikonu incelenmeyecek.

'Sahiden de bensiz olduklarında ne halt edeceklerini bilmiyorum...' Gringo Alcántara Carnero, 'Bu kapıdan bir daha bu binaya geri dönmemecesine çıktığımda ne olacak?' diye soruyor kendine sessizce ve bir elini beline götürerek yanıtlıyor: 'Neyse ki umurumda değil. Bugünden itibaren bu sadece onların derdi.' Bizimadam taş çatlasa bir dakika önce göğsündeki örümceğe dokunduğu tombul parmağıyla kemerini gevşetir ve daha önce onlarca kez dokunduğu soğuk metali kavrayarak, 'Hiçbirinin üstüme atılacağını sanmam, buna yetecek cesaret yok onlarda,' diye belirtir... Germán Alcántara Carnero telaşsız ama normal bir hızda, yıpranmış kabzayı alır eline, horozu çekip tetiğe dokunur, şarjörü döndürür, 'Bana silah çekmeye de cesaret edeceklerini sanmıyorum. Ben burada karşılarındayken ellerini bellerine götüreceklerini sanmam.' Namlu ortaya çıktığında Bizimadam kolunu sallar ve sessizlik bir balon gibi şişerken kolu da havayı yarar ve sessizlik balonu silah koltuğa çarptığında patlar, alet birkaç santimetre kayıp koltuğun kenarından aşağı düşer ve küt diye yere çarpar. Gringo Alcántara Carnero avazı çıktığı kadar bağırarak, "Yukarıda bir dolu şey var. Hadi bakalım kımıldanın yiyorsa," diyor, "bir adım atmaya yeltenin hele," diye ekliyor ve söylediklerini duymalarıyla bakışlarını silahtan ona yönelten insanların yaşadığı şoku görüyor.

Bizimadam arkasını dönüp kapıya doğru yaklaşırken esrarlı biçimde, 'Benim büromda aynı zamanda öfke ve kin vardı... Orada olmayı her kim istiyorsa o suçun yanındadır,' diye belirtir; kapıya geldiğinde tıpkı gemi enkazından kurtulan birinin karaya sarılacağı gibi metalden yapılma ağır kapı elceğini tutar: 'Orada, yukarıda yıllar boyunca artacak olmasına rağmen, hiçbirinizin idrak edemeyeceği ve hissetmeyeceği utancı da bırakıyorum.' Gringo Alcántara Carnero kapının kilidini açıyor ve metalin klik sesini duyunca kocaman elleriyle elceği çekiyor: Kapı aralanınca birden dikdörtgen bir ışık huzmesi oluşuyor ve dört paslı menteşeden çıkan gıcırtı duyuluyor... 'Sahiden tüm bunları burada bıraktığını sanıyor musun, öfkenin, hiddetin ve utancın geride kaldığına inanıyor musun, bunlardan özgürleşmeyi becerebileceğini...' Ne yazık ki, Bizimadam dediğimiz adamın ve bundan sonra bizim hikâyemiz olacak hikâyenin şansına kulakların gözler ve ağızlar gibi kapanması mümkün değil: Bizimadam onu bir siluet haline çeviren dikdörtgen ışık huzmesinin içine dalıyor ve Germán Alcántara Carnero onu

bunca zamandır bekleyen ana nihayet son noktayı koyarak, 'Burada kalır mı kalmaz mı bilmiyorum ama bildiğim bir şey varsa buradan çekip gittiğim ve başka biri olmak için ne gerekiyorsa yapacağım,' diye karşılık veriyor; bu an aynı zamanda bizim hikâyemizin de başlayacağı an – her ne kadar esasında burada başlamıyor olsa da...

Ana Rahmine Düşme

Diyeceğim, bu hikâye, karlı bir havada yanan fenerler misali Germán Alcántara Carnero'nun hayatını korumaya alan parıltılı anların incelenmesinden ibaret; bunlar başlangıç olabileceği gibi pekâlâ ara bölüm ya da anlatının sonu da olabilir. Bu hikâye de tüm iyi hikâyeler gibi, sadece düğüm noktalarının ifadesine başvurup, bir tek onlara kafa yoruyor, yoksa o düğüm noktalarının meşakkatli gelişimine değil: Bizimadamın işinden istifa etmesi, ilk kez bir adamı öldürmesi, başka bir memlekete giden iki kaçağın hikâyesi, bir savaşın gidişatı, fakir bir çocuğun ölümü, bir grevin kırılması, bir köyün bir büyük kente dönüştürülmesi, talihsiz bir terslik, bazı dindarların isyanı, birkaç köpeği yakıp kül eden ateş, büyük bir barajın açılışının yapılması, acı bir düşün uyandırılması, ebenin ve yeğeninin başsağlığı dilekleri, dindar bir kadının ikna edilmesi, bir kurşunun darmadağın etmesi, merhametsiz bir yüreğin dine dönmesi, birkaç yıl boyunca takip edilen bir adama karşı duyulan öfke, bir delikanlının yinelenen kasti suskunluğu, bir çocuğun ana rahmine düşmesi: o çocuk ki, anne babası Félix Salvador Germán Alcántara Arreola ve María del Pilar y del Consuelo Carnero Villalobos; burada böyle anılacaklarını, günün birinde kendilerinden söz edileceğini asla hayal bile etmemişlerdir.

Ancak bu hikâye, bizim hikâyemiz sadece Germán Alcántara Carnero'nun hayatının devam etmesine ve gerilimin sürmesine neden olan anları incelemekle kalmıyor, aynı zamanda onun hayatını başka insanlarla bağlantılı hale getiren anlara da dikkat kesiliyor. Artık iş işten geçmiş olsa da, pekâlâ şu noktada başlayabilirdi bizim hikâyemiz:

8 Ağustos 1901'de sanki birisi onlara, "Tamam yetti artık!" demişçesine tüm tahtalı güvercinlerin bir anda sustuğu dakikada, Félix Salvador Germán Alcántara Arreola altı akşamdır ateş nedeniyle kapalı bilincinin açılmasıyla kendine gelir ve tam olarak ayılmadan önce ilkin bedeninden tüten koku onu şaşkına çevirir: yüzünü yerden kaldırmaya mecbur bırakan tatlı, yapış yapış, asitli,

berbat bir meyve kokusu... Leş kokunun burun deliklerinden içeri sökün etmesine ve ağzında tükürüğün kuruyup gitmesine izin verirken ansızın karşımıza çıkan bu adam kendi kendine sorar: 'Kaç gün geçti acaba buradan kafamı kaldırmayalı, ne kadardır hastayım ki?' İstediği yanıtı bulamayacağını bilen ve henüz gözlerini açacak denli cesareti devşiremeyen bu adam kısa bir inilti koyverir, bir insan sesinden ziyade domuz hırıltısını andıran bir ses... Bu sırada ansızın içine süzülüverdiğimiz karanlık odanın öteki tarafında María del Pilar y de Consuelo Carnero Villalobos, bulunduğumuz platoda kızgın güneşin soldurduğu ajurlu bir perdenin sarktığı açıklıktan yürüyerek çıkar.

Uzunca bir müddet suyun içinde kalan insanın kafasını sudan çıkarması gibi, Félix Salvador Germán Alcántara Arreola, sadece ölüm tarihlerini ve isimlerini bilebildiğim José Germán Floylán Argenis Alcántara Castillo ve Hilda Heredí Arreola Avella'nın üçüncü oğulları, ağır ağır dünyayla tekrar bağlantıya geçer, gerçi gözleri bir müddet daha kapalı kalacak: Damağında yüksek ateşin acımtırak tadını duyumsuyor, vücudunun salgılarıyla nemlenen şiltesinin kenarlarına iki elinin parmaklarıyla dokunuyor, artık akşam olmasına rağmen teninde havanın şu anki sıcaklığını hissediyor ve baykuşların puhu sesiyle, karısının bir saniye önce dışarı çıkmasıyla korkup kaçışan saksağanların ötüşleri aynı anda geliyor kulağına. Bu saatler, tıpkı güneş yeni battığında renklerin ve gün ağarırken kokuların değiştiği gibi, bulunduğumuz vadideki seslerin ve gürültülerin değişme vakti: Kurbağalar vırakladıkları yerlerini ağustosböceklerine bırakır, eşekler tavukların şarkısının yerini almak için kendilerine yer ister, uzaklardan bir atmacanın ötüşü gibi kesik kesik keçilerin melemeleri duyulur ve sabahın kör şafağına ait bir koro gibi duyulan köpeklerin havlamaları, üzüntülü ve yasta bir dişi çakalın ulumalarına bırakır yerini.

Şu andan itibaren Félix Salvador diye hitap edeceğimiz Félix Salvador Germán Alcántara Arreola büyük gayret sarf ederek vücudunun ağırlığını sol yanına verir ve birkaç saniye mücadele ettikten sonra bir kolunun üstüne, geniş mi geniş kalçasının bir tarafına yüklenerek ve esaslı soğuk bastırdığında ağrıyan bacağının üstüne yaslanarak doğrulmayı başarır. Dört yıldır böylesine basit bir işlemi gerçekleştirmek bile her geçen gün daha karmaşık bir hal alıyor; bu adam tıpkı bir ziyafette sunulacağı için şişmanlatılan

bir hayvan gibi beş yıl önce şişmanlamaya başladı. Bu arada María del Pilar y del Consuelo Carnero Villalobos bir dakika önce geldiği arka avlunun ortasında kollarını sıvar ve etrafını çevreleyen sonsuz genişliğe ve menzile bakar; toprağın üstüne soluk bir sis çökerken ufuktaki güneş, dağların –sarp kayalıklarıyla uçurumları da doku değiştiren dağların– olsa olsa ancak bir karış uzağında. Ve o sis aslında daha iyi düşününce, ister çöle ister taşlık araziye ister çorak topraklara, çalılıklara ya da ister yükseklerdeki çayırlıklara bakılsın, içinde yüzlerce kıvılcımın parıldadığı bir koyu gölgeden ibaret: Ateşböcekleri havayı küçük pırıltılar saçan korlar gibi yarıyor. Ne denli tuhaf gelecek olsa da, bu parıltı ve kıvılcım gösterisini şu an bulunduğu yerde ısrarla yatmayı sürdüren Félix Salvador Germán Alcántara Arreola daha önce bir kez olsun izlemedi.

Ciğerlerine kaybettiği ritmini geri kazandıran kısa bir molanın ardından Félix Salvador uzun bir soluk koyverdi, dişlerini sıktı, boynunu gerdi, omuzlarını öne attı, kendisini oburca içine çeken suyla boğuşan bir adam gibi havaya tekme savurarak yeniden sırtüstü uzanmayı başardı. Sırtının yere vurmasıyla neredeyse görünmez bir toz bulutu havalandı, hastalıklı ve leş kokan bir meltem gibi... Adamın vücut hatlarını bozan etlerin önce kımıldamayı sonra titremeyi ve ürpermeyi bitirdiği yavaşlıkla asker minderinin üstüne geri çöktü toz. Félix Salvador Germán Alcántara Arreola geçtiğimiz dört yıl içinde kırk kilo almıştı ve bu daha başlangıçtı, yedi seneye kalmadan kilosunu iki katına çıkarmış olacak ve artık kalkmaktan aciz hale gelecek ve yerde duran bir topak olup çıkacak, kızlarının ve tek oğlunun hayatını zehir edecek bir nefret ve hiddet dolu batmaz çıkmaz irinli bir topak; öyle eksilmez bir kin ve nefretle taşacak ki aynı zamanda tüm soyunun sopunun geleceğini de ve ona yakın ilişki içinde doğmuş, yaşamış ya da hayata gelmiş olanların da geleceklerini kirletecek: Şu anda ben de burada onu bünyemden çıkarmanın yollarını arayarak bu adamın zehrine karşı mücadele eder haldeyim; ama bundan, her ne kadar bu hikâyeyi oluşturmasalar da bahsini edeceğim diğer günler gibi tıpkı, daha sonra söz edeceğim. Şu anda önem taşıyan tek şey bu adam ve bu toprak parçasında elindeki kâseyi suyla doldurup küle benzetilebilecek kadar koyu renk bu toprakları ıslatmakta olan kadın: María Del Pilar y del Consuelo Carnero Villalobos tıpkı bir köpeğin içtiği suyu diliyle alışı gibi parmaklarıyla alıyor suyu.

Yerin göğün toz olduğu bu yerde yine de hiçbir şeyden tozdan korktuğu kadar korkmayan bu kadının nemli zemindeki ayak izleri, vücudunun ağırlığını belli edecek şekilde büyük testinin bulunduğu yere kadar sahibinin peşinden gidiyor: María Del Pilar y del Consuelo Carnero Villalobos ya da şu andan itibaren sadece María del Pilar y del Consuelo ya da María del Pilar demekle yetineceğimiz kadın kalan suyu dökerek, bu vadinin öteki yakasında, bir müddettir bizim de içinde bulunduğumuz köyün, Lago Seco[1]'nun ortasındaki kilisenin uzaklardan gelen çan sesine dikkatini vermiyor; orası aynı zamanda bir süredir devam eden hikâyemizin –daha önce de dediğim gibi– o anda başlamaması gereken hikâyemizin de başladığı yer: Ve şimdi de diyorum ki aslında orası da olmamalıydı başlangıç noktası, burası, şu an bulunduğumuz yer, Madre Buena yaylasının öteki yakası olmalıydı diyorum. Çan sesleri muazzam düzlüğü kat ederken cılızlaşır ve bulunduğumuz arka avluya vardığında, aynı zamanda Madre Buena yaylasında çalan diğer iki çanın gürültüsüne karışıp geldiğinde artık, duyulan ses birbirine tokuşan iki metalin sesinden ziyade kırılma aşamasına bile ulaşmayan çatırdayan bir cam sesini andırır. Lago Seco'nun ana çanlarının zangırdamasına eşlik eden diğer iki çanın sesi de uzaktan geliyor: Birisi yüksek düzlükteki ana çarşı yerinden diğeriyse sarp tepeliklerin arasından, ilk bakışta ulaşılmaz gibi görünen bir yerden geliyor; dağların arasında yükselen kiliseden.

Dolayısıyla içinde bulunduğumuz andan devam etmeden önce –ve bunu, yani içinde bulunmadığımız o başka bir andan bahsetmeyeceğimi birkaç kez söylemiş olmama rağmen– çok kısaca anlatmam gerek: María del Pilar'ın ifadesiz suratını bir ayna gibi yansıtan sopsoğuk suya leğeni daldırıp çıkardığı şu anı bırakmadan çok kısaca anlatmam gerek, çünkü bundan bir önceki bölümde bahsettim; yeniden adı geçtiğinde tarihçesini anlatacağım dağların arasında yükselen bir kilise bu. 17 Şubat 1934'te 12:38'de içindeki inananların, tekrar tekrar kimi cümleleri –'itaat etmeye yemin verdim ki... Bana gösterdiği gibi... Hayatım pahasına savunacağım... Tanrı'nın bize verdiği araçla...'– terennüm ettiği sırada, Germán Alcántara Carnero'nun Will David Glover ve Camilo Mónico el Macías Cino Osorio'yla beraber bir kömür ve bükülmüş çivi yığınına dönüştürdükleri kilise... O zamanlar yüksek yaylanın

1 İspanyolca: Kuru Göl. (ç.n.)

kodamanı olan adam, yıllar yıllar önce, içinde bulunduğumuz ve hikâyenin bu bölümünün sahnelenmekte olduğu toprakların sakinlerinin yarısının da patronuydu: 8 Ağustos 1901'de, Félix Salvador Germán Alcántara Arreola'nın patronu on iki saat öncesinde vermişti emri: "Yarından tezi yok bu kirli kiliseyi sonsuza dek yerle bir edeceksiniz; içlerinden bir teki bile hayatta kalmayacak şekilde tamamen yanıp kül olacak, rahip efendileriyle birlikte, orası onların toplandığı yer, neyi nasıl yapacaklarına karar verdikleri yer, planlar kurdukları yer: Sen kasabanın içinde, ben de çalılık arazide saklanacağım, diğerleri köyde saklansın ve ötekiler de terk edilmiş çayırlıkta..."

8 Ağustos 1901'de, María del Pilar y del Consuelo'nun leğeni şu anda testinin hemen dibine bıraktığı yerden, bulunduğu yerden iki metre öteye ve her şeyi gömen kara topraklara doğru –parmaklarının ucundan damlayan suyla toprağın yüzeyine çıkan solucan ve kurtların kıvrım kıvrım gövdelerine doğru– baktığı yer de aynı çayırlık. María del Pilar arkasına dönerek ve neden öyle söylediğinden çok emin olamadan, 'Tıpkı bacadan çıkan dumanın büküldüğü gibi bükülüyorlar,' diye geçiriyor içinden; ben de tıpkı bacadan çıkan dumanın akışkan gölgesinin yere vurması gibi diyorum: İşte Gringo Alcántara'nın Cino'nun ve Will D. Glover'in de 17 Şubat 1934'te çalılık araziye inmelerinden ve Bizimadamı büyükbaş koltuğuna terfi ettiren patronlarıyla buluşmalarından üç saat önce yaktıkları kiliseden çıkan duman da böyleydi. Altı saat öncesine gelince, 17 Şubat 1934'te sabah saat 6:58'de Gringo, Will ve el Cino ile bir süredir bildiğimiz küçük hükümet binasına o zaman başkanlık eden Teobaldo Pascua Gómez, Lago Seco'dan çıkmıştı. İsyancıların çoğunun tesadüfen içinde uyumakta olduğu kilise uzaklarda görünür olduğunda güneş yeryüzünün üstünde yeni yeni yükseliyordu, adamlar atlarını bıraktılar, bidonları ve silahlarını aldılar ve derin bir sessizliğin içine gömülmüş vaziyette yürümeye koyuldular; hatta yerde sürünerek ve bidonlarını da sürükleyerek el yordamıyla buldukları keçi yolunun son kırk metresini çıktılar: Karşılarında buldukları, adeta onların gelmesini bekler gibi o dakikaya kadar dokunulmadan kalmış ve tıpkı kelebeğin etrafını ören koza gibi kilisenin etrafını çevrelemiş olan bir sükûnetti.

Kilisenin kapılarını içeriden açmaya yeltendiklerinde, Teobaldo ve Will onları çoktan kapatmışlardı: İçerde kapalı kalmış olan in-

sanların bağırtılarına ve çabalarına rağmen oraya üç zincir birden çekmiş olan adamları yenmenin bir yolu yoktu. Kulenin tepesinde çanlar vakitsizce çalmaya başladığında kilisenin içinden yukarı doğru bir duman belirmişti; patronlarının tuttuğu ihanetçinin yardımıyla Bizimadamın köyden getirdiği bidonları boca ettikleri kilisenin içinden... Sonsuz ve sessiz bir dile dönüşen simsiyah uzantı gökyüzüne doğru yükseldi ve tıpkı María del Pilar'ın topraktan çıkmasına sebep olduğu kurtların zeminde bükülüp kıvrıldığı gibi duman da yolunun üstünde kıvrılıp büküldü. Kilisenin yerden yedi sekiz metre yükseklikteki yegâne iki penceresindeki camlar patladığında içeride kapalı kalan on adam da yanarak patlıyordu; alevler içinde kalmadan önce sıcaklık ilkin iç organlarını kavurmuş, gövdelerini kaynar bir kazana dönüştürmüştü, gözlerinin, karınlarının ve başlarının piştiği kaynar bir kazana... Kilise kömür ve kıvrılıp bükülmüş çivilerden bir yığına dönüştüğünde, oradan uzaklaşmadan önce, Gringo Alcántara alevlerden kurtulan bir İsa heykelini alırken uzakta birini görmüş ve, "O kayaların arkasında biri var!" diye bağırmıştı. Yine de bunun ardından patlak veren kovalamaca şu anda önemli değil: Şu an önemli olan María del Pilar'ın, isimleri bugün unutulup gitmiş olan annesiyle babasının, birkaç köyü birden kırıp geçiren salgından kurtarmak üzere Madre Buena yaylasına yolladığı tek kızları María del Pilar'ın, bir duvar kadar sağır olması ve uzaklarda hâlâ çalmayı sürdüren çanların sesini duymuyor olmasıdır... –...

Öte yandan, kulübenin içindeki Félix Salvador Germán Alcántara Arreola çanların çalışını duyar ve sırtüstü yatabildiği için duygulanarak, bu üç çanın üst üste kendisi için çaldığını sanır. Derken adam ağzını yavaşça açar, dilini çıkarır ve çenesine dökülen sayısız tükürük taneciğiyle birlikte nefesini verir: Kararan damar yolları sebebiyle kızarmış, haddinden büyük damarlı bir kütledir bu. Félix Salvador sakalına da damlayan tükürüğü temizlemeye zahmet etmeden o anda dizlerinin arkasını, et kıvrımlarını, tıpkı kuşların gagalarından sarkan solucanlar gibi lif lif yağlı saçakların sarktığı kafa derisini kavurduğunu hissettiği şeyin ateş değil de sıcaklık olduğunda karar kılar. Gün geçtikçe ona daha çok çektiren o rahatsızlığa yenik düşen bu adam, 'Sırılsıklam terlemiş olmamın nedeni sıcaklık değil,' diye geçirir içinden: Vücudunun ilk baygınlıklarından birini yaşadığı mazideki o günün neticelerinden

biri bu rahatsızlık. Şu an gördüğümüz adam kendisini mahkûm eden sıcaklıktan bıkıp usanmış halde, 'Tek yapmam gereken üstümü açmak,' diye geçirir içinden ve ayaklarını öne arkaya hareket eden bir çekici araç gibi kullanır, böylelikle üstünü örten battaniyeyi sürükler; bir kelebek kozasının içinden anakonda yılanının çıktığını görmekten farksız bu...

Félix Salvador'un terden sırılsıklam olmuş ve her tarafı beneklerle kaplı çırılçıplak bedeni tüm heybetiyle gözler önüne serildiğinde rahatsızlığın sağlığına verdiği hasarın boyutu tam olarak anlaşılabiliyor, tiroitlerinin, 'Buraya kadar!' dediği andan itibaren başlayan çöküşün ardında bıraktığı tehlikeler de öyle... Félix Salvador havadaki kokuya ve ateşler içindeki bir insanın kıyafetleri çıkarıldığında bedenine çullanan kısa süreli duyguya isyan eder –bu hikâyenin öfke, kin ve tiksintiyle beslenen ilk insanı o ve artık bahsi geçtiğinde İlkadam diyeceğiz ona: Zira onu böyle çırılçıplak gördükten sonra insana yakışan bir isim vermek gelmiyor insanın içinden– diyeceğim, İlkadam eter kokusuna ve ateşler içindeki bir insanın kıyafetleri çıkarıldığında bedenine çullanan kısa duyguya isyan ederek bir anlığına kendini iyi hisseder ve bunun gözlerini açmak için iyi bir zaman olduğunu düşünür. Daha önce gözlerini açmak istemiyordu çünkü ateşin etkisiyle dün gördüğü şeyleri yeniden görmekten korkuyordu; gözlerini açmak istemiyordu çünkü sinirlerinin bozulmasından ve sanrılardan korkuyordu, yeniden birkaç gün önceki gibi bedeninin üstüne ağır boynuz ve kazma kürek yağmuru yağar diye korkuyordu. İlkadam ufak ufak beyaz ışığı ayırt etti; bu imkânsız olmasa neredeyse gri ışığı denebilirdi: Güneş dağların arasına batıp kaybolmak üzereydi ve dünyaya koyu gri renkte ışınlarını yolluyordu, çatının sazlıkları arasından sızıyordu ışıklar. Bu sırada kümesin kapısında eli kolu dolu olan María Del Pilar büyük yıldızın batışını izlerken eve dönme zamanı geldiğine karar verir –çocuklarından María del Sagrado Alcántara Carnero'nun, annesi onu duysun duymasın aldırış etmeden biteviye ağladığı eve...

María del Pilar bir dakika önce, aynı zamanda hem karanlık hem soluk renkli olan toprakta bıraktığı ayak izlerine basarak yürür ve bir iki köpeğin uyukladığı avluyu sessiz sedasız geçer. Yükseklerde kanatlarının heybetini sergileyerek uçan leş yiyici kuşlar fır dönmektedir ve çizdikleri dairelerin içinde adeta bir mancınıkla

fırlatılmış daha küçük kuşlar görünür ara sıra. Yükseklerdeki düzlüğe geçit vazifesi gören ve günün birinde barajın inşa edileceği o gümrah çalılıkta –Bizimadamın 18 Kasım 1944'te patlak veren grevi bastırmak için gideceği ve zamanı gelmediği için şu an bahsetmeyeceğim barajın yapılacağı o çalılıkta– kulübelerin lambaları yanıyor peş peşe: Bu yeryüzü parçasındaki evlerin ışıkları birer fener gibi parıldıyor, çünkü evlerde yaşayan otuz dokuz yetişkin ve yüz seksen küsur çocuk –burada delikanlılar ve genç kızlar yok– güneş ortalıktan elini ayağını çeker çekmez sobalarını, yağ sobalarını ve küçük kandillerini yaktılar. Bu titrek ışıkların etrafındaysa tüm vadiyi kaplayan ve nesnelerin rengini, dokusunu, çeperlerini ve görünümlerini çalan kaçınılmaz karanlık şişip büyüyor.

María del Pilar y del Consuelo artık simsiyah bir şelale gibi boşu boşuna asılı duran eprimiş perdeyi aralayarak son yedi yıldır yaşadıkları eve giriyor ancak buraya yapmak için geldiği şeyi yapmadan önce, yani yağ kandillerinin fitillerini ateşlemeden önce –zira bir tek bu kulübe hâlâ karanlıklar içinde– kocasının üstünü örten battaniyenin dertop edilmiş halde yerde durduğunu ve birlikte yaşadığı adamın da kalkmış çıplak bedeniyle arkasını döndüğünü görür. İster istemez María del Pilar yüzünü başka tarafa çevirir ve dışarı çıkma isteği duyar: Zira midesini bulandırıyordu, bronz rengi kıvrımlarının neredeyse simsiyah kesildiği bu bedene bakmak gelmiyordu içinden, üç küçük domuzcuk hikâyesini taklit edercesine etin altüst olduğu bedene bakmak istemiyordu. İçeri girerken elinin değmesiyle hâlâ boş yere dalgalanmayı sürdüren perdeyi izleyerek María Del Pilar y del Consuelo buraya girdikten sonra tüm akşamı avluda geçirme isteğine tutulur; hatta iyisi mi şu an bulunduğumuz kulübeden çıkıp bir daha asla girmemek: Yapmaya hazır olmadığı bir şeyi ona emredecek kocasına bakmak istemeyen bu kadın, 'Çıkmalıyım buradan!' der kendi kendine. 'Birkaç gündür ve birkaç gecedir ne güzel ortalıkta yoktu, daha doğrusu yok gibiydi,' diye geçirir içinden, Félix Salvador Germán Alcántara Arreola'nın aniden uyanmasını böyle algılayan kadın.

İlkadam, kendisine bakıldığını fark etmişçesine yüzünü sola doğru çevirir ve kulübenin görmediği kısmı iki gözünün korneasına hücum eder: bakan ama hiçbir şey göremeyen korneasına, biri canlı diğeri ölü korneasına. Giderek daha koyu hale gelen karanlık gölgeler arasında birbirlerini seyretmekte olan bu iki varlık, du-

yular olmadan tamamlanmıyor, tam şu anda María del Pilar'ın bir kandili yakmasıyla aydınlanan bu diyarda varlığını sürdürme olasılığı olmaksızın tamamlanamıyor. Ama ne kafa karıştırmanın ne de basit sonuçlar çıkarmanın lüzumu var: Kusurları bu iki insanın ne karşılaşmasıyla ne de izdivacıyla sona ermişti; bu izdivacı sadece karşılaştıkları dönemde, terk edilmiş bir yüksek yaylada gani gani bulunan yegâne şeyin açlık, soğuk ve sıkıntı dolu bir yoksulluk olduğu yıllarda, içinde bulundukları yoksulluğa, tanıştıkları zaman dilimine, yaşadıkları yere atfetmek gerekir. Sobanın ışığı Félix Salvador'un hâlâ işe yarayan gözünün önünden karanlığı defettiğinde, beriki iki metre ötesinde oyalanan şeklin ayırdına varır ve erkeklerin ruhunu hiç fark etmeden sarsan dürtüler uyanır bedeninde, kana ve tene hükmeden dürtüler, insana aklı mantığı unutturan arzu kamçıları: Hikâyemizde önemli bir şeyin olmasına ramak kaldı, tam da şimdi tıpkı bir kapının menteşelerinden kasasına birleştirilmesi gibi, Bizimadamın hayatını anne babasının hayatıyla birleştiren ana sıra geldi...

Yani hikâyemizin başlangıç anı olabilecek bir an bu, dediğim gibi, başlayabileceği an burası olabilirdi.

8 Ağustos 1901'de güneşin çoktan dağların ardına gömüldüğü ve acıkmış leş yiyenlerin havada ölümün izlerini aradığı saat. Bir şey yapmayan İlkadam geçici bir ateşli hastalık atlattı ve gözlerini açalı taş patlasa birkaç saniye oldu ki, gören gözüyle karısının yağ kandilinin okşayıcı aydınlığındaki siluetini seçer ve eliyle testislerini ve penisini okşamaya başlar; tıpkı bir askerin bomba sesini duyduğunda yerinden fırlaması gibi arzu uyanıyor tam orada. María del Pilar y del Consuelo'nun elindeyse içinde bulunduğumuz anı ışıldatan fitil yanarken kocasının ellerinin hareketini ve yüzünde uslu uslu yerinde durmayı asla becerememiş gözkürenin titreyişini izliyor: Bu tıpkı cam bir şişenin içinde çürümüş bir yumurtanın sıçramasını izlemek gibi. Ateşi bir masanın üzerine bırakan kadın, 'Bugün kalkmış olmalı,' diye geçiriyor içinden: Şu anda hormonları dizginsizce patlama noktasına gelmiş İlkadamın alnındaki iç içe geçmiş kırmızı yaralarına, şakaklarına ve sol göz kapağına bakarak sessizliğini koruyan kadın, 'Yorgun olmalıydı şimdi, tarlaya kadar gitmiş olmaktan ötürü ölmüş olmalıydı,' diye düşünür.

María del Pilar önünde bir kolun kalktığını gördüğü anda evin bizim bulunduğumuz öteki tarafından yeniden küçük kız çocu-

ğunun ağlaması gelir; şu ana kadar feryat etmemiş küçük kardeşinden bile daha çok bağıran ve onu da uyandıran bu küçük çocukla ağlayan çocuk sayısı iki oluveriyor. Henüz taş patlasa dört aylık olan ikinci çocuğunun önünde duran María del Pilar y del Consuelo'nun, María del Sagrado ve Heredí de los consuelos Alcántara Carnero'nun çıkardığı yaygaradan haberi yok şu anda: Diğer zamanlarda etrafındaki sesleri *duymasına* yardım eden teni, bir saniye önce kocasının yukarı kalkan elinin kendisine yaklaşmasını işaret ettiğini görünce sağır kesilmiş durumda. Kadının alnından küçücük bir ter damlası aşağı doğru süzülüyor ve beriki kocasının bedeninin bulunduğu yatağa doğru ilerlerken daima katı görünen titreyen yüzünün hatları eriyor adeta, o da bir saniye önce penisin üzerindeki deriyi kaldırmış ve tıpkı ölü gözü gibi parıldıyor ucu, terliyor, kalbi çarpıyor ve su süzülüyor üzerinden. İlkadam kilosuna denk düşmeyen bir hareketle karısının bileğini yakalıyor ve aynı zamanda karnındaki lapa gibi eti kaldırıyor: Félix Salvador kalçasında yer açar ve María del Pilar kendisini çekmesine izin verir, bu arada çocuklar öyle bir kuvvetle bağırıyor ki, gürültüyü merak eden bir fare iki kirişin arasından kafasını uzatıp bakıyor.

İçinde bulunduğumuz üflesen dökülecek gibi duran kulübenin etrafında uyumakta olan köpekler uyanıp küçük daireler çizerek yürüyorlar: Çocukların haykırıp durması onları harekete geçirdi ve evin içine girmek istiyorlar; evde İlkadam önünde eteğin kalkması ve altından iç eteğin ortaya çıkmasıyla ağzını açıp kapatıyor zira karısının arkasında bir karaltı, kıpırdanan tuhaf bir şey gördü ve onun da arkasında, iki kalasın arasındaki boşluktan çok daha uzakta gökyüzünden boynuz ve belki de bir kürek yağdığını gördü: yine ateşin sanrılarında olduğu gibi... İlkadam köpeğin kendini ıslatan suyu silkelenerek atması gibi başını sallayarak bu fikirleri aklından savuşturur ve bu esnada karısının diz eklemlerinden gelen gıcırtıyı duyar; yüzündeki ter damlacıkları o denli fazla ki adam adeta eriyor gibi görünüyor. Buradan iki yüz metre ötede dört hindi akbabası, esmer birkaç akbaba ve bir kuzu kartalı karınlarını doyuruyorlar: İlkadamın ateşliyken başına musallat olan piçlerle karıştırdığı boz renkli birkaç leş yiyici. Şu anda yedi aç kuşun başına çöreklendiği ve taş patlasın üç dört gün önce köpekleriyle beraber adamın birinin öfkelenerek peşine düştüğü hayvandan geriye birkaç dakikaya tek lokma kalmayacak –adamın peşine düşüp av-

ladığı ve arkasında, evin içinde uluyan iki çocuk gibi çok erkenden ulumaya başlayan bir dişi bıraktığı hayvandan...

Çocukların çığlıkları dışarıdaki hayvan sürüsünü daha da endişelendiriyor ve hepsinin birer yankıya dönüşmesi için ilk havlamanın çıkması kâfi geliyor: Köpeklerin havlamalarına kulak kabartıp karısının altındakileri ve çoraplarını çıkarırken İlkadam nedenini bilmeden, neyin ve kimin hesabına olduğunu bilmeden, mazide kalmış o günü anımsar; erkek kardeşleriyle birlikte adamın birinin verdiği tohumlu sabırotunun ortasını boşalttıkları sırada gözünü ufka kaldırmasıyla gördüğü, giderek büyüyen toz fırtınasını anımsar... Arkasından kupkuru, boğucu, şaklayan bir gürültüyü de beraberinde getiren heyula gibi bir toz fırtınasının olduğu günü... Bu tıpkı hareket halinde bir duvar, karada ilerleyen bir dalga görmek gibidir. Bu bulutun çıkardığı derin ve künt gürültü birkaç dakikaya kalmadan fark edilir: Dörtnala giden yüzlerce atın sesi, bir dolu köpeğin uluması ve devasa bir insan kitlesinin hep bir ağızdan ıslıkları, adımları ve feryatlarıdır bu. Dalga onun bulunduğu yere vardığında, yıllar sonra korku ve arzu karşımı olarak tarif edeceği tuhaf ve kudretli bir duygulanımın etkisiyle olduğu yere mıhlanmış ve büyülenmiş halde, İlkadam şu anda dışarıda havlamakta olan köpeklerin büyükbabaları ve belki de büyük büyükbabaları eşliğinde gelen atlılara onu da almaları için yalvarıp yakarmıştı.

Köpeklerin gecenin bir vakti sebepsiz havladığı her zaman olduğu gibi, her şey neticede havlamaların hırıltılara ve ulumaların da acı feryatlara döndüğü zalim bir çarpışmayla son bulur: En küçük hayvanlar birbirinin ardı sıra yere yıkılacak, sonrasında en korkaklar teslim olacak ve neticede hastalar, orta büyüklükte olanlar ve yaşlılar kaburgalarını ve boyunlarını kurbanlık gibi teslim edecektir. Ayağa kalktığında en yaman ve cesur iki köpek kalmıştı geride, ölümün inine geri dönmesi gibi avluya sessizlik yerleşmişti yeniden ve duyulan tek ses içeriden gelenlerdi: Çocukların bağırtılarının arkasında kalan İlkadamın hızlı hızlı nefes alıp verişi, iniltileri, böğürtüleri ve tıknefes halinin arasından, María del Pilar y Del Consuelo'nun iniltileri, yakarışları ve can çekişir gibi hırıltıları duyulur, belki de bundan sonra ismini kullanmadan del Pilar y Del Consuelo dememiz gerek bu kadına ya da daha iyisi, sadece Delconsuelo... Delconsuelo, kendisine zorla sahip olunurken, aklını başka tarafa vermeyi başararak, kocasının yanında geçirdiği

günleri anımsayan Delconsuelo... Şu anda gördüğümüz bu kadın kendisine sarılan kocasından nasıl da nefret ettiğini ve bugünden sonra nasıl daha da çok edeceğini ilk kez hissediyor: Delconsuelo, 'Allahın cezası kör herif,' diyor söyleniyor içinden ve bunu yaparken yıllar yılı süren dilsizliğin ağırlığı çöküyor içine; kocası ona gözünü nasıl kaybettiğinden hiç söz etmedi, söylemedi tabii, öyle ya, federal birlikleriyle girilmiş bir çatışmaydı, henüz taşaklı bir isyankâr delikanlı iken, toprağa düşen bir top mermisinin neden olduğu alev ve taş sıçramasından korkan atı onu rüzgâr ve suyun sivrilttiği ve gözünü büyük bir zevkle buyur eden bir grup kaya ve yassı taşın üstüne fırlattığında olmuştu.

İlkadamın ölü gözüne bakmayı sürdürerek ve üzerine hücum eden düşünceyi savuşturmadan, 'Sağırlığım sana daima nasıl da iyi bir şey gibi geldi,' diyor içinden, 'hiçbir şey söylemek, bir şey istemek zorunda olmayışın, bir şey açıklamak zorunda olmayışın nasıl da işine geldi.' Delconsuelo'nun karnında, tıpkı kangrenli bir bacağın şişmesi gibi öfke şiştikçe şişiyor ve aynı zamanda sessizliğinin içinde, 'Ne çok işine geldi tek kelime etmeyişim,' derken, seyretmekte olduğumuz kadın ağzını açarak kocasının kör gözüne tükürüyor. İlkadam teması hissedip neler olduğunu anlamaya çalışadursun ikinci bir balgam bu kez onu kör eden boz renkli, grimtrak yaranın tam ortasına fışkırıyor; 'Ne yapıyorsun allahın cezası?' diyor bu adam kelimelere başvurmadan ağzı ve elleriyle, ama yanıt yerine bir tükürük daha geliyor. İlkadam öfkeden köpürerek üzerindeki bedene sarılıyor ve beyhude yere kaldırmaya uğraştığı sert soğuk baldırlarına yaslanarak, penisinin ucunu bir saniye önce paslı bir tenekeye dönüşmüş ağzın derinliklerine ulaştırmayı başarıyor. Çenesini karısının omzuna yaslayan Félix Salvador Germán Alcántara iki gözünü de yumuyor ve Delconsuelo'nun yapışkan ılık balgamı adamın yüzünden aşağı süzülüyor tıpkı kazanın olduğu gün kanın süzüldüğü gibi: Deli gibi girip çıkmayı sürdürerek, 'Neyse ki sadece tek gözümü kaybettim,' diye düşünüyor bu adam, 'iyi ki aşağılanmış, boyun eğmiş ve yapayalnız kalmadım,' yüzünü karısından ayırarak ve çılgın ritmini hızlandırarak ekliyor avazı çıktığı kadar: "İşimizi bitirip bırakmışlardı bizi orada ve 'Defolun gidin ve unutmayın ki sizin gibi insanlara yeterli gelmese de bunlar görüp göreceğiniz yegâne şeylerdir' demişlerdi."

İlkadam boynunu birkaç kez sallayarak onu alt etmekle teh-

dit eden anıları kafasından silkeleyip atar ve devasa kalçasını zeminden ayırarak karısını kaldırır: Neredeyse tüm vücudunu Delconsuelo'nun vajinası içine sokmak ister gibi bir hali vardır, onunsa kendi adına şu an tek istediği bulunduğumuz anın bir an önce bitmesidir: 'Haydi hayvan herif elini çabuk tut ve bitir,' diyor kadın sessizlik içinde ve bunu yaparken başka kelimeler kullanıyor, uzun zaman önce icat ettiği bir dile ait kelimeler: 'Bitir ve bırak da kalkayım.' Ama Delconsuelo daha düşünmeye başlamadan Félix Salvador ağzını açıyor, yapışkan bir inilti koyveriyor, kafasını geriye doğru ittiriyor, parmakları geriliyor, bedenine göksel bir titreme gibi gelen kasılmaya kendini bırakıyor. Zevk anı sona erdiğinde İlkadam kalçasını yere dayıyor, çene çukurunu, göğsünü ve karnının bir kısmını sırılsıklam eden tükürükler saçarak nefes nefese soluk alıp verirken avuç içleriyle kucağında tuttuğu kadını ittiriyor. Derken ağır ağır kendine geliyor ve büzülmüş yüz hatlarıyla, dili damağına yapışmış halde kızlarının –hem küçük olanın hem de ondan önce doğan büyük olanın– hıçkırıklar içinde ağladığını fark edince, yaşadığı kulübenin öteki tarafını işaret ediyor; bir müddettir emir vermek için kullandığı kolunu kaldırarak, "Git oraya," diyor.

Delconsuelo başını kaldırıyor, kocasının gösterdiği yere bakıyor ve vücudunun derinliklerinde öfke tohumunun kök salmakta olduğunu hissederek ayağa kalkıyor: Kızlarından biri ağlıyor olmalı. Yağ kandilinin ışığında yüz hatları titreşen Delconsuelo odayı bir uçtan bir uca geçerken –gerçi belki de şu saat onun gerçek adını, yani María del Pilar'ı kullanma zamanıdır– kandilin ışığında yüz hatları titreşen María del Pilar'ın– ya da garezin katılaştırdığı hatlarıyla María del Pilar'ın o ana kadar sahip olduğu ve yerinden edilen yüz çizgilerine yeni yer bulması gerekecek bundan sonra: Şu anda izlediğimiz bu kadın daha önce görmediğimiz birine dönüşmüş durumda, kollarıyla bacakları ancak kendi anladığı bir dilde gelen emirlere anında itaat eden bir kadın o. Şu andan itibaren María del Pilar şirazesi kaymış yüz ifadesi ve üstünü örten bir tür hiddet peleriniyle yaşayacak; çocukları ve torunlarına da miras kalacak bir hiddetle –kocasının erkeklik organının aniden sönmesini izlediği bu kadından miras kalacak bir hiddetle... Kızlarının önüne gelince ve ikisinin birden mızıldanıp durduğunu görünce María del Pilar hiddetin buharlaşıp gitmesine ve ruhunun her bir ücra noktasına

varana dek utancın gelip yerleşmesine izin veriyor: Kuyunun dibine giresi var şimdi, çırılçıplak oraya girip sonsuza kadar orada çamurla beslenerek kalası var.

İçinde bulunduğumuz evin dışındaysa, kavga dövüşün ardından yorgun ve bitap düşmüş durumdaki köpekler, María del Pilar y del Consuelo'nun çocuklara söylediği tatlı ninni eşliğinde rüyalara dalıyorlar ve onların arkasından İlkadam da anında uyuyakalıyor: Henüz hasta olmadığı yılları görüyor rüyasında, henüz dövüşebildiği, taşaklı bir isyankâr olduğu yılları... Yağı tükenmek üzere olan kandil ışığı titreyip söneyazarken bebeler kendilerini özenle yere bırakan kadına, iki elini sürahiye daldıran, bacaklarını birleştiren ve ıslaklığı hissedince ayıran, sırtını büküp yeniden düzleştiren ve kapıya doğru yürümeye koyulan kadına kurtarılmış gibi bakıyorlar; o kapı ki eşiğinden adımını atınca kadını her şeyi örtüp gömen muazzam koyu karanlığın ve gecenin içine çıkarıyor... Yılın her bir akşamı boyunca Bizimadamın da bakıp duracağı aynı karanlık bu; istifası ve bir sonraki sayfada bizi bekleyen gün arasında uzanan yılın her akşamı bakacağı aynı karanlık: Bu hikâyeye hâlâ bir başlangıcın lazım geldiği günden söz ediyoruz, diyebiliriz ki işte bu onun başlangıcı olacak.

Kısmet

O gün, yüksek düzlüğü ve yarım yüzyıldan uzun bir zamanı kat ederek geldiğimiz Temmuz 1957'deki o gün, Germán Alcántara Carnero'nun hayatını tıpkı bir ampule ışık veren flaman gibi aydınlatan bir an mevcut. Aynı zamanda bu hikâyenin başlangıcı olabilecek bir an, bu hikâyenin bir başı olmadığından değil ya da hikâyenin örgüsünde sadece düğümlerin önemli bulunmasından ya da iki ucun nerede bulunduğunun ya da yol boyunca nerede olduklarının bir önemi olmadığından da değil. Yani bizim hikâyemiz için sadece bir hayatı yönlendiren, tökezleten ya da yolundan saptıran dönemeçler önemli: Dört adam bir din adamına işkence ederken demir bir sandığın içine kapatılmış delikanlı, "İmdat!" diye bağırır: Başka bir memlekete kaçan bir iki genç adam, babasına meydan okuyan bir delikanlı, başka adamların kulaklarını, göz kapaklarını kesen kimi adamlar, "Ne yaptınız kız kardeşime?" diye soran bir ağabey, doğum yaparken, "Ölü geliyor," dendiğini işiten bir kadın, kaçarlarken sevgilisini bırakmaya karar veren bir kaçak, bir evin kapısını çalan gergin bir adam: Ne o adam Germán Alcántara Carnero ne de çaldığı kapı onun evinin kapısı.

Kimsenin kapıyı açmadığını görünce şaşıran ve şu ana kadar hiç görmediğimiz bu adam, ipincecik bir bıyığı, uzun saçları ve kalın camlı gözlükleri olan ve bugünden sonra hakkında bir daha hiçbir konuda bilgi sahibi olmayacağımız bu adam, kafasını kaldırıp yüzlerce kuşun uçtuğu tepelere bakar: Havadaki ışık kuşların kanatlarını, gökyüzünün derin mavisini ve yalnız gezen bir bulutun kenarlarını metalik bir tona büründüren o garip gümüşi renk tonuna boyamaktadır. Gözlerini gök kubbeden, kuşlardan ve buluttan ayıran adam çatıya, güvercinin göğsüne, sarımtırak duvarlara ve beklediği kadının yaşadığı evin kapısına bakıyor –hayatı Germán Alcántara Carnero'nunkiyle çakışacak olan kadının kapısına; Germán Alcántara işinden istifa edeli bir yıl, bir ay ve bir gün oldu ve ne yapacağını ve ne istediğini arıyor, aynı zamanda istediğini ve ihtiyacı olan şeyi aratanın ne olduğunu yanıtlamaya da

yeltenerek... İlkadamın oğlu her gün sabahı sabah ettiğinde, 'Sahiden de seni geceleri uykusuz bırakan ve gündüzleri rahat vermeyen bu arayışa son noktayı koymak için ne yapman gerektiğini bilmiyor musun?' diye soruyor kendi kendine; 'Sen değil miydin oradan çekip gittiğinde suçu ve utancı geride bırakacağını söyleyen, hâlâ huzur bulamadın mı yoksa?' Bu vadide her şeyin etrafını kuşatmış olan devasa ıssız karanlığın orta yerinde Bizimadam kendi kendine azap çektiriyor: Evet, bu bizzat onun hikâyesi ama şu an önemli olan o değil: Kapıyı bir kez daha çalan ve böylece asabiyeti azalacağına daha çok artan adam önemli şu an.

Tıpkı Bizimadamın zamanı geldiğinde unuttuğu gibi, bizim de çok geçmeden unutacağımız, hatta farkına bile varmadan unutacağımız orta boylu bu adam, 'Derhal kapıyı açmazsa iki elle birden yumruklayacağım,' diyor kendi kendine. 'Neden bu denli gecikti, neden kimse kapıyı açma zahmetine bile girmiyor?' Adam bunu merak ederken saatine bakıyor ve gerginlik içinde sola doğru yürümeye koyuluyor. Pencerenin önüne geldiğinde parmak ucunda yükseliyor ama ne uzun süre böyle kalabiliyor ne de camdaki parlama konutun içinde ne olup bittiğini görmesine olanak tanıyor: Lago Seco'da oturan insanların sokaklarda olduğu saat bu, çocukların okula, babaların işe yollandığı, köpeklerin çöp yığınları arasında eşelendiği ve kedilerin evlere girdiği saat. Zamanı az kaldığı için kaygılanan, ayağında çocuk ayakkabısı olan, boynuna kordon gibi bağladığı kravatıyla ve kendisine küçük gelen hırkasıyla bu orta boylu insan kollarını kaldırarak, büyük bir hararetle kapıyı yumruklar; tıpkı Germán Alcántara Carnero'nun giderken çarptığı kapıdan çıkan gürültü gibi bir gürültüye neden olur: Bir kez daha onu uykudan uyandırmıştı işte ve sokağa fırlarsa böylelikle onu biraz olsun kontrol edip edemeyeceğini merak etmişti, geçmişinin bir nebze nefes aldırıp aldırmayacağını, istifa ettiği günden beri kafasının içinde yankılanan sesin susup susmayacağını... 'Hani çekip giderek başka biri olacaktın, aynı şeylere tutunmayacaktın?' Ama dedik ya Bizimadam, hikâyemizin şu anında ilgi gösterilmeyi hak etmiyor.

Zira hikâyemizin şu anında ilgi odağımız kendi etrafında dönen o öteki adam, aynı zamanda arzuları bakımından da orta karar bir adam olduğundan kafa karışıklığını önlemek için kendisine Ortaboylu demek daha doğru olacak: Yani, hikâyemizin şu anki odağı

Ortaboylu kendi etrafında birkaç kez döndükten, ahşap bir çitin üzerine dayanıp saate baktıktan ve kaldırıma çıkıp indikten sonra kapıyı öyle bir kuvvetle yumruklamaya başlar ki çıkan ses gök gürültüsü gibi gelir kulağa. Evin içinde sessiz sedasız uyumakta olan üç kadın bir sıçrayışta dünyaya dönerler, birbirlerinden ayrılır ve girişe doğru adımlarını hızlandırırlar: Ayaklarının patırtısı haçsız bir İsa'nın asılı olduğu koridorda yankılanır ve tıpkı kaynayıp kabaran süt gibi, yerden beyaz bir ışıltı yansır. Ortaboylu içerdeki patırtıya kulak kabartır ve ancak o zaman kapıyı güm güm vurmaktan vazgeçer, kapının öte tarafında kızların en küçüğü birazdan çıkacak olan kişiye sarılır: Derken salonda duran bir sarkaçlı saatin sesi gelir, kız kardeşler vedalarını hızlandırırlar, biri kapıyı açar ve diğerleri bir kenara çekilir: Üç kadının da içinden gelen sarılma isteği kursaklarında kalır.

Evin kapısı içeride saklı duranı dımdızlak ortada bırakarak açılınca Ortaboylu parmağıyla saatini göstererek ve avazı çıktığı kadar bağırarak bir adım öne ilerler: "Yine çok geç kaldınız işte, ikinci kez randevuyu kaçıracağız, size zamanında hazır olun demedim mi, bugün geç kalamayız demedim mi?" Şu anda izlemekte olduğumuz kadın, altmış yaşlarında, esmer tenli ve etine dolgun olan, gerçi Lago Seco'da beyaz ve sıska olarak addedilen bir kadın, "Ayrıca kâğıtlarımı orada içeride bıraktım," diye yanıtlar onu. Beriki gülümseyerek, iki gözünü birden kırparak kısa bir süre sonra yeniden döneceğimiz anne babasının evine bir kez daha girerken, "Bir dakika bekle, hemen geliyorum," diye ekler. Babasının çalışma odasına doğru bir acele dalan bu kadın kapının eşiğinden geçerken iç avludaki kanarya ve serçeler susar, beriki çalışma masasını altüst eder, bir tomar kâğıt aldıktan sonra, Ortaboylunun saatin akrebiyle yelkovanını göstererek kendisini karşıladığı sokağa çıkar; "Saat sekizi çoktan geçti, sana kalsa kim bilir kaçta gideceğiz, bakalım bize bir altı ay daha, bir tur daha bekleme emri mi verecekler, sonra bir yıl daha..." Sadece gülümsemekle kalmayıp kahkahalarla gülen kadın kopkoyu siyah gözlerini kapatırken evinin –çok yakında Germán Alcántara Carnero'nun da geleceği evin– kapısını çeker, anahtarı çıkarıp Ortaboylunun kendisine bariz bir hiddetle uzattığı koluna girer.

Ufukta güneş vakur bir edayla yükselir ve yansıyan ışığı artık demir rengi değildir: Kuşların siluetlerini turuncuya boyar, giderek

daha da uzaklaşan bir bulutun kenarlarını, evlerin duvarlarına tırmanmış kedilerin tüylerini, ahşap çitlerin kabuklarını, en yüksek ağaçların yapraklarını ve vaktiyle Bizimadamın tüm Madre Buena yaylasına boydan boya dikilmesi için emir verdiği palmiye ağaçlarının tepelerini turuncuya boyar. Candelaria ve Nombre del Señor'un bulunduğu köşeyi dönerken Ortaboylu kendisine eşlik eden kadının kolunu silkeler ve yine sinirli bir biçimde ısrar eder: "Hazır olmanız gerekiyordu, ben gelmeden önce çoktan hazırlanmış olmanız gerekirdi!" Kadın buna kahkahalarla güler ve Ortaboylu adımlarını hızlandırdığında, "Bakalım en azından şimdi biraz hızlı yürüyebiliyor musunuz, hâlâ yürünecek bir elli metre var," dediğinde ona karşılık vermez: Bu, Germán Alcántara Carnero'yla Lago Seco ana meydanı arasındaki aynı elli metrelik mesafe, önümüzdeki kaldırımdan gözlerimizi ayırmazsak göreceğimiz Germán Alcántara'yla... Bizimadam yere bakarak, ayaklarını neredeyse kaldırıma sürüye sürüye, kolları birer sarmaşık dalıymış ya da çolak kalmış gibi sarkık halde, derin düşüncelere dalmış yürüyor. 'Bana acı veren şeyden kurtulmak için, unutmak ve yeniden uykuyu bulmak için ne lazım?' diye soruyor kendine ve anında yanıtlıyor, tıpkı geçtiğimiz üç yüz otuz küsur şafak vakti yaptığı gibi: 'Bunun yolu idareye dönmek değil, o zaman da uyku girmiyordu gözüme, o zaman da dinlenme nedir bilmiyordum, diğerini serbest bırakmamı sağlayacak bir şeyi bulmak olmalı bunun yanıtı.'

Yoldan geçen bir arabanın motorundan çıkan ses çiftin dikkatini dağıtır ama şu dakikadan itibaren birlikte olacağımız Bizimadamın değil: Bir süredir Bizimadama nazaran daha hızlı ilerleyen Ortaboylu ve kadın hikâyemize yeniden girecekler; o Bizimadam ki, başkalarından farklı olarak bir yere varmak derdinde değil, tek istediği geçmişinden kurtulmak, huzur bulmak ya da buna gücü yettiğinde eve dönerek birkaç saat uyumak, yatağa atmak kendini ve Encarnación'u geçip karşı kaldırıma sıçrarken şu anda ona sorular soran sesi susturmak: 'Neden o zaman da uyumuyordum diyorum ki, uyuduğum zamanlar da vardı, sabaha kadar gözümü kırpmadan oturmaya başlayalı, zamanı nasıl geçireceğimi, ne yapacağımı bilmeyeli şunun şurasında bir buçuk ay ve birkaç gün olmadı mı?' Sokaktan egzos susturucusunu var gücüyle zorlayan bir araba daha geçti ve ses Germán Alcántara Carnero'ya bir silah sesini anımsattı. 'Bu sana tuhaf mı geliyor?' diye sordu kendi kendi-

ne telaşa kapılarak. 'Yoksa onu özlüyor musun? Uyumaya yeltenir yeltenmez kulağına sesleri geliyorsa ve sonra da o gün olup bitenler gözünün önüne geliyorsa nasıl olup da özleyeceksin ki! Daha gözlerimi yumar yummaz onu bir kez daha kan revan içinde, bembeyaz ve neredeyse bomboş elleriyle görüyorsam, bulanık ve kupkuru gözleriyle korumasız bir halde...' Germán Alcántara Carnero dalgın dalgın ilerlerken bir arabanın kendisine çarpmasına ramak kaldığı Union de San Antonio'ya çıkar yolu, şoför hakaretler yağdırmaya başlar ama bağırıp çağırdığı adamın kim olduğunu görür görmez bundan derhal vazgeçip gaza basar.

Germán Alcántara Carnero korkudan ama daha ziyade günlerdir süregelen yorgunluktan ötürü adımlarını hızlandırır ve böyle yaptıktan sonra yeniden sorar kendi kendine: 'Nedir o zaman gerçekten istediğim, beni kendimle barıştıracak olan nedir?' Ve yanıtını verir, 'Bende var olanı düşünüp durmak yerine eksik olanı aramam gerek, gerçi hâlâ bende noksan olanın ne olduğuna karar vermedimse de bunu aramaya şimdi başlayabilirim, belki de ararken ne olduğunu tahmin ederim.' Bir kez daha, 'Sahiden de hükümet binasında görevliyken bende olanın aradığım şey olmadığını kabul etmeyecek miyim?' diye sorgular, 'Daha önceden sahip olduğum bir şey değil aradığım ve bu bir başlangıç: Öyleyse yapmam gereken ne aradığımı bilmeden aramaya devam etmek; bu yolla noksan olan şeyi bulabilir miyim ona bakmak,' diye yanıtlar ısrarla Bizimadam, şu andan itibaren ona Arayanadam diyebiliriz ama bunu yapmayacağız, gerek yok çünkü. Ona *Arayanadam* demeyeceğiz. Çünkü Sufragio Efectivo'yu her iki tarafa da dönüp bakarak fakat iki üç metre ilerisinde onun gibi karşıdan karşıya geçen insanlara dikkat etmeden karşıdan karşıya geçen Bizimadamın bu arayışı henüz başlamadığı gibi, çok geçmeden bitecek de. Germán Alcántara Carnero, meydanın parke taşlarının önünde durmuş, bu taşları ilk taktıkları günü anımsıyor ve üzerine çullanan soruları bir anlığına defederek başını kaldırıyor: Meydanı geçen insanlar yansıyor gözlerinde, üç dört metrede bir yükselen kımıltısız ağaçlar, çeşmelerin suyunda, sokak lambalarının camlarında ve metalleri aşınmış banklarda oynaşan parıltılar yansıyor.

Germán Alcántara Carnero, yeniden belleğine toslarken, aynı zamanda önündeki büfenin demir kenarlarından yansıyan parıltılardan korunmak için devasa ellerinden birini kaldırıp, 'Sahiden

yapılması gereken şeyin hata yaptım demek olmadığına emin misin?' diye soruyor kendine. 'Oradan ayrılmakla geçmişi unutmanın mutlak olmadığını kabullenmek gerek, orada bıraktığıma inandığım şeylere hâlâ maruz kaldığımı kabullenmek gerek,' diye ısrarla düşünür Bizimadam ve tıpkı korkutulmuş bir atın hızını artırarak yürümeye başlaması gibi yürümeye koyulur: kontrol edilemez ani bir hamleyle ve telaşla. Bu sırada birkaç metre ötede Ortaboylu, kadınına bağırmaktadır: "Biraz acele edersen belki başarırız, bu oturuma tam zamanında yetişiriz!" Bizimadamın geçtiği sokakların aynısını geçerek aynı meydana varmış olan kadın, "Bu şekilde koşturmayı sürdüremeyeceğim," der. Ortaboylu arkasını dönüp kolundan çekeleyerek sürüklediği kişiye bakarak, "Geç kalmamış olsaydın böyle koşturmak zorunda kalmazdık!" diye ısrar eder. Kadın iki gözünü birden kırparak, "Asıl sen o kadar inatçı olmayaydın bir kez daha gidiyor olmayacaktık!" der ve pat diye durarak Bizimadamın önüne çıkan engel haline gelir ve o da kadının yere düşmesine neden olduktan sonra Ortaboyluyla çarpışarak üstüne devrilir; tıpkı bu esnada, yani 14 Haziran 1957 saat 08:17'de, hikâyemizin de üç hayat çizgisinin kesiştiği bu anın üstüne devrildiği gibi: Buradan sonra yine ayrı yollara sapacaklar.

Şu anda yere serili durumda gördüğümüz ve düşmenin etkisiyle afallayıp kalmış olan üç kişi sessizce birbirini izler, dört yüz metrelik bir yolu aralarında elli metre arayla aynı anda kat etmiş olsalar da bu, birbirlerine ilk kez baktıkları andır. Bunu kesin bir dille söylememin nedeni şu, şayet Ortaboylu Bizimadamı görmüş olsaydı arayı açmasına izin verirdi, gerçi bu ilerlemesini daha da geciktirirdi. Evet, epey bir müddettir seyretmekte olduğumuz bu üç insan bedenlerini –ama hayat çizgilerini değil– birbirinden ayırırken göz temasını koparır ve her biri karşısındakinin orasını burasını inceler: dizlerini, avuç içlerini, bileklerini, dirseklerini, omuzlarını, sırtlarını, enselerini ve karınlarını... Meydanda dolaşmakta olan insanlar onlarla konuşmadan ya da bir yardım eli uzatmayı teklif etmeden yanlarından gelir geçer ve onların bulunduğu üçgende aniden endişeli hale gelen güvercinlerin ötüşleri arkalarında bir boşluk bırakır: Uzaklardan yaklaşan uğultunun çok geçmeden bir serçe sürüsüne ait olduğu anlaşılır. Bizimadamın tam yerden doğrulmayı düşündüğü anda küçük gri ve alaca renkli kuşlar tıpkı gece vakti sağanak yağmurun toprağa düştüğü gibi meydana konu-

verir ve yine tam bu anda güvercinler de cüsseli gövdelerini gökyüzüne doğru havalandırır.

Germán Alcántara Carnero, yani Arayanadam demememiz gerektiğini söylediğimiz kişi, 'Attığım adımı bile fark edemeyecek denli ne düşünüyordum acaba?' diye geçirir içinden. Arayanadam demeyeceğimiz adam bir kolundan güç alarak doğrulmaya başlar ve 'Daha doğrusu bu salakların aklı neredeydi acaba?' diye düzeltir sorusunu, öbür koluyla meydanın taşlarına tutunarak kalkar ve bir adım ötesindeki doğrulmaya çalışan kişiye bakar. Bizimadamın Ortaboyluyu azarlamasına fırsat kalmadan meydanın köşesinde bir patırtı kopar ve ikisi de şaşkınlık içinde kafalarını o yöne çevirirler: Sufragio Efectivo'da, kasasında derisi yüzülmüş bir boğayı andıran, kalasa asılı, azman gibi bir domuzun olduğu bir kamyonet durmuştur. Aracın ve hayvanın sahibi kasayı açıp onu boğan tıpayı çıkardığında da kamyonet duman çıkarmayı durdurmaz: Bizimadam bakışlarını kamyonetten ayırmadan, 'Bunu böyle bir çırpıda çıkarmamalıydın,' diye geçirir içinden. Kendini yoklamaya ya da şikâyet etmeye cesaret edemeyen, hatta henüz gözlerini açmamış olan karısına, 'Nasılsın, neren acıyor? Ne hissediyorsun?' diye sormaya bile cesaret etmeyen Ortaboyluya gelince, 'Neden tam da şu anda biriyle, üstelik de bu adamla çarpıştık ki?' diye sorar kendi kendine.

Sonunda kamyonet nihayet duman püskürtmeyi bıraktığında Germán Alcántara Carnero, aynı zamanda Gringo olarak hitap edeceğimizi söylediğimiz kişi yani Gringo Alcántara Carnero, aklını başına toplayıp nerede olduğunu anımsadığında avazı çıktığı kadar bağırarak, "Attığınız adımın bile farkına varamadığınıza göre aklınız neredeydi acaba?" diye sorar. Gövdesini dikleştirerek ve dizlerinin ve kötü biçimde kıvrılmış eski ayakkabılarının üstüne yaslanarak, "Yoksa yürümeyi mi bilmiyorsunuz, derdiniz nedir?" diye diretir. Gringo Alcántara Carnero başını önce öne sonra arkaya sonra da her iki tarafa hareket ettirince omzunu çarptığını ve yüz yıldır ona acı vermeyen yarasının ağrıdığını anlar: bu hikâyeye dahil etmemiz gerekmeyen mazide kalmış bir sabah omzunu üç parçaya ayıran çatışmanın yarası... Zira hikâyemiz Bizimadamın sağ eliyle sol omzunu yoklayarak, 'Geldiğimi görmediniz mi yoksa salak mısınız ne?' diye sorduğu bu anı incelemekle meşgul. En büyük zararı alan kişi olmasına rağmen kadın yanıt

verir ve "Sizin de iki gözünüz var, siz de bizi görebilirdiniz," diye belirtir. Tıpkı kökleri toprağın altından görülen meşe ağaçları gibi kemikleri sayılacak denli sıska olan seyrettiğimiz bu kadın, Bizimadamın omzuna çarpan böğrünü eliyle kapatarak, yüksek sesle, "Üstelik siz de karşıdan geliyordunuz siz niye dikkat etmediniz?" diyerek ısrarını sürdürür, bu arada Ortaboylunun bedeninde korku dağ gibi büyür.

Bir dakika önce göğe yükselmiş olan güvercinler gökyüzünde son bir daire çizerek Lago Seco'nun merkezini çevreleyen evlerin çatılarına, saçaklarına, su borularına, duvarlarına konarlar –bundan on beş yıl önce henüz bir köyken, ülke merkezinden gelen bir emirle cümle âlemin domuz yetiştirmeye başladığı ve herkesin sakatat, kan, post, domuz yağı ve ahır kokusuna büründüğü şimdinin şehri Lago Seco'nun... Birinin yüzüne karşı pat diye bu sözleri söylemesi, "Siz de karşıdan geliyordunuz siz de dikkat edebilirdiniz," demesi karşısında şaşkınlığa kapılan Gringo Germán Alcántara gülümser, kendini ovalayıp durmaktan vazgeçer ve yüzünü sola çevirerek, sadece aşağı süzülen bir saç seli olarak gördüğü, yüzü yere eğik duran kadına, "Bana mı dediniz?" diye sorar. Kadın yüzünü kaldırır ve "Başka kime söyleyecektim ya?" der. Aynı zamanda eliyle Ortaboyluyu işaret ederek, "Bunun bir şey söylemediği ortada değil mi?" diye yanıtlar; korku artık berikinin midesine bir taş gibi oturmuştur, öyle ki kaldırım taşlarına mıhlanıp kalmış olmasına rağmen, "Sus artık kadın çeneni kapa!" demekten geri durmaz ve "Bizim kabahatimiz olduğu çok açık, tartışıyorduk ve sizi görmedik!" diye ekler. Kadın bir yandan Bizimadamı enikonu süzerken hiddetle, "Benim adıma konuşamazsın!" diye bağırır, bakışları kızgın bir demir parçasının bir küvet dolusu buzlu suya batması misali petrol yeşili gözleri dağlayıp geçer.

Gringo Alcántara Carnero karşısında duran kömür gibi gözlerden gözlerini alamadan, 'Hükümet binasından ayrıldıktan sonra ne yapacağını söylemiştin anımsıyor musun? İçeride bırakmayı istediğin şeyleri yanında götürmenin oradan çıkmak için gerekmediğini söylememiş miydin?' diye sorar kendine: 'Orada kalırlar mı, miatlarını doldururlar mı bilmiyorum, ama bildiğim bir şey varsa çekip gittim, unutmak için ne gerekiyorsa yapacağım ve böylece başkası olacağım!' Bizimadama bir saniye ve Ortaboyluya ise bir ömür gibi gelen bir dakika süresince kadın gözbebeklerini Germán

Alcántara Carnero'nunkilere kenetler, beriki kendi kendine tekrar eder: 'İşte noksan olan, işte bu çoktan yapmış olmam gereken şey... Bende eksik olan şey,' aynı zamanda, kısık sesle, yıllar var ki hiç ağzından çıkmayan sözler sarf eder: "Nasıl hissediyorsun kendini?" Dudaklarının cüretkâr çıkışını ılımlı bir hale getirerek ve gözlerini Ortaboyluya çevirerek, "Dizlerim, ayak bileklerim ve göğsüm ağrıyor," diye yanıtlar, beriki neler olduğunu sezerek korkusunu yener ve sonunda bir sıçrayışta ayağa kalkar. Bizimadam kendi kendine, 'İşte buydu çoktan bulmam gereken, aradığım buydu, işte böyle son bulacak,' diye tekrarlar içinden ve yüksek sesle, "Nereniz ağrıyor? Ne yapmamı istersiniz? Size ne getireyim?" diye sorularına devam eder. Meydanın köşesinde kamyonetin motoru çalışır ve serçeler sürü halinde yerden havalanacakmış gibi kıpırdanırlar ama çok geçmeden yeniden sessizleşirler.

Ortaboylu kendisine yöneltilmemiş bir soru olmasına rağmen, "Sizin yardımınıza ihtiyacımız yok, bir şey yapmanızı istemiyoruz," diye yanıt verir ve göğsünün ortasında tuhaf bir mahcubiyet hisseden Bizimadamın önüne geçirir bedenini, kadın bu sırada kan akan dizini ovalamaktadır ve Ortaboylunun önünü kapatarak görüş alanımızdan çıkardığı kadın, "Sen benim ne istediğimi nereden biliyorsun? Ne zamandan beri doktor ya da hemşire oldun?" deyiverir. Gringo Alcántara Carnero, kadının kendisini görmek için gövdesini sola doğru büktüğünü görünce aynı mahcubiyeti bir kez daha hisseder ve, "Ben de doktor değilim gerçi ama bir doktor bulup getirebilirim," deyiverir. "Sizden bir şey istemediğimizi söyledi duymadınız mı?" Ona bakan kül rengi gözbebeklerinin içinde bir kez daha kaybolan Bizimadam bir adım öne gelir, ağrıyan omzuyla Ortaboyluyu itekler ve kendi kendine kısık sesle anımsatır: 'Ancak bir aile kurarak başkası olabileceğim, yapacağımı söylediğim şey buydu.' Kolunu uzatır ve titrek bir sesle, "Ayağa kalkmanıza ve Manuel D. Creel Otero Kliniği'ne gitmenize yardım edeyim izin verin de, bacağının kanadığını görmüyor musun, bunun hepsi benim kabahatim..." Bulunduğumuz yerin yarım metre uzağına, meydanın en küçük çeşmesinin hemen bitişiğine bir dişinin uğruna dövüşen iki tahtalı güvercin konuverir: Patırtıları Ortaboylunun irkilmesine neden olur ama Bizimadamın ya da ona bakmakta olan kadının dikkatini dağıtamaz. 'Seni ka-kaldırmak için yardım edeyim bı-bırak da,' diye ısrarını sürdürür Germán Alcántara Carnero ve

bunu yaparken hayrete düşer: Daha evvel ağzından kelimelerin kekeme çıktığı vaki değildir.

Daha ilk yere düştüğü anda Bizimadamı tanıyan Ortaboylu, kalbi yerinden fırlayacak gibi atarak ve neredeyse buz kesmiş elleriyle ikisinin arasına girer yeniden: Ağzından çıkan kelimelerin yol açabileceği cezayı düşünürken korku içinde, "Onunla benim kabahatim... Gerçekten zahmet etmenize gerek yok..." der. Bizimadam bunu duymazdan gelir ve rakiplerinin bitap düşmesini fırsat bilen üçüncü bir güvercinin yere düşen bir taş gibi aniden konduğu çeşmenin gölgesinde iki kolunu da uzatarak kadının tenini iki parmağının ucuyla ovalar, beriki ona dokunduğunda gülümseyerek, "Bu saatte Clinica Manuel D. Creel Otero açık değildir," diye belirtir. Ortaboylu bunun üzerine çaresizlik içinde, "Oraya zamanında varmazsak bizi almayacaklar bırak da kalkmana yardım edeyim," der... "Bizi hâlâ kabul edebilirler, bir sonraki oturuma gelmeye mecbur tutmayabilirler." Kadın Ortaboylunun söylediklerini alaya alarak, "Bir sonraki oturuma gelmeye mecbur tutmayabilirlermiş!" der, kendisine musallat olan korkuyu beyhude yere saklamaya çalışan Ortaboylu bir kez daha belirtir, "Şimdi dalga geçmenin sırası değil. Gerçekten elimizi çabuk tutmalıyız, hâlâ onları ikna etme şansımız var." Kadın Bizimadamın sol elini ve Ortaboylunun sağ elini tutarak kendisini ayağa kaldırmalarına izin verir nihayet ve kalktığında sıska güçlü parmaklarını bırakmayan iki adamı ve Lago Seco'nun ana meydanında, yanlarından kayıtsızca geçip gidenleri şaşkınlık içinde bırakarak kahkahâlârla gülmeye başlar.

Ortaboylu bunun üzerine karısının gülmeye devam etmesini ve Bizimadamın anılarında acıyı, aşağılanmayı ve zulmü temsil ettiğini göz ardı ederek sözlerine beklenmedik bir cüret katar ve yumruğuyla Germán Alcántara Carnero'nun bileğine vurarak bağırır: "Bırak elini! Böyle... böyle saygısız saygısız davranmayın! Kimse sizin bir şeyinizi istemedi!" Bir iki dakikadır şaşkın duran kadın kafasını çevirip Ortaboyluya bakarak, "Tamam da sana ne oluyor ki?" diye sorar, "Gerçekten bir mesele mi var yani sana göre... Bir şey yok, sadece bana yardım ediyor, hepsi bu." Ortaboylunun sözlerinin ve davranışlarının kontrolünü neden kaybettiğini idrak edemiyor kadın, bunun nedeninin çarpışmaları, geç kalmaları ya da bir iki saniye önce düşmesi ya da kıskançlık olmadığını bilmiyor; bu iki adamın uzun zaman önce rastlaştıklarına dair bir fikri yok, bu

rastlaşmanın hikâyemizin örgüsünde –bu Ortaboylunun hikâyesi değil ne de olsa– önemli bir düğüm noktası olmaması nedeniyle şu anda çok kısaca değineceğim o güne. Ne de olsa, bu, beraberinde on iki adamla Lago Seco'nun ana meydanındaki mezbahanede 28 Ekim 1949'da Todos los Santos gününden üç gün evvel isyana kalkışan Ortaboylunun hikâyesi değil... Ortaboylu ve kimi çiftçiler çatlak bir din adamının desteğiyle, mezbahacıların domuzları öldürme biçimini değiştirmelerini talep etmişlerdi, bunun Katolik anlayışıyla bağdaşmadığını, hayvanlar acı çekerken buna tahammül edemediklerini ve buna katlanmanın imkânsız, bunu önlemenin ise mümkün olduğunu belirtmişlerdi...

Germán Alcántara Carnero o gün mezbahada gerçekleşen isyanı bastırmakla yükümlüydü; sineklerin bastığı akşam saatinde adamlarının ana koluyla gelmişti oraya. Polisler onun emriyle pazarın etrafını sarmıştı, vadiye gecenin çökmesini beklemişler, giriş çıkışı kesmişler ve mezbahayı karanlıkta bıraktıktan sonra on iki isyancıya ateş ederek, bağırarak, tekme tokat içeri dalmışlardı, onlarsa korkuya kapılmış arkadaşlarının arasında kuşatılmış halde yere yatmıştı. Bizimadamın yardakçıları yumruklarını sıkmış on iki çiftçiyi birer birer domuzların derilerinin yıkandığı kanlı açık alana doğru sürüklemiş ve tam bu sırada Bizimadamın sorusu duyulmuştu: "Sahiden domuzların acı çektiğini artık görmek istemiyor musunuz? Sahiden o yavruların attığı çığlıkları duymak istemiyor musunuz?" Bu cümleleri bağırarak söylemeden önceyse, "Göz kapaklarını ve kulaklarını kesin," diye emir vermişti. Ama bu size söylediğim gibi çok uzun zaman önce olmuştu; Bizimadamın hayatında öne çıkan çarpıcı bir anın bulunmadığı bir günde gerçekleşmişti ve bundan ötürü kafatasındaki iki kesik yeri saçlarıyla ve gözlerindeki yaraları da gözlükle saklayan bu adamı hatırlamıyor; dediğim gibi o adam değil burada önemli olan çünkü bu onun hikâyesi değil, dolayısıyla yeniden bulunduğumuz güne getirilmesi daha iyi olacak bu hikâyenin: Bizimadamın, daha sonra karısı olacak kadınla rastlaştığı o güne yani 14 Temmuz 1957 tarihine...

Kadın bir yandan Ortaboylunun kıpkırmızı kesilmiş tenini göstererek, "İyi de ne oluyor sana, şu haline bir baksana... Tutuşacaksın neredeyse," diye ısrar ediyor ve aynı zamanda Bizimadamı da güldürüyor, gözlerini bu kömür karası gözlerden, gülerken ışıl ışıl cam gibi parıldayan gözlerden kendini alamayan Bizimadamı...

Tıpkı açık yaraya basılan alkolün yaratacağı etki gibi, gözleriyle kulakları bu gülüşmelere tahammül edemeyen Ortaboylu, evlerinin kapısından çıktıklarından beri yarım saattir tuttuğu kadının parmaklarını serbest bırakırken kafasını çevirmeden Bizimadama, "Yoksa siz Clinica Manuel D. Creel Otero'nun açık olduğunu mu düşünüyorsunuz?" diye soruyor. Bir dakika önce kesişen üç hayat çizgisini bağlayan düğüm gevşer ve bağlardan biri çözülerek diğer ikisinin birbirine sıkıca bağlanmasını sağlar: Ortaboylu arkasına dönerek sessizce uzaklaşır ve bulunduğumuz yerden en fazla bir iki metre uzakta kafasını bir ağaç dalına çarparak, Bizimadam ve kadının kahkahalarla gülmesine yol açar, kadın eline bir taş alır ama daha fazlasına cesaret edemez. Ortaboylu da yüzünü çevirip arkasına dönmez ve aşağılanmış hissederek sanki daha da küçülerek, hatta denebilir ki görünmezleşerek, Lago Seco'nun ana meydanından aksi yöne uzaklaşır; bayat bir ekmek için iki güvercin ve bir sincabın didiştiği meydanın uç kısmına doğru... Ortaboylu yerlerinden kıpırdamaya gönülsüz serçeleri, mekânda gezinen insanları ve yerde uyuklayan sokak köpeklerini itekleyerek yoluna devam eder.

Bizimadam ve bir saniye önce, "İsminiz nedir acaba?" sorusunu duyan kadın ise büfeye ve bisikletli bir adamın geçtiği sokağa doğru döner. Kadın yere, ellerine, uzaklara, sonra iki eline ve yeniden yere bakarak, "Dolores Enriqueta," diye yanıtlar: Güneşin nesneleri boyadığı turuncu rengi şu anda capcanlı bir sarıya dönüşmüştür ve Dolores Enriqueta'nın kendi kendine, çok geçmeden, 'Acaba hasta mı oldum,' demesine neden olacak bu. Gringo Alcántara Carnero bunu böyle pat diye sormuş olmaktan ötürü kendi kendine hayret ederek, "Peki ya soyadınız nedir?" diye sorar: "Celis Gómez, Dolores Enriqueta Celis Gómez." Yazgılarında onları bekleyen mutsuzluktan henüz bihaber durumdaki çiftin birkaç adım ötesinde bir tahtalı güvercin, kendisinden önce gelen ve yorgun düşen iki erkeği alt ederek nihayet dişiyi köşeye sıkıştırmış olmaktan ötürü muzaffer bir gurultu koyverir. Takip ettiğimiz çiftimiz düşme sebebiyle bedenlerinin aldığı darbelerin, her iki yanlarından sessizce geçip giden insanların, sıcağın ve dört bir yana saçtıkları ışıltıların ayırdında olmadan –ki bu andan ve bu satırdan itibaren onlardan bizim çift diye bahsetmemiz gerek– bizim çift Suragio Efectivo ve Candelaria sokaklarının buluştuğu köşeye gelir. Germán Alcántara

Carnero bunun üzerine Dolores Enriqueta Celis Gómez'e dönerek, "Aileniz nerede oturuyor?" diye sorar, beriki kömür gibi gözleriyle sokağın sonunu işaret eder ve "Nombre del Señor'da, 71 no'da", diye yanıtlar.

Dört metrelik asfalt yolu geçip ince kaldırıma çıktıktan sonra bizim çift bir kez daha göz göze gelir ve bu kez ikisi de gülümser: Kadın iyi bir adamla karşılaştığını, adamsa çocuklarının annesi olabilecek bir kadınla karşılaştığını sanmaktadır, yakın gelecekte sahip olacağı ailenin direği olan kadınla... Ne Germán Alcántara Carnero ne de Dolores Enriqueta Celis Gómez –bunu tekrar söylemiş olacağım ama olsun– birkaç seneye kalmadan üzerlerine musallat olacak trajediyi hayal edebilirler, ilk oğullarının doğumundan itibaren başlarına musallat olacak, sonrasında gelen iki çocuklarıyla ve daha sonra da devam edecek olan trajediyi; öyle ki Bizimadam tüm kalbiyle başka birisi olmayı dileyecek o zaman ve Dolores Enriqueta da ilk çocuğuna doğum yaptıktan sonra içine düştüğü hüznün içinde boğulacak; Germán Alcántara Carnero'nun evvelce, neredeyse altmış yıl boyunca mahkûm etmiş olduğu ve peşine düştüğü dini inanca kendini adamasından önce manen ve bedenen kendini vakfedeceği çocuğa doğum yaptıktan sonra... Sırası geldiğinde göreceğimiz üzere Bizimadam en sonunda yaşamına son verecek olan krizle birlikte yeni bir anlam atfetmeye yelteneceği bir inanca teslim edecek kendini. Ama tüm bunların olması için hâlâ çok uzun yıllara gerek var: Çiftimizin sokakta ilerlediği o an yeni sona eriyor ve yanıtını bilmesine rağmen Bizimadam alabildiğine yüksek sesle, "71 numara Nombre del Señor'un tam olarak neresinde?" diye soruyor.

Germán Alcántara Carnero ve Dolores Enriqueta Celis Gómez sanki bunu daha önce pek çok kereler yapmış gibi, Lago Seco'nun ana meydanından bu anın başlangıcında gördüğümüz evin bulunduğu –sonrasında benim de birkaç sene boyunca yaşadığım evin bulunduğu– sokağı sessizce ve telaşsız yürüyorlar; dört aya kalmadan bu kadının öteberileriyle birlikte kapısından çıkacağı evin bulunduğu sokağı... Ama şu an içinde bulunduğumuz satırı okuyanların gözünde canlandıracağı bu uzun yol, tıpkı şu anın hemen akabindeki aylar ve yılların ve Ortaboylunun hayatının önemini yitireceği gibi, bu noktada tüm önemini yitirir. Çünkü hikâyenin bu anında, bir başlangıcı olmamasına rağmen başının neresi olabi-

leceğini artık bilen ve aynı zamanda olay örgüsünün içinde benim de başka bir düğümden ibaret olacağımı da bilen bu hikâyede, şu anda önemi olan tek an, ona bakışlar yöneldiğinde Bizimadamın hayatına daha sönük bir ışığın düştüğü an: Aynı zamanda bu an hikâyenin de başlangıcı olabilirdi pekâlâ, bizim hikâyemizin, şayet onu başka biri daha anlatmış olsaydı ve bunu anlatan üçüncü bir kişi, yani Başka birisi olsaydı –Başkabirisi bize Germán Alcántara Carnero'nun hayatını oluşturan göz alıcı olayları mantıklı, çizgisel, hareketsiz, tekdüze ve sığ biçimde anlatabilirdi pekâlâ...

Doğum

Hikâyenin bu noktasında Bizimadamın hayatına daha sönük bir ışığın düştüğü bir an var, elli beş yıl iki ay ve sekiz buçuk küsur günlük bir zaman dilimini ve yüksek yaylayı bir kez daha boylu boyunca kat ederek geldiğimiz bir an: Dediğim gibi hikâye başka birinin dilinden anlatılmış olsaydı, şayet onu yazan ben olmasaydım –ben ki öte yandan az önce hayatımı Bizimadamın hayatına bağlayan bir düğüm noktası bulunduğunu ortaya serdim– burası hikâyenin başı olurdu, zamanı geldiğinde, sadece zamanı geldiğinde gideceğiz o ana. Çünkü şu an için önem taşıyan tek an, güneşin hastalıklı bir incir ağacının dallarının arkasına saklandığı ve ışınlarının artık bu açıklığa ya da köhne kümesin duvarlarına ulaşmadığı saatte, María del Pilar y del Consuelo Carnero Villalobos'un içinde keskin bir acı hissettiği an; beriki eteğini çekiştirir ve karnının hareketini izlerken boğulacakmış gibi soluk alır durmadan: Hâlâ birkaç haftası olmasına rağmen önceki seferlerde ancak doğum esnasında çektiği ağrıları hissediyor; adeta karnının içinde, göğüslerinde bir yangın var, göbeği patlamak üzere ve vajinası bir karınca yuvası gibi kıvıl kıvıl kaynıyor.

María del Pilar y de Consuelo Carnero Villalobos gözlerini bacaklarının arasında hissettiği o sıra dışı karınca yuvasından olabildiğince kaldırarak, dikkatini derisini içten ve dıştan kat eden böceklerden ve içinde bulunduğu anın sükûnetinden uzaklaştırarak –söylediğim gibi bu, Bizimadamın hayatına daha sönük bir ışığın düştüğü ve bir başka hikâyecinin, anlatının musluklarını açmak için faydalanacağı bir an– bir iki dakikadır gözeneklerinden fışkıran terin çılgına çevirdiği beyaz sinekleri kovalamak için elini kaldırıp sallıyor. Sinek taburu bir helezon çizerek yukarı doğru kanatlanıyor ve böylelikle, üç kınkanatlının bakır renkli kanatlarını bilediği ve uyanan bir güvenin çok geçmeden kafasıyla iterek devireceği küçük bir kıymık parçasının olduğu tavana ulaşıyor: Kınkanatlı kendini kontrol etmeyi beceremediğinden, bulunduğu yeri geçerek izlemekte olduğumuz kadının ağrılar içindeki karnı-

na konuyor ve beriki parmaklarını kıskaç yapıp onu ezip patlatıyor: Parmak uçlarında şimdi öldürülen böceğin inci gibi soluk tozu parıldıyor, tıpkı bulunduğumuz anın Bizimadamın hayatında parıldadığı soluklukta; bir hayatı uzunlamasına değil enlemesine aydınlatan bir an bu, yani göz kamaştırıcı bir olay olmaktan ziyade bir aydınlatma bu; yolu değil, yolun girişini aydınlatıyor.

María del Pilar y del Consuelo Carnero Villalobos kınkanatlıyı ezdikten sonra böceği işaretparmağıyla ortaparmağının arasında evirip çevirerek topak yapıp boşluğa fırlatıyor ve ölü böcek düşünce bir saksağanın gagasında atıştırmalık oluyor. Kuş, gagasını kaldırarak bir hamlede kursağına indiriyor onu ve memnun mesut, bu yerde, her akşamın gelişini imleyen sesleri ayaklandırırcasına gaklıyor: Karakurbağaları ve kurbağalar şarkılarına başlıyor, bir katır uzaklarda derin derin anırıyor, iki puhu kuşunun çıkardıkları ses boşluğu yarıp geçiyor ve ağustosböceklerinin ötüşü tıpkı dağ geçidinin içine oyulmuş tapınaktan havaya salınan mırıltılar gibi havada salınıyor –orası Bizimadamın günün birinde yakıp yıkacağı ve sonsuza dek kapatacağı tapınak ama bundan da zamanı geldiğinde söz edeceğiz. Çünkü şu anda olup bitenler şundan ibaret: María de Pilar y del Consuelo Carnero Villalobos sağır olduğundan, havada gezinen gürültülerden haberdar değilse de içeriden güneş ışınlarının çekildiğini görünce ve bakışını yaylaya çevirince, akşamın eli kulağında olduğunu anlar: Otlak birazdan turkuvaz mavisine bürünecek, gökyüzü şimdiden gri ve koyu eflatun bir manto gibi ve kurşun rengi taşlık arazi de aniden kara derin bir çukura dönmüş. Kadın iç organlarını deşen keskin acıdan silkinmeye çalışarak, yıllardır kendi kendisini anlamak için icat ettiği dil aracılığıyla, 'Elimi çabuk tutmalıyım, kalkıp çıkmalıyım,' diyor içinden; karnı öncekilerden daha keskin bir acıyla kasılırken, 'Evet sahiden acele etmeliyim,' diyor.

Işığın sönükleşmesinden, duyamasa da orada varolduklarını ve duyulduklarını bildiği seslerden ve iç organlarını dağlayan acıların keskinliğinden ötürü, özellikle de bu acıların kuvvetinden ötürü María del Pilar y del Consuelo Carnero Villalobos ya da aynı zamanda María del Pilar ya da María del Pilar del Consuelo diyebileceğimiz kadın, dişlerini sıkar ve temizlemekte olduğu mısır tepeciğine ellerini dayar, ayağını bastığı kara toprağı eşeler ve buna bir son vermeden önce kendi kendini hızla kasar: 'Bugün kemiklerim

çok erkenden ağrıyor, ayaklarım birkaç gündür şiş, geliyor olamaz.' Zihnine yeniden sessizlik hâkim olduğunda María del Pilar y del Consuelo ayak parmaklarını toprağa gömer, ağız dolusu hava çeker içine, boynunu gerer, sırtını dikleştirir, gözlerini sımsıkı yumar ve mısır yığınının üstüne tüm ağırlığını vererek doğrulmaya yeltenir ama bunu başaramaz. Yedi aydır yaşadığı başarısızlıklara kayıtsız María del Pilar bir kez daha var gücüyle derin bir soluk alır ve sessizce tekrarlar kendi kendine: 'Yapmam gerek, yapmam gerek, yapmam gerek...' Bir hamle daha yapar ama daha gayretlerinin yarısındayken kasılma misali bir keskin acı gelir, bir duvarın içine işleyen nem gibi tüm vücudunu sarıp sarmalayan keskin acı onu külü andıran bu kara toprağın üzerine yıkar.

Gövdesini öne doğru fırlatmayı başaran ve kuvvetli bir inilti koparan María del Pilar y del Consuelo karanlık gölgelerin büyümesini ve havada uçuşan böcekleri izler; kınkanatlıların, güvelerin, sineklerin ve sivrisineklerin yanı sıra, buraya iki ağustosböceği ve cıva gibi kanatlarından günün son ışıltılarının yansıdığı bir kınkanatlı daha gelir; ölgün bir ışıltıdır bu, tıpkı bu aydınlatmanın ışığının ölgün oluşu gibi çünkü hikâyenin örgüsünü boylu boyunca aydınlatmak üzere anlatılmıyor bu an; sadece hikâye örgümüzle anlatının o sahnesinin birleştiği yeri aydınlatmak üzere vazife başında, çünkü böylelikle bir adamı annesine bağlayan düğüm aydınlanmış olacak –o düğüm ki bu hikâyenin başlangıcı olmadığından sonsuza dek çözük halde kalacak... Ama şu an önemli olan bu değil: Ne kadar parıldadığının ne önemi var, ne önemi var birinci olup olmamasının, Başkabirinin veya benim ona ayırdığım yerin ne önemi var, önemi olan tek şey bu anın derin mercek altına alınması gerektiği; María del Pilar y del Consuelo Carnero Villalobos'un bir ahşaba sıkıca tutunmak için mümkün mertebe kollarını uzatıp sırtını gerdiği bu anın hatasız anlatılması gerek, María del Pilar del Consuelo Carnero Villalobos'un kümesin ortasından geçen kirişi yakalamayı başardığı anın papağan gibi ezberden anlatılması gerek yoksa bizim için bu hikâyede yegâne önem taşıyan şeye hizmet etmeyecektir: Bizimadamın yanı başında cereyan eden hayatlara neler ettiğini, hiddetini ve neredeyse seksen yıl süresince gündelik hayatına damgasını vuran mekânı anlamamıza hizmet etmiş olmayacaktır.

İçidoluolan bir kez daha ellerini tahtaya doğru uzatarak için-

den, 'Evet bunu şimdi başaracağım,' der ve bir yandan da, 'ayağa kalkmanın ve doğum yapmanın haricinde aynı zamanda, darmadağın olacak ortalığı da toplamak zorundayım,' diye düşünür çünkü kocası Félix Salvador Germán Alcántara Arreola'nın –epeyce bir süredir kuş uçmaz kervan geçmez bir yer halini almış vadinin öte yakasındaki işinden, patronlarının Madre Buena yaylası olarak değil de, kısaca ve basitçe *bizim topraklar* diye adlandırdıkları büyük ekeneklerdeki işinden henüz dönmemiş olan kocasının– her şeyi öylece yerde bulmasını istemiyor. María del Pilar kalası yakalayarak kendini ileri doğru çekiyor ancak doğrulmaya kalkışmadan kalçasında patlayan bir kasılma kemiklerini, damarlarını dağlayıp geçiyor; adeta enerjinin kablolardan veya borulardan iletilmesi gibi... Handiyse bir ulumayı andıran bir inilti koyvererek İçidoluolan bükülüyor: Kamçı gibi gelen kasılma birkaç saniye boyunca devam ediyor ve iniltileri gecenin sessizliğine başıboş dalıveriyor. Dıştaki avluda yatmış uyuyan köpeklerin en endişelisi, nereden geldiğini anlayamadığı ve tahmin edemediği bir iniltiye uyanarak göz kapaklarını açar, kulaklarını diker, kafasını yerden kaldırır ve havayı koklamaya başlar: Kuru ot ve kök kokusu gelir, biraz daha uzakta küçük kuşlar ve tohumlar kokmaktadır, daha uzakta taş kokusu, durgun su kokusu, paslanmış metal ve çok uzaklarda kedi kokusu, rakun ve çakal kokusu vardır.

Her şeyin yerli yerinde olduğunu teyit ettikten sonra köpek, burnunu ön patilerinin arasına koyar ve gözlerini yummasa da çalılık arazide gölgelerini gördüğü siluetlerin kokusunu alarak rahatlar, kümesin içinde mekâna hâkim olan ve María del Pilar y del Consuelo Villalobos'un gözünü alan gölgeler onlar, beriki ise yeniden yere oturmuş durumda, harcadığı gayretten ötürü akan ter damlalarını oburca yutan susuz kalmış toprağın üstüne... Biz dışarıdayken, kadıncağız nafile yere kollarını kalastan yukarı itip durdu. İçidoluolan, bakışlarını karnına yönelterek ve kümese gecenin hâkim olduğunu fark ederek, 'Adeta demirden bir yük haline dönüştü bu,' diye geçirir içinden. María del Pilar del Consuelo bir elini gözünün hizasına kaldırarak ne kadar geç olduğunun ayırdına varır ve bu sırada elinde olmadan zamanda yolculuk yapar ve annesiyle babasının onu kıyıdan uzağa, vadiye yolladıkları ve böylelikle ölmekten kurtardıkları mazide kalan o geceye yolculuk eder –anne babası ve kardeşleriyse 19. yüzyılın sonunda Pasifik'i

ve *picha* dağlarını kasıp kavuran salgının neticesinde ölmüşlerdi. O gece, babasına, "Sizin benim arkamdan gelmeniz ne kadar sürer?" diye sorduğunu ve babasının sol elini kaldırarak parmaklarıyla karanlık nedeniyle tam seçemediği bir sayı gösterdiğini anımsıyordu.

María del Pilar y del Consuelo kafasını sağa sola sallayarak içindeki karanlık gölgeleri savuşturdu ve kendi kendine: 'Belki de kollarımdan güç alıp aynı zamanda bacaklarımla da itersem kulübeye kadar gidebilir ve orada bir avuç külle kendimi ovalayabilir sonra çarşafları ve yağlanmış bezleri almaya gelebilirim,' diye düşündü. Hayal kırıklığına uğramış ama henüz cesareti kırılmamış olan izlemekte olduğumuz bu kadın, daha önce de söylediğim gibi altı ay önce bir daha asla teslim olmama kararı almıştı; María del Pilar y del Consuelo gözlerini yumar ve elleriyle karnını ve kalçalarını ovalar, hızlı hızlı soluk alıp verir ve bu kez kendine ait gölgelerin arasına gömülür: Bir kez daha annesiyle babasının görüntülerine dalar ve bunu yaparken birdenbire içinde bulunduğu anın herhangi bir an olmadığını fark eder, onlar hakkında bildiklerinin bunlardan ibaret olduğunu düşünür, onlar hakkında aslında fazla bir şey bilmediğini... Tek bildiği babasının bu yüksek yaylada doğduğudur, çok küçükken sahil tarafına kaçmış, önce askere yazılmış, sonra da firar etmiştir; annesininse çok küçük yaşta yetim kalan bir yerli olduğunu biliyordur, sonrasında bu topraklara para kazanmaya gelen Çinli bir aile tarafından evlat edinilmiş ve onların dilinden tek bir kelime bile öğrenmemiştir. María Del Pilar y del Consuelo geçmişini aklından silmek için bir kez daha kafasını sallamak isterken yeni bir kasılma tüm vücudunu tepeden tırnağa sarsar.

Yerde iki büklüm kıvrılmış halde İçidoluolan bir mezarlığın açılması misali ağzını açar ve kendisine azap çektiren ağrıyı inişli çıkışlı, keskin bir gürültüyle kusar: Bir ışın gibi tüm yaylayı süpürüp geçen ve yeryüzünün dişlerini kamaştıracak denli soğuk bir böğürtüdür bu. María del Pilar, 'Ayağa kalkmalıyım, burada kalamam,' diye geçirir içinden, aynı anda kafasını yerden, terle sırılsıklam olmuş ve çok geçmeden çamura dönüşecek topraktan kaldırır, mısır koçanlarının oluşturduğu tepeciğe ellerini yaslar, tekrar oturur konuma gelir ve aniden bir karaltının beliriverdiği açıklığa diker gözlerini. Köpek, içinde bulunduğumuz kümesin girişine kadar gelerek daha önce hiç böyle yenilmiş vaziyette görmediği kadını şaşkın şaşkın izler: Kolları bir çift çorap gibi gevşek, sarkık

durmaktadır, saçları ıslak paçavralar gibidir, derin ve sık nefes alıp verir ve saldığı koku da tuhaf mı tuhaftır.

Boğulmakta olan ve kimsenin kurtarmaya gelmeyeceğini anlayan insanların gösterdiği gayretle İçidoluolan iki kalası elleriyle yakalayarak sırtını gerip, 'Bir, iki, üç, dört,' diyerek bacaklarıyla kendini iter, görmekte olduğumuz kadın nihayet bacaklarının açılmasını sağlayıp ayağa kalkmayı başarır. Açıklıkta duran köpek başını eğer ve sahibesi sırtını gerip dikleştirir, bacaklarını yere sağlam sabitleyip parmaklarıyla sıkı sıkı yapıştığı ahşabın gövdesini bırakırken gerginlik içinde yeri koklayıp durur. Gözleri artık karaltıları seçmeye alışmış olan İçidoluolan avcunun içinde pekâlâ siğil olabilecek beyaz kabuklar görür: Bu kümesin zemini, duvarları hatta çatısı bile parça pörçük kabuklar, kurumuş hayvan pislikleri, lime lime olmuş tüyler ve zalimane bir öldürme işlemini ele veren kanlı lekelerle doludur: Bu vadide yaşayan insanların *büyük karaciğer* adını verdikleri hastalığı böyle yenmişlerdir: Büyük karaciğer, uzmanların şöyle tanımladığı hastalıktı:

İshallerin, *dışkılamanın ve kursağın, mavimtırak bir ibik ve siyahlaşan göğsün daha kötüsü, büyük karaciğer rahatsızlığı hayvana korkunç acılar verir ve onu ağır seyreden uzun mu uzun bir ıstıraba mahkûm eder. Aynı zamanda Marek hastalığı ya da tam felç olarak bilinen sözü edilen hastalık, virüsün bulaştığı hayvanın ateşinin yükselmesine, kötü kokulu ve kesif bir ishale sebep olarak sindirim sisteminin hasar görmesine, yaşamsal organların iltihaplanmasına ve son olarak da tüm sinir sisteminin felç olmasına yol açar. Son evresinde hastalık kuşu içeriden dışarıya doğru çürüterek, anüs ve gagası vasıtasıyla,* dışarı hayvanın sıvılaşmış organlarının içinde bulunduğu mor renkli bir mukus çıkartır ve çiftlik avlusuyla kümesi geri dönüşü olmayacak biçimde enfekte eder: Belki de bundan ötürü bulunduğumuz yüksek yaylada sadece domuz ve bir iki sığır yetiştirilmektedir. *Buna karşın, Julius Marek anısına onun isminin verildiği bu hastalığın ilk evresinde yaptığı yegâne etki, virüsle enfekte olmuş hayvanın ayaklarını felç etmesidir, yani hastalık bacakları tuttuktan sonra hayvan bir daha ayağa kalkamaz.* Tıpkı María del Pilar y del Consuelo Carnero Villalobos gibi: Dizleri dengesini bulamıyor, topukları titriyor ve kalçası da tıpkı denizin ortasında fırtınaya tutulmuş bir tekne gibi sarsılıyor. Birkaç saniyeye kalmadan İçidoluolan yıkılır ve onunla birlikte karnının üstüne konmuş beyaz sinekler de öyle... Perdelerin arka-

sından loş ışıkta görünen karın, doğum yapma işlemine başlamış bir kadınınkini değil de, boğulmuş bir insanın karnını andırır.

Açıklıkta duran köpek endişelenir ve kümesin kendine has kokularıyla María del Pilar y del Consuelo Carnero Villalobos'un vücudunun tüm gözeneklerinden sızan kokular hayvanın burun direğini titretip durur. Bunun üzerine, içgüdülerinden gelen kuvvetli bir dürtüyle küçük bir adım atar ve İçidoluolan gözbebeklerinin aynasından yansır, yere devrilmiş olan kadın içinde taşıdığı canın şimdi çok daha kuvvetle bükülüp döndüğünü hisseder, onu dışarıdan ayıran iç çeperleri yırtarcasına şiddetle ve arsızlıkla ve kadını aniden bacaklarını açmaya zorlayarak kıvrılır. Şu anda görmekte olduğumuz kadınla köpeği altüst eden ani bir rüzgâr girer kümesten içeri: Gecenin gelişi her altı ya da yedi ayda bir yüksek düzlüğü silip süpüren hastalıklı rüzgârı da getirir gibidir beraberinde, kimilerine göre bu rüzgâr dağların ötesindeki madenlerden gelmektedir, kimilerine göreyse hayvanların kıyımdan geçirildiği kıyıdan gelmektedir; büyümeyi gelişmeyi engelleyen bir rüzgâr bu, günün birinde büyük bir barajın inşa edileceği bu yerde –zamanı gelince, dediğim gibi, göreceğimiz bu barajın inşa edileceği bu yerde– her şey sabır otundan, kuru çalılıklardan, mimoza bitkilerinden, frenk incirinden, kimi yabani dikenli otlardan, dikenli kaktüslerden, uzun boylu renkli bir timbo enterolobium contortisiliquum ya da Peru biberi ya da incirden ibaret olmazdı aksi halde...

Hastalıklı yelin var gücüyle beraberinde sürüklediği mikroplu talaş kırpıntıları, taş parçacıkları ve kükürtlü tozun yanı sıra kaynağını fundalık arazinin altından almayan gürültüler ve kokular da yolculuk eder: göremediğimiz kümes hayvanlarının kanat sesleri, ölü bir tavşanın çürüyen cesedi, bir yılanın gergin çıngırağı, dikenli kaktüslerin etrafını saran çiçeklerin açma sesi... Bununla birlikte, María del Pilar y del Consuelo rüzgârın getirdiği ve uyuklayan köpekleri uykularından uyandırıp yerlerinden kaldıran bu kötü kokuların farkında değil; elbette gelen seslerin hiç farkında değil. İçidoluolan şu anda bedeninin derinliklerinde, hâlâ sarsılmaya ve bükülüp kıvranmaya devam eden bedeninin ta içinde vuku bulmayan herhangi bir şeye dikkatini verebilmekten aciz; şu anda daha küçük olan bir başka bedenle cebelleşmekte kendi bedeni, anlaşıldığı kadarıyla demirden yapılmış olan ve yakıp kavuran bir küçük bedenle cebelleşmekte. İçidoluolan bacaklarını mümkün

mertebe sonuna kadar açıp, dirseklerini toprağa dayayarak başını yere yaslar ve baldırlarını kaldırıp o ana kadar tutunmak için kullandığı kalasa ayak bileklerini sıkıca tutturur. İçinden iniltilerin ve ıkınmaların birer ok gibi fırladığı bedeninin üstünde, böcekler ve haşaratlar deli gibi kol geziyor: Cırcır böcekleri bir delik bulma umuduyla çatıya tosluyor, sinekler bir kez daha anafor yaparak uçuşuyorlar, akrep gümüş renkli devasa bir kınkanatlının üstüne doğru kuyruğunu kaldırıyor ve örümcekler beklenti içinde ağlarının dayanak noktalarını sağlamlaştırıyor.

Bu esnada dışarıdaysa, bir saniye önce rüzgârın uyandırdığı köpekler bu yere doğru yürüyerek ayılıyorlar uykularından, sürünün başını çeken hayvanın kokusuyla María Del Pilar y del Consuelo'nun ve daha öncesinde hiç kokusunu almadıkları bir canlının kokusu birbirine karışıyor burada; günün birinde Bizimadam olacak o canlı, vaktin geldiğine karar vererek, kafesinin son kalan iki çeperini de yarar ve kendisini annesinin karnına bağlayan iki sıcak zarı kesip atar; annesinin yüz ifadesi aniden donar, solgunlaşır, titrer ve korku içinde yüz hatları gerilir ve dağılıp parçalanır birkaç kez. Bizimadamın dünyaya başının tepesindeki tüy gibi saçları ilk kez gösterdiği anda, İçidoluolan neden, nasıl ve niye yaptığını bilmeden karın kaslarını içe doğru kasar, kalçalarını sıkar, bacaklarındaki kasları sımsıkı gerer ve kendi kendine yıllar yıllar önce icat ettiği dille, 'Hayır içimden çıkmana müsaade etmeyeceğim,' der, 'burada seni içimde tutacağım... Sonsuza kadar içimde tutacağım... Onun sana da bir zarar vermesine engel olacağım.' María del Pilar y del Consuelo Carnero Villalobos oğlunun –karnının içinde tutmaya çalıştığı canlının bir erkek olduğunu bir biçimde bilmektedir– aynı zamanda kocasının da çocuğu olacağından korktuğunu fark eder birden. Günün birinde Bizimadamın da değiştirilemez olanı değiştirmeye çalışacağı yerin, tam da María del Pilar del Consuelo Carnero Villalobos'un da şu anda değiştirilemez olanı değiştirmeye çalıştığı bu yer olacak olması sahiden gariptir.

Ancak içinde bulunduğumuz andan ileri doğru gitmeden kısa bir ara verelim, aynı zamanda bu, başka bir anın detaylarını görmemize olanak tanıyacak bir pencere olacak: sözgelişi az önce cereyan eden ve hikâyemizin sonunda incelenmesi gereken bir anın detaylarını...

4 Ocak 1950'de güneş güne anlam ve önemini veren yolun beş-

te üçünü aydınlatır haldeyken, Germán Alcántara Carnero, Anne Lucretius Ford'un gözlerine bakar ve kepçe gibi iki elini birden kanlar içinde kalmış karnına gömer. Fundalık araziyi –az önce terk ettiğimiz ve birazdan yeniden döneceğimiz anda Germán Alcántara Carnero'nun doğduğu fundalık araziyi– geçmeye çalıştıkları sırada Bizimadamın ellerinin beyhude yere Anne'nin oluk oluk dışarı akan kanını vücudunda tutmaya yeltenmesinden bir buçuk saat önce Germán Alcántara Carnero ve sevgilisi, Ignacio del Sagrado Sandoval Iñiguez Martínez ve dört adamına yakalanmıştı ve adamlar onları çalılık boyunca, taşlık arazide ve fundalık arazinin büyük bir kısmında takip etmiş, en sonunda koşmaktan ve giderek daha yakınlarından gelen silah seslerinden yorgun düştüklerinde Bizimadam fundalıklarda sevgilisine devasa bazı kayaları göstererek, "Bunların arasına gir, birazdan geleceğim," demişti.

Germán Alcántara Carnero bir saniyede tırmandığı bir peru biberi ağacının tepesinden Ignacio del Sagrado'nun adamlarının uzaktan gelişini bekler ve en sonunda onları gördüğünde tek atışta üçünü de yaralamayı başarır. Dördüncüyü sona bırakarak Sagrado Sandoval Iñiguez'i vurmak istediğinde onu asla yarı yolda bırakmayan silahı tutukluk yapar ve atışlar tek bir yönden gelmeye başlar. Olgunlaşıp ağaçtan düşen meyveler gibi kendini aşağı bırakan Germán Alcántara Carnero ağaçtan iner ve ayakları toprağa, María del Pilar y del Consuelo Carnero Villalobos'un çocuğunu karnında tutmak için cebelleştiği o toprağın sert zeminine değdiği anda, Anne Lucretius'u bıraktığı kayalıkların arkasına doğru seğirtir, sonsuza dek Bizimadamla birlikte olmak niyetiyle şu an bulunduğumuz vatana onunla birlikte geri dönen kadının yanına; üstelik o adam ki vakti geldiğinde göreceğimiz üzere önce bu ülkeden kaçmak zorunda kalmış ve sonrasında da başka bir hayatın özlemiyle yanıp tutuşarak gittiği diğer ülkeyi de terk etmeye mecbur kalmıştı; zamanın içine açılan pencereden başımızı sarkıtarak şu anda gördüğümüz kadına doğru gelen Bizimadam, önce korku ve sonrasında üzüntü içinde kadının yaralı olduğunu görür. Germán Alcántara Carnero, Anne'nin iki büklüm durduğu kayaların oraya geldiğinde gözlerinden oluk oluk gözyaşları boşalır, kadının bedeninin altındaysa çoktan bir kan gölü oluşmuştur.

Anne Lucretius Ford'u iki elinden çekerek kaldırdığında koşmaya devam edip edemeyeceğini sorar ve insanüstü bir çaba sarf

ederek çift uzaklaşmaya çalışır ancak hızlı gitmeyi başaramaz: Ignacio del Sagrado ve onun yanındaki adamı giderek arayı kapatır, silah sesleri gitgide daha yakından duyulur. Hikâyemizin giriş bölümünde ve şu anda izlemekte olduğumuz anın da başında söylediğim gibi Germán Alcántara Carnero bir çukurun içine atlar, sonra kollarında taşıyarak, Anne'nin bedenini çukura çeker, bir yandan gözbebeklerine bakarken bir yandan da devasa ellerini hâlâ oluk oluk kan akan karnına götürerek, "Devam edebilecek misin yoksa edemeyecek misin?" diye sorar. Anne Lucretius gökyüzünün kararmaya başladığını gördükten sonra gözlerini yumarak, "Bırak beni burada saklanayım... Koşmaya devam edemem... Aslında tek adım daha atacak halim yok," diye yanıtlar. Bizimadam gözlerinin önünde ruhunu teslim etmekte olan kadının yarasına devasa parmağını batırarak ve yeniden gözlerini açması, canlanması için onu zorlayarak sorusunu tekrarlar ısrarla ve sevgilisi de yanıtını... Germán Alcántara Carnero yaranın içine parmağını daha da fazla gömerek, kadının beti benzi ölü solgunluğuna bürünmüş yüzüne iki santim kalasıya yüzünü yaklaştırarak bir kez daha yakarır, "Bir adım daha atarım de yeter ki bana, seni omzumda taşıyabilirim."

Anne çok kısık sesle konuşarak, hatta denebilir ki mırıldanarak, "Onlara hiçbir kabahatim olmadığını söyle... bunun hakkında hiçbir şey bilmediğimi..." diye belirtir ve sonrasında ekler: "Onlar gelmeden gitmende fayda var. O adamlar buraya gelmeden." Bizimadam gözlerini gökyüzüne kaldırıp, gök kubbeyi karartmaya başlamış olan gri mantoya gözlerini sabitleyerek parmağını bir kez daha sevgilisinin tüm kanının boşaldığı kaynayan yaranın üstüne sıkıca bastırır çünkü söylediklerini duysun istemektedir: "Seni burada bırakıp gidebileceğimi nasıl geçirirsin aklından? Seni nasıl bırakırım burada?" Anne son bir kez gülümseyerek yanıtlar, "En azından birimiz hayatta kalacak... en azından... beni getirdin... sonunda bana gösterdin... doğduğun yeri gördüm sonunda, senin gözlerini ilk açtığın yeri görerek öleceğim." Germán Alcántara Carnero ve Anne L. Ford gür çalılıkların olduğu araziye gelmişlerdi çünkü kadın onun nasıl bir yerde doğduğunu görmek istiyordu, gerçekten bir ailesinin olup olmadığını, bir mazisi olup olmadığını görmek istiyordu. "Onlar gelmeden önce git, haydi ben bile yakında olduklarını anlayabiliyorum," diye ısrar etti kadın iki gözünü birden yumarak ve adeta büyük karaciğer hastalığına yakalanan

kümes hayvanlarının ayaklarının mecalinin kalmaması gibi ayakları kesiliverdi. Bunun üzerine Bizimadam kadının yarasının içine parmağını biraz daha gömerek Anne'nin dudaklarından öptü ve bundan sonra ne yaptığını bu pencereden –Germán Alcántara Carnero'nun yaradan parmağını çektiği anda, değiştirilemez olanı değiştirmekten vazgeçtiği o anda kapanan o pencereden– göremiyoruz.

Az önce açılan bu pencerenin kapanmasından sonra, şu an için önemli olan ve öncesinde bıraktığımız ana geri dönüyoruz: İçidoluolan, zamana ve kadere karşı koyarak, bir kez daha iç organlarına, karnına, kalçalarına, beline, poposuna, vajinasına dikkatini vererek –şu anda sıvılarla, capcanlı kanla, kısa ve tel tel, adeta küçük karıncaları andıran tüylerle kaplı kafatasının bir santim daha dışarı çıktığı vajinasına dikkatini vererek– Bizimadamın narin bedenini beyhude yere içine geri çekmeye çalışıyor. María del Pilar y del Consuelo omuzlarını yere gömerek sırtını büküyor ve yürek paralayan bir çığlık koyveriyor, bir süredir kümesin etrafını çevrelemiş olan ve şimdi başlarını içeri uzatmayı isteyen köpekleri ayaklandıran bir figan, bir inilti olarak çıkıyor bu çığlık. Öte yandan, köpeklerin liderinin kuyruğunu dikip köpek dişlerini örten deri kıvrımlarını kaldırması, orada bulunmak için sahip olduğu ayrıcalığı ve öfkesini dayatmaya yetiyor, sadece onun orada bulunma hakkı var, orada, bebeğin artık tüm kafatasını çıkardığını fark etmesine rağmen İçidoluolanın hâlâ onu içinde tutmaya çalıştığı yerde... María del Pilar y del Consuelo'nun sarf etmekte olduğu enerji onu tepeden tırnağa bitap düşürüyor, onu ruhen ve bedenen hâkimiyetine alan, yapış yapış bir uyuşukluk halinin dibine götüren sıra dışı bir yorgunluk bu, tıpkı acemi birinin elinden yeni tutulan balığın kayması gibi, Bizimadamın vücudunun tamamıyla hayatın içine doğru kaydığı anda gelen karanlık ve kesif bir yorgunluk.

Bilincinde olduğu anla baygınlık anını birbirinden ayıran gayya kuyusuna düşmeden bir saniye önce İçidoluolan daha önceki doğumlarından gelen bilgiyle, sırtını dikleştirmeyi başarır, göbek bağını keser, oğlunu kollarına alır ve yeniden yere bırakır onu, aynı anda Bizimadam da feryadı basar annesi duyuyormuş duymuyormuş, ayıkmış ya da baygınmış buna aldırmadan... María del Pilar y del Consuelo'nun baygınlık halinden çıkıp yeniden kendine gelmesi için, oğlunu yerden kaldırması, ayağa kalkması, bu kümesten

çıkması ve onu artık takip etmeyeceğimiz kulübeye girmesi için birkaç dakika geçecek: Örgüsüne bağlı olan sahneyi de film şeridinden geçirmiş olan hikâyemiz yine farklı bir ana atlamak zorunda; yeniden bir saati, belli bir günü ve yılı başka bir güne, saate ve yıla atlamak üzere terk etmek zorunda. Ancak önümüzdeki birkaç sayfa boyunca bizi bekleyen ana yolculuk etmeden önce içinde bulunduğumuz ana bir nokta koyalım: María del Pilar en nihayet uyuşukluk halinden çıkıp da aniden bedenine geri gelen güçleri kullanarak doğrulduktan sonra Bizimadamın göğsünü, boynunu ve yüzünü temizler ve kümesten çıkar, burada yaşayan köpeklerin lideri ise, doğumdan arta kalan, içinden çıktığı annenin rahmi gibi onu cezbeden plasentayı arar bulur, koklar, yalar, ısırır ve bir hamlede yutar.

Oğlunun feryatlarını onu bedenine bastırarak susturan María del Pilar y del Consuelo arka avluyu geçerek sessiz sedasız María del Sagrado ve Heredí de los Consuelos Alcántara Carnero'nun alt alta üst üste uyudukları kulübeye girer. Üç yağ kandilini ve ateşi yaktıktan sonra bu paragrafla birlikte terk edeceğimiz kadın Bizimadamı yıkar, onu beslemeye, incelemeye ve sevip okşamaya başlar. Derken bebeği bir memesinden diğerine geçirir ve bunu yaparken bir anlığına gözlerini kaldırıp uzaklarda, açıklığın çerçeve oluşturduğu bir karenin içinden çalılık araziden yaklaşan bir ışık görür: Félix Salvador Germán Alcántara Arreola geliyor işte, kendisini bekleyen köpekleri bir kenara ittiğini göremeyeceğimiz adam, arka avluyu ıslık çalarak geçer, eşikte kapı niyetine asılı duran perdeyi çeker, küreklerini yere fırlatır ve şu anda çıkıp gideceğimiz bu yerde kendisini bekleyen tablo karşısında hayrete düşer.

Hüsran ve Telafi

Bu hikâye şu andan itibaren kimi anların derinlemesine incelenmesinden ibaret olacak; bir hayatı, iki gözlü bir sokak lambasının karanlığı aydınlatacağı gibi aydınlatan anların incelenmesinden ibaret: Işıkları salt iki noktaya vurmasına rağmen haleleriyle ulaştıkları yerleri de aydınlatıyorlar. Dolayısıyla hikâyemiz, kendi aralarında bir öykünün bağlarını oluşturan düğümlerin incelenmesinden ibaret, yoksa bu düğümlerin teker teker incelenmesinden değil: Bir delikanlının seneler önce kaçması ve başka kaçakların arasına katılması, bir baraj inşaatı ve orada patlak veren bir grevin yenilgiye uğratılması, başka topraklara yolculuk ve sonra kendi vatanına geri dönüş, öldürmenin ardından gelen suçluluk, insanın ölülerini anımsadığı hasret, bir kadını kaybetmenin üzüntüsü ve yeni bir kadını bulma mutluluğu, anne baba şiddeti ve evladın barbarlığı, kimi ilkelerden vazgeçme ve daha öncesinde aleyhinde olunan bir inanca sarılma, bir soy sop kurma arzusu ve gözlerinde gördüğümüz tövbe, hain bir papazı öldürmek için yanıp tutuşma ve günün birinde başka bir papazın, aniden ahşap kapının öteki tarafında peydahlanıvermiş ve şu an görmekte olduğumuz, alabildiğine yüksek sesle ve denebilir ki söylediğinden zevk alır gibi görünen bir başka papazın, "Çocuk hasta! Hasta doğdu!" demesi...

Germán Alcántara Carnero, "Nasıl hasta doğar?" diye sorar, oturduğu sandalyeden bir hamlede fırlar ve bulunduğu odayla bizim durduğumuz koridoru ayıran ahşap kapıya yaklaşırken, içinden, "Nasıl hasta doğar" diye tekrarlar ısrarla, "Onun kazanmasına izin vermemeliyim, onun bu evden içeri adım atmasına..." Bizimadam kocaman iki eliyle kapıyı kırarcasına çalmasına rağmen yanıt alamıyor. Vefalı dindarın sözlerinin akabinde evin üst katını kaplayan kocaman odadan çıkan sesler de susuyor, taş patlasın birkaç yıl önce kendi inşa ettiği ev bu: Bizimadamın babasının ve kendisinin yarım yüzyıldan fazladır çalıştığı arazi burası. Dolores Enriqueta Celis Gómez'in çığlıklarını ve onu sakinleştirmeye çalışan kadının keskin emir cümlelerini artık duymadığından ötürü korkuya ka-

pılarak, kapıyı daha büyük bir gümbürtüyle yumruklayarak bağırıyor bir kez daha, "Nasıl hasta olabilir? İçeride neler olup bitiyor? Neden kimse bana yanıt vermiyor? Açın derhal şu kapıyı!" Ağzından bu sözler çıkarken içinden, 'Rahibin içeri girmesine asla izin vermemeliydim, kesin onlara bir şey yaptı, hakaretlerimin acısını çıkaracaktı muhakkak,' diye geçirir. 'Onlar neden intikam almasınlar ki?'

Germán Alcántara Carnero gözleri kan çanağına dönmüş ve yüzünün çizgileri titrer halde kapıyı kendi açmaya karar verir ve bunun için omuzları, dirseği, kolları, dizleri, baldırları ve kalçasıyla kapıya yüklenir, kalın ahşap kapı ne açılır ne de milim kımıldar, zira bundan üç yıl önce bile isteye yapmıştır Bizimadam bunu: "Sağlam ve kalın kapılar koyun, darbelerle açılması ya da devrilmesi imkânsız kapılar, intikam peşinde koşan birilerinin buraya erişmesini istemiyorum zira." Bunun üzerine, 'Pencereler,' der kendi kendine ve arkasına dönerek koridordan geçer, merdivene doğru yürürken, 'Pencereden gireceğim!' diye geçirir içinden, bu arada merdivenin başında bir gürültü durdurur onu, arkasında titreşip duran bir uğultu bu; üstelik ne denli tuhaf olursa olsun Bizimadamın döner dönmez tanıdığı bir mırıltıya dönüşür; küçük bir yaratık ağlamaktadır ama yürek paralayan bir biçimde. Germán Alcántara Carnero parmak ucuna basarak yürür, kulağını kapıya yaslar ve yarıklardan sızan kötü kokuyu çeker içine ve derken rahibin ısrarla söylediği şey çalınır kulağına, "Çocuk hasta doğdu!" Bunun üzerine bedenini gevşetir ve öte yana gümbürtülü vuruşlarını ileten kapıyı var gücüyle yumruklar ve susturulmuş sesleri yeniden canlandırır; bir kez daha telaşla koşturan adımlar duyulur ve kanlar içindeki kadınla yeğeni çığlık atar, Dolores Enriqueta Celis Gómez tıpkı vaktiyle kayınvalidesinin yaptığı gibi avazı çıktığınca bağırır ve rahip bir kez daha tespih tanelerini ısırır. Bizimadam, 'Senin bu eve girmene asla izin vermemeliydim, şüphesiz kendi insanlarının öcünü alıyorsun,' diye geçirir içinden ve bu esnada içini kavuran ateş sebebiyle boğulayazdığını sanır.

Gringo Alcántara Carnero, 'Hani her şey o akşamda kalacaktı? Hükümet binasından çıktıktan sonra hani hepsi sona erecekti? Kinimi orada bırakıyorum demedim mi?' diye sorar kendi kendine ve koridordaki banka oturarak, 'demedim mi ben hükümet binasından adımımı attığım anda başkası olacağım, yemin etmedim

mi önceki gibi olmayacağım bir daha asla... Onları sadece benim unutacak olmamın yeteceğine nasıl inandım, onlara yapmış olduğum şeyleri artık anımsamayacak olmamın kâfi geleceğine nasıl inandım..' Bizimadam, Dolores Enriqueta Celis'in, Germán Camilo Alcántara Celis'i doğurmayı bitirdiği duvarın öte tarafından başını ve sırtını çekerek kalp atışlarını ciğerlerinin soluk alıp verme hızına uydurmaya çalışıyor ve bir saniye önce 28 Eylül günü saat 13:34'te gözlerini dünyaya açmış olan yavrunun biçare haykırışını duyuyor ve kendi kendine, 'Beni unutabileceklerine nasıl inandım, günü geldiğinde beni aramayacaklarına, kendi hayatlarıyla bir şey yapmayacaklarına nasıl inandım? Benden öç almaları umurumda değil, bunu oğluma yapmasınlar.' Germán Alcántara Carnero yirmi bir yıl kadar önce bir malikâneden çalmış olduğu banktan kalkarak odasının kapısını tekmeler ve yalvarıp yakararak; "Ne olur bir zarar vermeyin, izin verin içeri girip oğlumu ve ailemi görebileyim!" der. Bizimadam bu kelimeleri tekrar edemeden kapının ardında yaklaşan ayak sesleri duyulur, derken anahtar deliğinde bir ses, sürgünün içinde kilit oynar ve ahşabın gıcırtısı gelir peşi sıra.

Kalın ahşap kapı kanadı, boşluğun içinde azar azar aralanır ve taş patlasın otuzlarında olan rahibin parlak ve tıraşlı yüzü çıkar ortaya, gözleri Bizimadamın geçmişini sürüklerken duyduğu korkuyu silip atsa da, şu anda olup bitenlerin bedeninde uyandırdığı korkuyu silmez. Arkasından kapıyı örten ve bankı gösteren rahip, sessizce bir iki adım atar, oturacak bir yer bulur, Bizimadamın da oturmasını bekler ve ancak ondan sonra söyleyeceğini söyler, ki birkaç kelimeden sonra bunlar Germán Alcántara Carnero'ya anlamdan yoksun lakırdılar gibi geliverir... "Çocuğun sağlıklı doğmadı evladım... Sağlıksız yollandı." Vefalı dindarın sözleri, içinde bulunduğumuz zaman ve mekânın dışına çıkarır Bizimadamı ve aşağı yukarı altmış yıl önce doğmuş olduğu eve götürür onu, sonrasında tesadüfen yaşadığı vatana, onu yeniden bu topraklara geri getiren yolculuğa, Madre Buena yaylasında saltanat sürdüğü yıllara, derken istifa ettiği güne, şu odacığın içinde acı çekmekte olan kadınla karşılaştığı o güne, düğün gecesine, karısının ona hamile olduğunu söylediği kahvaltıya yolculuk eder ve birkaç saniye önce, karşısındaki adamın ona çocuğunun hasta doğduğunu söylediği ana geliverir. Germán Alcántara Carnero ses tonunu yükselterek, "Neden hasta olduğunu söylüyorsunuz? Ne oldu ki çocuğuma?"

diye sorar ve böylelikle geçmişiyle bağını koparmak için neden medet umduğunu idrak eder: Bir çocuktan, daha doğrusu bir aileden medet ummaktadır.

Üzüntülü bir yüz ifadesi takınmaya çalışan ama gözlerindeki pırıltıyı da bastırmaktan aciz, hatta denebilir ki gözlerindeki sevinç ışıltılarını bastırmaktan aciz, solgun tenli, saçları yarı yarıya dökülmüş ve sinekkaydı tıraşlı ve belki de kırklarında olan papaz şöyle söyler: "Oğlum, çocuğun kemiklerinden hasta doğdu ve karınız henüz kurtulmuş değil, Rahip efendimiz sağlığı için dua ediyor, dileyelim de bir an önce huzur bulsun." Duyduğu yanıta kulakları sağır kesilen, duyduğunu anlamaktan, algılamaktan ve kendini kontrol etmekten uzak, Gringo Alcántara Carnero birden banktan ayağa fırlar, papazı boğazından yakalar, kürek gibi kocaman elleriyle onu tuttuğu gibi duvara yaslar, dirseğiyle sıkıştırıp çenesini suratına doğru yaklaştırarak sorar: "Nedir seni bu denli memmun eden de acaba gözlerinin içi gülüyor ha? Kim yolladı seni benim evime, kim dedi, gideceksin o eve ve kanımızın intikamını alacaksın diye?" Hakkında anlatılagelen hikâyeleri duymuş olduğu için Bizimadamın kim olduğunu bilen inançlı rahibin bacaklarının arasından yere ulaşmayan, zira eskimiş, eprimiş, yıpranmış ve birkaç kez üst üste boya çekilmiş iskarpinlerinin içine dolan küçük bir sızıntı oluşur. Germán Alcántara Carnero vefalı dindarın kulaklarına dudaklarını yaslayarak fısıltıyla sorar, "Ne yaptın benim aileme?" Ancak daha bir yanıt alamadan şirazesinden çıkmış bir bağırtı duyar, acı dolu feryadın tonu, karısının göğsünün orta yerinde geri dönüşsüz biçimde bir şeylerin yarıldığını haber veren bir bağırtıdır ve beriki rahibi bir kenara fırlatarak kapıya yönelir.

Suratı et benleriyle dolu, soluk benizli ve sinekkaydı tıraşlı rahibin bir eşinin daha arkasında durduğu kapıyı kocaman elleriyle iten Germán Alcántara Carnero odaya girer, orada Dolores Enriquieta Celis Gómez'in bir feryadı daha duyulur, henüz üç buçuk saat önce sancı çeken kadına yeni doğan bebeğe şans getirmesi için kurdele takmış olan ebenin alabora olmuş suratına bakar, yeğenine bakar ve genç ebe bir kenara çekilince, birinin Germán Camilo Alcántara Celis'i koyduğu yastığa yaklaşır: Başı da dahil olmak üzere tüm kemikleri keyfi bir şekil şemale sahiptir. Yumruklarını sıkarak ve karnına sancı girerek yavrusuna bakarken bir yandan aklından teker teker geçen kelimeleri kesip biçer ve bir kez daha

doğduğu eve yolculuk eder: Hatıralarında şimdi María del Sagrado Alcántara Carnero'yu arıyor; şu ana kadar sadece ismini anıp geçtiğimiz ve ağlamasına tanıklık ettiğimiz ancak bu hikâyenin önemli kahramanlarından biri olması gereken kızı... Gringo Alcántara Carnero kız kardeşiyle geçirdiği şafak vakitlerini yâd ederek, eğiliyor, kollarını uzatıyor, ona dokunmasıyla susması bir olan bebeği kaldırıyor, arkasını dönerek Dolores Enriqueta Celis Gómez'e yaklaşıyor; o da kocasının kendisine doğru yaklaştığını görünce susuyor. Yatağa geldiğinde bebeği uzatıyor fakat şu anda seyrettiğimiz ve en fazla bir iki yıl önce Lago Seco meydanında tanıdığımız, ebenin kendine verdiği mavi kurdeleyi elleriyle sımsıkı kavramış bu kadın, perişan olmuş bir halde bebeği geri çeviriyor ve kafasını yastığa doğru gömüyor.

Germán Alcántara Carnero korku ve şaşkınlık içinde ufaklığı aldığı yastığın yanına dönerek, şekli bozuk küçük bedeni oraya bırakır ve hiç tereddüt etmeden koridora çıkarak basamaklardan aşağı adım atmak üzere olan rahibin ensesini görür. Bizimadam bir yandan, "Ne yaptınız benim aileme? Oğluma bunu yapmanızı kim söyledi size? Bana bunu yapmak için kim emir verdi?" diye bağırırken koridoru geçerek merdivenlere gelir ve rahibin ensesine tekme indirir, beriki yüzüstü boşluğa yuvarlanır, basamaklardan seker ve en sonunda zemindeki siyah taşlara çarpar. 'Tüm bu aylar boyunca ne verdiniz karıma? Tüm bu süre boyunca ne yapıyordunuz bize?' Germán Alcántara Carnero kendi kendine sessiz sedasız işkence ederken ısrarla sorularına devam eder. 'Hani bir daha eskiden olduğun gibi bir adam olmayacaktın? Her şey büronun kapılarının ardında kalmıştı hani? Hani bir daha kimsenin kılına dokunmayacaktın?' Bundan on yıl, sekiz gün kadar önce yüreğini sıkıştıran o duygu yine Bizimadamın iç organlarını büzüştürüyor, 'Oradan çekip gittiğinde bir başkası olacağını söylememiş miydin? Kini ve nefreti orada kilitli bırakacağını.' Bizimadam adımlarını hızlandırarak merdivenleri iner ve aşağı vardığında din adamını kürek gibi elleriyle tutup kaldırır: İki oyuk gibi görünen gözleriyle bakarak, "Kendinizi nasıl hissediyorsunuz acaba?" diye sorar din adamına, beti benzi iyice atmış olan adam bir yanıt verecek gibi olsa da yapamaz bunu, ne nefesi ne de cesareti yeter çünkü...

Kimi sopaların kimi elleri kırdığı gibi, birkaç saniye sonra rahibin sessizliği kırılır, tuhaf, kırık dökük bir ses tonuyla, "Tek parça

halindeyim," diye yanıt verir ve Bizimadama yaslanarak mümkün mertebe doğrulur. Ayağa kalktıktan sonra birkaç saniye oyalanır, gözlerini kırpıştırır, kapıya doğru yönelir, sessizce bahçeye ve bahçeden de sokağa çıkar, onu gören üç delikanlı, rahibin kanlar içinde olduğunu fark ettiklerinde tam yaygara koparmak üzereyken Bizimadamı görür görmez omuzlarını büzüp korkularının içine pısıp kalırlar. Din adamı, arabasına binerken, 'Neden bu eve geldin ki?' diye sorar kendi kendine, beri yandan onu takip etmiş ve şimdi eve dönmekte olan Germán Alcántara Carnero'ysa kendi namına, 'Oradan çekip giderken kendi kendine ne söylediğini anımsamıyor musun?' diye sorar, 'Bunu anımsamak önemli değil mi zira son zamanlarda korkuların manasızca artıp büyür oldu.' Bizimadam eve girip arkasından kapıyı çarpar, bu arada üç yıl önce verimli hale getirdiği toprakları –çok geçmeden içinde bulunduğumuz yaylaların bir numaralı tarımcısı olup çıkacak– kat ederek gitgide hızlanan arabanın motor sesi duyulur uzaklarda; Germán Alcántara Carnero merdivenlerin basamağında, 'Demiştim. Ne gerekiyorsa yapacağım, yaptıklarımı unutacağım ve bugünden itibaren başka biri olacağım. İşte gereken de buydu zaten; öfkeyi boğmak, utancın ve kinin hükümet binasının kapılarının ardında kaldığını ispatlamak!' diye anımsar. Germán Camilo Alcántara Celis nedeniyle içi sıkılarak ama kendini kontrol edip iradesine sahip çıktığı için mutlu, Bizimadam basamakları birer ikişer tırmanırken bir yandan, 'İşte böylece sona erdi... Ben eski ben değilim artık,' diye geçirir içinden. 'Bunca yılın ardından neden biri benim peşime düşsün, benden intikam almak istesin ki?'

Bizimadam onu odasına ve ailesine götüren koridorda adımlarını daha da hızlandırır ve öyle çabuk ilerler ki attığı her adımda aklı bugünden biraz daha uzaklaşır: Oğluyla ne yapması ve nasıl yapması gerektiğini bulmak için kız kardeşinin yanında yaşadığı günleri ve geceleri anımsamaya çalışır. Gelgelelim onu geçmişe götüren yol tehlikelerle doludur ve Germán Alcántara bir anda başka zamanlara ait bir ana tökezler: şaşırtıcı biçimde bu hikâyeyi ilgilendiren o öteki ana işte, şu anda bulunduğumuz anla birlikte bu ayrıntılı sayfalardaki hikâyenin örgüsünü birbirine bağlayan düğüme... Bizimadam epey bir maziye giderek o akşamı anımsıyor şu anda, bir ucuyla çok yakında terk edeceğimiz 28 Eylül 1960'ı aydınlatan ışığın düştüğü o diğer anı; istemeden de olsa Germán

Alcántara Carnero'nun aklına, 'O odanın içinde olup bitenlerin kabahatlisi rahip,' fikrini eken olay gözünün önüne geliyor: Odanın kapısına geldiğinde bunu unutmaya çalışsa da, Bizimadam on dakika öncesinde yankılarıyla ona bunu telkin eden olaydan silkinmekten aciz: 'Sizinkilere yapılan saldırıların intikamını al, senin yıllar önce yaptığının aynısı yani, bu yaylada bizzat senin tarafından koyulmuş yöntemlerle iyiyle kötüyü tesis et!' Bir mahkûmun prangalarını sürüklemesi gibi, anımsadığı olayı peşi sıra sürükleyen Gringo Alcántara nihayet odadan içeri girer ve başını cama yaslayıp pencereden bakınca gözüne ilk ilişen şey, rahibin arabasının arkasında bıraktığı toz bulutu olur; Bizimadamın çok yakın zamana kadar at koşturduğu bölgeyi geçip giderken ardında bıraktığı toz bulutu... Rahip ayrıca Bizimadamın mazisinden bulup çıkaracağı o sabahı tazeler hafızasında, ama beriki onu gözünün önüne getirmek yerine adeta bir başkasının ağzından dinler gibidir, tıpkı bana da anlatılacağı ya da benim de şimdi buraya yazacağım gibi:

1 Ocak 1948'de henüz senenin ilk saatleri bile tükenmemişken ve havai fişekler –sönüp sustuklarında geride adeta fırtına bulutları gibi koyuluklar bırakacak olan havai fişekler– henüz gökyüzündeyken, José Ángel Ordóñez Sánchez, yani Beyin ve Will David Glover daha erken bir saatte bastıkları evden çıkıyorlar ve Encarnación tarafından mı yoksa San Antonio tarafından mı gideceklerinde bir an kararsız kalıyorlar: Germán Alcántara Carnero onları Pascualların evinde bekliyor ve şayet öfkeden köpürmesini istemiyorlarsa ellerini çabuk tutmaları gerek. Köşeye geldiğinde Beyin Ordóñez başını çevirir ve içinde bulunduğumuz eve, ışıkları yanan pencerelere bakarak dilini şaklatır –özel bir anlamı olmayan düz çatılı, etrafı yüksek tuğla duvarla örülü bir ev söz konusu olan: Bizimadamın en salak adamlarından biri, asi din adamlarının lideri Ignacio del Sagrado Sandoval-Iñiguez Martínez'in kaçmaması için nöbet tutmak istemişti; neredeyse otuz yıldır bu vadide, henüz bir sayfa önce bulunduğumuz evin daha inşa edilmediği bu yaylalarda ve nüfusun önemli bir kısmının yaşadığı yerde sorun çıkarıyorlardı; 21.234 sakiniyle, çoğunluğunun Tanrı'ya inanç beslediği ama Tanrı'nın bir işe yaradığını da düşünmediği Lago Seco köyü henüz kendi kendini bir kent olarak ilan etmemişti daha...

Will David Glover'in yanında bu kasabanın sokaklarını telaş içinde kat edecek olan Beyin Ordóñez köşeyi dönerek, Manuel

Trápaga Mora, yani Topaç ve Oscar López Ley Çinli'nin talihlerinin yaver gidip gitmediğini düşünüyor; Bizimadam ikisine şöyle demişti: "Eğer onu alırsanız evde kalıp benim için ona göz kulak olmanızı istiyorum. Ne göstererek yürümek ne de sokaklarımızda onunla birlikte dolaşmak iyi bir fikir olur. Hayır, bu olmayacak! Sıranın bende olduğunu çok iyi biliyorsunuz." Bir yandan dirseğiyle Topaç Trápaga'yı dürterken Çinli López şefine, "Onu atlayacağımızı nasıl düşünürsünüz ha?" diye sormuştu: Şu anda oturduğu sandalyeyi bırakmış avazı çıktığı kadar bağırarak Ignacio del Sagrado Sandoval Iñiguez Martínez'e, "Sizi nasıl susturacağız?" diye soran Trápaga'yı dürterek... Gringo Alcántara Carnero'nun adamları yere yatırdıkları rahibi dinlemekten bıkıp usanmıştı: Evin banyosundan kendisini esir alan adamların çıktığını gördüğü andan itibaren beriki hiç durmadan tespih duaları ve ilahiler okumaya başladı. Çinli López Ley orta ve yüzükparmağının tırnaklarıyla ensesini kaşıyarak –ona böyle diyorlar çünkü taşlık ve çorak arazinin çok ötelerine kadar giden demiryolunu döşemek için ataları çok uzaklardan gelmiş– Topaç Trápaga'ya dönüp bir an önce canı ne istiyorsa yapmasını ama dudakları arı kovanı gibi vızıldayan adamı bir seferde susturmasını istiyor.

Topaç Trápaga nafile yere salonda işini görecek bir şey arayarak –ona da böyle demelerinin nedeni sadece beden yapısı değil, kısa, zayıf bacakları, huni gibi kalçaları, etli butlu poposu ve kütük gibi kolları değil, ayrıca bir kez öfkesi çığırından çıktı mı kontrol edilemez hali– mutfağa girer ve pencerede bir bez parçası görerek onu orada oturmuş sessizce bekleyen aileye dönerek gülümser: Bu klanın babası, salonda hâlâ beylik tekerlemeyi terennüm eden adamı pusuya düşürmek için iki gün önce kapanı kuran hainin ta kendisi. Lavaboya geldiğinde Topaç Trápaga iki musluğu birden açar, lavabonun ağzını tıkamak için oyulmuş ve oraya konmuş taşla deliği kapatır, bezi suya bandırıp çıkarır ve iki ucundan tutarak sıkar: Ignacio del Sagrado Sandoval Iñiguez Martínez –şu andan itibaren sadece Kutsalolan diye hitap etmenin münasip olacağı adam– az sonra dualarını yutacak. Topaç az önce aldığı sürahinin dolduğunu görünce muslukları kapar, musluğun ağzından taşı çekerek musluğu temizler, suyun tahliyesi sırasında metal delikten çıkan gürültüyü dinler ve ıslak yılanı omzuna atar: Bir sınır karargâhında hâlâ askerdeyken, Germán Alcántara Carnero'nun yaşadığı topraklara

kauçuk getirip götürmek dışında yapacak bir şeyin olmadığı sıralarda öğrenmişti bunu, ama bundan zamanı gelince söz edeceğiz.

Topaç mutfağı geçerken, burada yaşayan oğlanlarla çocuklar bir kez daha kayıtsız, korkmuş, rahatsız gözlerle bakışıyor, babaları takıntılı biçimde başparmaklarına dikmişken gözlerini anneleri bir yere bakmıyor gibi görünüyor: Hiçbiri bu dört adamın evlerine neden girdiğini, neden akşamın büyük bir kısmını banyoda saklanmış halde geçirdiklerini ve Kutsalolanın sokak kapısının önünde belirmesiyle neden babalarının, "Geldi!" diye bağırdığını, neden hepsinin birlik olup inançlıyı bağladıklarını ve sonra adamlardan birinin mutfağı göstererek, "Burada oturun ve sesinizi çıkarmayın," dediğini bilmiyordu. Topaç salona girdiğinde Çinli López'den rahibi halının üstünden kaldırmak için kendisine yardım etmesini istiyor ve onu bir sandalyeye oturttuktan sonra bu kez alnıyla topukları arasındaki ipi gererek bir kez daha bağlıyor. Bu arada mutfakta çocukların en küçük olanı ağlamak üzere ama annesi yüzünü kulağına yaklaştırarak, "Şşş, şşş!" diye fısıldıyor. Kutsalolanın dili ıslak bezle cebelleşirken Topaç Trápaga'nın bu kez bir emir tonuyla söylediği aynı fısıltıyı duyuyor çocuk, "ŞŞŞ!" Berikinin paçavrayı kontrol etme konusundaki çabaları boşa çıkıyor zira, Çinli, adamın alnından kuvvetle çekip Topaç da ağzından suyu boca edince boğulmamak için suyu yutmaya mecbur kalıyor. Din adamının elleri açılıp kapanırken dizleri bükülür; tıpkı yaralı bir engerek yılanının bükülüp kıvrılacağı gibi.

Kutsalolan ikinci yudumu da yutarak kumaşın bir parçasını ağzının içine alır ve Topaç Trápaga kumaşı gevşetir ve tıpkı celladın elinde boyunları kırılan kuşların kafalarının sarktığı gibi ağzından bezin sarkmasına güler. Topaç, kan çanağı olmuş gözlerine korkunun gelip yerleştiği din adamına bakarak, "Bakalım şimdi de duaya devam edecek misin? Haydi, şimdi duaya devam et!" der; Bizimadamın kelimelerini kullanarak, "Haydi Tanrı'ndan seni kurtarmasını iste bakalım," diye ısrar eder sonra; bu arada Bizimadam demişken, beriki Pascua'nın evinde artık muhtemelen umutsuzluğa kapılmış durumdadır, adamlarından haber almamaktan ötürü rahatsız, o eve kadar bizzat kendisi gitmediği ve adamlarına, "Sahiden Lago Seco'ya gelirse koşup bana söyleyin ve gidelim," dediği için öfkeli; ancak bundan bir kez daha Germán Alcántara Carnero'nun önünde olduğumuzda söz edeceğiz, çünkü şu an içinde bulunduğumuz

an da bana anlatılmış gibi ve beni zehirleyen bu hikâyeyi anlatarak onun zehrinden arınabilecek miyim, önce ona bakacağım. Öfkesinin kurbanı olan Topaç Trápaga paçavrayı din adamının boğazına biraz daha tıkıştırır ve adamın boynu bükülür: Çinli López şimdi, "Evet, artık en iyisi sessiz olman, böylece kötü olmayalım ve iyi geçinelim," diye emir verirken, bir yandan mutfaktan gelen bir çocuğun ağlamasını ve daha uzaklardansa demet halinde patlayan havai fişeklerin sesini duyar.

Havai fişekler nihayet sustuğunda şu an gördüğümüz iki adam, "Biri bu çocuğu sustursun," diye bağırır ve hemen arkasından irkilerek tok bir sesi duyarlar: Çinli López Ley bir anda arkasına dönüp pencereye doğru yürüyerek, 'O ses de neyin nesi?' diye sorar, perdenin bir ucunu açarak sokağa doğru uzanıp bakar ama gecenin karanlığından başka bir şey göremez. Bu sefer Topaç Trápaga kapıyı açar ve açar açmaz da köşeye nişan alır, çocukların eski bir teneke varili, bir müddet sonra çöp tenekesi olarak kullanılacak eski bir varili yuvarlayıp peşinden koştukları köşeye... Yüzünü pencereye yaslayan Çinli öfkeden deliye dönmüş bir halde bağırır, "Çabuk içeri gir ve kapıyı da sıkıca ört! Bu saatte bu halde nasıl sokağa fırlayabiliyorsun! Sahiden budalasın sen!" Günün birinde hükümet binasında Bizimadamın yerine geçecek olan adamın yüzü titrer ve kıpkırmızı kesilir. Topaç kapıya geldiğinde beriki titreyerek, "Dışarıda olabileceklerini nasıl düşünmezsin! Gelmiş olabileceklerini düşünmedin mi sen de!" deyiverir bir çırpıda: "Pascualaın evinden çıkıp çıkmadıklarını bilmiyoruz... Will ve Beyin'in oraya varıp varmadıklarını bile bilmiyoruz." Germán Alcántara Carnero, Topaç ve Çinli'ye, "Onu yakalarsanız evden bir yere kımıldamayın," diye emir verirken, şu anda Lago Seco'nun içinden geçen sokakları telaşla kat etmekte olan Will D. Glover ve Beyin Ordóñez'e de, "Onu yakalarlarsa bana haber vermeye gelin ama patırtı çıkarmadan, bugün kimsenin araba kullanmasını istemiyorum, kimsenin bağırtı çağırtı yapmasını istemiyorum sadece öyle ortalıkta elinizi kolunuzu sallayarak geziniyor gibi görünün," demişti.

Beyin Ordóñez ve Will D. Glover ne zaman patronlarından bir emir alsalar yaptıkları gibi –onları bu kelimenin ardından takip edeceğiz zira şu an içinde bulunduğumuz anı bana da böyle anlattılar– her ikisi de söylenene harfiyen uyar ve Republica 37 ile Candeleria sokaklarının kesiştiği köşeye gelirler. Sokaklardan aşağı inen

ve çıkan kalabalığın arasında gizlenerek Beyin ve Will bundan yirmi yıl önce Kutsalolanın ilk isyancı duyurusunu yaptığı kilisenin önünde bir an duraksarlar ve birbirlerine bakıp gülümseyerek sorarlar: "Dolu olmasına rağmen meydanın içinden mi geçsek yoksa etrafından mı dolansak?" Will D. Glover, Beyin'in, 'Merkezi dıştan dolanmak lazım meydan bu saatte tıklım tıklım olmalı,' dediğini duyunca, 'Ben derim ki tam ortasından geçelim," diye yanıtlar. Yanında duran adamın bir kez daha fikir belirtmesine müsaade etmeden Will kendi arzusunu dayatır. "Candaleria'dan girmek üzere köşeyi döneceğiz ve merkezi böyle geçeceğiz, oraya bundan daha çabuk varmanın bir yolu yok." Köşeden sola dönen ve yürüme hızlarını artıran adamlar ellerini çabuk tutmaları gerektiğini gayet iyi biliyorlar çünkü bu saatte patronlarının –bu anı, dokuz on sayfa önce içinde bulunduğumuz anın içindeyken, hikâyemin bu kısmındaki düğüme bağlanan o bölümde anımsayan patronlarının– ziyadesiyle kaygılı olduğundan eminler.

Will, Germán Alcántara Carnero'nun evine masasını, somyayı ve bürosunu süsleyen demir sandığı –hani aslında bir başı olmayan bu hikâyenin başında bahsi geçen ve o zaman Kutsalolanla birlikte mücadele eden insanlar için kullandığını belirtmediğimiz sandığı– satın aldığı dükkânın önünden geçerken, "Buradan dümdüz devam edeceğiz," diye belirtir. Bizimadam ayaklanmış bir dindarı yakaladığında, adamlarıyla birlikte onu soyuyor, bağlıyor, dövüyor, işkence ediyor, bayıltıyor, ıslatıyor, ayıltıyor, yeniden işkence ediyor ve her insanın içinde saklanmış olan o hayvanın şiddeti biraz dindiğinde onu sandığa kapatıp orada beş, altı, yedi gün tutuyordu: Germán Alcántara Carnero vefalı dindar ölene kadar bir daha açılmayacak olan metal kapağı devasa elleriyle kapatırken, "Haydi bakalım Tanrı'na söyle de gelip mucizeler yaratsın, bu odada zuhur etsin de seni çıkarsın bakalım," diyordu. Diğer köşe başına gelene kadar bir mum dükkânının, bir kasabın, kocaman bir tuhafiyecinin, bir değirmenin ve garip bir biçimde hâlâ lambaları yanmakta olan bir terzinin önünden geçeceğiz. Derken Encarnación sokağını arkamızda bırakıp bir bakkalın önünden geçerek Lago Seco'nun başlıca meydanını uzaktan görüyoruz, her yıl olduğu gibi, 1 Ocak 1948'de saat 00:34'te insanlar hâlâ eğlencede.

Beyin ve Will D. Glover insan selinden kaçınmaya çalışarak, büfenin üstünde çalan sağır edici müziği, yemek kokusunu ve seyyar

satıcılardan yükselen buharı geçerek, sulama bölgesinin arkasından bizi Magdalenia'ya çıkaran daracık bir çıkıntıdan süzülüyorlar: Ortalıkta görünenler ölü bir sıçanı didiklemekte olan güvercinler ve kızışmış bir köpeğin peşine takılmış giden üç köpek... İki adam adımlarından korkup havaya sıçrayan kuşların uçup gitmesine aldırış etmeden, onları kimselerin görmediğinden ve patronlarının artık enikonu umutsuzluğa kapılmış olduğundan ve dolayısıyla öfkesini kimin üzerine kusacağını düşündüğünden emin bir halde koşmaya başlıyor ve Sufragio Efectivo'yu, Independecia'yı ve Escuinapa de Dalinas y Reforma'yı böylelikle arkalarında bırakıyor. İki adam koşmayı bırakmıyor, göğüs kafeslerindeki çarpıntı kalplerinin patlamak üzere olduğunu söyleyerek karşı geliyor bu duruma, ta ki Yotepec de Coverrubias köşesinde durmuş, içtiği içkilerin etkisiyle bir senatörün suçlulara bakacağı şekilde hararetle onları tepeden tırnağa süzen bir sarhoşa rastlayana dek. Beyin onu harekete geçiren korkuyu bir anda unutarak duraksayacak gibi oluyor ama Will parmaklarını şaklatarak, "Hiç zamanımız yok! Saate bakmadın mı? Durabileceğimizi nasıl olup da aklından geçirebiliyorsun?" diyor. İki-üç yüz metredir peşlerinden gittiğimiz ve tıpkı on dakika önce onları bulduğumuz gibi önümüzde gördüğümüz köşede aynı şekilde terk edeceğimiz iki adamın Pascuaların evine varmak için önlerinde hâlâ geçmeleri gereken bir düzine sokak var, çok yakında biz de orada gelmelerini bekliyor olacağız.

Bu anın –bizim de içinde olduğumuz anın– ayrıntılarıyla incelenmesi bana da bu şekilde anlatıldı ve Germán Alcántara Carnero onun yankılarını en azından evlatlarından ilkinin doğduğu güne kadar hissedecek ya da daha doğrusu az önce tanıklık ettiğimiz akşamüstünden sekiz yıl sonrasında, ilk çocuklarından birinin ölüm saatine kadar hissedecek ve olup bitenler şöyle devam ediyor:

1 Ocak 1948'de saatler 00:51 olduğunda, bir saniye önce kapısından girdiğimiz ve içerisinde Amparo y Ausencia Pascua de Romanes, Juan Ignacio el Romo Hernandez-Kara ve Ramiro López Palas Mama'nın korku içinde sessizce patronlarının peş peşe gelen keskin ünlemlerini dinlediği sırada, Germán Alcántara Carnero bir fincan daha kahve getirmelerini emreder, sonra tuvalete gider ve idrarının kavisli akışını izlerken, "Onunla yüzleşmenin iyi olmayacağını neden düşündün? Neden bunca yılın ardından onu başkalarının eline teslim ettin? Ne mene endişeli düşünceler geçiyor

aklından?" diye sorar ve Bizimadam penisinden damlayan idrarı silkeleyerek, "Beni sokaklarda görmemeleri daha iyi olur," diye yanıtlar. "Tam da beklediğim süre nedeniyle bir kez daha kaçacağından korkuyorum, bir kez daha birisi beni görecek ve Prietoların evindeki Gringo'ydu diyecek."

Lago Seco'nun hudutlarını çizen evlerin ekserisi gibi olan bu evin mutfağındayız; tek katlı, taş ve kerpiçten yapılma, bir kapısı ve üç penceresi olan bir ev. Bu evde oturan ikizlerin büyüğü olan Amparo Pascua daha erken bir saatte hazırladığı ve sessizce salonunda oturup nöbet bekleyen adamlara ikram ettiği kahveyi ısıtıyor. Kadın, izlediği sıvının taşma noktasına gelmesinden önce onu ateşten indiriyor, dibini sallıyor, mutfağı terk ediyor, salona dönüyor ve dumanlar çıkaran demliği masanın üstüne dayıyor ve bir saniye öncesine kadar kusursuz beyazlığını korumuş olan örtüyü lekeliyor bunu yaparak. Ausencia Pascua suya hasret çölün yağmuru emdiği gibi örtünün damla damla kahveyi emdiğini görünce gülümser ve avazı çıktığınca, "Biraz daha dikkatli olamadın değil mi, her zaman her şeyi döküp saçıyorsun," der. Amparo, ikizine dik dik bakıp sandalyesini birkaç santim sürükleyerek, "Sen neden vermiyorsun, kesin dökmezsin kahveyi ya," diye karşılık verir. Mama López Palas –ona böyle hitap etmelerinin nedeni öldürdüğü genç adam ve kadınların yetimlerine bir yuva bulması– fincanını doldurup yerine dönüyor ve hâlâ tartışmaya devam eden ikizlerin sözünü keserek, alçak sesle, "İyisi mi susun çünkü hiç yeri değil," diyor.

Germán Alcántara Carnero ellerini göğsünde kavuşturmuş ve gözleri zihninin derinliklerine dalıp gitmiş, ayaklarını sürüye sürüye salona gelir ve yeniden oturmadan evvel fincanını doldurur. Bakışını teker teker orada bulunanların üzerinde gezdirdikten sonra, "Neden hâlâ gelmediler?" diye sorar. "Neden bu kadar geciktiler?" diye bağırır ısrarla ve avazı çıktığı kadar, "Bu allahın cezası eşekler hangi cehennemde?" diye ekler. İkizler ve Bizimadama hizmet eden birkaç adam ne yanıt verirler ne de bir soru sorarlar. Gringo Alcántara Carnero kendi sessizliğine gömülmüş halde ve yavaş yavaş kendi içine teslim olurken, 'Ne bekliyordun ki... Sahiden ne düşünmüştün ki? Siz o eve gidin ve ben de burada kalayım derken... Bu hayvanlara nasıl güvenebildin?' diye geçirir içinden. Ellerinin ayasıyla bacaklarına vururken, 'Başka türlü düşünmem

gerekirdi,' deyiverir birden Bizimadam. 'Ya elimden kaçarsa ne yapacağım, yanıldığım için elimden kaçarsa?' Will D. Glover ayağa kalkarak demliğe yaklaşır ve fincanı doldurduktan sonra Bizimadamın eli dirseğine çarpar ve fincanın sarsılıp düşmesine neden olur: "Prieto'nun evinden buraya gelmesi ne kadar sürer?" Amparo tek kelime etmeden ayağa kalkar, yere eğilip dizüstü çöker ve kardeşi mutfağa bir bez almaya giderken parçaları toplar yerden.

Bizimadam, Kara Romo'nun elindeki kahveyi dökûp ikizlere dönerek yere dökülen kahveyi temizlemelerini isteyerek ısrarla, "Nerede kaldı bu allahın cezaları?" diye sorar, "Şimdiye kadar çoktan gelmiş olmaları gerekirdi, şimdiye kadar çoktan burada olmaları gerekirdi," diye belirtir. Germán Alcántara Carnero pencerelerden birine doğru yürür, sokağa doğru kafasını uzatıp bakarak içinden konuşur: 'Yirmi yıldır bekliyorum ve şimdi de iki sersemi bekliyorum, yirmi yıl boyunca onunla bir odada yalnız olmaya hasret çek dur ve sonra onu adamlarınla odada bırak. Yirmi yıl boyunca ne yapacağını düşün ve onu yapmaya sıra geldiğinde faka bas!' Pencere camından Bizimadamın suratının yanı sıra Pascuaların mutfağa doğru gidişi ve Kara'yla Mama'nın hareketsiz duruşları da yansıyor: 'Hele bir gelsinler de görecekler. Şu kapıdan içeri bir girsinler de iyiyi kötüyü görecekler!' Germán Alcántara tehditler savururken bir yandan da kafasında vereceği cezayı kesiyor: 'Ya o hayvanlar onu yakalamadıysa ne olacak? Kutsalolan kendini savunabildiyse ve onu öldürmek zorunda kaldılarsa ya? Ya Topaç çizgiyi aştıysa ya da Çinli şu an aşıyorsa ve sen oraya vardığında artık iş işten geçmiş olursa, yapacak bir şey kalmamışsa...' Arkasını dönüp bir kez daha orada bulunanları teker teker süzdükten sonra Bizimadam bağırarak şöyle söylediğini sanır: "Başka yapacak bir şeyleri kalmadığını, buna, yani onu öldürmeye mecbur kaldıklarını söyleyeceklerse hiç gelmesinler daha iyi," ama bunun yerine şöyle diyerek bağırır: "Sanki elimden bunca kez kaçmış olması, beni göğsümden vurmuş olması, onu öldürmüş olması bile şu an bu denli önemli değil."

Birkaç saniye sessiz kaldıktan sonra Bizimadam bu kez yine avazı çıktığı kadar, patronlarına ne olduğunu anlayamayan Kara ve Mama'yı şaşkına çevirerek, "Anne L. Ford'a nişan alıp öldüren o olduğuna göre onu bağışlamam nasıl mümkün olsun!" diye bağırır ve, "Vaktimi çalıyorlarsa nasıl affedeceğim onları," diye ekler. Germán Alcántara Carnero kendisini şaşkınlıkla izleyen gözlerden

sakınmak isterken adamlarını karıştırır: "Beyin ve Will gelince ya bana sağ ve senin gitmeni bekliyor desinler ya da onları asla affetmeyeceğim." Pascua ikizleri çabuk çabuk adımlarla bir kez daha mutfaktan çıkar ve bir sinek peşlerinden uçarak salona gelir, havada birkaç daire çizerken Bizimadamın dikkatini çeker, hızla banyoya uçar ve arkasından Gringo Alcántara Carnero da gider, cümle âleme bir kez daha gerginliğini ve sinirini sergileyerek, ikiz kardeşlere, "Nereye gidiyorsunuz? Kim size buradan çıkabileceğinizi söyledi?" diye sorar. Amparo, "Kahveyi temizliyorduk," diye yanıtlar ama cümleyi Ausencia tamamlar, "kirli bezleri banyoya götürüyorduk." Bizimadam dikkatini ikizlere bir saniyeden fazla vermeden yeniden pencereye çevirir gözlerini: "Bu herifler ya gelir ya da onlar gelmeden çıkarız," sonra yüzünü çevirir ve Kara'yla Mama'ya bakarak, "Birazdan çıkmaya hazır olun," der.

Patronlarının uyardığı iki adam sandalyelerinden kalkar ve hazırlanmaya koyulur ki tam o sırada tavanın üstündeki lambalar titrer: Lago Seco'yu besleyen enerji tüm evleri aydınlatmaya çalışıyordur şu an. Lambanın titreyip sönme tehdidi savurduğu sırada Bizimadam sokak lambalarının da kırpışıp kırpışmadığına bakmak için gözlerini yola çevirir ancak ışıklar yeniden eski parlak haline kavuştuğundan tek gördüğü pencerenin önünden geçen bir karaltıdır, "Gördüğüm kişi Beyin miydi acaba?" Ausencia kısık sesle, "Ben de birini geçerken gördüm," der. Mama kapıyı göstererek, "Geldi işte sersemler," der, hemen akabinde birkaç kez kapı vurulur. Amparo Pascua diğerlerine tepki verme fırsatı tanımadan girişe doğru seğirtir, eteğinin bir cebinden anahtarı çıkarır, anahtar deliğine yerleştirir ve kilidi açarken aynı zamanda elcekten tutar ve nihayet bekleyişimizi rahatlatarak kapıyı açar: Gecenin derin karanlığında kesik kesik görünen Will ve Beyin içeri girdiklerinde yeniden titrek hale gelen lambanın ışığında ete kemiğe bürünürler. "Ahha ahhaa orada bağlı halde, istediğin gibi hha ha ha!" Will D. Glover, Beyin'in omzuna yaslanarak belirtir, Beyin niyetlenmesine rağmen tek kelime etmeyi başaramamıştır: "Ha ah ahha ah tıpkı a ha ah..." Germán Alcántara Carnero'nun yüzünde o hayvansı gülümseme belirir ve damarlarında bir çocuğun hediyesini açmadan önceki heyecanı hisseder; kürek gibi iki elini birleştirerek, 'Demek sonunda yakaladık ha,' diye geçirir içinden.

"Yanında kimseyle gelmedi aha... aha tam şu anda hiçbir şey

beklemezken... aha, aha." Will, Asusencia'nın kendisine getirdiği bir bardak suyu da alarak, "Suratını görmeliydiniz," diye belirtir. Bizimadamın yüzündeki gülümseme yayıldıkça yayılır ve yüz hatları iyice kırışır, bu sırada bir duvara çarpıp patlayan kumbaranın çıkartacağı yüzlerce sesi çıkarır bedeninden: yere düşen, sıçrayıp hoplayan, yuvarlanan yüzlerce bozuk para gibi en sonunda kendi ekseni etrafında dönen bir dolu kahkaha... Bu ana tanıklık eden kadınlar ve adamlar ağızları bir karış açık, korkmuş ve rahatsız olmuş halde başlarını çevirirler; patronlarının güldüğünü çok görmüşlerdi ama bu şekilde güldüğünü hiç görmemişlerdi; bir kafesin içinde deliler gibi kanat çırpan bir kuşun kalbi gibiydi. Dört adım attıktan sonra –ki hopladı ve sıçradı da denebilir– yani Germán Alcántara Carnero dört adım ilerledikten sonra Will ve Beyin'e kadar gelir ve orada bulunanlara iyiden iyiye tuhaf gelen bir hareket yaparak onları kucaklayıp ağzının dibine kadar sokar ve dışarıda kimseler olmadığına iyice dikkat edip etmediklerini sorar, derken kahkahasını bastırarak, adamlarının heyecanlarını bastırarak onlar daha cevap veremeden ısrarla sorar, "Sokakları, çatıların üstünü, arabaları, köprüyü Caprichosa'nın çıkışını ve yokuşunu iyice gözden geçirdiniz mi?" Will kısık sesle, "Topaç evi gözden geçirdi, biz de dışarıda birkaç kez dolandık," der. "Doğrusu merkezden geldik. Ne kenarları ne de Caprichosa'ya çıkışı gördük," diye ekler Beyin de ama hemen sonrasına ağızını kapalı tutsa daha hayırlı davranmış olacağını fark eder.

Tıpkı bir kuzu kartalının kanatlarını açacağı gibi kollarını iki yana açan Germán Alcántara Carnero adamlarını yere devirerek kendini kaybetmişçesine bağırır, "Size tüm bir köyü dolanarak dışarıdan gelmenizi söylemiştim, görülmenizi istemediğimi söylemiştim, dışarıyı gözetlemek gerekirdi!" Konuşmaya korka korka ve öyle yaptığına bin pişman halde giren Will, "Rahip söylendiği saatte gelmediği için acele etmek istemiştim," diye geveler ağzında, "ve baksanıza saat kaç oldu..." Pascualar hep bir ağızdan gülerken Beyin, "Daha geç olsun istemedik, sizin beklemekten ötürü yeterince bıkkın ve kızgın olacağınızı düşündük," diye ekler. "Bize, gecikmeseniz iyi olur, demiştiniz." Bizimadam ellerini bir yere vururcasına havada savurarak, "Aynı zamanda dışarıda görünmeyin, bugün dışarıda sizi kimse görmemeli de dedim ama! Neden arabayla gitmediniz, neden bu kadar erken gittiniz sanıyorsunuz?" diye ısrar eder.

"Sizi gördüklerine ne şüphe, eminim biri adamlarına anlatacaktır ve sizin kadar salak olmadıklarından neler olup bittiğini kesinlikle anlamışlardır bile. Sizin yüzünüzden her şeyin içine sıçılacak. Daha açık nasıl anlatabilirdim lanet olası!" Bizimadam yüzünü sola döndürüp gözlerini Kara'nınkilere dikerek emreder: "Dışarı çık ve arabayı getir, motor ısındığında da kornaya bas! Biri onu kurtarmaya gelmiş mi gelmemiş mi gidip bakacağız!" Gringo Alcántara Carnero iki dakika önce kapıdan içeri giren adamlara bakarak belirtir, "Cidden dua edin de sonunda intikamımı alabileyim."

Sokakta korna sesi duyulduğunda Bizimadam Mama'ya dönerek, "Sen de hazır ol benimle geliyorsun," diye emreder ve bizim de peşlerinden gittiğimiz bu iki adam Pascuaların evinden çıkar, onlarsa evlerinin salonunda oturmuş hâlâ Will ve Beyin'in gözlerindeki yenilgi ifadesine gülmekle meşguller. Mama kendisini bekleyen arabanın kapısından içeri girmek için acele ederken Germán Alcántara Carnero derin bir nefes alır ve gecenin yanmış barut koktuğunu düşünür: Arabaya girip bir hışım kapıyı kaparken, 'Tüm gece boyunca gümbürdeyen havai fişeklerinden ötürü der,' kendi kendine, anında gaza basmış olan ve San Felipe'den devam etmek için Acatita'ya sapan Kara'ya, "Acele et zamanımız kalmadı," diye emreder. Bizimadamı Kutsalolanın evinden ayıran mesafenin beşte birini zaten arkasında bırakmış durumdaki arabanın şoförü, "San Felipe'den gidersek dümdüz devam eder, Prieto'nun evine daha çabuk varırız," diye belirtir; Bizimadam sessizce içinden şöyle geçiriyor: 'Kimseye güvenmemen gerektiğini biliyorduysam, neden böyle yapalım dedim? Eğer onu oradan çıkarmışlarsa ne olacak, kurtardılarsa, ya yeniden dağlara çıktıysa, ya yine elim bomboş kalakalırsam.' Germán Alcántara Carnero'nun kafasında, tıpkı bir takıntının büyüyüp şişmesi gibi avcunun içine aldığı intikamı gerçekleştirememe korkusu başka hiçbir şeye yer bırakmadan şişip kabardı.

Araba daha da hızlandı; "Demedim mi acele etmemiz gerek," diye bağırdı Bizimadam, bunca saati intikamını düşünmeye vakfetmiş bu adam artık bunun salt bir özlem olmaktan çıktığı gün, kendisini tepeden tırnağa ele geçiren korkudan başka bir şey düşünmekten aciz durumda. "Sana hızlanmanı söylediysem bunun tek anlamı var o da hızlanman, şu anda bile onu kurtarıyor olabilirler, şu anda bile geliyor olabilirler," Germán Alcántara Carnero ava-

zı çıktığı kadar bağırıyor, uzun yıllardır öfkesinin boyutuna denk düşecek bir cezayı hayal ederek geçirdi günlerini, Kutsalolana yapacağı işkence ve onu öldürme biçimini hayal edip durdu ama tam da şu anda sadece ve sadece bu denli nefret ettiği din adamını kurtarmakta olan ya da çoktan kurtarmış adamlara kilitlenmiş aklı. Birdenbire Kara, "Bu araba daha hızlı gidemez," diye yanıt verir ve Acatita'dan çıkmak için aniden yoldan saparak, "ama size dediğim gibi San Felipe'den daha çabuk gideriz, bu asfaltı dökeli çok uzun zaman olmadı." Bizi Çinli López Ley ve Topaç Trápaga Mora'nın beklediği eve götüren arabanın motoru, yolculuğumuzun ortasında ve Bizimadamın başını cama yaslayarak uçsuz bucaksız gökyüzünü seyre daldığı ve baş ve işaretparmağıyla göğüs kafesinin ortasını yaralayan o kurşunu ve Kutsalolanın boynundan koparıp aldığı zinciri eliyle yokladığı anda, tam olarak o anda hızlanır.

Siyah gök kubbede ay öyle bir parıldıyor ki yıldızların da ışığını yalayıp yutuyor ve Madre Buena yaylasını çevreleyen dağları bir cıva örtüsüyle sarıp sarmalıyor, aynı zamanda şöyle de denebilir: En fazla beş satır önce gittiğimiz, kat be kat artan bir hızla bir ucundan diğer ucuna geçtiğimiz köyün sınırlarının bittiği yerdeki gümüşten manto bu. Mama aynı anda kafasını öne doğru uzatarak, "Kara'nın hakkı var," deyiveriyor pat diye; "bir iki gün önce buranın asfaltını değiştirdiler de böylece daha hızlı gidebiliyoruz." Germán Alcántara Carnero tam kulağının dibinde konuşmalarına rağmen ne söylediklerini duymuyor: 'Sefil bugün elimden kaçamaz artık, diğer seferler az kalsın yakalıyordum onu ve her seferinde elimden kaçtı, bugün onu bir yakalayamazsam...' Silahının tutukluk yapmasından sonra rahibin Anne Lucretius Ford'u öldürdüğü ve şu an elinde evirip çevirdiği o zinciri Kutsalolandan koparıp aldığı günü anımsıyor: 'Bugün silahım beni faka basamaz, eğer hâlâ gittiğimiz yerde duruyorsa, hâlâ onu kurtarmaya gelmedilerse kendimi riske atmayı düşünmüyorum, ellerimi kullanacağım,' böyle geçiriyor içinden Bizimadam ve avazı çıktığı kadar bağırarak, "Ne kadar kaldı?" diye soruyor. Kara, yolculuk ettiğimiz arabanın gazına daha da asılarak yanıtlıyor onun sorusunu ve onun adına, "Geldik sayılır," diye Mama yanıt veriyor, ona dokunan sırta ağır mı ağır cüssesini dayadığından arkadaşının ne dediğini duymuyor.

Kara, birdenbire artık tek yapmamız gereken Encarnación'u Nombre Del Señor'u, Primera Patria'yı ve San Juanico'yu geçmek

diye belirtiyor ve kafasında beliren heyecana yenilerek kornaya basıyor. Germán Alcántara Carnero yerinde dönüp aynı zamanda Kara'nın kafasına şaplağı indirerek, "İyi de, ne zevzeklik yapıyorsun be!" diye soruyor: "Orada saklanmış bizi bekliyor ya da şu anda oraya varmak üzere olabilirler... Onlara çoktan nerede olduğumuzu söyledim, buraya geliyoruz dedim." Bizimadam öfkeden köpürerek bağırırken bir kez daha Kara'ya vurur, "Dua edin de bir patırtı kopmamış, işler sonunda birinin Kutsalolanı vurmasıyla sona ermemiş olsun... Eğer ki patırtı koptuysa ve onun işini bitirmek bana düşmezse bakın hele o zaman ne oluyor!" Kara, kulağını kaşıyarak ve çenesiyle önümüzdeki sokakları gösterip özür dileyerek mazeretini bildirir: "Buradan göründüğü kadarıyla sokakta kimsecikler yok." "Senin ne düşündüğün de ne gördüğün de umurumda değil... Ne kornaya basmanı, ne benimle konuşmanı ne de orada ön kısımda beklerken gürültü yapmanı istiyorum." Bunun üzerine Mama kafasını patronuyla arkadaşının arasından uzatarak, "Aslında ön kısımda beklemese daha iyi," deyiverir; yanımızda yolculuk eden bu adam Gringo Alcántara Carnero'yu ikna etmek için, "Kara'nın sola doğru dönmesi ve istersen bizim de bir yanda durmamız daha iyi," diye ekler, Gringo Alcántara emeline ulaşmasına bir elli metre kala, "Sen tam önde duracaksın ve ilk inen de ben olacağım," diye kati bir biçimde emreder bunun üzerine.

Bu hikâyeyi şu anda geren ilk düğümü bıraktıktan sonra içinde bulunduğumuz evde bu sırada Prieto ailesini görüyoruz: Baba, anne ve çocuklar ve aynı zamanda Topaç Trápaga ve Çinli López Ley sokakta patinaj yapan bir tekerlek sesiyle irkilir: Birkaç saniyeden beridir bir motor sesi ve pencerelerini aydınlatan araba farları endişelenmelerine ve rahatsız olmalarına neden oldu zaten. En fazla on dakika önce Kutsalolanın bilincinin kapanmasına neden olan iki adam şimdi büzülerek ve ördek adımıyla Prietoların salonunu geçer, silahın horozunu çeker, bir süpürgenin sapını kullanarak perdeyi aralayıp sokağa bakarlar: "Patron ve Mama geldi," diye bağırıverir Çinli ve aynı zamanda Topaç da ayağa kalkıp, "Kara'yı da görüyorum şu an," diye ekler. Topaç Trápaga Kutsalolanın oturduğu sandalyeye onu ayıltmak için hücum ederken, Çinli López kapıya kadar koşar, kilitlerin ikisini döndürür, kapıyı aralar ve Bizimadamın telaşla yaklaştığını görünce; "Onu bir sandalyeye bağladık ve sonra da bir daha elimizi sürmedik," deyiverir. Grin-

go Alcántara Carnero kapıyı arkasından kapatıp Kara ve Mama'yı dışarıda bırakarak içinde bulunduğumuz evi yıldırım hızıyla kat eder: Bizimadamın yanı sıra içeriye korkuları ve arzuları da, Kutsalolanı kendi gözleriyle görmesine rağmen onu kaybetme korkusu da ve neredeyse bir otuz yıldır dünyaya yirmi yıldır da ona başkaldıran bu rahibi ortadan kaldırma konusunda kafasından geçen bin bir türlü yönteme dair tedirginlik de girer kapıdan onunla birlikte.

Germán Alcántara Carnero Topaçı bir kenara iterek Kutsalolanın yattığı sandalyenin önünde duraklar; beriki hâlâ baygın durumdadır, kolunu uzatır, parmağını din adamının burun deliklerinden birine tutar ve heyecanlanarak ilkin çekingence sonra şiddetli ve sonunda inatla güler. Bizimadam ufaktan kendini toparlar, din adamının nefes aldığını ve hayatta olduğunu hisseden parmağı bir iki santimetre aşağı iner, hâlâ ağzından sarkan paçavrayı alır ve diğer parmaklarının yardımıyla hayvanın dizginlerini gevşetircesine bezi çeker. Ta derinlerinden onu çıkardıklarını hisseden Kutsalolan aniden kendine gelir ve korku içinde, yüzüne doğru kanlı paçavrayı fırlatan Bizimadamı tanır, beriki daha sonra ellerini cebine sokar, sağ elini çıkarır ve parmakları arasında sarkaç gibi sallanan zinciri göstererek, "Bakalım Tanrı gerçekten senin tarafında mı?" deyiverir. "Belki de seni kurtarması için ona bir dakika vermeliyiz?" Germán Alcántara Carnero bir buçuk paragraf öncekinden çok daha kuvvetli bir kahkaha atarak zincirin ve ucunda asılı kurşunun dönüşünü sayar,1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60... Saymayı bitirdiğinde öbür elini de cebinden çıkarıp bıçağını göstererek, "Ama bak hele kim teşrif etmiş onun yerine, kim gelmiş ruhunun icabına bakmaya..." der.

Bir önceki paragrafın son cümlelerini tekrar eder; "...ruhun", avazı çıktığı kadar güler Bizimadam, başını iki yana çevirir, adamlarına bakar ve Kutsalolana bir kez daha bakarak bu kez bir çocukla konuşurcasına sesini inceltir: "Ruhun... Birlikte aramaya çıkacağız onu... Bakalım içinde duruyor mu hâlâ... Buraya seninle birlikte gelmiş mi... Onu nasıl aradığımı görmek ister misin... Var olup olmadığını gerçekten görmek ister misin.... Yoksa cümle âlemi kandırıyor muydun? Yoksa bu köyün ve vadinin insanlarına yalan mı söylemiştin?" Günün birinde ailesinin başına gelecek –Lago

Seco'nun ana meydanında tanıdığımız ve bu bölümün başında Hastaolanı doğururken tanık olduğumuz kadınla kuracağı ailenin başına gelecek– trajedilerden sonra Bizimadamı bekleyen yıllardan farklı olarak, şu an bulunduğumuz zaman içinde, yani 1 Ocak 1948'de Bizimadam henüz ne ruhun varlığına ne de ölümden sonra solucanlara ziyafet olmak dışında bir şeyin olduğuna dair inanç besliyor. Ve inanmıyor çünkü tam şu an, içinde bulunduğumuz yüksek mi yüksek yaylaya sabahın ilk ışıkları hâkim olduğunda ve Bizimadam devasa parmakları arasında bıçağını evrip çevirirken, Germán Alcántara Carnero, henüz hayatını sarsıp altüst edecek o iki korkunç krizle –o zamanlar en çok sevdiği iki insanın ölümüyle neticelenecek olan iki krizle– yüzleşmek zorunda kalacak adam değil, hem bu öyle iki kriz olacak ki, yıllar önce en küçük kız kardeşinin ölümüyle gelen krizden farklı olarak başka diyarlara çekip giderek de çözemeyecek.

Bizimadam sıra dışı bir soğukkanlılıkla elinde çevirip durduğu sustalı bıçağını açar, gülmeyi bırakmadan parıldayan bıçak ağzına hayranlıkla bakar ve aynı sözleri tekrar eder: "Bakalım içinde taşıyor musun onu... Buraya ruhunla mı geldin," derken metalin ucunu Kutsalolanın gırtlağına dayar, berikinin bir anda beti benzi atar, titremeye başlar, gözlerini yarı kapar ve anlaşılmaz bir demet ses çıkarmaya başlar. "Yoksa bana bir diyeceğin mi var ha!" diye alay eder Germán Alcántara Carnero ve adamlarına baktıktan sonra din adamının saçlarından çeker, bıçağını nefes borusundan çıkarır, sokar bir iki üç dört beş kez art arda... Neredeyse tüm bedeni gırtlağından boşalmasına ve can çekişmesine rağmen, Kutsalolan Bizimadamın gülüşünü yüzünde donduracak birkaç kelime sarf eder. "Ne diyorsun sen? Ne cüretle onun hakkında konuşabilirsin?" Yedi satır sonra ölü bir adam olacak rahip gülümser ya da gülümsermiş gibi yapar ve bedeninde son kalan nefreti ve oksijeni devşirerek özel hançerini Bizimadamın sinir tellerine saplar; beriki şaşkınlık içinde Ignacio del Sagrado Sandoval Iñiguez Martínez'in bu topraklara veda ederken dilinden dökülen ölümcül sözlere kulak verir: "Bir kez daha bir kadın... bir son bir çocuk bir gün... bir aile... ondan sonra... ondan sonra bir kez daha başlamak..." Germán Alcántara Carnero hâlâ kan fışkırmakta olan cesetten kafasını kaldırarak sokaktan gelen yeni bir sese kulak kabartır ve beti benzi solmuş bir halde adamlarına dönerek "Siz ikiniz hazırlanın, gidiyoruz," der.

"Bir kez daha bir kadın... bir son bir gün bir çocuk... bir aile... ondan sonra yeniden başlamak..." Germán Alcántara Carnero kapıya doğru yürüyen adamlarını izlerken kendi kendine tekrar eder: 'Bir kez daha bir kadın... bir son bir gün bir çocuk... bir aile... ondan sonra yeniden başlamak...' Israrla tekrar ediyor çünkü Kutsalolanın Anne L. Ford'u bir kez daha saldırıya uğrattığına inanıyor, çünkü otuz yıl önce isyan eden din adamının söylediği sözlerin sadece bunlar olduğunu sanıyor, şu anda da tekrar ettiği bu sözleri, 'Bir kez daha bir kadın... bir son bir gün bir çocuk... bir aile... ondan sonra yeniden başlamak...' farklı bir anlama sahip olmaksızın Bizimadam tüm hayatı boyunca anımsamak zorunda kalacak, ta ki bu sözler şu an için uzak gelecekteki o akşamüstü, çocuklarından ilkinin doğduğu bu bölümün başında bulunduğumuz akşamüstü bir anlam kazanana dek. Gringo Alcántara Carnero içinde bulunduğumuz evin kapısına yakın zamanda asılan bir totemi alarak, 'Bir kez daha bir kadın... bir son bir gün bir evlat,' diye tekrar ediyor: Bu kelimeler yeni bir anlama büründüğünde onları birkaç kez sesli tekrar etmek zorunda kalacağının ayırdında değil henüz. Sözgelişi bizzat benim, "Şu an çalışma odanda bulunan totemi çaldığın günün sabahında ne olmuştu?" diye soracağım gün. Ama bundan sırası geldiğinde söz edeceğiz çünkü şu anda çayır sinekleri gibi hoplaya zıplaya ilerleyen bizim hikâyemizde önem taşıyan şey, gecenin karaltıları arasında bir lambadan diğerine ilerlerken sokakta kopan bir diğer gürültü ve Bizimadamın din adamının sözlerini unutarak adamlarına bağırması: "Acele edin geliyor olabilirler. Bizi muhakkak arabada gördüler ve hazır kıta oldular!"

Germán Alcántara Carnero, Prietoların evinin kapısını arkasından kapatırken ufka bakar ve şu anda kafasına hükmeden patlama noktasındaki sessizliğin ve içini sarsan tuhaf huzurun farkına varır. Düzlüğün içinde bulunduğu kısmına doğru aceleyle yola koyulurken ve bizim binmeyeceğimiz arabasına vardığında adamlarına bakarak, "Onlar gelmeden gidelim haydi buradan," diye ısrar eder; "onu bulduklarında burada olmamamız daha iyi." Durup dururken deneyimlemeye başladığı kaygılı huzura ve aniden beliren patlamasına ramak kalmış sessizliğe bir anlam veremese de, kellesini ve vücudunu almaları için gerekecek adımı atmalarına izin vermemesi gerektiğinin bilincinde olan Gringo Alcántara Carnero adamlarının onu takip etmeleri konusundaki ısrarını ve gerginliğini de

devam ettiriyor: "Gerçekten burada daha fazla kalmak istemiyorum siz üçünüz arkaya sıkışın ve bas gaza!" Kısa süre sonra Kara Romo Hernandez debriyaja basarak vitesi bire takar, adamakıllı hızlanır ve gaza basmasının verdiği sürtünmeyle patinaj sesi çıkararak bu kez peşlerinden gitmeyeceğimiz sokaklara doğru sürer arabayı; keza biz bu kez ensesini koltuğa yaslamış, kahkahalarla gülmekte olan Bizimadamın çocukluğuna geri döneceğiz: sessizliğin ve onu sarıp sarmalayan huzur duygusunun sahte olduğunun farkında olmayan Bizimadamın çocukluğuna –çok geçmeden kendi kendine şöyle diyor olacak, 'Yeterince şey yaşadın, hayatını başka türlü geçirmek hiç de fena olmazdı, belki de yeni bir insan olmak ve bir aile kurmak...'

Bir başka gün: 27 Mayıs 1911'de, yaylayı bir ucundan diğer ucuna kat ettikten ve birdenbire yirmi otuz yıl geriye giden bu hikâyenin akışına teslim olduktan sonra, tıpkı bir hedefi aydınlatan bir flaş ışığı gibi Bizimadamın hayatına ışık tutan başka bir anda karşılaşıyoruz onunla yeniden –hayat hikâyesinde gerilimi yükselten o düğüm noktalarından birinde... Parlak ışığın gözleri aldığı ve güneşin insanları ve Madre Buena yaylasındaki her şeyi cezalandırdığı saatte ve ilkbaharın ardında bıraktığı uyuşukluğun, mahmurluk ve mırıltıların yeryüzüne hâkim olmaya başladığı vakitte, Germán Alcántara Carnero kulağına çalınan bir ıslıkla elindeki kazmayı bırakır. Henüz bir erkek olmayan Bizimadam merakı ve ilgisi uyanmış bir halde gövdesini otuz derece çevirir, başını kaldırır ve insanın sabah vakti beline takacağı kemeri çözmesi misali bakışlarının düğümünü açar. Islık bir kez daha havayı yarıp geçtiğinde bulunduğumuz yerin iki üç metre ötesinde yere serilmiş uyumakta olan köpekler doğrulup, burunlarını havaya diker ve henüz onlara ulaşmayan şeyin kokusunu ararlar havada: Yılın bu mevsiminde ıslak ve parlak bir sıvıya dönüşmüş olan gök kubbeden yağan ve yeryüzünden tüten sıcaklıkla boğuşmakta olan çorak araziden yaklaşan karaltı henüz çok uzakta.

Ufkun berrak ve parlak görünmesine ve çorak arazide yaklaşmaya devam eden karaltının net bir biçimde büyüyor olmasına bakarak, 'Günler var ki yaprak kıpırdamadı,' diye geçirir içinden Germán Alcántara Carnero, 'on beş belki de yirmi gün oldu tek bir yaprak kımıldamadı,' diye ısrarla sürdürür düşüncesini, bir yandan vadide rüzgârın estiği en son akşamı zihninde yoklamaya çalışır. Karaltı bu esnada yaklaşmaya devam eder ve giderek bir siluet ortaya çıkar: Birkaç kez ıslık çalmış olan adam, yeniden bir ıslık çalarak Gringo Alcántara Carnero'nun yanındaki kadın, erkek ve çoluk çocuğun dikkatini kendine toplayarak alet edevatlarını sakince yere bırakmalarına sebep olur. Bulunduğumuz toprakların patronunun, vadinin bu tarafında yaşayan tüm canlıların sahibi olan

adamın gövdesi ve kafası kısrağının her bir adımında adeta hain ve dalgalı bir denizde sağa sola sallanan bir gemi gibi dengesini yitirmektedir: ama ritmik ilerleyişine eşlik eden kuşlar martı değil, uçuşlarıyla envai çeşit şekil çizen binlerce sığırcık kuşu. Yalnız bir bulutun güneye doğru ilerlemesiyle gözünü alan parlak ışık azalır ve Germán Alcántara Carnero, 'Ne isteyecek bakalım şimdi? Ne emirler yağdırmaya geliyor acaba?' diye merak eder. Ardından, günün birinde Bizimadam olacak olan genç, yanıta dair bir tahminde bulunmaya cesaret edemeden bulutun gökyüzünde kendi yoluna devam ederek çekip gitmesine hayıflanır ve şöyle geçirir içinden: 'Yüksekler daima rüzgârlı olmalı.'

Bulutun derin gölgesi, bulutun bir oyuk gibi, şu anki paragrafın kelimeleri gibi ele avuca gelmez gölgesi, sürülmüş toprakları, yeni ekilmiş tarlaları, taşlık tümsekleri, otlardan temizlenmiş arazileri ve bu toprakların sahibinin, yani Patronun atının tırıs tırıs geldiği patika yolun üzerini ardında bırakır: Giysileri güneşin metallerde yarattığı yansımayla parıldıyor. Çorak arazide bir belirip bir yok olan parıltılara hayran kalan Bizimadam, daha doğrusu henüz genç bile olmadığını bir kenara bırakırsak yine de bizim genç demek gerek, bizim genç, köpeklerinin ayağa dikildiklerini havlamaya başlayana dek fark etmiyor. "Hey siz üçünüz sessiz olun!" Birkaç kez bu şekilde emir vermesine rağmen köpeklerin hiçbiri Gringo Alcántara Carnero'yu dikkate almıyor, ona henüz bu biçimde de hitap edemeyiz çünkü henüz bu takma adı da almadı; bir gün ona böyle hitap edecekler ama o gün hâlâ epey uzak bir gelecekte. "Siz üçünüz sakin olun!" der ısrarla Germán Alcántara Carnero –hikâyenin bu bölümünde ne isim vereceğimizi pek bilemediğimiz bu kişiye, şimdilik Bağıran demek daha iyi olacak. Uyarısına rağmen üç hayvanı da çileden çıkaran bir ıslık daha duyduğunda Bağıran, "Bir sessiz olun!" diye bağırır. Hayvanlardan birini ensesinden sarsarak diğerinin burnuna vurarak, "Size sessiz olun dedim!" diye tekrarlar.

Bulunduğu yayladaki toprak parçasında birkaç metre ötede bir yerden, "Ne istiyor olabilir ki?" dendiğini duyar, burada ne zaman bir şeyler olsa lafa giren adamın, "Ne diye geliyor şimdi bize?" diye eklediğini işitir. Bunun üzerine rençperlerden biri bulunduğumuz yerin bir iki metre ötesinden, "Bize hediye vermeye geliyor," der gülerek ve onu duyanlar da güler. Sözlerini alkışlarla kutlayan bir di-

ğeri de, "Atıyla piyango oynatmaya geliyordur," diye belirtir. Bağıranın yanında duran biri bıçağını toprağa gömer, sonra ellerini alnına götürüp, "Ne diyecek, kesinlikle defolun gidin kulübelerinize diyecektir. Onu tanırım ve bu saatlerde ortalıkta dolaşmaktan kesinlikle hoşlanmaz," der. Adam kendi etrafında dönerek, "Eğer dışarı çıktıysa bize güzel bir şey söylemek için değildir, kesin kötü haber getirecek..." diye belirtir. Germán Alcántara Carnero artık cümlenin geri kalanını dinlemiyor, biraz sonra olacaklardan ziyade az önce olanlar onun derdi: Sinirlenmek istememişti, her şeyden önce doğumuna tanıklık etmiş hayvanlarına öfkelenmek istememişti, ensesinden yakalıyor hayvanı ve kulağına bizim duymayacağımız şeyler fısıldıyor. Kemiklerindeki romatizmaya rağmen hayvan yere devriliyor ve zeminden toz havalandırarak karnını Bağırana sunuyor; beriki bir kez daha birtakım rençperlerin etrafında toplanmaya başladığı adamın sesini duyuyor: "Kesinlikle bize diyeceği belli, evinden çıkan bunun bedelini öder, baksanıza nasıl da sakin sakin geliyor, nasıl da mağrur ve kendinden emin!"

Germán Alcántara Carnero duyduğu emre daha doğrusu fikre itaat ederek başını kaldırıp bakıyor ve böylelikle Patron'u, bizden yüz metre ötede bir ıslık daha çalan Patron'u, tanıyor: Daha önce çaldığı ıslıkları rençperleri duymamış olduğundan değil, istediği kadar ıslık çalabileceği için, ıslık çaldığı o adamları böylelikle rahatsız ettiğini bildiği için, hiçbiri asla gıkını çıkaramayacağı için... Bir saniye önce lafını yutmak zorunda kalmış olan ve şu anda hemcinslerine nutuk atan adam, "Burada da başlayacağından korkuyor," diye belirtiyor aniden. "Bizim de burada isyan edeceğimizden ödü patlıyor, kesin bunlar da beş on çulsuza katılıyor diyecek bize!" "İnşallah korkuyordur!" diye söze giriyor uzun yıllardır bu topraklarda çalışmakta olan bir ihtiyar –bu topraklar ki, son zamanlarda sıcaklık artık toprağın altını da cezalandırır oldu adeta, toprağın altında yaşayan canlıları da hafiften kaynatır oldu. Konuşması bittikten sonra susan ihtiyarın söylediklerine kayıtsız kalan ve öne doğru üç adım atan ilk konuşan rençper ısrar ediyor: "Evinizi açarak onlara yardım ettiniz demeye geliyor." Ama Bağıran yine kulak asmıyor neler söylendiğine, köpeğinin kulağından tuhaf bir böcek çıkıyor dışarı ve adamın aklı fikri böceği yakalamakta. Germán Alcántara Carnero iyice bakınca güzel bir hediye olabilecek böceğin maviye çalan kanatlarını görmeden önce, 'Bu

bir danaburnu,' diye geçirir içinden. Elini böceğe yaklaştırırken, 'Onu María'ya götürebilirim,' diye düşünür ancak arkasından gelen ve kendisine değmese de böceğin kanadını ayırırken onu da sıyırıp canını acıtan darbeyle bağırır: Bir dakika önce konuşması bitip susan adam, "Bunu alma sokar çünkü bu!" der ve Patron'u işaret ederek, "Oraya gitmemizi istiyor!" diye belirtir.

İçinde bulunduğumuz sürülmüş toprakların bittiği yerde, kollarını kafasının üstünde hareket ettirerek kendisini seyredenleri şımarık bir çocuk gibi çağıran Patron, rençperlerine yaklaşmalarını emreder. Germán Alcántara Carnero korkuya kapılmış ve şaşkın bir halde az önce canlı olan böcekten arta kalanları inceler, hâlâ sustalı bıçağı elinde salınan ve geri dönerek onu çağırdıkları yere yönelen adamın bakır rengi omuzlarını görerek uflayıp puflar: Bıçağını yere saplayan o adamdan kurtulmak isterdi ve sonra da bu diyardan çekip gitmek isterdi, buraya geldiyse bunun nedeni babası gelmediği için, yattığı minderde doğrulmaktan aciz, hasta bir insan olan babası gelmediği için... Bağıran, Patron'un dediklerine kulak kesilmiş haldeki grubun yanına gittiğinde normalde duymazdan geleceği bir cümlenin yankılanışını duyar: 'Bırakın onları teker teker bulup yakalayayım ve cezalarını vereyim.' Germán Alcántara Carnero, az önce kurtulmak istediği rençperin söz aldığı yöne, kuzeye doğru kafalarını çeviren adamların arasına sızar şimdi: "Demek evlerine gidip sessiz sedasız otursunlar öyle mi! Neden onun yerine siz ve aileniz cehennemin dibine gitmiyorsunuz!" Zaten sessiz durmalarına rağmen bu kez dillerini yutmuş gibi kalakalan insanların kafaları beklenti ve şaşkınlık içinde bir kez daha döner ve Bağıran, Patron'un birkaç adım yaklaştığını görünce duraksar, beriki elini beline götürür, silahı kabzasından çıkarır, horozu çeker ve ateş ederek böcek celladını tıpkı az önce ölen böcek gibi düşürüp öldürür.

Yere düşen adamın ağzından çıkan –gerçi göğsünden de denebilir– yani yere düşen adamın göğsünden çıkan, bedeninden dünyaya savrulan son altı ses duyulur; adeta oracıkta kaderine terk edilmiş adam, kalbiyle ciğerleri son çırpınışlarını yapmazdan önce orada onu sessizce izlemekte olan ve aynı zamanda başlarını önlerine eğmiş gelecek yeni emirleri almaya hazır rençperlere son hakaretlerini yağdırmak ister gibidir. Amaçsızca çorak toprakları yalayıp geçen bakışların üzerinde toplandığı Patron, "Hepiniz

kulübelerinize döneceksiniz ve büyük çiftliğin arazileri içinde ertesi günden itibaren bir daha hiçbirinizi görmek istemiyorum," der: Evet, biri hariç hepsinin bakışları ona yönelmiştir –Germán Alcántara Carnero anlamadığı ve karşı koyamadığı bir kuvvetin cazibesine tutulmuş halde tıpkı bir pis su borusundan suyun boşalması gibi paramparça olmuş adamın kafatasını boşaltan oluğu seyreder. "Sonrasında da görmek istemiyorum sizi, Tamam geri dönebilirsiniz, diyene kadar gelmeyin!" diye bağırır Patron ve kısrağın üstüne atlayıp dizginleri adamakıllı sıkarak ekler: "Rio Verde'den adamlarla konuştuğunuzun haberi gelmesin kulağıma ya da onları sakladığınızı filan da duymayayım." Rençperlerinin sessizliğinden, arkalarını dönüp uysalca disiplinli bir biçimde gitmelerinden gurur duyan Patron, şefleri arkasını döndüğünde onun aleyhine bir şey düşünüp, konuşmaya ya da hissetmeye bile cesaret edemeyen adamlarıyla gurur duyan Patron kendi etrafında döner ve o da uzaklaşmaya koyulur, gelgelelim Bağıranın yanına gelen köpekler havlama koparırlar ve beriki şaşkınlık içinde kafasını çevirerek, "Félix'in oğlunun burada ne işi var?" diye sorar kafası karışmış bir halde ve sorusu çok geçmeden bir gülümsemeye dönüşür, "Neden böyle eğiliyor onun üstüne?"

Bağıran, bu âlemin hizmetkârları arasında az önce ölen kişinin başında durmayı sürdüren tek kişidir ve Patron, 'Neden ona böyle yaklaşıyor?' diye düşünerek dizginleri çekerek atı döndürür. 'Neden kollarını böyle yaklaştırıyor? Yoksa o... Gerçekten o...' Patron aklından geçeni başıyla tasdikleyerek büyülenmiş gibi güler, bir yandan da günün birinde Bizimadam olacak çocuğa bakar; kollarını uzatarak ölen adama doğru yaklaşan ve çoktan bir yetişkine ait gibi duran kocaman ellerini açarak iki parmağını ona yaklaştıran ve aynı zamanda gövdesini öne doğru iten ve parmak uçlarını kan revan içindeki yaranın içine yarı yarıya gömen çocuğa bakar... Patron kısrağının üstünden inmeden alkış tutarak emreder, "Félix'in küçük oğlu bunu unutmayacaksın, bunu unutmayacaksın!" ve kısrağın dizginlerini bir kez daha çekerek bu kez bulunduğumuz yerden uzaklaşır. Buna karşılık Bağıran ise ne yapacağını bilmez halde durur bir saniyeliğine, daha önce de ölen insanlar görmüştür ama hiç dokunmaya cesaret edememiştir, üstelik kanın bu denli ılık olduğunu aklının ucuna dahi getirmemiştir: Deliğe soktuğu parmakları burnuna yaklaştırır ve gözlerinin ortasına bir darbe yer

adeta, kokusunun da böyle alna çakılan kazık misali keskin olacağını bilmiyordur. Baş dönmesi geçince Bağıran yeniden dizlerinin üstüne çöker, gözbebekleri alabildiğine pörtlemiş olan ölüyü izleyerek avazı çıktığınca: "Benim böceğime yaptığının sonucu oldu bu... hediyemi bıçağınla yardığın için..." diye belirtir.

Birkaç saniye sessiz durduktan ve ölünün dudaklarına, gözlerine konan sinekleri izledikten sonra Germán Alcántara Carnero eski soğukkanlılığını devşirir: 'Onu kız kardeşime götürmek istiyordum ve şimdi götürecek bir şeyim yok. Senin yüzünden ona verecek bir şeyim yok!' Günün birinde Bizimadam olacak çocuk bunun üzerine yılanın tehditkâr bedenini yerden yükseltmesi misali gövdesini kaldırır yerden ve ölü adamın kaburgalarına tekme atarak, "O böcek onu çok sevindirebilirdi," diye belirtir, "Ayrıca çok da gülebilirdi." Tuhaf bir biçimde köpeklerden biri havlar bunun üzerine ve Bağıranın öfkesini dağıtır, beriki ölü adamı tekmelemeyi bırakarak korkuyla dört bir yöne bakar, birilerinin onu görmüş olmasından korkar. Hikâyenin bu noktasına kadar takip ettiğimiz kişinin şansına etrafında sadece kendi üç köpeği ve yere henüz konmuş iki akbaba vardır. 'Nereye gitti ki diğerleri?' diye sorar kendi kendine ve yere bakar, cesedin önünde henüz bir ceset gibi kokmayan, ölü bir adam gibi kokan cesedin önünde– çok zaman geçirdiğini kabullenerek, kendi kendine, 'Ben de gitmeliyim,' der. Germán Alcántara Carnero kısa bir süre önce onu buraya getiren adımlarını gerisin geri takip ederek yürürken, başını kaldırır ve sürülmüş toprakların az ilerisinde rençperlerin siluetlerinin açık seçik göründüğü çorak toprakları ve az ilerisinde büyük kayalıklardan yansıyan ışıltıların cam gibi parıldadığı taşlık araziyi ve çok daha ilerisinde de ailesinin yaşadığı ve günün birinde baraj yapılacak gür çalılığı seçer gözleri.

Germán Alcántara Carnero en fazla yarım saat önce ayaklarının toprakta açtığı çukurlara basarken kısa bir süre önce oradan geçen çocukların, kadın ve erkeklerin ayak izlerini seyreder ve tozun içinde kazmaların, çapa, bıçak ve sopaların açtığı izlere bakarken aynı zamanda ondan ne kadar uzaklaşmış olabileceklerini düşünür ve 'Benim alet edevatım nerede?' diye sorar. Bağıran, küreğini bulduğunda, köpeğinin kulağından çıkan ve ikiye bölünmüş kınkanatlıya da rastlar ve kız kardeşini, henüz on dört yaşında olan ve dili ağzına sığmadığından konuşamayan kız kardeşini düşünerek,

avazı çıktığınca bağırır, "Başka bir hediye bulacağım yemin ederim. Eve varmadan evvel bir şey bulacağım." Bağıran, kazmasını kaldırıp bir kez daha gözleriyle ufku tarayarak, üstüne sineklerin üşüştüğü ve çok güvenilir olmayan bir alıcı kuşun uzaktan izlediği cesede çaresizce bakan köpeklerine dönüp, "Haydi siz üçünüz, gidiyoruz," der. Köpekler, Germán Alcántara Carnero'nun evine doğru giden geri dönüş yoluna geldiklerinde beriki bir kuşun çığlığını duyarak başını kaldırıp bakar: Yüz metre ötelerinde bir şahin bir kez daha çığlık atarak öter ve on saniye kadar bir yanıt almayı bekler. Bağıran, merakla, 'Dişisi nasıldır, erkeği nasıl acaba?' diye sorar, 'Görüşmek için ne kadar uçarlar? Nerededir yuvası? Kaç yumurtası vardır?' Ama şu anda önemli olan bu değil, bir şahinin bu hikâyede ne önemi olabilir ki? Ağır ağır önemli başkaraktere döneceğim ana doğru ilerlemekte olan bir hikâyede, tek önem taşıyan şey günün birinde Bizimadam olacak kişinin kararlı yürüyüşü ve bu hikâyenin, gerilimini oluşturan düğümler arasındaki ilerleyişi...

Dolayısıyla bizim hikâyemiz açısından, Germán Alcántra Carnero'nun hayatını aydınlatan olayları tıpkı karanlığı aydınlatan arabanın farları gibi tek tek değil de çifter çifter inceleyen hikâyemiz açısından, 27 Mayıs 1911'de, güneş izlediği yolunun tam ortasını geçmişken ve ışınlarıyla o zamana kadar nesnelerin karanlıkta kalan yarısını aydınlığa kavuşturmuşken, önemli olan Bağıranın adımlarını hızlandırması, tuttuğu kestirme yolda hızını kesen çalılık arazinin, yabani otların, son kalan üç anızın üstünden zıplayıp atlaması –beriki hâlâ kestirme yolların önem taşıdığı bir yaşta. Birkaç taşla oyalanır ve çok geçmeden bulunduğumuz sürülmüş toprakları ardında bırakan yola varır. Küçük tepecikleri çıkıp indikten sonra bu vadide ve bu hikâyede daima olduğu gibi, belli zamanlarda fasulye, alfalfa, süpürgedarısı ve mısır yetişen o keçi yoluna girer; burada yüzlerce sürgün boy verir, burada kimi saplar dört karış büyür, başaklar bir buçuk metreyi bulur ve uzaklarda, barajın orada mısır koçanları bir duvar gibi yükselir adeta... Yeşil bir sınır oluşturan o yeşil vadinin ardından zemin değişmeye, birdenbire ot tabakaları parçalanmaya başlar, önce kıta parçaları, sonrasında adacıklar, en sonundaysa bir okyanusun içindeki küçük ot kümesi adacıklarına dönüşürler; şimdi Germán Alcántra Carnero'nun bir saniye önce fırlattığı taşın düştüğü bir okyanusu andıran bu arazide birbirinden ayrı, yalıtılmış görünürler.

Bağıran, yürüyüşünü yavaşlatmadan eğilir, yerden bir taş daha alır ve tıpkı az önce attığını temizlediği gibi tükürerek ve iki ucuna ellerini sürterek temizler onu da, sonra dikkatle bakar taşa ve öfkelenerek ufka doğru fırlatır; bir süredir duyguları kabardı ve María del Sagrado Alcántara Carnero'ya bir başka hediye bulmaya kendini mecbur hissediyor. Aniden zımpara kâğıdı gibi sertleşen toprakların şu an bulunduğumuz yerinde az önce görmüş olduğumuz yabani otlardan oluşan adacıklar da yok olur, günün birinde Bizimadam olacak çocuğun özlemini çektiği sürpriz hediyeyi burada bulma olasılığı daha çok: Bir iskeletin içinde saklanıp kalmış o taşlardan birini arıyor, bu yerin birkaç çağ öncesinde sular altında gömülü olduğuna delalet eden o kaya parçalarından birini. Bağıran, vücudunu eğerek bir taş daha alıyor, inceledikten sonra onu da uzaklara fırlatıyor. İleride dönüşeceği yetişkin haline geldiğinde şu an yaptığına geri dönüp bakmış olsa ne derdi acaba? Oyun oynama yaşını geçtiğinde bile, şu anda oynamadığı şeyle aslında oyun oynanabileceğini anlamayacaktı. Yol, tarlaları terk edilmiş halde ardında bırakıp az sonra varacağımız ve bir cüzzamlının cildini andıran taşlığın girişine geldiğinde, Germán Alcántara Carnero bir kez daha eğilip yerden dördüncü taşı alır ve gülümseyerek sevinçle hoplayıp zıplar, 'İşte sonunda güzel bir hediye buldum.'

Beriki bacaklarının yere yaptığı baskıyı artırdıkça ayağının altındaki çakıltaşları çatırdar; kız kardeşinin bu sürprizi aldığında bir nida koparacağından, uluma benzeri bir çığlık patlatacağından emindir, tekini bile isabet ettiremese de alkış koparmaya çalışırken sağa sola sallanacağından da. Şu andaki yaşı nedeniyle ismiyle hitap etmenin daha doğru olacağı Germán Alcántara Carnero, yüksek yaylada yürümenin daha ziyade cılk bir yara üzerinde yürüme hissi uyandıran bölgesine girmek üzere çorak araziyi terk eder: Bağıranla birlikte biz de, yılın bu zamanı nehrin ardında bıraktığı cılız bataklığı karşıdan karşıya geçeriz –nehrin dağlara yağmur yağdığı zamandan arta kalan bir hatırası gibi, suladığı yerde ardında bıraktığı bataklığı... Yirmi metre önümüzde daha öncesinde uzaktan ışıltılarını seçtiğimiz cam gibi çakıllardan oluşan uçsuz bucaksız taşlık uzanmaktadır; güneşin zayıf tırmık izlerinin üzerinde keyfince oynaştığı, zeminin demirden paslanmış zayıf damarlarını kızgın ışınlara teslim ettiği taşlık burası, çok geçmeden vardığımız yer kaynayan bir çorak arazi parçasıdır ve varır varmaz

solumuzdan gelen bir gürültü bakışımızı ve Bağıranın da bakışını o yöne çevirmeye iter, bir kertenkele iki volkanik kaya parçasının arasında kendini korumaya alır. Yükseklerden kulağına başka bir çığlık çalınır ve kafasını yukarı, gök kubbeye kaldırır bunun üzerine, nihayet ortasında güneşin bulunduğu ışıltılı bir halka görür. Bu beyaz halkayı ve güneşin ortasındaki halini görünce Germán kendi kendine, 'Eve ışıkla varacağım, iki hediyem var kız kardeşime –bana sarılıp uyuyan ve ağladığında göğsüme bastırdığım o özürlü yavrucağa,' diye geçirir içinden.

Bağıran, adımlarını ve köpeklerinin yürüyüşünü hızlandırırken, birkaç metredir artık çıtırdamak yerine tırnağın cama sürtünmesine benzer bir cıyırtı sesi çıkaran bir zeminde yürür: taşlığın ortası, toprağın binlerce yıl önce kustuğu andezit, bazalt ve volkanik kayaların mantar gibi üste çıktığı bir silikat denizinden ibarettir; şu anda üstüne basmakta olduğumuz zemin adeta üstünde yüzlerce kıvılcımın parıldadığı bir gökyüzüdür. Yolun ikiye çatallandığı yüz metre ilerimizde, çorak, üçgen ve kara arazideki iki keseli sıçan Bağıranın köpeklerinin öfkeyle ok gibi fırlamasına neden olur. Lime lime olan kemiklerin çıtırtısıyla, parçalanan derinin ve etlerin sesiyle son bulan kısa bir av faslıdır bu, erkek kaçar ama sırtında yeni doğmuş dokuz yavru taşıyan dişi kaçamaz ve hayvanlar yalayıp yutar hepsini. Açlıklarını bastırmış olmalarına rağmen iki köpek bu kez anneden arta kalanlar için dövüşe tutuşur, biri kemiğinden diğeri kulağından çekerken ötekiyse havada neredeyse canlı gibi salınan hayvanın bacağını yakalamaya çalışır. Bağıran, bunun üzerine emreder, "Yeter yediniz, bırakın yola devam edelim..." Ama köpeklerinden hiçbiri ona aldırış etmeyince üç kilo ağırlığında olmasına bakmaksızın öfkeyle bir taş alır yerden. Germán Alcántara Carnero, birkaç adım attıktan sonra yeniden bağırır ve taşın düşerek köpeğin başına isabet etmesine sebep olur, köpek ön bacaklarının üstüne yığılıp bir inilti koparır.

İki patisiyle kafasının tepesine erişmeye çalışan yaralı köpek yassı taşların arasında sürünürken, atılan taştan kurtulan diğerlerinin yaptığı gibi, emretmeye devam eden Bağırana bakar, "Size yeter dedim değil mi, gitmemiz gerek!" Germán peşinde itleriyle yolun çatallandığı yere dönerek sola sapar ve köpeklerin peşinden koşarken az önce bıraktığı küreği eline alır; bu, günün birinde babasını da yaralayan aletin ta kendisidir –berikinin yatağa bağım-

lı olmasının tek sebebi artık salt tiroitlerinin genel iflası değildir, şeker hastalığı dört yıldan beri onü yatağa bağlamış, iki elini de kurt gibi kemirecek denli ilerlemiştir ve artık vârislerini döveceği zaman kollarını birer sopa gibi kullanmak zorunda kalmaktadır. Adımlarını hızlandıran ve bağırtısıyla köpeklerinin yürüyüşünü de çabuklaştıran Germán aslında epey bir süredir babasına karşı gelebilecek durumda, öte yandan bu fikir henüz ne aklına ne de yüreğine düşmüş durumda: Her şeyin bir zamanı var. Doğuya bakan birkaç dönemecin ve tam aksi yönde batıya bakan bir dönemecin ve zorlukla seçilen bir yokuşun ardından içinde bulunduğumuz yol mineraller, antrasit ve obsidiyen denizinden çıkar: ardında kristal ve yassı taşlardan oluşan bir örtü, sivri taşların üstünde ayak seslerinin çıkardığı gürültüyü ve araziyi hançer gibi yaran ışık yansımalarını bırakarak... Sessiz sedasız ilerleyen kafilede Bağıranı, köpeklerin en akıllısı, en yaşlısı ve kanlı başı ve burnuyla sürüklenerek gelen köpek takip eder.

Germán zeminin yeniden toprağa dönüşmesinden az önce üç köpeğinin de peşinden gelip gelmediklerine bakmak için arkasına döndüğünde, içinde yine o keskin sızıyı hisseder, az önce, "Susun üçünüz de şimdi!" diye emrettiğinde uslu durmadığı için doğumuna tanıklık etmiş hayvana saldırdığında duyduğu acıyı... Bağıran, karnında şişip büyüyen tuhaf hisse çok itibar etmeden ve neden içinin yandığını bilmeden duraksar ve yaralı köpeği bekler; hayvan her bir adımında derin derin soluk alır ve ağır bir hava koyverir ciğerlerinden ve buna rağmen kuyruğunu sallar. Köpek, Germán'ın dizüstü çömeldiği yere geldiğinde tüm ağırlığını birden yere bırakır ve devasa ellerin kafasını tuttuğunu ve boynuna sarıldığını hissedince tiz bir uluma koyverir. Bulduğu bir parça kumaşla köpeğin kanlı başını temizleyen Bağıran kocaman kulağına eğilerek, "Sana zarar veren ben değilim, ben olamam o kocaman taşı atan, ben sana zarar vermiş olamam," der. Bir hamlede ayağa kalkan Germán eve doğru yürümeleri için köpeklere seslenir ve daha ilk adımında elinin bir kez daha kana bulandığını fark eder, 'İşte kardeşime anlatacağım bir şey daha,' der kendi kendine ve aşırı heyecan içinde gülümser: Ona götürdüğü sürprizin dışında böceğin, ıslıkların, bıçağın, emrin, şikâyetlerin, silahın, kafadaki deliğin, ılık kanın ve kötü kokan beynin hikâyesi de var.

Germán yedi metre kadar uzaklaştıktan sonra yaralı köpek so-

nunda kalkar, ön bacaklarını yaladıktan sonra diğer iki köpeğin yanı sıra yürümeye koyulur ama daha beş adım bile atamadan durur, ağzını sonuna kadar açar, sırtı kamburlaşır ve yuttuğu yavru sıçanlardan ikisini kusar; çok geçmeden yeniden koklayıp yalayıp ısırarak yutacağı iki yavruyu... Avlarını ikinci kez yalayıp yuttuktan sonra köpek silkelenip canlanır, daha doğrusu yenilenir, hatta denebilir ki yeniden dirilerek havlar ve yolda yürümeye koyulur: Yolun her iki tarafında da şimdi *ballı mesquite* ve mimoza çalılıklarının haricinde iki devasa frenk inciri, bir agav ve bir meyankökü ağacı ve altı adet de kaktüs boy vermiş; içlerine doğru nüfuz ettiğimiz çalılık arazi de tıpkı saçlı derinin alnın üstünde başladığı gibi ansızın başlıyor. Adımlarını hızlandıran Germán bir an başını eğip gölgesinin boyutuna bakıyor ve kalan saatlerini düşünüyor: Bütün bir akşamüstünü María'yla oyun oynayarak geçirecek, hatta belki birlikte kratere kadar bile gidebilirler, 'Hatta Heredí yardım ederse demiryollarına bile bakabiliriz.' Akşamüstü geçen treni görme fikri Bağıranı heyecanlandırıyor, bunun María'yı çılgınlar gibi sevindirdiğini biliyor çünkü beriki trenin çıkardığı gürültüye ve geçerken zeminde yarattığı sarsıntıya bayılıyor. Bariz biçimde heyecanlanan Germán bir anlığına yürüyüşüne ara verir, köpekleri yanı sıra geçip giderken gözlerini yumar ve ağzını açıp bağırarak trenin geçip giderken çıkardığı sesi taklit eder. Sonra gözlerini açar ve köpeklerinin onu beklediği ve frenk inciri ağaçlarının, agavların, bir iki dikenli çalılığın, incir ağaçlarının, Peru biberi ve avize ağaçlarının belli belirsiz büyüdüğü sırta gider.

Bir sıçrayışta köpeklerinin kendisini beklediği yere varan Germán göğsündeki kalp çarpıntısını hisseder; varmak istediği yere gelmesi an meselesidir: Ufalanmış ve uzun boylu meyankökü ağacının çok ötesinde muhtelif biçimlerdeki kaktüs gruplarından oluşan geniş alan ve bir yıldan uzun zaman önce yıldırımın ortadan ikiye yardığı bir Peru biberi ağacının gövdesi, hemen yanındaki başlayan neredeyse külü andıran kapkara toprak ve annesi, babası, kız kardeşiyle birlikte yaşadıkları kulübe işte orada... Tıpkı çağlayandan dökülen suyun hızını alması gibi vücudunun hareketlerine hız veren ve bir test tüpünden fışkıran tepkime gibi dudaklarından sözcükler dökülen Bağıran, gelişini ilan eder: "Mariiia, Mariiia!" Günün birinde Bizimadam olacak kişi yürüyüşünün varacağı yerden sadece otuz metre uzaktayken, annesine ve

bugün bir hediye getiremediği kız kardeşine bakar. Sonraki dört beş adımında Germán Alcántara Carnero nafile yere María'nın da ortaya çıkmasını bekler ama beklentisi istediği gibi sonuçlanmaz: Karşısında sadece el ele dışarı çıkan iki kadın, arkalarındaysa uyudukları kulübe yükselir, yanında doğduğu terk edilmiş kümes ve geceleri oynadıkları yüksek incir ağacı vardır. 'Ne olmuş olabilir ki?' diye merak eder bir yandan koşarken ve köpeklerin havlamaları eşlik eder ona: Daha önce annelerine havladıkları vaki değildir, eve gelirken asla böyle yaptıkları vaki değildir.

'Neden anneye havlıyorlar ki?' diye sorar kendi kendine Germán, yeniden ona tam adıyla, Germán Alcántara Carnero diye hitap etmek daha münasip olacak, neden havladıklarını merak eder çünkü köpeklerin halihazırda bildiği şeyden bihaberdir: Annesinin, utanç yaşayan bir insanın yaydığı kokuyu yaydığından, pişmanlık içindeki bir insanın mahcubiyet kokusunu saldığından, suçluluk içinde boğulan bir ruhun ekşimeye başladığında çıkardığı pis kokuyu saldığından habersizdir. Bağıran, köpeklerinin deliler gibi havladığı yere vardığında kendisini izlemekte olan iki kadını görünce, "María'nın eteği ne arıyor burada?" diye sorar. Annesi duvar gibi sağır olmasına rağmen, "Kardeşim nerede?" diye bağırır bu kez avazı çıktığınca. İzlemekte olduğumuz kadın oğlunun ne dediğini duymasa da, elini tuttuğu kızıyla konuştuğuna kanaat getirerek yanında put gibi dikilen kızın elini bırakır, kollarını açar, gözlerini şeffaf bir eşarpla boğar, dünyaya tuhaf, anlaşılmaz, acı dolu bir gürültü koyverir ve anında yere yığılır. Şimdi Heredí de los Consuelos Alcántara Carnero'ya, annesiyle babasının diğer kızına bakarak, "Nerede kardeşim dedim size..." diye sorar ısrarla bir kez daha; kız aniden başını yere eğer, bakışlarını sabitler ve adamakıllı annesinin sırtının arkasına saklanır. Bağıran, bunun üzerine önünü kesen iki bedenin yanından dolanarak öylece kulübenin içine doğru seğirtir, babası orada adeta kendi tohumundan olmayan yavruların işini bitirip uyumaya yatmış bir aslan gibi uzanmaktadır: Oysa o vahşi kedigiller bile kendi dölünden olan yavrunun canına asla kıymaz.

Germán Alcántara Carnero üç saniye içinde uzun ve geniş avluyu kat eder ve bizim girmemizle uçuşan eski püskü, eprimiş kumaşın sarktığı açıklığa gelir. Bağıran, lafı hiç dolandırmadan, "Ne yaptın María'ya?" diye bağırır. Köpekler kafasını içeri uzattı-

ğında, "Kız kardeşime ne yaptın?" diye tekrarlar, alacağı yanıttan ziyade asıl olarak şüpheleri sebebiyle korktuğunu anlayarak başını ve gövdesini çevirir, öfkesi odanın içinde kol gezer ve kelimeler utanç içinde çabucak çıkar ağzından, "Bize dediler ki çekin gidin evlerinize, bize dedi ki ben çağırana kadar, şimdi geri dönebilirsiniz diyene kadar bir daha gelmenizi istemiyorum." Félix Salvador Germán Alcántara Arreola'nın yerinde kımıldandığını gören köpekler boşlukta kafalarını yere eğer ve sonra arkalarını dönerek kuyruklarını bacaklarının altına kıstırmış halde avluya giderler. "Bir de şey dedi, onun hakkında... İyi de ne dediğinin ne önemi var?" diye sorar aniden, Germán Alcántara Carnero yeniden kendi etrafında dönerek, epey bir süredir sırtında taşıdığı alet edevatı yere fırlatıp gözleriyle babasının gözlerini arar: Beriki büyük gayret sarf ederek iri kıyım cüssesini döndürür ve iki aydır ilk kez oğluna bakabilmek için oturur, evin geriye kalan tek penceresinden bir ışık huzmesi sızmaktadır arkasından: Adam, ne zaman evladına pencereyi kapamasını emredecek olsa, "Üzerime güneş vurmasından hoşlanmıyorum," demiştir.

Félix Salvador Germán Alcántara Arreola gözlerini açıp hem ölü hem de sağlam gözünü oğlunun üstüne sabitlediğinde Germán Alcántara Carnero sırtında on yıldan uzun süredir taşıdığı hayali boyunduruğu çıkarıp atar ve "Ne fark eder ki ne dediği..." der. "Sen iyisi mi söyle bana şimdi nerede kız kardeşim?" Bağıran, eğilerek devasa elleriyle yerde duran gerçek bir boyunduruğu iter ve bir tuğla kalıbını kaldırır ve yapmakta olduğu şeyin aslında korkuyu yenmek olduğunu henüz idrak edemeyerek avazı çıktığı kadar bağırır: "Ona ne yaptınız söyle hemen!" Düşünüp duraksamadan, tıpkı şu an kendisini dışarıda bekleyen köpeklerinden birini yaralayan taşı kaldırdığı gibi, kalıbı kafasının üstüne kaldırır ve tuğlayı tehditkâr biçimde elinde sallayarak, bir çırpıda, "Bunu öğreneceğini sanmıyorum," diyen Félix Salvador'un bulunduğu yere doğru bir iki adım atar. Félix Salvador Germán Alcántara Arreola bilek yerlerinden kesilmiş kollarını sallayarak gülümser ve kızıyla da oğluyla da alay ederek, "Tahmin etmeni istiyorum, bil bakalım ne olmuş," diye ekler. "Söyle bakalım bana, sence ne olmuştur..." Bağıran kendine daha fazla hâkim olamayarak babasına bir adım daha yaklaşır ve kalıbı suratına doğru fırlatır, beriki eklemlerini parçalayarak gövdesine ve çenesine, çürümüş meyve gibi göğsüne

sarkan memelerine kanın sızmasına sebep olan ani darbeye karşı koymasına rağmen, önce kalıp tarafından parçalanan sonra da Bağıranın bir saniye sonra attığı boyundurukla işi biten dudaklarıyla dişlerini korumayı beceremez.

Germán Alcántara Carnero, kendini tutmaktan aciz durumda yere bıraktığı kazmayı geçirir eline ve olduğu yerde salladıktan sonra babasının sağlam gözüne nişan alır, gözü kör olan adam, korku ve şaşkınlık içinde ortasından ikiye yarılan bir ağacın çıkardığı sesi salar dünyaya ve arkasından yere yığılır. Bağıran, kafasını dört bir tarafa çevirerek onu hükmü altına alan bu kudurgan öfkeyi dindirecek bir şeyler arar ve bulduğunu Félix Salvador Germán Alcántara Arreola'nın üstüne fırlatır; bir süre önce İlkolan diye hitap ettiğimiz adamın üstüne iki hasır, üç ahşap kalas, muhtelif taşlar, boynunu ortadan ikiye yaran bir demir çubuk, Bakire Meryem ve Oğluna ait birkaç heykel parçası, kırık bir bank, üç şişe ve yüz parçaya ayrılan bir kâse fırlatır: Çocuk, babasını onda yol açtığı şiddet duygusunu telafi edecek şeylerin altına gömmek istemektedir adeta. Germán Alcántara Carnero aşırı heyecan içinde ve dizlerinin bağı çözülerek yaşadığı kulübeden çıkar ve bir hamlede köpeklerini etrafına toplar, Heredi'ye tek kelime etmeden avluyu geçip taşlığa çıkar, çok geçmeden yürümekten ve yaptığı şeyin üzerine düşünmekten bitap düşerek, kendisininkinden daha kötü bir kaçış üzerine hayal kurarak uyuyakalacak. Derken bir grup delikanlı Bağıranı bulacak, uyandırıp tehdit edecek, cezalandıracak ve çok geçmeden onu aralarına alarak, bu vadiden çıkmasına neden olan bir orduya katacaklar ama bunlar artık bizim not almadığımız bir vakitte olacak.

Çünkü kulübenin kapısında dikilerek bu yere ve bu zamana veda ederken aynı zamanda Bağıranın ufka yürüyüşünü izliyoruz: Çok geçmeden o da önce bir siluetten ibaret olacak, sonra bir leke ve en sonunda uzaklarda bir nokta haline gelecek; tıpkı bulunduğumuz bölümün başında gördüğümüz ve ıslık çalarak hikâyemizin içine giren nokta gibi; daha yedi satır önce bulunduğumuz düğüm noktasını, başka düğüm noktasına ve başka güne –30 Temmuz 1917'ye Madre Buena yaylasından ilk kez çıktıktan sonra geldiğimiz ana– yolculuk etmek üzere terk ettiğimiz düğüm noktasındayken ıslık çalarak hikâyemize giren karaltı gibi... Bağıranı bulduğumuz an orası; gerçi ona böyle hitap etmemek daha iyi, zira birkaç yıldır Gringo diyorlar ona, yani Gringo Alcántara Carnero'yu dizle-

rinin üstüne yaslanmış kendisi gibi yerde uzanmış bir adamla içki içip sohbet ederken bulduğumuz düğüm anı... Germán Alcántara Carnero, Camilo Mónico Macías Osorio-Cino'ya evinden sonsuza dek ayrıldığı o akşamı anlatmayı sürdürüyor: "Sonra kız kardeşime ne olduğunu haber veren kara kuşların değirmen gibi fırıl fırıl döndüklerini gördüm ve uyuyakaldım oracıkta. Sonra beşi beni buldu işte," derken sözleri ağzına tıkılan Germán Alcántara Carnero iki ateş topunun yaklaştığını görerek doğrulup ayağa kalkar: Yetişkinliğinde sahip olacağı boy bosa yaklaştı ama daha serpilecek.

Gözlerini kısarak, yanaklarını dolduran içkiyi tükürüp parmaklarının kavradığı şişeyi bir kenara fırlatarak ve onu gevşetmeye başlamış olan sarhoşluğu alt ederek Germán Alcántara Carnero meşalelere benzeyen ve zikzaklar şeklinde duman çıkarıp uluyarak gelen ateş toplarının köpekleri olduğunu anlar –geride kalan iki köpeği; doğumuna tanıklık eden köpeği birkaç ay önce yüksek bir dağın eteğinde gömdü. Gringo Alcántara Carnero kahkahaya boğulmuş Díaz Cervantes'in üç kardeşinin durduğu ateşin yanından uzaklaşarak, "Ne oluyor lanet olası?" diye bağırır. Macario, Pedro ve Baldomero hayvanları ateşe verenin Demetrio olduğunu biliyor. Baldomero Díaz Cervantes, "Keşke sen de bir hafta önce böyle koşturaydın ya," der. Macario, "Seni de yakmalıydık!" diye belirtmeden bir saniye önce Pedro, "Seni de bulduğumuz gün gebertmeliydik!" diye ekler. Bir hafta öncesine kadar, Germán Alcántara Carnero, Díaz Cervantes kardeşler ve Camilo Mónico Macías Osorio nam-ı diğer Cino –bulunduğumuz tepeye serpiştirilmiş ateşlerin etrafında dinlenen bu birliğin dört yıldan beri öncü rolünü üstlenmiş olan Camilo Mónico Macías Osorio– sağlam bir grup oluşturuyorlardı, hiç çatlağı olmayan bir çete gibi neredeyse tek vücutlardı: Kendilerinden önce hepsi birbirini kolluyordu handiyse.

Fakat 24 Temmuz 1917'de, bulunduğumuz günden, yani köpeklerin dumandan ve kömürden sütun olup uludukları günden altı gün önce, henüz Bizimadam olmayan ama Bizimdelikanlı diye hitap edeceğimiz Germán Alcántara Carnero aşırı derecede hassas bir anda, kabadayılık taslayarak, beceriksizce, beklenmedik ve can alıcı bir davranışta bulunarak çetenin birliğini bozdu. Yanan köpeklerin şu anda devrildiği yere koşturan adamların arasındaki birliği bozan olayların vuku bulduğu akşama, 24 Temmuz 1917 gününe geri dönecek değiliz, çünkü şu an önemli olan Bizimadamın

köpeklerinin yanına gitmesi ve onların iki büklüm olduklarını, ağladıklarını görünce deliye dönmesi, ancak evet, bu paragrafı, bir sonrakini ve daha sonrakini o akşamın can alıcı dakikalarına taşıyacağız; üzerine büyük spot ışıklarının düşürüldüğü göz alıcı bir an olmasa bile aydınlatılması gereken o anlara... Germán Alcántara Carnero ve Jacinto Díaz Cervantes kamp yaptıkları sel yarığının ağzında etrafı bir kez daha kolaçan ettikten sonra, birliğin öncü kuvvetleri olarak dağı daha fazla görebilmek için gruptan ayrıldıklarında iki devasa gölete denk gelirler. Jacinto bunun üzerine, "Bir kaynak suyu olmalı," diye belirtir heyecanla, "Kaynak suyu derken?" diye sorar Bizimdelikanlı ve birkaç saniye sonra da şaşkınlıkla, "İçiliyor mu içilmiyor mu yani bu göletlerin suyu?" diye ekler. Jacinto Díaz Cervantes gülerek karabinasını ve bıçağını yere atıp yüksek sesle, "Yapabileceğin burada yüzmektir," der. Neredeyse altı yıl önce Germán Alcántara Carnero'yu bulan kardeşlerin en büyüğü, eski püskü giysilerini çıkarır ve balıklama suya atlar.

Tıpkı yuvasını terk eden bir tavşanın yaptığı gibi kafasını hızla sağa sola çeviren ve Jacinto'nun bıraktığı silahları alan Gringo Alcántara Carnero –ona bu takma adı verdiler çünkü kendisininkinden başka memleketler olduğunu öğrendiği günden beridir, sabah akşam günün birinde onları görmeye ve oralarda yaşamaya gideceğini tekrar edip duruyor– göletin kıyısına kadar yanaşır ve kısık sesle, "Çık haydi oradan, böyle sessiz, sakin durmak güvenli değil," diye belirtir. Beş kardeşin içinde en büyükleri olan Díaz Cervantes su sıçratarak suyun içinde güler ve bütünüyle suya dalar, birkaç saniye sonra yüzeye çıkar ve gülmeyi sürdürerek, "Sen de gelsen iyi edersin," der, "gördüğün gibi civarda kimseler yok." Germán Alcántara Carnero hissettiği korkunun ve zihninin içine düştüğü telaşın baskısıyla: 'Olur da hayatın boyunca hiç suya girmemiş olduğunu, hiç yüzmediğini, yüzme bilmediğini öğrenecek olursa bunu ötekilere söyler ve yüzüne baka baka alay ederler seninle,' diye geçirir içinden ve söylediklerini ısrarla tekrar eder, bu esnada kanının beynine sıçradığını hisseder: "Sana çık dedim, yüzmeye gelmedik buraya. Bize çabuk geri dönün demediler mi?" Jacinto Díaz Cervantes ifadesini sertleştirip son altı yıldır göz kulak olduğu, dövüşmeyi ve çarpışmayı öğrettiği delikanlıya gözlerini dikerek, "Ne zamandan beri sen bana bağırır oldun, canım ne zaman isterse o zaman çıkarım," der.

Gringo Alcántara Carnero, grubun lideri gibi davranan adama yanıt veremeden her ikisi de iç organlarını delip geçen keskin bir şokla sarsılır: Birinin serinlediği ve diğerinin çok yakında haşlanacağını hissettiği göletin en fazla birkaç metre ötesinde, kuzeye doğru yönelen yolun üstünde, zikzaklar çizerek gözden kaybolan uzun kaktüslerin ve taşların kalın ve uzun boylu perdesinin ardında, aniden bazı ayak sesleri ve arazide sağa sola kaçışan adamların yanılgıya yer bırakmayan patırtısı duyulur. Jacinto Díaz Cervantes sözlerinin yarattığı ağırlığa rağmen kısık sesle söylemeye gayret ederek, "Eşyalarımı uzat bana!" der ve on beş yirmi metre derinlikteki göletin kıyısına doğru yüzer. Bizimdelikanlı iki elinde tuttuğu tüfek ve bıçağa bakar ve geriye doğru iki adım atar ve "Bunun nedeni kimseyi dinlememen, kimseye kulak asmaman," diye belirtir kendinden emin bir edayla. Sesler bu kez çok yakından gelir ve kardeşlerin içinde en büyüğü Díaz Cervantes bir çıkış yolu olmadığını idrak eder. Elini kolunu sallamaktan ve tekmeler savurmaktan vazgeçer ve kendisine fısıldayan Gringo Alcántara Carnero'ya diker gözlerini: Beriki, "Hadi bakalım o federallere de yüzmelerini söyle... Israr et, girip yüzsünler senin göletinde," diyerek arkasını döner, çömelip kampın olduğu yöne doğru –Díaz Cervantes'in dört kardeşinden hiçbirinin bizim delikanlının alelacele uydurduğu hikâyeye inanmayacağı kampa doğru– sürünerek ilerler. Ve bundan altı gün sonra 30 Temmuz 1917'de, burada önemli olan düğüm noktasına varacağımız sırada iki köpeğini ateşe verirler.

Macías Osorio Cino, Germán Alcántara Carnero'nun köpeklerinden artakalan şeye sarıldığı yere geldiğinde, birbirinden tuhaf bir biçimde ayrılmak istemeyen iki ateş topunun peşi sıra tüm yolu koştuğu için dizlerinin bağı çözülmüş ve terden sırılsıklam bir halde, bir çırpıda, "Demetrio'nun yaptığını söylerlerken duydum, aynı zamanda onu da yakmalıydık dediler," diye belirtir. Cino iki elini dizlerine yaslayarak ayrıca, "Onu gördüğümüz gün öldürmeliydik, dediler," diye ekler. Aslında müttefiki, Baldomero'nun, "Onları öldürmüş olmamız gerekirdi," dediğini gayet iyi bilmesine rağmen duyduklarını, "Onu öldürmüş olmalıydık," diye aktarmayı tercih etmiştir. Gringo Alcántara Carnero kafasını Cino'ya çevirerek –boş bakan ve fal taşı gibi açılmış gözbebeklerinden ötürü korkuya kapılan ve ona bu takma adı bizzat vermiş olan Cino'ya çevirerek– "Onlara sarılamadım bile," der ve ekler, "iki büklüm oldular, uluyup ağ-

ladılar, ölüyorlar ve onlara dokunamadım. Artık benim köpeklerim olmaktan çıkana dek onlara dokunamadım." Cino, "Sana söyledim, onların yanında kalmaya devam edemeyiz dedim," diye belirtir bir çırpıda, "Jacinto olmadan o dört kardeş bir boka yaramaz!" Birkaç aydan beridir Díaz Cervantes kardeşleri karşısına almış olan ve Gringo Alcántara Carnero'yu şu an kolundan yakalayarak ayakta kalmasını sağlayan Cino... Günün birinde Bizimadam olacak delikanlı az önce ayakta durması için kendisine destek olan ve şimdiyse onu durduran kolları savuşturarak, "Henüz canlı oldukları halde onlara sarılamadım. Nerede o allahın cezası herifler?" diye sorar ısrarla.

Cino, Germán Alcántara Carnero'nun kulağına eğilerek, "Orada yukarıda bekliyorlardır bizi," diye fısıldar, "arkandan gelmeden evvel, geri döner dönmez öldürelim onu dediklerini de duydum. Buraya gelip de şikâyetlenmeye başlar başlamaz onu da yakalım, dediler." Öfkeden deliye dönen Bizimdelikanlı, "Ne yapmamı istiyorsun o halde, böyle elim kolum bağlı duracak değilim," der ve arkasını dönerek onu saran kollardan bir kez daha kurtulur. Yanıp küle dönmüş iki cesedi devasa elleriyle işaret ederek, "Onları ne hale koydüklarına bir bak hele," der. Cino Macías, "Oraya yukarı doğru gideceğimize aşağı inersek," diye mırıldanır, "Demetrio'yu bulabiliriz," çenesiyle birliğin yanıcı madde, park ve yiyecekler için nöbet tuttuğu yeri işaret ederek, "ayrıca o değil miydi köpeklerini ateşe veren," diye belirtir. Aklının ve bedeninin kontrolünü yeniden devşiren Bizimdelikanlı kömüre dönmüş cesetlerin önüne bir kez daha eğilir, intikam yemini eder ve ayağa kalkıp Cino'nun gözlerinin içine bakarak, "O zaman Demetrio'yu bulmaya gidiyoruz," diye belirtir. Madre Buena yaylasının epey uzağındaki tüm yamaçlar gibi sarp olan, şu anda içinde bulunduğumuz sarp ve yarı kurak yamacın sağına soluna serpiştirilmiş ateşlerin etrafında kalabalık gruplar halinde içen, sohbet eden ya da sessizce oturan askerler, Germán Alcántara Carnero ve Cino yanlarından geçerken onları gözleriyle takip eder ve günün birinde Bizimadam olacak delikanlının köpeklerine ne kadar düşkün olduğunu bilen kimileri taziyelerini bile belirtir ve diğerleriyse, samanyolunun göründüğü ve yarasaların kesik kesik uçuşlarıyla çizikler attığı gecenin içine doğru parmaklarıyla haç çıkarırlar.

Cino, eşyalarının hiçbirini almadan koşmaya başladığı için şu

anda silahsız ilerleyen Germán Alcántara Carnero'ya bakarak, "İstersen sana silahımı verebilirim," der. Peşinden gitmekte olduğu ve adımlarını sıklaştırmış olan delikanlıya, "Yoksa bıçağımı mı almak istersin?" diye sorar sonra, beriki kafasını çevirerek, "Bıçağını ver," diye yanıtlar. Macías Cino kolunu bayrak yarışında bayrağı devreden sporcu gibi uzatarak Germán Alcántara Carnero'nun isli ve kapkara olmuş elinin üstüne bıçağı koyar ve beriki elinde onu hisseder hissetmez adımlarını daha da sıkılaştırır: Berrak ve güçlü bir his onu Demetrio Díaz Cervantes'in sahiden de az önce saptığı yola doğru yöneltir. Cino'nun aklına gelip de sormadığı soruyu, 'Neden bu yoldan gideceğini düşünüyorsun?' sorusunu tahmin ederek, bir kez daha duygularının tam anlamıyla hâkimi olan Germán Alcántara Carnero, "Kampa giden en kestirme yol bu," diye belirtir. Gür çalılıkların ve uzun mu uzun bir avize ağacının ardına saklanarak, "Şayet depodan ateşin oraya gidiyorsan bu en çabuk yoldur," diye tekrarlar ısrarla: Telaş içinde körük gibi kalkıp inen ciğerlerin çıkardığı sesi, yürümek yerine koşmakta olan bir adamın yaklaştığını ele veren neredeyse homurtu sayılabilecek o gürültüyü duymuştur. Germán Alcántara Carnero, "Şu saatte başka kimin acelesi olabilir ki?" diyerek Cino'nun aklına gelip de yine yuttuğu bir başka sorusunu, 'Demetrio'nun yaklaştığını nereden biliyorsun?' sorusunu yanıtlamış olur.

German, Demetrio Díaz Cervantes önünden geçerken ona hiç fırsat tanımadan ve ikircik yaşamadan üstüne atıldı, ikisi yere yuvarlandı ve çıkıntı yapan kemikleri yerlere çarpa çarpa birlikte tepeden birkaç metre aşağı sürüklendiler: Dizleri, dirsekleri, kalça kemikleri taşların ucuna sürtündü. Şu anda izlemekte olduğumuz iki adam doğrulup yeniden ayağa kalkmayı başardıklarında Bizimdelikanlı Cino'nun kendisine verdiği bıçağı kaybettiğini, öte yandan rakibinin elinde kocaman bir bıçak salladığını fark etti. Díaz Demetrio Cervantes, "Bakalım buna cesaretin var mı?" dedi, Gringo Alcántara Carnero'yu şaşırtarak, "Suyun içinde olmayan bir adamla dövüşecek cesaretin var mı bakalım?" diye yineledi meydan okuyarak, delikanlı, beş Cervantes kardeşin ortancası, tavrını daha da sertleştirerek, "bugün Jacinto'yu öldüren o federallerden birini enseledik ve senin öteberilerinin arasında onun bıçağını bulalı epey oldu," diye belirtti ve aynı anda Bizimdelikanlının üzerine atıldı ve bunu yaparken anlaşılmaz bir nida kopardı. Germán Alcántara

Carnero öne doğru beklenmedik bir hamle yaparak darbeden kendini sakındı ve aynı zamanda hem çevik hem de kusursuz bu hamleyle Demetrio Díaz Cervantes'i yere yıkmakla kalmayıp onu silahından etti ve vücudunun üstüne abandı. Germán Alcántara Carnero doğrulup kurtulmaya çalışan delikanlının bıçağını karanlığa doğru fırlattı ve dizlerini bastırarak, "Ne senin bıçağına, ne suya atlamana ne de ateşe vermeye ihtiyacım var," dedi.

Yere devrilen ve devasa bir taşın üstüne serilen Demetrio'nun suratına ve kafasına gülle gibi yumruklarını indirirken Bizimdelikanlı, "Onlara dokunamıyorsun bile... Yanıp kül olurlarken elinden bir şey gelmiyor... İkisine de ölene kadar bir kez bile sarılamıyorsun!" diye belirtir. Sonra bir hamlede ayağa kalkar ve adamın yara bere içinde kalmış kafasını ve kaburgalarını tekmelerken, "Onların bir günahı yoktu, ne çıkarın vardı acı çekmelerinden," diye belirtir. Germán Alcántara Carnero şu anda önünde yatmakta olan adamın kan revan içindeki kafasına bakarken uzun bir süredir sırtındaki bir başka boyunduruğun ağırlığıyla yaşadığını hisseder ve aynı zamanda yedi yıl önce ensesinden söküp attığı diğer boyunduruğu ve onun yanı sıra iki parmağıyla dokunduğu cesedi de anımsar: Kendi kendine, 'O gün doğum günüydü,' diye söylenir; María Del Sagrado Alcántara Carnero'ya hediye olarak götüreceği böceğin ortadan ikiye yarılarak yere düştüğü gün. Bizimdelikanlının belleği şu anda dur durak dinlemez ve eve vardığı an gelir birden gözünün önüne, kız kardeşinin ortadan kayboluşu, annesinin mahcubiyet içinde bakışı, Heredí de los Consuelos'un boş gözleri, babasıyla olan şiddet dolu yüzleşmesi, doğduğu evden kaçıp gitmesi ve beş Díaz Cervantes kardeşle karşı karşıya gelmesi: 'Beni bulmasaydınız kardeşimi aramayı sürdürecektim... Beni kaçırmış olmasaydınız onu bulmadan eve dönmezdim. Buralardan bir yere gitmezdim onu bulmadan!'

Demetrio Díaz Cervantes'in bedenini öfkeden kudurmuş bir halde defalarca tekmeleyerek aynı cümleyi tekrar eder: "Onsuz bir yere kıpırdamazdım! Onsuz bir yere kıpırdamazdım! Onsuz bir yere kıpırdamazdım!" Germán Alcántara Carnero, yaklaşık yedi yıldır omuzlarında taşıdığı boyunduruğu çıkarıp atarken aynı zamanda geçmişinden de kurtulur. Çok yakında hepimizin ayrılacağı ama bunu beraberce yapmayacağımız yere yeniden geri dönerken Gringo Alcántara Carnero bir an sessiz durur, sonra ağır ağır yerde

yatan bedene yaklaşır, kollarını daha da ağır bir hareketle açar ve ellerinden devasa bir kıskaç yaparak yerde yatan adamın boğazını sıkar ve göz kapakları düşene kadar onu öylece dik tutar. Adeta bu işe yaramak üzere yaratılmış gibi duran elleriyle yakında Bizimadam olacak delikanlı, Díaz Demetrio Cervantes'in boğazını sıkarken, "Şimdi yine kaçma zamanı!" diye geçirir içinden. Sessizlik içinde bir kez daha, "Şimdi benim için yine kaçma zamanı!" diye geçirir içinden ve bir yandan on parmağının birden boğazlamakta olduğu boyundan sonunda bir çatırtı çıktığında, "Bir kez daha kaçmak zorunda kalacağımı düşünmezdim!" diye belirtir, bu kez aynı zamanda Cino'ya dönerek hem içinden hem de yüksek sesle söylemiştir: "Buradan bir an evvel toz olmamız gerek, kardeşleri onu bulmadan gidelim."

Yamaçtan aşağı inerken arazi şekillerini el yordamıyla tahmin etmeye çalışarak ve her yirmi metrede bir soluğu tıkanarak durmak zorunda kalan Cino Macías'ı acele ettiren Germán Alcántara Carnero, sakinleşebilmek için evden ilk kaçtığında kendi kendine söylediklerini anımsamaya çalışır ama aradığı teselliyi bulamaz ve bu durumu, 'Hayal etmesi zor olan şeyi anımsaması daha da zor,' diye açıklar ve aynı zamanda yüksek sesle bağırır: "Uzaklara gitmemiz gerek, buradan ne kadar uzağa gidebilirsek o kadar uzaklara... Bizi epey bir süre arayacakları kesin." Bu paragrafta artık geride bırakacağımız iki adam kendilerini dik ve uzunca bir kumlu yokuştan aşağı bıraktılar ve derenin oraya çıkan patikayı buldular. Germán Alcántara Carnero hem kendi kendine hem de avazı çıktığı kadar bağırarak, "İşte sonunda yine gitmenin en kötü biçimi," diye belirtir, ayakları derenin içindedir, bu esnada hikâyemiz bulunduğu bölümün son noktasına yaklaşmaktadır; çok geçmeden gecenin karanlığı tarafından yutulacak iki delikanlının ardından koşmayı bırakacağız ve başkaraktere döneceğim noktaya yakınlaşmak bir yana ondan uzaklaşacağım: "Suya gir böylelikle iz bırakmazsın ardında!" Bu firarın arkasından ne çıkacak izleyemeyeceğiz çünkü az sonra ulaşacağımız noktayla son bulacak olan bu bölümün düğümleri artık çözüldü ve şu anda önemli olan ilerideki kısır beyaz boşluğun arkasından gelecek olan iki düğüm: boğulan bir adamın önünde Bizimadamın ağıt yakması ve günün birinde göğsünü ortadan deşecek olan kurşun...

Dine Dönme ve İhmal

Üç kelime önce sona eren kısır boşluktan ve Bizimadamın onu bıraktığımız derenin içinden kaçmaya başlamasının ardından, bu hikâye, dediğim gibi ana karaktere geri döneceğim yerden uzaklaşan bu hikâye, sırasıyla şu anların ortaya çıkmasını sağlayacak: Germán Alcántara Carnero'nun kanlı göğsüyle bitecek anın ve kendi eliyle nazarlığını başka birine uzattığı anın... O başka biri ciğerlerine hava gitmediği için 12 Ekim 1968'de üzerine bastığımız zemine devrilecek saat 7:26'da. Henüz üç dakika önce karşılaştığımız o delikanlıya Germán Alcántara Carnero'nun kurşununu ve zinciri takışını görmek içinse daha altı dakika var. Sırtı kambur halde bedeni yere devrilecek olan ve doğumuna bir rahibin, "Çocuk hasta doğdu," feryatlarıyla eşlik ettiği bedenin ta kendisi bu. Çocuk hasta doğdu! Ülkenin dörtte üçünü kat ettikten ve elli küsur yılı ardımızda bıraktıktan sonra, eşiğinden adımını attığımız bu devasa evi görmeden az evvel, daha bir çocuk sayılan ve asla büyüyüp bir erkek olmayacak çiçeği burnunda bu delikanlı kardeşleriyle kuzenlerinin, "Tamamen yutamaz mısın bunu yani?" diyerek kendisine meydan okumasını kabul etmişti.

Ancak apansızın geliverdiğimiz Ekim 1968'deki göz kamaştırıcı anın biriken dakikalarını anlatmadan önce, zamanda on üç dakika geriye gitmek daha iyi olacak: Merhum babaannesinden ona yadigâr özel bir dil kullanan ve "Evet teklifinizi kabul ediyorum," diyen Germán Alcántara Camilo Celis'in yanıtıyla, Bizimadamın ilk göz ağrısı oğluna zinciriyle birlikte kurşunu takması arasında geçen dakikalardan önce, zamanda on üç dakika öncesine gitmek daha uygun olacak. Bizimadamın hayatını burada aydınlatan ışığın sönüşüne tanıklık etmenin yanı sıra, bu hikâyenin gözler önüne serdiği diğer anlarda yaptığımız ve yapacağımız gibi, aynı zamanda burada patlak veren ışıltının parlayışına ve sönmesine de tanıklık etmek için geriye doğru bakalım:

Saat 7:13'te gün ışığının bu evin pencerelerini bir aynaya ve kuru lav ve tuğladan duvarlarını kızıl ve morumsu berelere dö-

nüştürdüğü vakitte, güneşin yarasaları korkutup kaçırdığı ve alaycı kuşlarla serçelerin titrek titrek, çekingence ötmeye başladığı saatte, Germán Camilo Alcántara Celis'in iki kardeşi ve kuzenleri, daha doğrusu Hastadoğanın kardeşleri ve kuzenleri: Enriqueta y Alonso Alcántara Celis y Ramiro ile José Julio ve Maríangeles Celis Comesaña birbirilerini kovalamayı, yakalamayı, saklambaç oynamayı ve terk edilmiş bahçede oynamayı bırakırlar; etraflarındaki bahçe, "Haydi şimdi içeri girme zamanı geldi," diyerek onları uyarmaktadır adeta.

Sessizlik ve karanlığın usul usul el ayak çekmesi, Lago Seco'yu çevreleyen diğer evlerde çocuk oyunlarının başlangıcını imlerken burada gürültü patırtının sonu demek: Germán Alcántara Carnero yeğenleriyle çocuklarına *Hastadoğan* uyandıktan sonra oyun oynamayı yasak etti. Bunun için henüz gün ağarmadan kalkıyorlar ve iki saat kovalamaca oynuyorlar ve şimdi içeri girmeleri gerekiyor. Gelgelelim bugün diğer günlerden farklı olarak, yani bugün ilk kez, izlediğimiz bu beş çocuk gerektiği saatte eve girmez: Sıraya girmek yerine bir küçük daire oluştururlar ve Bizimadamın burada koyduğu kurallardan birini daha çiğnerler; derken Enriqueta, "Bizi görmelerini istemiyorsanız artık bağırmayı kesin!" der, José Julio, "Ben bağırmıyordum, o kaybetti!" diye belirtir. Alonso Alcántara Celis, bu sefer söz alarak, "Bana dokunmadın bile nasıl kaybedebilirim!" deyiverir. Seslerin tınısı tıpkı bir ordunun attığı oklar gibi düşer çorak araziye ama bu oklardan biri Bizimadamın bundan on iki yıl önce dikilmesini emrettiği eve yönelir: Kendi kendine, 'Yıllardan ötürü artık kuşku duyacak değilsin ya... İstifa edip çekip gittikten sonra, kadınına rastladıktan sonra söyleyip durduğun sözleri unutacak değilsin ya,' dedikten sonra inşa ettiği ev bu.

Enriqueta Alcántara Celis sesini yükselterek, "Kimin kazandığı umurumda değil, bizi fark etmelerini istemiyorsanız artık bağırıp durmayın!" diye ısrar etti ve "Belki de eve girmemiz daha iyi," dedi. Bizimadamın ikinci çocuğu olan bu kızın da diğer tüm sesler gibi ilkin yukarı çıkan sesinin sonra ok gibi dosdoğru eve indiğinden haberi yoktu. "Neden kabul etmek istemiyorsun? Yalan söylediğini gayet iyi biliyorsun. Hayır, asıl sen yalan söylüyorsun. Nerede ebelemişsin beni bakalım!" cümleleri çoktan Hastadoğanı uyandırdı, annesiyle babasının yaşadığı bölümün etrafını kuşattı... Enriqueta, küçük kardeşini ve kuzenlerini sarsarak yürümeye koyulur ve şu

an görmekte olduğumuz çemberi tek gören biz değiliz: Uyandıktan sonra kendini pencereye kadar sürükleyen Hastadoğan hafiften dalgalı camdan dışarı bakar, tıpkı buzun yerde erimesi gibi dağılır önündeki görüntü. İzlediğimiz ufaklıklar, içinde bulunduğumuz sarımtırak bahçeyi geçerken José Julio Celis Comesaña, "Evet ebeledim seni!" diye ısrar eder. Adımlarımızın ezip geçeceği bakımsız otların altında, elinde kazması tırmığı, küreği, piston kolu ve çapasıyla Gringo Alcántara Carnero'nun yarım asırdan uzun süre önce kazdığı çukurlar duruyor. Maríangeles Celis Comesaña derin bir çukurun üstünden atladıktan sonra, "Elin değmedi bile!" diye bağırır. Ve neredeyse Hastadoğanın yüzünü pencereye yapıştırdığı anda Alonso Alcántara Celis konuya bir son nokta koyma telaşıyla, "Bana yaklaşamadın bile... Beni asla yakalayamadın... Nasıl ebeleyebilirsin ki?" diye ünler.

Bu son sözler, "Bana yaklaşamadın bile... Beni asla yakalayamadın... Nasıl ebeleyebilirsin ki?" karşımızda duran ve vaktiyle bir sığınak olarak inşa edilen evin kapısına çarpıyor. Bu arada kimileri de sarımtırak olmaktan ziyade aşı boyası rengindeki bahçeye, çorak arazinin otlarına ve Dolorez Enriqueta Celis Gómez'in on yıl önce buraya ektiği bodur ağaçlık çitin kurumuş dalları arasına sekip dolanıyor. "Değmedin bile... asla bana... nasıl yapacaksın?" Sözlerin geri kalanı, pencerelere ve örümcek ağına dönüşmüş duvarlara tırmanıyor; altta Hastadoğanın bulunduğu katı sardığı gibi, üst kata tırmanarak Bizimadamla karısının bulunduğu katı da işgal ediyor: "Beni yakalayamadın bile, nasıl ebeleyeceksin ki..." O kata kadar çıkan kelimeler tahta zeminde sürüklenerek yapışkan dokusuyla hedefini sarıp sarmalar, derken Bizimadamın kulaklarına hücum eder; beriki hayret içinde, ağzı bir karış açık, bunların odasının ve beyninin içinde dolanan veya karısının ağzından çıkan sözlerin yankıları olmadığını anlar. Günün birinde koridorda, "Evladım çocuğun hasta doğdu," diyen papazın bu eve bundan tam olarak iki yıl önce tekrar geldiği akşamüstünden beri, Lago Seco'nun ana meydanında tanıdığımız o kadın, elinden düşürmediği bir kitabın sayfaları arasında yaşıyor, günahlardan arındırıcı olarak tasavvur ettiği bir paragrafın izinde, yüreğinin bundan sekiz yıl önce örselenen kısmına umut telkin edecek bir paragrafla diğeri arasında sürdürüyor hayatını...

Dolores Enriqueta Celis Gómez de çocuklarıyla yeğenlerinin

hâlâ dışarıda olduklarını anlamıştı; Gringo Alcántara Carnero onun söylediklerini unutarak kaşlarını çatar, yattığı minderden doğrulur, boynunu kütürdeterek ensesinde serbest kalmayı bekleyen çıtırtıları koyverir, bedenini sola doğru çevirir, bacaklarını sarkıtır, kalçasında ve sırt eklemlerinde uykuda olan gümbürtüleri uyandırarak yataktan doğrulur ve kendi içine kapanırken aklından şöyle geçirir: 'Bir kuralı çiğniyorlar,' bir adım atıp kulak kesilir ve derken aradığı kanıt gelmekte gecikmez. "Neden seni her yakaladığımda yalan söylüyorsun? Hem de beni sevdiğin halde?" Bizimadamın pas tutmuş bedeni için –Hastadoğanın her allahın günü döktüğü gözyaşlarından ötürü pas tutmuş vücudu için– José Julio Celis Comesaña'nın bu sözleri gerekli mahmuz görevini görüyor: Kalktıktan sonra attığı birkaç adım birden uzun bir yola dönüşür. İçinden, 'Acaba uyuyor mu hâlâ, yoksa bu salaklar onu uyandırdı mı?' diye sorarken avazı çıktığı kadar, "Neden bunlar hâlâ dışarıda?" diye sorar. Gringo Alcántara Carnero kepçe gibi sol eliyle perdeyi kenara çektikten sonra omzunun üstünde Dolores Enriqueta Celis Gómez'in bir deri bir kemik kalmış bakımsız elini hissediyor ve beriki daha, "Sana bir bölüm okuyabilir miyim?" diye sormadan, "önce şu çocuklarınla işimi halledeyim izin ver," diye yanıtlıyor.

Kapının birkaç metre ötesinde bahçe beliriveriyor, bahçe, burada yaşayan çocuklar için öyle olmasa da aslında bir çorak arsadan farksız, daha ziyade küçük bir avlunun içine gömülmüş, zemininde iri kaya parçaları olan bir mezarlık gibi görünüyor. Enriqueta ve Alonso Alcántara Celis ve Ramiro, José Julio ve Maríangeles Celis Comesaña aniden kendilerine doğrulmuş buz gibi bakışları ve kulaklarında tokat gibi patlayan sesi fark ederler. Üzerinde durduğumuz topraktan ve Hastadoğanın da üstünde durmaktan ziyade işgal ettiği zeminden beş metre yukarıda Gringo Alcántara Carnero odasının penceresini yumrukladı: On üç aydır bir allahın kulu bu eski ahşap doğrama pencereyi açmadı ve burada her şeyi yakıp kavuran güneş sebebiyle çerçevenin boyaları eriyip tıpkı yapıştırıcının bir şeyin her tarafına bulaşması gibi yapışıp kalmış. Bizimadam bir kez daha cama yumruk atarken, "Lanet olası pencere..." diye belirtir. Bu sırada ilk oğlunu doğurduğu gün ebenin sol koluna taktığı kordon bileğinden gevşek biçimde sarkan Dolores Enriqueta Celis Gómez onun arkasından telkinde bulunur: "Burada ne dendiğini sana okumak istiyorum, aşağı inmeden okumam gerek."

Gringo Alcántara Carnero yumruğunu sıkıyor hâlâ ve karısının söylediklerine aldırış etmeden tekrarlıyor: "Kesinlikle uyandırdılar onu. İnşallah onları görmemiştir. İnşallah kafasını camdan uzatmamıştır." Bizimadam dördüncü yumruğu da indirdiğinde nihayet güneşin eskittiği boya çerçeveden kurtulur; yokluğuyla Dolores'i de yaşlandıran aynı güneş; öyle ya Bizimadam ve yalvaran kadının her yanı tıpkı parçalanan bir kaburga gibi çıtırdamaktadır ve buradan sonra Dolores'e artık Yalvarankadın demek gerek.

Bir saniye öncesinde pencerenin çıkardığı sesin akabinde, zaman içinde paslanmış olan menteşelerin gıcırtısı duyulur ve o kısa ses Enriqueta Alcántara Celis ve Ramiro Celis Comesaña'nın içini gıcıklatır: Küçük olan üç çocuk yukarı baktıklarında büyüklerin hissettiği korkuyu henüz hissetmiyor, zira henüz diğerleri kadar çok kuralı çiğnemediler ve onlar kadar ceza almadılar. Pencere nihayet açılınca Gringo Alcántara Carnero boyaları soyulmuş siperliğe dirseklerini ve kollarını yaslar, karısının inatçı yakarmalarını, "Dün gece karşıma çıkan öyküyü okumama izin ver," diyen sesini duysa da buna kulak asmaz. Kafasını dışarı çıkarır ve bağırmadan önce kayıtsız bir bakış atar ufka doğru: İlk göz ağrısının kabuk kabuk diz kapaklarını ve dirseklerini anımsatan tepeciklerden evvel; akla onun iltihaplı yaralarını getiren ışıltılı barajdan da evvel, hatta onun küçük yaralı kıvrımlarını anımsatan taşlıktan ve çit kazıklarının ve kabloların bir uçtan bir uca geçtiği çorak topraktan da evvel, taş patlasa birkaç yıl önce traktörlerin siyah dumanlarını kustukları arazilerin bitimi gelir: O topraklar ki, birkaç yıl öncesine kadar alaşağı edilmiş bu hanedanın meyve bahçeleriydi, Bizimadam buraları ele geçireli on iki sene oluyor ve ilkin onun için bir kaçış ve umut vazifesi gördükten sonra, Hastadoğan nihayet bir kelime ettiğinde başka bir yük haline dönmüştü: Yirmi aydan beri Bizimadam ve ailesinin yanıp küle dönmüş talihini bundan daha iyi anımsatan bir andaç olamaz...

Dolores, arkasından, "Bu paragraf bayağı kısa," diye belirtedursun Germán Alcántara Carnero kendi yıkılmış imparatorluğundan bir çırpıda bakışlarını ayırır, başını aşağı sarkıtır ve en küçük çocuklarını, yeğenlerini gözünün önüne dizer. Çocukların korkusu vaktiyle kömür gibi kopkoyu olan ve şimdiyse bir çift karanlık oyuktan ibaret kalmış gözbebeklerinden yansır; bağırtısını bastırıp kısık sesle seslenmesine rağmen öfkeden köpürmekte olan

bedenini görürler: "Bu saatte artık oyun oynamamanız gerektiğini bilmiyor musunuz? Kaç kere söylemem gerek ha? Size bir şeyi kaç kez tekrar etmem gerek?" Beş çocuk da seslerini çok yükseltmeden, hep bir ağızdan geveleyerek, yanıtları birbirine karışarak karşılık verir: "Oynamıyorduk gidiyorduk biz oraya içeri giriyorduk uyanmadığını fark ettik valla billa uyanmadı biliyoruz bizi burada dışarıda görmedi valla eminiz." *Yakarankadın* daha sesini yükseltemeden ve onlar da susmadan önce, gerçi ona Elçilikeden dememiz daha doğru olur, yani onlar susmadan ve Bizimadamın arka tarafından Elçilikeden sesini yükseltmeden önce, az önce sabit tutmayı başardığı dengesini kaybedip zeminin üstüne yanlamasına devrilmiş olan Hastadoğanın kardeşleri ve kuzenleri emri duyar: "İçeri girin ve bir daha da çıkmayın! Sizi görmesini istemiyorum. Kim size bu saatte dışarıda olabileceğinizi söyledi?"

Ufaklıklar solmuş çalılıkların belli belirsiz hareketine tanıklık ederek bir kez daha yürümeye koyulur ve bizi kapının ve pencerelerin önüne getiren kocaman taşlık avluya gelirler; Hastadoğan da o pencerelerden birinin önünde, pençeleri tepetaklak olmuş bir kaplumbağayı andırarak şu anda doğrulmaya gayret ediyor. Gringo Alcántara Carnero, Enriqueta'nın bir kolunu uzatarak kapının elceğini yakaladığını görünce, "O kapıyı dikkatle açın, gümbür gümbür ötüyor biliyorsunuz. İçeri girdikten sonra çenelerinizi kapatın," diye tehdit ediyor ve kapı açılıp küçüklerin ardından bizi de içine alıyor. Evin korunaklı ve güçlü çatısının altında, aynı zamanda güçlü duvarların üstünde yükselen ve tıpkı bir hayvanın inini yaptığı gibi inşa edilmiş evin korunaklı duvarlarının arasında Bizimadama ve onun ilk çocuğuna karşı bir nefret patlaması yaşanır: daha doğrusu onun gözbebeği oğluna, hayatını adadığı ve uğruna yaşadığı oğluna karşı bir nefret patlaması... "Dışarıda olmamamız hiç adil değil. Keşke bizimle yaşamıyor olsaydı. Hiç yaşamasaydı keşke. Ne olurmuş sanki bizi görürse? Onun umurunda bile olmazdı kesin. Ona bizi rahat bırakmasını söylemek için bir şey yapmak gerek. Onu oyuna davet etsek ne olur ya? Belki de başarırız." Çocuklar aralarında bunun üzerine fikir yürütür ve sonra Hastadoğanın yerde uzanmakta olduğu odayı gösterirler: Oraya girmek ve yüksek sesle konuşmak yasak, daha doğrusu kısık ses dışında konuşmak hepten yasak.

Kardeşler ve kuzenler onun da oynamasını sağlamak için ne

oyun seçmek gerektiği konusunda tartışadursun biz salonda bulunanların dikkatini çeken bir gürültü kopar: Germán Alcántara Carnero karısının karşısına koymak istediği bir sandalyeyi beton zeminde sürükler; karısı bir saniye önce otururken, "Buraya gel de bize ilaç olacak şeyi okuyayım!" diye bağırmıştır. Odasının zemininde bir sağa bir sola hareket eden Hastadoğan da bu emri duyar ve sonrasında babasının azarlamalarını ve odasının uzun zamandır eşiğinden geçmediği kapısına yaklaşan ayak seslerini de işitir. Kardeşleri ve kuzenleri Hastadoğanla ne yapmak istediklerine nihayet karar verdiler ve biz yukarı çıkan ahşap merdivenlerin oraya vardığımızda onlar da berikinin odasına yaklaşıyor. Kadının nereden bakılsa birkaç aydır ayağını basmamış olduğu basamaklardan ayrıldığımızda Elçilikeden, "Perdeleri kapamadın," diye belirtir ve odaya girdiğimizde sesi daha güçlü çıkar, "Perdelerin açık olduğunu görmek hoşuma gitmiyor." Sessizce, "Aşağıda olmalıydın," diye belirten Gringo Alcántara Carnero perdeyi çeker, odayı sessizce kat eder ve sandalyesine oturarak, "Şimdi okuyabilirsin onu bana," diye belirtir. 'Aşağı inmiş olmalıydın, ne diyorsun uyanmamış mıdır hâlâ?' der içinden. Elçilikeden, ebenin kendisine taktığı günden beri kolundan çıkarmadığı kir pas içindeki bileziğin sarktığı kolunu uzatarak, bir lambanın kablosuna uzanıp düğmesine basar ve 'klik' sesiyle, bizim bulunduğumuz kuytu köşeye renklerin ve şekillerin ulaşmasını sağlar yeniden.

Yeşil cam lambaderden çıkan yumuşak ışık karanlıkta dertop olur ve ilk oğulları tam kapısının dibinde biriken sesleri duyarak korkuya kapıldığı sırada Alcántara Celis çifti bir anlığına göz göze gelir; içine sekiz yılın terk edişleri, farklılıkları, garezleri, hayal kırıklıkları sığan bir anlık gelip geçici bir gaftan ibaret; bu hikâye açısından –ana karaktere dönmem gereken yerden uzaklaşmaya devam eden bu hikâye açısından– aydınlatıcı olmasa da sadece sayılıp dökülmekle kalacak birtakım olayları kendinde toplayan bir bakışma... Bir annenin ilk çocuğu ve kocası karşısında, "Onu emzirmeyeceğim!" sözünü söylemesi ve kocanın, ilk göz ağrısına dönerek, ağzından çıkan, "Bir daha asla Elçilikedenle konuşmayacaksın!" sözleri ve Germán Alcantara Carnero'nun bunun akabinde, 'Oradan çekip giderken yemin etmiştin, kendini adayacağın bir aile kuracağına yemin etmiştin ve işte büyükbabanın benden aldığını, bana geri verdin,' demesi... Bedeninde umudun yeniden

yeşereceğine inanan Elçilikedenin umutsuz kabullenişi: 'Belki de yeniden hamile kalabilirim,' diye düşünmesi, Bizimadam ve karısının ikinci çocuklarını doğumu, annesinin bedeninden hüznü söküp atacağına onun daha kuvvetle kök salmasına neden olan kız çocuğu: Elçilikedenin önce aklından geçirip sonra buna kendini inandırması ve son olarak kendi kendine, 'Mazindeki yılların neticesi tüm bunlar... Bunun bir son bulması için bir şeyler yapması gereken o... Bizim adımıza bulacağı bir teselli vardır muhakkak. Bizim namımıza izinden gidebileceği bir örnek...' demesi...

Gringo Alcántara Carnero ve Elçilikedenin gözlerinin buluşarak oluşturduğu ve bizim de bir adım atarak suni ışıklandırılmış çemberine girdiğimiz istikrarsız bağlantı kopmadan önce, kimi anlarını gözden geçirip şikâyetlenecek zamanı da buldular: Elçilikedenin, 'Durmaksızın senin eski yoldaşlarını görmek istemiyorum, bu acıların ve talihsizliklerin tüm kabahatlisi onlar ve onların başka canlara yapıp ettikleri...' demesi; Hastadoğanı yıkayıp paklayıp tedavi ettiği her gün ve gece Bizimadama söylediği şeyler: "İstediğin bu mu? Günahlarınla ilgili bir şey yapmak istemiyor musun? Onlara biraz olsun teselli vermek?" Elçilikedenin son çare olarak ve daha ciddi bir yenilgiyle aldığı, 'Angela ve ağabeyim öldüğüne göre onun çocuklarına da biz göz kulak olacağız,' kararı, derken günün birinde Gringo Alcántara Carnero'nun verdiği emir: "Bundan böyle bu evde kimse yüksek sesle konuşmayacak, ayrıca gün ağardıktan sonra bahçede oyun da yok, onları görebilir," derken Elçilikedenin bir kitapla –merdivenlerden yuvarlandıktan sonra arabasına binerken tanıdığımız dindarın son ziyaretinde ona bıraktığı kitapla– kendini odasına kapaması; kendini dokuz aydır kapanmaya adamış kadının suni ışığa teslim olarak, "Perdelerin açık olmasını istemiyorum," demesi ve Bizimadamın kendi hayatını ve ötekilerin hayatını bir sandıkta kapalı hale getirmesi, söylentilerin sağanağından korunmak ve aynı zamanda söylentilerin yol açtığı bakışlardan en çok da çocuklarını korumak için hayatlarını bir kutuya hapsetmesi...

Bizimadam ve karısının inzivalarının ve umutlarının muhasebesi sona ererken, bu sırada alt katta odalardan salona açılan koridorda beş çocuk beklenmedik bir biçimde Hastadoğanı mutfağa getirsinler mi getirmesinler mi diye tartışıyor: Derken oradakilerin yerlerinden sıçramalarına neden olup dikkatlerini dağıtan, kısa sü-

ren buluşmayı yarıda kesmelerine neden olan bir gümbürtü patlar pencerede. Gringo Alcántara Carnero'nun şu anda bakmakta olduğu pencere, gerçi ona böyle hitap etmemekte yarar var, zira karısı, "Bir daha onların bu eve geldiğini görmek istemiyorum," diye emir verdiğinden beri ona kimse böyle hitap etmedi –dolayısıyla Bizimadamın baktığı pencerede birincisinden sonra yankılanan ancak ilki kadar kuvvetli olmasa da garipliğini sürdüren darbeler patlar. Germán Alcántara Carnero ayağa kalkar, odayı bir kez daha boydan boya kat eder, perdeyi çeker ve keşfedilmiş olmaktan ötürü aniden dengesini yitirerek boyaları kalkmış pencere denizliğinden düşüveren bir kuşun gergin gözleriyle karşılaşır. Yavru güvercinin boşluğa düşüşüne fal taşı gibi açılmış göz bebekleriyle tanıklık ederken –boşluğa doğru fırlayıvermek isteyen göz bebekleri onlar– Germán Alcántara Carnero'nun yüzünde bir gülümseme belirir: Çehresine damgasını vuran kırışıklıklar son sekiz yılın uykusuz geçen gecelerini ve bir süredir yaygın olan bir mimiğin sıra dışılığını ele verir gibidir. "Sadece güvercinmiş," diyerek olanı açıklığa kavuşturduktan sonra Bizimadam, "Acele edecek misin etmeyecek misin?" diye sorar ve sandalyesine geri döner; "onu uyandırdılar muhtemelen... Onları oyun oynarken gördüğüne ne şüphe... Sahiden artık odasına inmeyi düşünmüyor musun?"

Kocası yeniden önüne gelip oturan Elçilikeden adeta bir vincin beton bloğu sürüklemesi gibi bakışlarını kitabına yöneltir ve parmak uçlarıyla birkaç sayfayı çevirip bir yandan Bizimadama dönerek, "Güvercinlere ne yapmıştı anımsamıyor musun?" diye sorar. "Onu dışarı çıkardığın ilk gün ne yapmıştı? Sana söylemiştim ama onu çıkarma diye, niye çıkarırsın ki..." Germán Alcántara Carnero sandalyesinde kıpırdanarak ve karısının ellerinin telaşlı hareketlerine tanıklık ederek daha önce defalarca kez işittiği bu sözleri dinlemek üzere teslim olur: "Meydandan bir torba dolusu havai fişek getirmiştin... Patlamış mısırlar gibi patlayıcı öteberiler. En küçük çocuklar bile onları betona fırlattı... O ne yaptı halbuki, güvercinleri kandırıp gagalarının arasında patlatmak için kullandı. Bom!" Bizimadam, Hastadoğanı sokağa çıkardığı mazide kalan o akşamüstünü anımsayarak ve iki kolunu da Elçilikedene doğru uzatıp sözünü keserek, "Kaç kere konuşacağız bunu, ne yaptığını bilmiyordu..." diye belirtir "...onun hakkında ancak bu kuşlardan söz ederken konuşuyorsun: Bunun bir kaza olduğunu bal gibi bili-

yorsun sen de... Güvercinleri tuzağa filan düşüremez o, neyin havai fişek neyin darı olduğunu bile bilmiyor ki..." Bu sırada bizim altımızda uzanan koridorda Hastadoğanı ahşap zeminden tutup kaldıran başka kollar var: Ramiro Celis Comesaña görüntüsü hâlâ çirkin bir cenini andıran Hastadoğanı mutfağa taşır: Beriki kocaman bir kafadan, aynı boyda gibi görünen bir çift kol ve bacaktan ve eski bir tost makinesi büyüklüğünde bir gövdeden ibaret.

Elçilikedene artık bu kuşlar ve havai fişekler meselesini sonsuza kadar unutması için yalvarmayı sürdüren Bizimadamın en büyük yeğeni mutfağa girerek Hastadoğanı biçimsiz iki bacağının üstüne diker. Ailenin ilk çocuğu Alcántara Celis'in doğumundan bu yana sekizinci yılını tamamlamış olmasına rağmen iskeleti hâlâ kararsız bir görünüm arz etmekte, keyfi biçimler çizmektedir öyle ki, Hastadoğana bir bakmışsın oklu kirpiyi, bir bakmışsın ertesi gün bir taşı andırır, bir diğer gün bakmışsın daha cenin halinden kurtulamamış ve bir dev tarafından ezilmiş bir çocuk görünümüne bürünüvermiş gözünde: "Bizimle oyun oynamasını sağlamak için kullanacağız bunu," diyerek ellerinde hazır ettikleri nesnelerle iki kardeşinin ve kuzenlerinin etrafında biriktiği Hastadoğanı izlemek; Maríangeles Celis Comesaña'nın eline tutuşturduğu şeftaliyi tıpkı bir çamur topağını avuçlarcasına ezip avuçlayan Hastadoğanı seyretmek... Kuzeninin yaptığını görünce Enriqueta Alcántara Celis, "Daha bir şey vermeyin!" diye bağırır ve ağabeyinin de doldurduğu tepsiye yarım guava, üç limon ve bir bıçak koyarak ekler: "Başladığımızı söyledik mi!" Ramiro Celis Comesaña'ya dönerek, "Şimdi git de ellerini temizle, sen hiç böyle kirli pasaklı elleri olan bir hemşire gördün mü?" diye emir verir ve o an gözleri fal taşı gibi açılır: Hastadoğan ezip parçaladığı şeftaliyi ağzına götürerek tek hamlede yuttu çünkü.

Bizimadam odasında evvelki gün kendisine sözünü ettiği pasajı okumaya başlamış karısından hâlâ güvercinleri unutmasını talep ederken çocukları ve yeğenleri pek çok kereler yaptıkları gibi gülerek Hastadoğanı eline her ne tutuşturulursa tek hamlede yalayıp yutan bir makineye dönüştürmüş olmaktan ötürü eğlenmektedir: dörde bölünmüş bir limonu, eliyle ezdiği bir guavayı, bir sucuğun yarısını, üç diş sarmısağı... Gülümsemeler artık kahkahalara dönüşmüş durumda ve karşımızdaki çocuklar on bir dakika önce kendilerine söyleneni anımsamıyorlar: Oynayalım. Buna mukabil,

bulunduğumuz odanın içinde Germán Alcántara Carnero, bir dakika önce, "Okuyacaksan oku yoksa bırak! Başlıyorsan başla yoksa aşağı ineceğim... Durup durup sana bir şey okumak istiyorum demenden usandım. Bu yaptığının ne olduğunu anlamıyorum!" diye tehdit savurdu: Elçilikeden her iki ya da üç haftada bir ne zaman kendisini derinden etkileyen bir pasajla karşılaşsa, onu yeniden okuduğunda, bunu gelir gelmez Germán'a okumalıyım diye düşünür, 'Belki de böylelikle hepsi sona erer,' diye ikna eder kendini. 'Belki böylelikle ihtiyacımız olan teselliyi buluruz.' Elçilikeden soruya tek bir yanıt olarak, "Şimdi hemen okuyacağım sana," der. Bizimadam öfkeden köpürerek, "Haydi o zaman başla bir an evvel!" diye yanıtlar, bir yandan sessiz sedasız, içten içe kendine eziyet eder, 'Çoktan aşağı inmiş olmalıydın daha ne kadar burada duracaksın... Ya bir şey olduysa, daha beteri ya şu an bir şey oluyorsa..' German Alcántara Carnero bağırarak konuşmama konusunda verdiği sözü tamamen unutarak, avazı çıktığı kadar, "Haydi bir an evvel başla okuyacaksan... Geç olduğunun farkında değil misin? Oğlumuzun yanında olmam gerekiyor!" diye bağırır ve bir yandan kısık sesle kendi kendini ferahlatır: 'Arkasından gelecekleri bilmesem çoktan aşağı inmiştim. Tüm gün onu dinlemek istemiyorum.' "Sadece bir pasajcık senden başka bir şey mi istedim... Sadece iki dakikacık." Ayağa kalkarmış gibi yaparak, "Başla yoksa defolup gideceğim buradan," diye tehdit eder Bizimadam. "Derhal başla yoksa bir daha asla bana bir şey okuyamazsın!" Germán Alcántara Carnero'nun en küçük çocuğunun annesine iki üç haftada bir savurduğu tehdit bu. İki kardeşiyle en yakın kuzenlerinin mutfakta gülmeyi bir an olsun bırakmadığı o küçük çocuğun annesi; orada yaşlarına özgü bir gülme krizine tutuldular, hatta ellerine ne geçerse onunla beslemeye başladılar çocuğu: bir parça tahta, bir paçavra parçası, iki tavuk bacağı, küflenmiş bir yemiş kabuğu, yarım tavşan kafası... İçini yakıp kavuran bir heves ve nihayet hasretini çektiği huzura ereceğine dair umutla, bağırtılar da tehditler de vız gelen Elçilikeden gözlerini metnin üstünde gezdirir, birkaç aydır yıkamadığı geceliğini çekerek bacak bacak üstüne atar, derin bir nefes alır ve beceriksizce okumaya koyulur:

İlk şehit Esteban'ı taşlayanların giysilerini saklayan Saul, Kilikya'nın başkenti Tarsus doğumlu bir *Yahudiydi. O doğduğu sırada burası bir Roma kentiydi, dolayısıyla İbranice bir ismin yanı sıra*

bir de Romalı ismi vardı: Pablo. Benyamin topraklarının Yahudilerinden olan annesiyle babası Ferisilere mensuptu ve küçük yaşlardan itibaren bu ortamda eğitildi... "Bu gürültü de neyin nesi," der Bizimadam ama karısı ona kulak asmaz: *Henüz çok gençken ilmi ve âdetlerinin ciddiyetiyle tanınmış üstat Gemeliel'in okulunda eğitimini kusursuzlaştırmak üzere Kudüs'e getirilir. Hararetli bir Farisi taraftarı olan ve* eğitimini aldığı tarikata vefalı olan Saul Hıristiyanlara karşı derin bir nefret besler ve... Karısı okumaya devam ederken, "Sanırım bir bağırtıydı," diye ısrar eder Germán Alcántara Carnero. *Bu kini ve nefreti önceden tahmin edilemeyecek raddeye ulaşana dek büyür de büyür. Kudüs'te onların peşine düşmek kâfi gelmez. Ve onu ta...* "İşte bir bağırtı daha, duymadın mı bu kez hep bir ağızdan bağırıyorlar."... *en geniş yetkilerle donatılmış halde, İsa'nın öğretisine taraftar olan ne kadar kadın erkek varsa tutuklanıp Kudüs'e getirilmesini önerecek raddeye getirir. Bunun için Saul* Şam'a kadar yürürken zulüm ve intikam *dışında bir şey düşünmez...*

Germán Alcántara Carnero sandalyesinden kalkarak, "Sahiden de hepsi bir ağızdan bağırıyor," deyiverir, gelgelelim dört kez sözünü kesmesine rağmen onu duymayan, duysa da kulak asmayan karısı okumasını sürdürür: *manevi fikirlerini kararlan önyargılar nedeniyle ne ruhuna nüfuz edebiliyor ne de öğretisini anlamayı beceriyordu...* Bir hamlede ayağa fırlayan Bizimadam, "Sağır mı oldun yoksa onları duymak istemiyor musun?" diye bağırır. Kitaptaki satırları okumaya devam eden Elçilikedenin inatçı mı inatçı hali karşısında, "Senin de umurunda olmalı," diye ekler. *Etrafını büyük bir ışın, aniden güneşten daha parlak olan o ışık sardığında kenti görüyordu, apansızın etrafını sardı. Saul'un şaşkınlığı öyle büyüktü ki...* Germán Alcántara Carnero, odasının kapısına doğru koşarken ne dendiğini anlar, "Bize sesleniyorlar!" Vurdumduymaz biçimde kitaptaki satırları okumasını sürdüren karısının yüzünü görünce, "Sana seslendiklerine göre çok önemli bir şey olmuş olmalı," der. *Saul Saul neden benim peşimdesin? Siz kimsiniz efendim, diye yanıtlar beriki. Senin peşine* düştüğünün ta kendisiyim ben. Senin için ona *darbe indirmek zorlu bir iş olmalı...* Germán Alcántara Carnero odasının kapısını ittirerek koridora fırlar ve, "Ne oldu?" diye bağırır, aynı zamanda sessiz sedasız, 'Uzun zaman önce aşağı inmiş olmalıydın. Ya bu düyada bir tek kız kardeşin kadar çok sevdiğin o sevgili varlığına bir şey olmuşsa...' der.

Mutfağı terk eden, havada birbirine dolaşıp karışan sesler koridora kadar ulaşır ve odasında bir nevi başka türlü bir transa girmiş olan Elçilikedenin sesi daha da cılızlaşır: *Dehşetten dona kalmış titreyen Saul teslim olur... Efendim! Benim ne istiyorsunuz... Ayağa kalk ve gir...* Bizimadam merdivenlere ulaştığında çocuklarının ve yeğenlerinin feryatları da birbirine girer, beriki içinden: 'Orada, aşağıda olsaydın farklı olurdu... Bağırıyor olmazlardı o zaman...' diye belirtir ve merakını alamaz, 'Neden hep bir ağızdan bağırıyorlar böyle, ne oldu ki acaba?' Bizimadamın yürüme hızını ve hoplayışlarını taklit ederek merdivenlerden aşağı indiğimiz sırada burada yaşamakta olan çocukların haykırışları her şeyi bir anda ele geçiren ve hüzne boğan yapışkan bir ses halini alırken Elçilikedenin sesi boğuk bir mırıltı halinde kısılır: *Adamlar... Dillerini yutmuşçasına... ayağa kalkar... gözleri fal taşı gibi açık... görmüyordur... Zorbanın gözleri kördür artık.* Germán Alcántara Carnero korku ve umutsuzluk içindedir, yeğenleriyle çocuklarının bağırmayı kestiklerini anlayınca alt katta zemine döşeli olan kalın koyu renk taşlara atlayarak hızını artırır: 'Neden bir şey söylemiyorlar? Neden bağırmaya devam etmiyorlar?' Aynı zamanda sessizce sorgular zihninden, 'Neden kapısı açık... Neden daha önce inmedin ki sanki?' Elçilikedenin sesi artık bir mırıltı değil daha ziyade damlalar gibi gelen boğuk kelimelerden ibaret: *Aldılar...* üç... *su bile yok... gece* nöbetleri... *vizyon...* Bizimadam mutfağın eşiğini gördüğünde kafasında kelimeler gürler: 'Güneş doğar doğmaz aşağı inmiş olman gerekirdi... Yemin etmiştin, bundan sonra kendini adayacağın bir aile olacak demiştin... Ona söylemen gerekirdi: sonra okuyabilirsin bana... Ya da onu daha önce duymuş olman gerektiğini düşünüyor musun?'

Mutfakta Hastadoğanın kardeşleri ve kuzenleri onun cansız bedeninin etrafında duruyor, bundan on üç buçuk sayfa önce, zamanda on üç dakika geri gitmeden evvel –Bizimadamın henüz içeri girmediği o on üç dakika öncesine dönmeden evvel– karşılaştığımız bedenin başında; o adam 12 Ekim 1968'de 7:27'de sendeleyerek mutfağın kapısından girer, oğlunun bedenini görüp yere yığılır: 'Ona kulak asman gerekirdi... Her şey çok farklı olabilirdi o zaman! Seni kaç kere uyardım: Sana söylediği ve yaptığı şeylerin hiçbiri hiçbir şeyi değiştirmedi... Hiçbir faydası dokunmadı sana!' Ayaklarını sürükleyerek yarım metre ilerledikten ve oğlunun üstüne yıkılıp hıçkırıklara boğulduktan sonra yargısına devam eder Bizimadam:

'Kaç kere söyledim: Onu dinle, dikkate al... Kaç kere... Dinlemedin bile onu... Sana ne zaman bunların hepsinin mazinin yüzünden olduğunu söylediyse dikkate alman gerekirdi onu... Bizim adımıza kendine birini örnek almalısın dediğinde...' Germán Alcántara Carnero bakışlarını oğlundan çekerek, yine hıçkırıklar içinde ağlamaya başlayan çocuklara dönerek, "Kardeşinize ne oldu?" diye bağırır. Çocuklar gözlerini zeminin eflatun taşlarına diker ve bir kez daha duyulur Bizimadamın sesi: "Odasının dışında ne işi var?" Germán Alcántara Carnero önce, "Bir soru sordum size, mutfakta ne arıyor?" diye ısrar eder ve sonra susar, zira bir buçuk yıldır ilk kez, az sonra ayrılacağımız bu evin merdivenlerini ilk kez inen ve okumayı sürdüren Elçilikedeni duyar: *Saul Kudüs'e geri döner. Bir zamanların zorbası hakikatin yılmaz bir havarisine dönüşmüştür.*

Germán Alcántara Carnero kendini toparlayıp çok yakında yüzlerce bene dönüşecek kimi lekelerin belirdiğini gördüğümüz kepçe gibi elleriyle Hastadoğanı yerden kaldırırken karısının ağzından çıkan kelimeleri düşünür ve çocuklarıyla yeğenlerinden gözünü ayırmadan hissettiği acıdan onu kurtaracak bir şüpheye tutunur nafile yere: Neler oldu burada? Çocukların içine sığındığı sessizlikte Bizimadam bir kez daha işitir aynı şeyi, 'Orada yukarıda olmayı sürdürmeseydin bunların hiçbiri olmayacaktı,' aynı zamanda ebenin takmış olduğu kurdele kolundan bir tespih gibi sarkan Elçilikedeni duyar yeniden: *Onu alıp beraberinde götürerek havarilerin huzuruna çıkarır, yolun üstünde Tanrı'nın nasıl karşısına çıktığından bahseder, kalbinin nasıl sustuğundan ve...* Karısının söylediği sözler bir an Bizimadamı yatıştırır ve Hastadoğana bakmasını sağlar: Ağzında tuhaf beyaz bir şey seçer. İşaretparmağı ve ortaparmağının uçlarını ilk göz ağrısının bedenine sokan Germán Alcántara Carnero son engeli de geçer, parmaklarını biraz daha içeri daldırır, cebelleşir ve çocuğun içinden çıkan yarım tavşan kellesini yere fırlatır. Kemiğin, taşların üzerinde sekerken çıkardığı ses bir türlü susmak bilmeyen Elçilikedenin kelimeleri arasında boğulur: *O zamandan beri özgürce gezmekte ve hararetle onu vaaz etmektedir..* Germán Alcántara Carnero parmaklarından oğlunun salyalarını temizlemeden, bu esnada birer bulutçuk gibi gözlerini karartan gözbebeklerini gölgeleyen pullar belirirken, bunca yıldır boynundan ayırmadığı kurşunu çıkarır ve Hastadoğana takar: Bir zamanlar Kutsalolanın boynunda olan zincir ve başka bir gün, 18 Kasım 1944'te –bir sonraki parag-

rafın ve hemen akabinde gelen paragrafın orta yerinde– göğsünün ortasına giren kurşun bu.

Elçilikeden, tıpkı peşlerinden ip demetlerine bağlı havayı sürükleyen baloncular gibi *Yahudiye, Semeriye, Celile yeniden kuruluyor ve yenileniyordu, korku içinde ilerliyordu* kelimelerini peşi sıra sürükleyerek mutfağa girdiğinde, Bizimadam feri gitmiş gözlerini yerden kaldırarak karısına diker. Gözlerin bu son buluşma anında ne bir kınama ne de bir hesap dökümü vardır; zeminin taşlarından yükselen gözlerde aleni bir nedamet vardır sadece: 'Seni dinlemeliydim... Söylediklerine kulak asmalıydım.' Germán Alcántara Carnero pasajını sil baştan okumaya koyulan Elçilikedenin *Onu taşlayanların giysilerini saklayan Saul* diyen sesinin ve kontrol edemediği kendi feryadının içinde yolunu yitirirken eğilir, gözlerinin önüne inen yeni perdenin ardından oğlunun bedenine bakar ve yılların lekeli hale getirdiği iki devasa elini kürek gibi açarak Hastadoğanı yerden kaldırır; günün birinde bir teselli bulma umudunu da böylelikle kaldırdığını bilemeden... 'Sahiden ona daha çok kulak assaydım diyor musun? Sahiden yol bu muydu? Bir teselli mümkün mü?' diye sorarak kendine, yüksek sesle, "Seni dinlemeliydim... Dediklerine kulak asmalıydım," diye belirtir. Bizimadam birkaç adım atar ve Elçilikedenin önüne geldiğinde berikine oğlunu vermek ister: Gelgelelim kadın tıpkı bundan sekiz yıl önce yaptığı gibi rahatsızlığını belirten bir ifadeyle okumasını keserek, "Oraya koy, onu taşımayı düşünmüyorum," diye belirtir. Birkaç saniye sonra Elçilikeden yeniden başlar okumasına: *Tarsus'ta doğmuş bir Yahudi*, bunun üzerine küçükler yine feryat figan ağlamaya başlar, Bizimadam yeniden sorar kendine: 'Sahiden bunun doğru yol olduğuna emin misin? Senin de teselli araman gerektiğine...' Hikâyemiz burada bulunduğu anı ve mekânı terk eder.

Çünkü hikâyemiz, burayı, bir iki satır öncesine kadar bulunduğu ekim gününü aniden böylece bırakan hikâyemiz, bu şekilde sona eren sabahı terk eder: Bizimadam Hastadoğana kurşununu takarken, daha doğrusu Bizimadam bir başka adama dönüşürken ve bunu yaptığı esnada kendi kendine, "Sahiden sence doğru yol bu mu?" diye sorarken, hikâye bir kez daha Madre Buena yaylasını geçer ve La Cruz'dan baraja doğru giden yolun yirmi birinci kilometresine varır: Ayrıca da yirmi dört yıl, bir ay, birkaç gün, birkaç saat geriye, Bizimadamın göğüs kafesinin, karnı ve kaburgalarının

kanlar içinde kaldığı ana doğru yol alarak yapar bunu... 18 Kasım 1944 saat 6:29 ve bizim hikâyemiz, ana karaktere geri döndüğümüz ve Hastadoğanın –az öncesine kadar içinde bulunduğumuz evin odalarını değiştirdikten sonra Bizimadamın yatağının altına gömeceği Hastadoğanın– orada kapladığı yerden sonsuza dek uzaklaşan hikâyemiz benim şöyle derken abartıp abartmadığımı sorgular hale geldi: Benim hikâyemin bu hikâyeye bağlandığı ve nihayetinde de şu an bulunduğumuz bölümün dikkatle incelediği diğer olaya ulaştığı bir düğüm noktası var; o diğer olay daha önce dediğim gibi Bizimadamın kanlı göğsüyle bitiyor ve henüz bunu söylemediysem de Bizimadamın gövdesinin yere yığılmasından otuz küsur dakika önce başlıyor. Ve hikâyemiz buradan itibaren şöyle devam ediyor:

18 Kasım 1944, saat 5:58 ya da 5:59'da, güneş henüz doğmamışken ama gün doğumunun muştusu gökyüzünde kendini belli ederken; suyun içinden sırtını çıkaran balinalar gibi Madre Buena yaylasını çevreleyen dağlarla tepelerin karanlıkların arasından burnunu gösterdiği saatte, altı buçuk saat önce nihayet gerginlik içinde beklediği mektubu –*birleşmek istemeyenlere ne istiyorsanız yapın ve adamların sorumluluklarıyla ilgili de ne istiyorsanız yapın* diyen mektubu– alan Germán Alcántara Carnero içinde bulunduğumuz otomobile dikkatini vererek, "şu öndeki ağacın orada dur!" diye emreder. İdarenin birkaç yıl önce aldığı arabanın içinde Juan Ignacio Romo Hernández-Kara, Will David Glover, Oscar Çinli López Ley ve Ramiro López Palas-Mama bulunuyor. Gringo Alcántara Carnero torpido gözünü açıp son altı küsur saatte dokuz kez okuduğu mektubu oraya bırakır ve sonra yüzünü Kara Romo Hernández'e çevirerek, "Dediğim ağacı anladın mı?" diye sorar, beriki, "Bir ağacın önünde anladım... Ama üç ağaçtan hangisi?" der. Yüzünü öne doğru çevirerek ve çorak arazinin karaltıları arasından yükselen bir ağacın kararmış siluetini göstererek, "Şu peru biberi ağacını diyorum," deyiverir.

İçinde yolculuk ettiğimiz araba, 1940 model, kömür rengi Chevrolet Lux, nihayet durduğunda sabah 6:01 ya da bir saniye sonrası ve üzerinde durduğumuz tepeliğe sessizlik hâkim; sadece iki silecek lastiğinin sıyırıp durmasını bekleyen bir camın ince cıyırtısının bozduğu yapışkan ve kesif sessizlik. Kolunu açtığı boşluğa yaslayan Germán Alcántara Carnero gözlerini uzaklara diker ve

muhtelif bitkin güvelerin üstüne yapıştığı tozlu ön camdan baktığında geldiğimiz barajın önündeki üç ışığı görür. "Söylemedim mi size buradan oraya kadar sadece iki yüz metre var." Oradakilerden biri, "Hiç yoksa yarım kilometre vardır," diyerek bahse girmeden önce üç lamba da bir an yanıp söner, sonra bir kez daha yanıp sönecek şekilde titreşir ve son bir kararsız ve endişeli teklemenin ardından tamamen sönerek geldiğimiz yeri karanlığa gömer. Gringo Alcántara Carnero yüzünü buruşturarak arabanın içini aydınlatan küçük lambayı yakar ve bir kez daha adamlarına dönerek, "Bu girişte kimsenin olmadığından eminiz değil mi? Nöbet tutan kimse yok yani?" diye sorar, Mama, lafı diğerine devrederek, "Adalberto'nun bana ve Chino'ya söylediği buydu," der, "Akşam aldıklarımızın da söylediği bu," der Chino ve Will'i dirseğiyle dürterek, "Öyle demediler mi?" diye sorar, "Öyle dediler, genç nöbetçiler yok," diye belirtir Will ve "Lamba işi yalancıktan olmalı," diye ekler.

Bizimadam yüzünü daha bir ekşitip adamlarına sessiz olmalarını emrederek bir kez daha bakışlarını gecenin kesif karanlığına yöneltir ve birkaç saniyeye kalmadan lambalar yeniden göz kırpar: "Orada biri olsaydı lambalar böyle yanıp sönmezdi... Böyle titreşerek yanıp sönmezdi." Titremek kelimesi ağzından çıkarken Gringo Alcántara Carnero aynı zamanda kendi ellerinin de titremekte olduğunun farkına varır ve ellerini arabanın ön tarafına dayayarak kendi kendini inandırmaya çalışır: 'Uykusuz kaldığımdan olsa gerek.' Bir yandan yüksek sesle adamlarını tehdit eder: "İnşallah doğrudur. İnşallah orada bekleyen bir nöbetçi yoktur." Rahatsız edici kısa bir sessizliğin ardından cevaplar yağmur gibi yağar. "Sen de göreceksin kimse olmadığını, içeri girdiğimizde uyanmış bile olmayacaklar... Onları nasıl baraja attığımızı bilmeyecekler bile..." Bunun üzerine Bizimadam, "Size kim söyledi hep birlikte gireceğimizi oraya? Hep beraber gireceğimizi nereden çıkardınız!" diye bağırır. Yedi saat önce aldığı mektubu titreyen elleriyle açtığı torpido gözüne bırakır ve kapısının kilidini açarak, "Buradan bir yere kıpırdamayın," der, "bugün buraya bana yardıma gelmediniz." Afallayan ve hayretler içinde kalan Mama, Kara, Chino ve Will, Gringo Alcántara Carnero'nun kapıyı açmasını, bir hamlede aşağı inerek şu sözleri kendi kendine geveleyerek uzaklaşmasını izler: *Ne yapacağına sen karar ver... birleşmek istemiyorlar ve sen de gereğini yap... o adamlar...* örgütü *istemeyenlere merhamet et... (metinden aynen)*

Bizimadam bir süre önce işaret ettiği ağaca doğru yürüyüp kemerini çıkarırken titreyen ellerine bakar ve 'Üç gündür gözümü kırpmadığımdan olsa gerek,' diye geçirir içinden, aynı zamanda kısık sesle, "Mektubu orada bırakmamalıydım," diye mırıldanır. "Mama okuyabilir." Peru biberi ağacına birkaç metre kala Gringo Alcántara Carnero gözlerini kaldırır ve birkaç dakika önce ayrıldığımız yolu izler: "O kaya parçasını dereye at!" demişti Kara'ya dördüncü kez bağırdıktan sonra: "Burada da ışıkları yakma... Kayalar umurumda mı sanki!" Daha öncesinde devasa sol eliyle gösterdiği karabiber ağacının önünde durur, fermuarını indirir, bir omzunun üstünden geriye dönüp bakar, tepeliği kuşatan koyu gölgelerle dolu alanı gözden geçirir ve bizi buraya getiren arabanın içindeki aydınlık bölüme diker gözlerini: 'Mektubu orada bırakmasam daha iyiydi... Kara alabilir... Mama'dan okumasını isteyebilir... Ya da hepsine birden yüksek sesle okumasını isteyebilir...' Gringo Alcántara Carnero donunun lastiğini kasıklarına kadar indirip bir anda rahatlarken içine de bir kurt düşer aynı zamanda: Adamlarını gözetlemeyi bir an olsun bırakmamışken bu kez onlar da karşılık veriyor. 'Bugün nesi var patronun? Neden böyle tuhaf? Ne yapmış olabiliriz ki ona? Ona ne söylemiş olabilirler ki? Ya mektup da öyle diyorsa? Ya şaka yapıyorsa? Neden Kara inip bir sormuyor? Niye hepimiz inmiyoruz ki?'

Bizimadam öfkeden küplere binerek, "Size söylediğimi duymadınız mı? İnmeyin!" diye bağırır, "açmayın o arabanın kapılarını... Size ne söylediğimi kulaklarınız duymadı mı, kıpırdamayın yerlerinizden... Orada bir halt karıştırdığınızı görmek istemiyorum!" Gringo Alcántara Carnero adamlarının dudaklarında kimi kelimelerin kuyruklarını okudu: "ron... bugün böyle... hiçbir şey yapmadık... şaka ol... niye in... birlik... in..." Gayet iyi biliyor ki bir başladılar mı durmak bilmezler, endişeye kapıldılar mı kontrol edilmesi güç hale gelirler, ya aşağı iner ya da arabayı altüst ederler, bunu biliyor. İçinde ne varsa boşaltırken, "Cidden sessiz olun orada!" diye tekrarlıyor. "Şaka olsun diye söylemiyorum. Bugün bir yere kıpırdamanızı istemiyorum. Hele bir dinlemeyin beni bak!" Adamlarını ikaz ettikten, onları bir anlığına da olsa yerlerine çiviledikten sonra Bizimadam yüzünü önüne doğrultur ve 'Buraya işemeyeli yüz yıl olmuştu,' diye geçirir içinden. Ve aynı anda sadece ellerinin değil aynı zamanda bacaklarının da titrediğini fark eder,

tıpkı ava başlamadan önce kollarıyla bacakları titreyen barajın köpekleri gibi... Neden bu kadar çok titriyor ki... İdrar kesesine baskı yaparak ve aletinden süzülmeye devam eden damlaları silkeleyerek, 'Uykusuzluk olamaz tek nedeni,' diye geçirir içinden ve ekler: 'Böyle titremeyi kesmem lazım yoksa baraj meselesini adam gibi halledemeyeceğim. Titremeyi bırakıp dikkatimi toplamalıyım yoksa bu greve bir son nokta koyamayacağım. Verdikleri emri yerine getiremeyeceğim...'

Gringo Alcántara Carnero arabaya dönmeden önce altına işediği ağaca bakar ve neredeyse otuz yıl önce gövdesine oyduğu izleri bulur: Evlerindeki kazmayı kullanabildiğini kız kardeşine göstermek isterken açtığı oyuk... Kendi kendine, 'Bu izlerin daha aşağılarda olduğunu sanıyordum,' derken Bizimadam ağaçla aynı hızda büyümüş olduğunu anlar ve eğer şu anda titriyorsa ve dikkatini toplayamıyorsa bunun suçunun María del Sagrado Alcántara Carnero'da olduğunu, onun ardında bıraktığı boşluktan ötürü olduğunu idrak eder ya da öyle sanır. Yüz seksen derece dönerek ve doğup büyüdüğü fundalık araziyi suya boğmuş olan baraja bakarak –suyun üstünde günün ilk ışıkları yansımaya başlamıştır– 18 Kasım 1944'te Bizimadam bir kez daha harekete koyulur ve bunu yaparken kendi kendine, 'Eğer onu düşünmekten vazgeçersem titremem de duracaktır,' diye kanaat getirir, aynı zamanda, kısık sesle, 'Orada neler olup bittiğini gözlemlemek için şu tepe en iyi yer. Orada kapalı olanlar bizi görmeden onları gözetlemek için en iyi yer,' diye belirtir. Bizi buraya getiren arabanın yanına gelmesine birkaç adım kala Gringo Alcántara Carnero sola doğru başını çevirir, giderek aydınlanan bir loşluğun içinden, zeminden yarım metre aşağı gömülmüş dereyi ve etrafını çevreleyen beyaz devasa duvarları izlerken sessizce, 'María konusunun bir kez daha canımı acıtmasına izin vermemeliyim... Dikkatimi toplamam gerek...' diye düşünür ve yüksek sesle, "Avize ağaçlarının, sarısabırların ve yüksek kaktüslerin arasından dereye inebilir sonra da o kayalara ulaşabilirim," diye belirtir.

Gringo Alcántara Carnero idareye ait Chevrolet Lux marka arabanın yanına geldiğinde, camdan kafasını uzatarak adamlarına, "O kapıda kimse olmadığından eminiz değil mi? Kayaların arkasındaki girişte muhafız yok değil mi?" diye sorar. Mama, Will, Çinli ve Kara sözleri birbirine karışacak şekilde, telaşla yanıtlarlar patronlarını:

Adalberto'nun bize dediği buydu ayrıca yakaladığımız iki adam da aynısını söylemişti sen de göreceksin uyuyor olacaklar ama istersen ve şüphelerin varsa neden hep beraber inmiyoruz... neden baraja hep beraber inmiyoruz! Juan Ignacio Romo Hernández Kara kapıyı açmaya yeltenerek Bizimadamın yüreğinin ağzına gelmesine neden olur. Beriki bir kez daha kendi tarafındaki kapıyı açarak gecenin karanlığına çıkar öfke içinde ve "Aklından bile geçirme aşağı inmeyi, uslu uslu otur arabada! Deminden beri söylediklerimin hiçbiri şaka değil!" der. Gringo Alcántara Carnero gerçi şu andan itibaren ona Titreyen olarak hitap etmek uygun kaçacaktır– Titreyen yeniden arabanın içine girerek silahını ve kravatını alır ve yüzünü Kara'nın yüzüne dayayarak, "Dördünüz de bir yere kıpırdamadan burada kalacaksınız... Ne sesinizi duymak ne de arkamdan geldiğinizi görmek istiyorum... Orada aşağıda da görmek istemiyorum sizi... Sen, buradan kimsenin bir yere kıpırdamamasından sorumlusun. Verdikleri emri yerine getirmeme kimsenin mani olmamasından sen sorumlusun!" der.

Bizimadam arabadan inerken bir kez daha aldığı emri düşünür ve mektubu beraberinde götürmek istediğini anımsayınca kolunu camdan içeri sokar, torpido gözünü açar ve istediğini bir hamlede alarak, "Peşimden gelmeyeceksiniz... Bugün bana yardıma gelmiyorsunuz... Bunu yalnız yerine getirmemi istiyorlar... Ayrıca buna ihtiyacım da yok zaten... Ne zaman lazım oldunuz ki!" diye emreder. Birkaç dakikadır şaşkınlıkları enikonu artan Kara Romo, Will D. Glover, Çinli López Ley ve Mama López Palas patronlarının bir kez daha kapıyı çarptığı, elini silahın kabzasına koyduğu ve pürdikkat uzaklara baktığı ana tanıklık eder: Bulunduğumuz tepelik bölümün bir kilometre ötesinde patlayan ses Bizimadamın aşina olduğu bir sestir: 'Bu saatte yola çıkan kurtların sesi olmalı,' diye geçirir içinden ve, "Tam olarak saat kaç acaba?" diye sorar yüksek sesle. Ağzından çıkan sözlerin ötesinde uzayıp giden sessizliğin onda yarattığı şaşkınlıkla ufka bakar. Bunun üzerine dağların tepelerin üstünde günün ağarmasından önceki gri göksel kuşağı görür ve tekrar sorar kendi kendine, 'Saat tam olarak kaç acaba?' Bu esnada içinden kendine eziyet etmeye koyulur, 'Çoktan aşağıda olmalıydım, günün ışıması an meselesi.' Mama'nın sorusuna anında verdiği yanıtı duymaz. Çünkü Titreyenin tek duyduğu kendi iç sesidir: 'Çoktan aşağıda olmalıydım... Eğer hemen şimdi inmez-

sem, oraya vardığımda gün ağarmış olacak. Oraya gittiğimde hepsi birden uyanmış olacak. Eğer hemen şimdi inmezsem, beni uzaktan da görebilirler... Oraya vardığımda ne yapacaklarını planlamış olabilirler.'

İçinde bulunduğumuz tepecikten bir kilometre, yüz metre ötedeki dişi ve erkek kurt nihayet ulumayı bırakır ve Bizimadam kepçe gibi ayalarıyla arabanın kaportasına vurur: Sacdan çıkan gürültü arabanın içinde oturmaya devam eden ve patronlarını izlemeyi sürdüren adamların kalp çarpıntılarını hızlandırır; beriki bizi buraya getiren yolda pantolonunun dışına çıkardığı gömleğini alelacele tekrar içine sıkıştırır. Henüz Lago Seco'nun ana caddesinden döndükleri sırada Titreyen, Kara Romo'ya, "Farları yakmasan iyi edersin," demişti ve çok sonrasında köyden baraja ve oradan da dağlara doğru giden yola yaklaştıklarında da, "Burada da yakmamanda fayda var," diye eklemişti. Köydeki insanların bu kadar erken bir saatte yola düştüklerinden haberi olsun istemiyordu, aynı şekilde çorak arazideki adamların da Madre Buena yaylası civarında dolandıklarını görmelerini de: Adamlarına, "İçlerinden birileri grev yapanları ikaz edebilir," demişti Bizimadam. "Pekâlâ onlardan para alan biri olabilir aralarında... Bu topraklardan olmayan onlar tarafından kandırılmış birileri olabilir. Merkezdekiler onlara güvenemeyeceğimizi söylüyor... Aynı şekilde gürültü patırtı yapmamamızı da söylüyorlar. Şahsi olarak onlarla benim ilgilenmemi... Tek birini bile sağ bırakmamamı... Dışarıdan gelen birilerinin onları yönettiği, bunu daha önce başka yerlerde yapmış iki adamın yönettiği söyleniyor... Yıllar önce tutuklanmış iki adam. Aynı zamanda merkezdekiler ikisinin yıllardır bir yolunu bulup yaylaya girmek istediklerini söylüyorlar... Dağlık arazide bu süre boyunca yaptıklarının yanı sıra bir adamın peşindelermiş."

Titreyen, kemerini beline takarak sıkar, idare binasının yönetimine getirildiği o gün yaktığı kilisenin rahibinden çaldığı kemerdir bu, uzun zaman önce bulunduğumuz ve yakında geri döneceğimiz o gün yaktığı kilisenin rahibinden çaldığı kemer... Sonra silahını arkasına, pantolonla gömlek kumaşının arasına sıkıştırır, kravatını bağlar ve kendi kendine, 'Çoktan aşağıda olmalıydım,' der. 'Bu adamların beni görmesini istemiyorum.' Adımlarına hız verir nihayet. Bizim de onunla birlikte terk edeceğimiz bu yüksek tepelik arazinin en yüksek noktasını geçtikten ve ezelden beri bildiği taşla-

rın üstüne zıpladıktan sonra Titreyen, birkaç sarısabırın etrafından dolanır, sonra dikenli kaktüs ailesinin etrafından geçer ve çocukken onlarca kez indiği yokuşa gelir: 'Buradan kollarımda María'yı taşıyarak inerdim. Bunu yalnız başına yapamazdı.' Bizimadam bir anlığına bunu hatırlar ve derhal, 'Neden onun yüzünü görüyorum yine, neden onu düşünüyorum?' diye geçirir içinden. Botları çakıl taşlarının üstünde kayarken, Titreyen, "Bugün onu anımsamamam gerek! Bugün dikkatimi dağıtmamalı!" diye yüksek sesle haykırıp kendini hizaya sokarak ilerlemesini sürdürür: Ufka baktığında petrol mavisi kuşağın üstünde kobalt mavisi bir başka kuşağın belirdiğini görür ve kollarıyla bacaklarının yeniden titremeye başladığını hisseder ve kendi kendini baskı altına alarak, 'Elimi çabuk tutmalıyım yoksa gün ışığı nedeniyle yaklaştığımı görecekler,' diye düşünür. 'Yaklaştığımı ve yalnız olduğumu görmelerine neden olacak.' Bu sözcük, 'yalnız' sözcüğü ağzından çıkar çıkmaz Bizimadam kafasını arkasına çevirir ve bir an arabanın içindeki adamlarının siluetini seçer gözleri: Onlarsa patronlarının baraja neden yalnız başına gittiğine bir anlam veremeden ona bakmaktadır.

Bu sabahtan beridir üçüncü ya da dördüncü kez Mama, "Gringo'nun nesi var?" diye sorar. Titreyenin az önce oturduğu koltuğu öne doğru iterek, "Ne zamandan beri merkezdekilerin ne dediğiyle ilgilenir oldu?" diye ekler ve sorularına devam eder: "Mektubu niye bir kez daha aldı?" Birkaç saniye önce terk ettiğimiz arabanın içindeki kimse bir yanıt vermeye cesaret edemese de kafalarına üşüşen soruları birbiri ardına sıralarlar. Bizimadamın hızla aşağılarına doğru indiği yamaca bakarak, "Neden yalnız yapacaksın diye emretmiş olabilirler ki?" diye sorar Çinli ve hemen akabinde patronun iki elinin birden titrediğini görerek, "Ne yazıyor olabilir ki o mektupta?" diye ekler. "Okur okumaz böyle tuhaf davranmaya başladı... Böyle telaşlı... Bunun gerçekten mektuptan ileri geldiğine inanıyor musunuz? Sahiden yalnız gitmesini mi söylüyor o mektup?' der Will, Kara'yı dürterek ve "Git ve oradaki altı adamı yalnız başına bas mı diyorlar yani?" diye ekler. "Daha ne kadar böyle bekleyeceksiniz?" Kara, kapının kilidini açarak ve metalik renkli kapı kolunu çekerek, "Bunun nedeni bir mektupmuş, şuymuş buymuş, kimin umurunda... Hangi ibne bu arabada kalır ki?" Birden neler olup bittiğini anlayan Will D. Glover'in dışındakiler hâlâ yokuş aşağı inmeyi sürdüren Titreyene ne olduğunu tahayyül edemi-

yorlar, kendisi de anlamış değil zaten, neden mektup konusunda adamlarına yalan söylediğini de, baraja geri döneceğini anladığında kalbinin neden böyle başka bir türlü attığını da anlamış değil.

Titreyen, yamacın çakıl taşlı kısmının bittiği ve otların başladığı yokuşun alt kısmında gevşek duran bir yassı taşın üstüne basarak dengesini kaybedip yere düşer. 'Bu orada önlerinde olamaz... Acele etme zamanı, onu hatırlama zamanı değil... Acele etme zamanı,' diye düşünür Bizimadam ve yuttuğu tozu tükürür, dirseklerini dayayarak ufka bakar: Buna karşın görebildiği tek şey üzerinde yüzlerce çiçek ve meyveyle taçlanmış bir frenkinciri olur. Titreyen, doğrularak, ısrarla, 'Onu düşünmeyi bırakmazsam sonrasında dikkatimi toplayamam,' diye geçirir içinden ve neler olup bittiğine bakmak için bir iki adım geriler. 'Tek düşünmem gereken barajdaki o altı adam..' Fazlasıyla külü andıran toprağın üstünden, dengesini kaybettiren yassı taşın üstünden kalkarak, 'Orada beni neyin beklediği dışında bir şeyin önemi yok,' diye düşünür. 'Sana ihanet olacak bu, yani seni düşünmemek, özür dilerim, ama hakikat bu değil. Çünkü dikkatim dağılmış biçimde baraja girip de beni öldürmelerini istemezsin herhalde,' diye son noktayı koyar konuya ve tıpkı çocukken olduğu gibi elindeki taşı fırlatır ve yine çocukken yaptığı gibi bir cümleyi kendi kendine tekrar ederek kendini ikna eder: 'Buradan itibaren sadece ben ve barajdaki adamlar varız. Bu andan itibaren hiçbir şey dikkatimi dağıtamaz.' Bizimadam da bir saniye önce söylediğim gibi, dikkatini dağıtan, onu adamlarını kandırmaya iten ve bir an önce üzerinden silkinip atması gereken olayı aklına getirmekten, daha doğrusu anımsamaktan aciz şu anda.

Titreyen ellerini, dizlerini ve karnını silkeleyerek bir kez daha döner, iki büklüm bir şekilde yeniden yürümeye koyulur ve kocaman frenkincirinin olduğu yeri dolanarak barajın girişine bakmaya yeltenir: Frenkincirlerinin ve Peru biberlerinin çok ötesinde, sabırotunun haç gibi uzayan çiçeğinin ve merkezden buraya gelen mühendislerin getirdiği uzun kaktüs türlerinin ve yola bakan avize ağaçlarının ötesinde göz kırpan üç lamba görünür. On beş metre önünde uzanan dar yola bakarak, 'Oradan gitsem daha kestirme olurdu,' diye düşünür ve oraya doğru saparken, 'lambaların etrafında ışık halesi yok artık... az sonra gün ışıyacak... elimi çabuk tutmalıyım,' deyiverir. Titreyen, yürümeyi bırakmadan etrafını ko-

laçan ederek bir kez daha ufka doğru bakar, dağları seyreder ve az önce masmavi olan kuşağın şimdi kocaman, buz rengi bir şeride dönüştüğünü görür. 'Gerçekten acele etmeliyim. Onlar uyanmadan oraya varmalıyım. Benim geldiğimi bilmemeleri gerek. Beni görmelerine izin vermemem lazım... Derenin içine girip taşların arkasına saklanmam gerek... Sana yoldan gitme dedim, değil mi...' Aniden durup adımlarını gerisin geri takip ederek, 'Şayet onu düşünmüyorsan neden böyle dikkatin dağınık?' diye mırıldanır. 'Dikkatimi toplamama nedir engel olan? Şu anda burada olup biten ne? Burada ne olmuştu?' Yamacın aşağı doğru inişe geçtiği en yüksek noktasına tırmanmış olan Bizimadamın adamları, patronlarının kararsız yürüyüşünü gitgide artan bir şaşkınlıkla izlerler.

Mama, "Neden yoldan uzaklaşıyor ki?" diye sorar, "Nereye gittiğini sanıyor, baraja nasıl girecek buradan?" diye ekler sonrasında. Kara, tüm bedeni yokuşun tepesinde olacak şekilde yerde sürünerek, "Dereden gidecek, yolu takip etmemesi daha iyi," diye belirtir. "Eğer hepsi uyumuyorsa onu görebilirler... Eğer hepsi uyumuyorsa bu ona pahalıya patlayabilir. Biz de onun peşinden gitmeliyiz." Çinli, Kara'nın ayak bileğine sarılarak, "Buradan şimdi inersek bizi görebilir," diye belirtir. "Dereye girip kayaların oraya vardıktan sonra bizi göremez artık..." Bu sırada Will D. Glover, Bizimadama neler olduğunu bilen bu vadideki yegâne kişi, onun neden şu anda başka bir adama dönüştüğünü bilen yegâne kişi, neden beş duyusunun birden bulunduğu yere yönelmiş olmadığını, neden sadece öfkesinin değil, aynı zamanda suçluluğun da tetikte olduğunu bilen yegâne kişi, 'Taşların oraya vardığında değil bizi görmek varlığımızı anımsamayacaktır bile,' diye geçirir içinden. Will şu anda barajın her iki tarafında da boy atmış otların üstünden atlayan patronlarını uzaktan uzağa izlerken, "O dereye girer girmez Çinli ve ben yamaçtan aşağı iniyoruz ve siz de dışarıdan dolanarak arabayla barajın öteki tarafına gidiyorsunuz," diye emir verir. Mama, Will'e dönerek, "Neden siz iniyorsunuz da biz arabaya gidiyoruz?" diye sorar. Will'se ona bakmadan, "Dereye girer girmez ben ve Mama yamaçtan aşağı iniyoruz ve Çinliyle Kara da barajın diğer tarafına arabayla gidiyor," diye yanıtlar.

Titreyen, paytak paytak yürüyerek zeminden yarım metre aşağıda bulunan dere yatağına varır ve bir yıldırımın yakıp kavurduğu bir incir ağacının gövdesine yaslanarak derenin içine atlar. Buz gibi

su bir anlığına Bizimadamı felç ederken, bulunduğumuz yamacın tepesindeki dört adam hiç zaman yitirmeden harekete geçer. Bizimadam derenin içinden yürümeye başladığında Mama López Palas ve Will D. Glover çoktan yamacın aşağısına inmiştir ve Kara Romo Hernandez avazı çıktığı kadar bağırarak, Çinli López Ley'e acele etmesini söyler: "Çabuk kapıyı aç ve arabaya gir!" Titreyen, sudan ayaklarını çıkarmadan birkaç adım ilerledikten sonra şu ankinden fazla gürültü çıkarmak istemez, Bizimadam bu şekilde oraya asla varamayacağını kabul eder ve sudan iki ayağını da çıkararak her adımında önüne, ufkun baş aşağı dönmüş gibi göründüğü yöne bakar... Buz rengi şeridin üstünde, şimdi güneşin her an doğacağını ve saklanacak tek bir delik kalmayacağını duyuran ipincecik ateş gibi bir şerit daha var. Sağ tarafında patlak veren bir gürültüyle irkilir, bir baykuşun bir saniye öncesine kadar üzerine tünediği daldan havalanmasıyla dal çatırdar ve büyük bir gürültüyle yere düşer. Titreyen, tepelerin yansımasından gözünü ayırarak tek sıra halinde dizilmiş taşlara ne kadar kaldığını hesaplar. 'Günün ışıma vakti gelmiş olsa da taşların arasından yürüyebileceğim... Sonra kimseye görünmeden sonuna kadar ulaşabilirim... Açıktaki birkaç metreyi de koşarak geçerim.'

Bizimadam avuçlarını çanak yapıp ağzını çalkalayarak, ensesini, başını ve yüzünü ıslatarak ve çeşmelerdeki dini heykeller gibi suyu tükürerek karanlığın henüz havada asılı kalmış son emarelerinin de silinmesini izler ve sessiz sedasız kendi kendiyle kavga ederek taşlara doğru yönelir: 'İşte hava aydınlanıyor ve daha taşlara bile varamadın... Böyle giderse beni görmeleri an meselesi.' Titreyen, en yakınındaki kayaların farkına varınca adımlarını sıklaştırır, botlarının suya girip çıkmasıyla ortama ritmik bir ses yayılır: Barajda iki delikanlı gözlerini açar ve Mama ile Will. D. Glover de yamacın eteğinde kafalarını kaldırırlar. Kısa süre öncesine kadar uzanmış uyumakta olan iki adam bu sesin alışıldık bir ses olmadığına emin bir halde, bir hamlede kalkar, üç dört adım ilerler, bir yandan da sese kulak kesilirler, bu esnada Bizimadamın adamları da durur, kararsız bir edayla bakışır ve duydukları sese dikkat kesilirler. Duyduklarının o olduğunu bilmeseler de, dört adam bir kez daha Bizimadamın sesini duyma isteğiyle kulak kesilir ancak istedikleri olmaz: Titreyen, hareketsiz ve suskun halde bir taşın üstüne kapaklanır, çünkü birden ayak seslerinin asilere ulaşmış

olabileceğini idrak eder. Asilerin şefleri bulundukları kuytuya geri döner ve ancak iki kardeşin birbirinin üstüne uzanacağı şekilde uzanarak gözlerini yumar fakat uyuyamazlar, her ikisinin de uykusu kaçmıştır.

Titreyen, adeta barajın içinde neler olup bittiğini tahmin edebiliyormuş gibi, orada kalan üç dört asiyi idare eden iki adam gözlerini yeniden kapatana kadar yerinden kıpırdamaz: Bir hareket patlak verdiğinde bu memlekette olan budur işte; aradan zaman geçince asilerin bir kısmı daima evlerine döner, ayaklanmış olmaktan ötürü rahatsız, itaat etmedikleri için korku içinde, birden dünyanın kendilerine ait olduğunu sanmış oldukları için dehşete kapılmış... 'Bir kez daha gürültü yapamam... Beni duyabilirlerdi... Gün artık ağardığına göre uyanabilirler. Tabii hâlâ uyanmadılarsa..' Günün ilk mucizesini iki kayanın arasından izlerken, 'Tabii benim gelişimi beklemiyorlarsa,' diye geçirir içinden: Güneş ufku yakıp tutuşturarak dağların doruklarında belirir ve dünyanın volkanik zırhı tüm renklerini gözler önüne serer aniden. Bizimadam, başını bir o yana bir bu yana çevirir, hatta denebilir ki bir şeye hayır dercesine sallar; daha ziyade kafasını sağa sola sallar ve onu bekleyen yola bakışlarını sabitleyerek düşünür: 'Bir şey olmadı... Hiçbir şey dikkatimi dağıtamaz... Ben bu anın sahibiyim... Emri yerine getirmeme kimse engel olamaz... Kimse bugün grevi sona erdirmeme engel olamaz,' derken kısık sesle nereden geldiğini, bunu neden yaptığını bilemeden bir soru sorar kendi kendine: 'Burada az ileride neler olup bittiğini anımsıyor musun? Taşların bittiği yerde neler olmuştu? Bir zaman evvel kim ölmüştü burada? Aşağı yukarı bu saatlerde..'

Titreyen, şu anda onu takip etmekte olan ya da barajın etrafından dolanan adamlarının az önceki halleri gibi şaşkınlık ve hayretler içinde bir kez daha kafasını sağa sola sallar ve yola koyulur, hâlâ az önce sorduğu sorunun esiridir zihni: 'Burada az ileride neler olup bittiğini anımsıyor musun? Taşların bittiği yerde neler olmuştu? Bir zaman evvel kim düşmüştü buraya? Aşağı yukarı bu saatlerde..' Çalılık arazinin dip kısımlarıyla fundalığı ayıran doğal duvarın sonuna doğru ¬yanıkların üstünde biten tüyler gibi *ballı mesquite* ağacı ve mimozaların seyrek biçimde bittiği doğal duvarın sonuna doğru– hızlı adımlarla gider. Bizimadam yürürken kendini kontrol etmeye yeltenir ancak az önce sorduğu soruyu susturmayı başaramadığı gibi giderek hızlanan, onu bulunduğumuz yerden

girişi görülebilen baraja daha da yakınlaştıran iki bacağına hükmedemez. 'Bu taşların bittiği yerde kendimi yere atmam gerek... Ya öyle yerde sürünerek ya da koşarak geçmek gerek açık alanı.' Neden olduğunu bilmeden Bizimadam birden durur ve 'Burada dere işime yaramaz,' diye geçirir aklından ve bir kez daha kısık sesle, beklenmedik ve kaçınılmaz biçimde kendi kendine söylediklerini duyar: 'Burasıydı senin öldüğün yer... Hayatın burada sona ermişti. Burada tam şu durduğum yerde...' Titreyen bir hatırayı gömülü olduğu toprağın derinliklerinden çıkaran biri gibi gözlerini açarak artık kontrolünü kaybettiğini, toprağın çatladığını, titrediğini ve ters döndüğünü aynı anda bedeninde de bir şeyin çatladığını, titrediğini ve tepetaklak olduğunu hisseder.

'Burasıydı senin öldüğün yer. Hayatının son bulduğu nokta... Tam şu an durduğum yer,' diye tekrar eder Titreyen, vücudu her an yığılacak gibidir ve her şeyi farklı bir biçimde görmeye başlar. Nihayet baş dönmesi sona erdiğinde Bizimadam elinde tuttuğu taşı atar ve Camilo Mónico Macías Cino Osorio'nun öldüğü sabahı zihninde yeniden yaşarken şöyle belirtir: 'Buranın eski yerleşimcilerini uzaklaştırmak için gelmiştik... Barajın sular altında bıraktığı yerlerde yaşayan aileler için. Tam burada sona ermişti hayatın. Şu an durduğum yerde... Elimin kolumun bağlı kaldığı yerdi burası... Bugün beni endişelendirip duran da buydu... Buraya gelip de seni anımsamak... O sabahı anımsamak.' İnsanın, bir dostunun vaktinden evvel göçüp gitmemesine, söylenmemiş bir laf, rüzgâra kapılıp giden bir yaprak gibi kalmamasına ihtiyacı olduğunu idrak eden Titreyen, öfkeden delirmiş bir sesle bağırır: 'Bu dört yıl önce başlayan ve şimdi barajda uzanmış yatan adamları uykularından uyandıran, aynı zamanda kendi adamlarını da şok içinde bırakan bir yas.' Mama López Palas, Will D. Glover'in kolunu yakalayarak, "Gringo ne yapıyor ki böyle? Neden açık alanda ilerliyor? Neden kayaların arasından devam etmiyor yoluna?" diye sorar. O da patronun kayaların arkasından çıktığını ve hemen akabinde şöyle seslendiğini duyar: "Barajın çalışanları size sesleniyorum! Çıkın yoksa ben gelip sizi alacağım! Derhal çıkmanız sizin yararınıza!"

Titreyen, bacaklarına daha çok hız katarak ve ağzından çıkanları daha yüksek sesle dile getirmenin tek çıkar yolu olduğuna karar vererek derenin kenarına ulaşır ve bağırır: "Derhal çıkın! Uyuduğunuzu sanmıyorum. Gelişimden haberdar olmadığınızı sanmıyo-

rum!" Bu arada sessizce, 'Bugün onları kandırmış olmamın nedeni buydu işte,' diye düşünür. 'Her şeyi tek başıma yapmamı istiyorlar dememin sebebi... Başka bir kazanın daha olmasından korkuyordum. Bugün de birinin hayatının sona ermesinden... İstemeden de olsa birinin ölmesinden... Adamlarımdan birine daha bir şey olmasından... Bir süredir beni takip eden o inatçı keçilerden birine... Nasıl olur da onları görmediğimi sanırlar. Arkamdan geldiklerini nasıl fark etmeyeceğimi düşünürler...' Titreyen arkasına dönerek nehre bakar ve gözlerini suyun içinde çömelmiş durumdaki Will ve Mama'ya dikerek –onlar da kavrulmuş bir incir ağacının kalıntılarının arkasında dereye girmiş durumdadır– kolunu kaldırır ve bir el hareketiyle durmalarını, daha fazla ilerlememelerini emreder. Will de aynı şekilde Macías Cino'nun ölümünü anımsarken, 'O sabahı hatırladı,' diye geçirir içinden, "O sabahı düşünüyor," diye belirtir yüksek sesle ve Mama yüzünde şaşkınlık ifadesiyle ona bakmak için arkasına döner; ne yanında söylenen sözleri ne de Titreyene ne olduğunu anlamaktadır, Bizimadamın bundan dört yıl önce hissettiği acizliği o an da hissediyor olmasının, içten içe sadece kin ve nefret değil, aynı zamanda öfke, hüzün ve suçluluk da duyabilmesine delalet ettiğine aklı ermez.

Titreyen, adamlarının el kol hareketleriyle verdiği talimatları aldıklarına emin olduktan sonra, diğer iki adamını görebilmek için dört bir tarafı kolaçan eder: 'Onların da beni takip ettiklerini biliyorum...' Titreyen, 'Barajın etrafından dolanıyorlar muhakkak,' diye geçirir içinden ve bir kez daha baraja doğru dönerek öncekinden daha yüksek sesle bağırır: "Derhal çıkın dışarı! Beni duymadığınızı söylemeyin! Gelmemi beklemeyin!" Cino'nun ölümünün ardından Bizimadamı kendi içine hapsolmaya iten öfke, suçluluk ve üzüntü onu adeta şu an serbest bırakıyor: "Çıkın ve tek başıma geldiğimi görün. Yanımda kimse olmadan geldim." Şu anda bulunduğumuz tarihten on iki yıl sonra, bugün için henüz uzak gelecekte bir gün, Titreyenin hükümet binasındaki görevinden –tıpkı bir despotun bir memleketi yönettiği gibi yönettiği hükümet binasındaki görevinden– istifa etmesinin nedeni de aynı suçluluk, öfke, acizlik, üzüntü olacak ve orayı bırakırken aklına gelen her türlü nedene sarılacak: Göğsündeki kurşuna da, Anne Lucretius Ford'un ölümüne de, üst üste eklenip su gibi akan yıllara da, başka bir hayata duyduğu özleme de, gerçek neden hariç hepsine sığınacak;

Cino'nun kaza eseri ölümü hariç hepsine. Oysa Bizimadama idaredeki terfisi, Madre Buena yaylasına geri dönüşü, daha öncesinde bu memleketten uzakta geçen yılları ve memleketten kaçışı, daha öncesindeyse savaş ve yeni yetmeliği sırasında, ayrıca Díaz Cervantes kardeşlerle çatışması esnasında eşlik eden Cino'nun ölümü, yegâne önemli neden –onun hayatında yaralar açan yegâne olay.

Titreyen, öfkeden deliye dönmüş bir halde, "Derhal o barajın içinden çıkın. Çıkıp dışarı bakacak cesaretiniz yok mu! Burada benimle dışarıda yüzleşecek cesaretiniz... Göreceksiniz bugün şans sizden yana!" diye bağırır; denebilir ki, Titreyen bugüne kadar, 18 Kasım 1944'e kadar, belleğinde saklanmış durumdaki anıların girdabına tutulmuş: Çok yakında yeniden; tam olarak saat 06:29'da bir kez daha saklanacak anılar ve bu kez önümüzdeki otuz yıl boyunca bir daha ortaya çıkmamacasına saklanacak: Bu hatıra, Bizimadamın tüm hayatını kontrol eden kaçamak hükümranlığını ancak hayatının son akşamında terk edecek ama bundan zamanı geldiğinde bahsedeceğiz; aynı zamanda Bizimadamın, "Karşıma çıkmaya cesaretiniz yok mu? En azından bir kafanızı uzatın... Görmüyor musunuz bugün şansınız yaver gidecek?" sözlerinin yankılandığı bu kayaların tam orada Cino Macías'ın kazara ölmesinden de bahsetme zamanı geldiğinde... Titreyen, barajda ayaklanan adamların şeflerinin yani, Díaz Cervantes kardeşlerden ikisinin başlarını uzattığını fark etmedi: Baldomero ve Macario, yani şu anda artık hayatta olmayan diğer üç kardeşleriyle birlikte bundan otuz yıl önce Bizimadamı yanlarına alan Díaz Cervantes kardeşlerin ta kendileri, mazgalların oradalar. Tırmandığı pencereden uzaklaşan Macario, "Sahiden yalnız gelmiş," der ve bunun üzerine Baldomero, "Sana bizi bulmak için gelir dememiş miydim?" diye belirtir ve isyancılara dönerek, "Yerlerinizden kıpırdamayın," diye emreder.

Díaz Cervantes kardeşler barajın içinde kapının asma kilidini açarken, Titreyen kollarını yana açıp sonra yukarı kaldırır ve sadece öfkeli değil, kudurmuş bir biçimde bağırır: "Bahtınızın hiç bu denli açık olmadığını görmüyor musunuz? Kendimi savunmayı düşünmüyorum," aynı zamanda kendi kendine, 'Díaz Cervantes kardeşlerden biri olsa ne iyi olurdu,' der ve Demetrio'nun boğazının ellerinin arasında olduğu anı, boğulurken çıkardığı yakarışları, kan hücum edip şişmiş yüzünü, sırılsıklam olmuş gözlerini ve

Cino'nun heyecanlı endişeli bakışını, iki metre öteden ona, "Onlar gelmeden hemen onu bırak... Buradan gitmemiz lazım! Haydi bırak arkamıza bakmadan gidelim," dediği anı anımsar gülümseyerek. "Çıkın artık bir an evvel. Neden hâlâ çıkmıyorsunuz? Silahsız gelmemi istiyorsanız..." diye bağırır Bizimadam ve bir kez daha ellerini başının üstüne kaldırarak ve bir kez daha adamlarının telaşa kapılmasına neden olarak silahını uzağa fırlatır. Mama derenin üstünde koşmaya başlayıp omzunun üstünden Will. D. Glover'e bakarak, "Biraz sessiz olur musun?" diye belirtir ve "Ne kadar tuhaf olduğunu görmüyor musun?" diye ekler, bunun üzerine Will atlayarak ve Mama'yı geçerek, "Sen solunu tut!" diye bağırır ve baraj kapısının açılmakta olduğunu görünce, "Atla ve silahını çek!" diye ekler. Macario ve Baldomero, Will'in "Açıyorlar kapıyı..." diyen sesini ve hemen arkasından gelen silah seslerini duyduklarında çoktan kapıyı açmışlardır ve artık yapacak tek şey atılan kurşunlara karşılık vermek ve saklanmak olur, tıpkı en fazla bir saniye önce yere devrilen Bizimadamın adamlarının da yaptığı gibi: 18 Kasım 1944 saat 6:29 ve içinde bulunduğumuz an sona erdi.

Kurşunların sesi uzun uzun yankılanırken Bizimadamın göğüs kemiğini süsleyen oyuktan süzülen kan, tıpkı bir çocuğun umutla ve var güçle üflediği bir konfeti gibi kıvrıla kıvrıla yüzer suyun içinde. Birkaç dakika süren bağırtıların ve ateşin ardından Kara ve Çinli, asileri ve Díaz Cervantes kardeşleri gafil avlayarak barajın içine dalarlar; yarım saate kalmadan devasa taşlara bağlanıp barajın durgun sularında can verirler, şayet Bizimadam bilincini yitirmemiş olsa emredeceği gibi olur hepsi... Ama bunun hikâyemiz için bir önemi yok, bu hikâyede şunu kabul etmem gerek: Asla bir başkarakter olmayacak ve 'Neden bir karakter olacağını söyledim?' diye sorgulamak yerine 'Neden böyle istedim?' diye sormam gerek. Germán Alcántara Carnero derenin içine düşüp yavaş yavaş bilincini yitirirken, Cino Macías'la birlikte Madre Buena yaylasına geri döndüğü ve hükümet binasının büyükbaşlarından biri olarak atandığı zamanı anımsar.

Terfiler

Hikâyenin bu aşamasında Germán Alcántara Carnero'nun barajın yirmi metre ötesinde yaralandığı sabah anımsadığı olaylar öne çıkıyor: Madre Buena yaylasına geri dönüşü ve sonrasında neredeyse yirmi yıla yakın süre idaresini üstleneceği küçük hükümet binasında şefliğe terfi etmesi. Bizimadamın hayatını enine boyuna aydınlatmasının yanı sıra bu iki olay iki insanın daha hayatlarına ışık tutuyor: Yolları bir noktada Bizimadamın yoluyla iç içe geçen ve bu hikâyenin içinde açıklığa kavuşturulması gereken Anne Lucretius Ford ve Camilo Mónico el Macías Cino Osorio'nun hayatları. Bir hikâye ki, bir başkarakter olmadığımı kabul etmemin ardından aynı zamanda olay örgüsüne bağlı düğüm noktası da olmayacağımı söylemeliyim: Ben ne Anne Lucretius ne Macías Cino ne María del Sagrado Celis Gómez ne de Félix Salvador Germán Alcántara Carnero'yum, ne de Will D. Glover, María del Pilar y del Consuelo Carnero Villalobos'um: Bu kadın ve erkeklerin tümü Bizimadamla saatlerin sağır geçişini paylaşmanın yanı sıra onun bahtını ve kaderini de değişikliğe uğrattılar; üstelik hiç bilmeden ve istemeden bu hikâyenin de kaderini ve şansını değişikliğe uğratarak...

Hikâyemiz sadece şu iki noktayı –1. şu an bulunduğumuz bölümde açıklığa kavuşturulan olaylar Anne L. Ford'un, Cino Macías'ın ve Bizimadamın hayatlarını altüst eder 2. konuşandan farklı olarak adı geçen üç insan hikâyenin içinde yaşamaktadır– aydınlattıktan sonra hikâye şöyle sürer:

17 Şubat 1934, 13:02'de yanında Cino ve Will. D. Glover'le Bizimadamın Madre Buena yaylasına geri dönmelerinden beş yıl, on ay, on bir gün sonra, –bu geri dönüş kendimizi birdenbire buluverdiğimiz günün sonunda açıklığa kavuşturulacak– Germán Alcántara Carnero kanayan ve acıyan omzunun üstünden yüzünü arkaya çevirir: Uzaklarda sayısız kuru yapraktan oluşan bir girdap fırıl fırıl dönmekte ve daha da uzakta, iki dağı ayıran kamışlıkta kara bir duman büküle büküle yukarı doğru yükselmektedir –yakılıp yıkılmış bir kilisenin tüm geçmişini temsil eden bir duman... Grin-

go Alcántara Carnero'nun yanında yürürken şu an aniden duran iki adamın yanında biri daha olacaktı; tabii şayet cemaat Teobaldo Pascua Gómez'i öldürmemiş, Ignacio del Sagrado Sandoval-Iñiguez Martinez Bizimadamı patronsuz bırakmış olmasaydı... Beriki gözbebeklerini yarı kapalı göz kapaklarının altında çabuk çabuk hareket ettirir: Bu kez yüksek sesle, "Artık onlardan kimse gelmez... Peşimizden gelmezler artık," der ve "Size çorak arazinin içine girmeye cesaret edemeyeceklerini söylememiş miydim," diye ekler.

Cino, dirseğiyle Will. D Glover'i dürterek, "Ne dedi duydun mu?" diye sorar ve "Sanki ben demedim... Bizi orada aşağılara kadar takip etmezler demedim sanki... Açık alanı sevmiyorlar," diye son noktayı koyar. Will elleriyle gözlerini kapatıp başını çevirerek, "Kimin ne dediğinin ne önemi var?" diye belirtir, "önemli olan varmış olmamız." Yeniden adımlarını hızlandırdıklarına tanık olduğumuz adamların arkasından bir iki saattir kesintisiz devam eden rüzgâr kuvvetle eser. Cino iki adım sonra tekrar eden bir çığlık duyduğunda, "Bu bağırış da neyin nesi?" diye sorar: Bizimadam ağzından çıkan kelimeler rüzgârın şiddetine kapılıp gitmesin diye bağırarak, "Bir çığlık değildi o," diye yanıt verir: Bir saat önce başlayan tozlu fırtına şimdi girdaplara dönüşerek daha da kuvvetlenmiştir; tam da tozun üstünde yürüyen ve toza bulanmış olan adamların devasa düzlüğe ulaştıkları sırada... Germán Alçántara Carnero yanan ve kanayan omzunu tutarak, "Bir çığlık değildi," der ve Will D. Glover'e bakarak, "Teobaldo'yu öldürdüklerini nasıl anlatacağız?" diye sorar yalvaran gözlerle... "Bedenini burada bıraktığımızı..." Beriki daha ciddi gözlerle bakmaya devam ederken Will D. Glover üçüncü ya da dördüncü kez Bizimadamın omzuna göz attıktan sonra, "Peki ya biz ne yapacağız? Onu öldürdüler ve biz cesedini burada bıraktık.. Don Dante'ye söylemesi iş değil... Asıl diğerlerine 'Baba öldü!' nasıl diyeceğiz, ikizlere..."

Rüzgârın da yardımıyla üç erkek toprağın üzerindeki yürüyüşlerini hızlandırırken bir yandan zeminde seken Teobaldo'nun bedenini ve kendi aralarındaki tartışmaları düşünürler: "Onu sürükleyemeyiz... Atlar olmadan hele... Sen mi taşımak istiyorsun onu sırtında... Üstelik omzun yaralı. Bunu riske edemeyiz." Rüzgâr bir anlığına yumuşar ve üç erkek hızlı adımlarla yürümeye gayret ederler ancak bir süredir adımları epey bir yavaşlamıştır: Taşlık araziyi geçerken kalan enerjileri tükenmiştir ve şimdi yürürken

birbirlerine yaslanırlar. Bulunduğumuz yerin otuz metre ötesinde çığlık benzeri bir ses duyulur ve gölge gibi bir varlıktan gelen ses adamların ağzından şu kelimelerin çıkmasına neden olur: Macías Cino yürümeyi durdurarak, "İşte yine o çığlık!" diye belirtir. Will D. Glover, Gringo Alcántara Carnero'yu dirseklerinden yakalayarak, "Şimdi de duymadığınızı söylemeyin," diye ekler. Beriki avazı çıktığı kadar bağırarak, "Duydum herhalde ben de şimdi... Duydum çığlığı!" diye belirtir. Will dirseklerini kavrayan Cino'nun parmaklarından kendini kurtararak, "Nereden çıkardınız bir çığlık olduğunu... Havlama sesi bu görmüyor musunuz?" diye belirtiverir. Ve kolunu kaldırarak, rüzgârın bir kez daha öfkeyle sürükleyip durduğu, uzaklarda hareket eden ve tozun içinde gizlenmiş birtakım karaltıları gösterir. İşte yeniden o zapt edilemez rüzgâr başladı: Birkaç dakika öncesine kadar dans eden girdaplar ortalığı allak bullak eder, kuru yaprak yağmuru bir anda yerden küçük talaş kırpıntıları ve çakılları da havalandırarak yere sağanak gibi iner.

Önce önlerindeki karaltılara sonra da omzuna bakan Bizimadamın aklından geçen şeyi, çok yakında emrine girecek olan adamlar da söyleyiverir: "İşte o köpekler burada... Evet, doğru. Havlamaydı bunlar, evet doğru: neyse artık o kadar kötü görünmüyor... En azından kalbimden vurmadı... Diğerinin Teobaldo'ya yaptığı gibi... Onun işini bitirdiklerini nasıl anlatacağız?' Son derece yüksek sesle konuşmalarına rağmen sesleri birbirlerine kısık gelen takip ettiğimiz bu üç adam, kuvvetli rüzgârın sürüklediği küçük taş parçacıklarından kendilerini korumak için yüz yüze dönerek bir üçgen oluştururlar: 'Dindarların Teobaldo'yu öldürdüklerini nasıl anlatacağız? Cesedinin hâlâ orada olduğunu kim söylemeye gönüllü? Artık bir patronumuzun olmadığını... Artık arkadaşının olmadığını...' Rüzgâr yeniden yavaştan esmeye başladığı için üçgen şeklindeki konumlarını değiştiren bu üç adamın Don Manuel Dante Creel Otero'nun vereceği tepkiden korktuklarını söylemek az kalır: Yüksek yaylanın kodamanının vereceği tepki Bizimadamların kanını donduruyor adeta; onlara sadece bu satırda böyle, yani Bizimadamlar diye hitap edeceğiz: Çünkü bu, her birinin kendi geçmişlerine sığınarak bu geçmiş karşısında aynı korkuyu besleyecekleri ve hep birlikte sağır kesilmiş gibi yapacakları yegâne an: Germán Alcántara Carnero bir zamanlar sahip olduğu köpekleri düşünecek, Macías Cino doğduğu yerdeki kum fırtınalarını ve Will

D. Glover'se, "İzin verin de sizinle geleyim," dediği lanet olası güne gidecek, ama bundan zamanı geldiğinde söz edeceğiz.

Rüzgârın bir daha kuvvetle esmeyeceğine dair safiyane bir umut besleyerek ve Don Dante'nin huzuruna çıkmak dışında bir seçenekleri kalmadığını anlayarak korkuyu bir tarafa bırakan takip ettiğimiz bu üç adam yeniden yola koyulur ancak hiç de acele adımlar atmayı başaramazlar: Atalet ele geçirmiştir onları şimdi, vücutlarında anlamadıkları belli belirsiz zonklama gibi bir dürtü belirir ve bu dürtü neredeyse her allahın günü gümbür gümbür adını duymalarına rağmen hiç görmedikleri ve onların gelişini bekleyen adamın bulunduğu eve doğru götürür onları. Cino, kızışmış bir dişinin etrafını kuşatmış ve onu taciz eden, havlayan ve salyalarını akıtan hayvanların yanından geçerken, "Bunlar onun köpekleri olmalı değil mi?" diye sorar. "Sizce bize ne yapar?" diye sormayı kendine yediremediğinden, "Don Dante'nin neden bu kadar çok köpeği var ki?" diye sorar. Yaralı omzuna devasa elini bastıran ve gözlerini fal taşı gibi kocaman açan Gringo Alcántara Carnero –hikâyenin, yani artık ekvatorunu ve iki tropik kuşağını geride bırakmış olan hikâyenin, bu kısmında ona böyle hitap etmek artık doğru olmayacaktır– yani bundan sonraki tabirimizle Terfialan, yaralı omzuna devasa elini bastırıp gözlerini fal taşı gibi kocaman açarak, sesiyle iki arkadaşının da güç devşirmesini sağlayarak, acıların içinde yeniden dirilir ve son kalan gücünü kuvvetini devşirir: "O eve girmek dışında bir çaremiz yok... Neler olup biteceğini göreceğiz... Onun cesedi için durmamıza olanak yoktu... Kimse geri dönmese daha mı iyi olurdu?"

Terfieden, adamlarıyla ortak olan korkularını sesli dile getirmekle kalmamış aynı zamanda önlerindeki tek çıkış yoluna da işaret etmişti: "Ona yardım etmek için duramazdık... Onu kurtaramazdık da... Sadece bedeni orada artık... Hiçbirimiz geri dönmeseydik daha beter olurdu... Neler olup bittiğini öğrenemeyeceklerdi." Cino ve Will sessiz sedasız Bizimadamın sözleri üzerine düşünürler ve tam onları tekrar etmek üzereyken, uzaklarda köpeklerin üst üste havlayıp durduklarını duyarlar ve çoktan dermanını yitirdiğini düşündükleri bacaklarının tekrardan güç kuvvet devşirdiğini hissederler: Teobaldo'nun verdiği son emir onları şevke getirir; Kutsalolan ve adamları kayaların arkasından çıktığında verdiği emir: "Kamışlığı bulun! En azından bir kısmımız oradan aşağı varabilsin."

Bizimadam yüzünü Cino'ya çevirerek taş patlasın bir dakika önce ağzından çıkanları tekrar eder ve avazı çıktığı kadar bağırmasına rağmen sesi boğulur: "Ona yardım edemezdik... Artık sadece bir beden o... Kayaların arkasından çıkana kadar onları görmemiştik... Hepsinin içeride olduğunu sanıyorduk, aksi aklımıza bile gelmedi." Will bunun üzerine yüzünü çevirerek, "Bize hepsinin içeride olacağını söylemişlerdi... biz oraya vardığımızda hepsinin çoktan gelmiş olacağı söylenmişti... Canlı canlı yanmaları gerekirdi! Kutsalolanın orada olmadığını nereden tahmin edebilirdik ki?" Cino, Terfiedeni görmek için kafasını sallayarak, "Yangını uzaktan göreceğini ve taşların arasından fırlayacağını nereden bilebilirdik?" diye son noktayı koydu, "Daha geç olmadan şu eve varmak gerek," diye ekledi. "Üç saat önce burada olmalıydık zaten."

Peşlerinden gittiğimiz üç adam, sonraki birkaç saat boyunca onlara üç delikanlı da diyebiliriz çünkü hayatlarının hem delikanlı olma hem de erkekliğe geçme evresinde bulunuyorlar– yani takip ettiğimiz bu üç delikanlı sonraki birkaç dakika boyunca sessizliklerini korur, Teobaldo'nun sözlerini zihinlerinin içinde habire rendeden geçirilen bir peynir gibi didik didik ederler: "Hepimiz çıkamıyorsak bile en azından biri çıksın... En azından birkaçımız kaçalım... Açıklık araziye gelmezler... En iyisi kamışlığı bulun. En azından içimizden birkaçımız oraya varsın... Don Manuel orada evinde bekliyor." Düzlüğün sessizliğini bozarak ve hâlâ Teobaldo'nun anısını eşelemekle meşgul olan zihinleri sessizliğe terk ederek, "İşte ev göründü bile!" der Cino. Don Manuel Dante Creel Otero'nun evi sel yarığının gerisinde, servilerle Peru biberinin oluşturduğu doğal duvarın çok ötesinde yükselmektedir; günün birinde dibinde devasa bir barajı besleyecek olan zayıf bir derenin aktığı yarığın gerisinde... Don Manuel, yani bir zamanlar bu toprakların bir uçtan diğer ucuna sahibi olan ve şu anda ayak bastığımız yüksek düzlüğün boydan boya kodamanı olan adam, Bizimadam ve Camilo Mónico el Macías Cino Osorio'nun başka memlekete firar etmeden önce kardeşlik yemini ettikleri o ayaklanmanın sonrasında sahibi olduğu toprakları ve mal mülkü daha elverişli bir biçime dönüştürüp buralarda uçan kuşun sahibi haline gelmişti.

Terfieden, artık hükümetin temsilcisi haline dönüşen eski toprak sahibi egemenin evine artık en fazla seksen metre kaldığında arkadaşlarının dirseklerine devasa elleriyle yapışıverir ve "Oraya

vardığımızda don Manuel'le kim konuşacak?" diye sorar, Bizimadamlardan –onlara beklenmedik bir şekilde yeniden böyle hitap etme nedenimiz bir kez daha aynı korkunun ve o korkuyu bertaraf etme biçimlerinin esiri olmalarıdır– Will, diğer vatanında bıraktığı o eski evini düşünür, Cino, Díaz Cervantes kardeşlerle beraber henüz bıyıkları terlememişken yağmaladıkları evleri geçirir aklından ve Bizimadama gelince, o da şu an bastığı ve salt toza dönüşmüş topraklarda rençperlik yaptığı yılları anımsar bir kez daha, Bizimadamlar sessizlik içinde bir otuz metre daha ilerler, Teobaldo'nun gelmesinin beklendiği yere elli metre kala yere bakan ve bir kınkanatlının ortadan ikiye yarılmış taşıllaşmış ölüsünü gördüğünü sanan Bizimadam yüksek sesle: "Kimin konuşacağından ziyade kimin kapıyı çalacağı da sorun," diye belirtir. Cino kendini muaf tutmak istercesine, "Ben hayatımda bir kez bile görmedim don Manuel'i," diye belirtir ama Bizimadam, "Hiçbirimiz görmedik ki," diyerek onu bertaraf eder, "gerçekten kapıyı kimin çalacağına ve içeride kimin konuşacağına karar vermek gerek." Will D. Glover, "Benim doğum yerim bile değil bu topraklar," diye belirtir kısık sesle, o kadar kısık sesle söyler ki kimse onu duymadığından tekrar etmek zorunda kalır: "Ben buralı bile değilim."

Don Manuel Dante Creel Otero'nun karısı ve üç çocuğuyla yaşadığı malikânenin otuz metre ilerisindeyken Bizimadam bir perdenin kıpırdadığını görür ve Cino Macías'a bakmak için kafasını çevirir: "İşte aramızda... Dallama aşağı inmiş... En azından kapıyı çalmak zorunda kalmayacağız... İçeride bakarız artık. Kim girecek, kim konuşacak..." Perde bir kez daha kımıldar ve Bizimadamla arkadaşlarını seyretmekte olan adam, belli belirsiz dalgalı cama hâkim olan karaltıların arasında kaybolur: Bu tam da içinde bulunduğumuz 1934 yılından çok uzun yıllar sonra, Germán Camilo Alcántara Celis'in, yani o zamanki tabiriyle, Hastadoğanın kafasını uzattığı pencere olacaktır. Cino, kapısı gıcırdayan ve hemen sonrasında, adeta bir müddettir deli gibi esmekte olan rüzgâr açmış gibi aralanan eve varmalarına on beş metre kala, "İkimiz girmeliyiz," diye belirtiverir. Elinin ayasını Terfiedenin sırtına koyarak, "İkimiz girmeli ve ikimiz konuşmalıyız," diye tekrar eder ısrarla. "Belki de böylesi daha iyidir, belki de kötü bir fikir değil bu... Birlikte girelim ve neler olup bittiğini anlatalım ona... O zaman ilk kim başlayacak konuşmaya?" Cino elini yavaşça kaldırıp arkadaşının yaralı omzu-

na koyar ve omzunu sıkarak, "Acıyor mu hâlâ?" diye sorar. Daha öncesinde sadece içeri Teobaldo'nun adım attığı evin açık kapısının önünde, "Acımaktan ziyade yanıyor," diye yanıtlar Bizimadam.

Manuel Dante holde belirip de, "Gelin içeri, sizi bekliyordum," deyince buraya kadar takip ettiğimiz üç adamın sırtından aşağı soğuk terler boşanır ve itaat ederek eve girerler, Will D. Glover bile bir iki ufak sıçramayla adımlarını hızlandırır ve böylelikle hole ilk giren olur. Don Manuel daha oturmadan "Teobaldo'ya ne oldu?" diye sorar ve bu hikâyede –mühim bir olaya doğru yaklaşmakta olan ve neredeyse tüm önemli olaylar gibi beklenmedik bir anda, aniden ve kaçınılmaz biçimde gerçekleşecek bir olaya yaklaşan bu hikâyede– son kez bu şekilde hitap edeceğimiz Bizimadamlar aynı anda konuşunca sözler birbirine karışır: "Aniden ortaya çıktılar zaten yakmıştık kiliseyi on on iki adam vardı Kutsalolanla gelen o da içeride değilmiş halbuki herkesin içeride olacağını söylemişlerdi!" Don Manuel, içinde bulunduğumuz krallığın kodamanı, oturmak için seçtiği sandalyenin arkalığına sırtını yaslayıp elleriyle havayı yoğurarak, hem bastıkları yeri hem de oturakları toz toprak içinde bırakan delikanlılardan daha tane tane konuşmalarını ister: Terfieden bunun üzerine hemen atılarak, "Kutsalolan içeride değildi," diye belirtir, "kiliseyi yaktıktan sonra ortaya çıktı... Kayaların arkasına saklanmıştı..." Cino bakışlarıyla zemin döşemesi olarak kullanılan yassı kara taşları tarayarak, "Bir gölge gibi çıktı ortaya," diye toparlar sözü. "Atların olduğu yöne doğru koştuk... Onları boğazlamışlardı..." Will pencereye bakarak, "İki kısrak yerde öylece can çekişiyordu," diye ekler.

Will, pencereden rüzgârı ve yerden rüzgârla havalanan taş kırpıntılarının hafiften dalgalı camlara nasıl kuvvetle çarptığını izlerken, derin bir nefes alır ve akşamın geri kalanı boyunca bir daha ağzını açmamacasına susmadan önce: "Ayağa kalkması için ona yardım etmek istedim ama başını doğrultacak takati bile yoktu," diye belirtir. Bir anlığına içinde bulunduğumuz hole sessizlik hâkim olur ve Terfieden, "Bunun üzerine Teobaldo bağırdı," diyerek gerginliği kırar: "Atları bırakın! Kamışlığa gitmek gerek! Çalılığa doğru aşağı taraflara inmek gerek, diye bağırdı." Bir anlığına yüzünü kaldıran Cino, "Onların da attan inmesini sağlamak gerek... Peşimizden koşarak gelmelerini sağlamalı," diye ekler. "Ölümün ulaşmadığı o yukarılardaki yüksek çamların arasından koşuyorduk

ki kurşun seslerini duyduk," diye açıkladı Bizimadam ve hemen arkasından söz alan Macías Cino yeniden gözlerini yere sabitleyerek, "Daha önce ateş etmemişlerdi... Aniden bazı bağırış çağırışlar ve cılız gülüşmeler duyduk," der. Terfieden gözlerini dikip Manuel Dante Creel Otero'ya bakarak, "Derken küt diye gelen o ses duyuldu. Yankılanan o tok ses... Seken bir kurşun gibi. İkiye ayrılan bir levha gibi... Teobaldo'yu alnının çatıdan vurmuşlardı. Kafasını dağıtmışlardı!" der. Böyle: Kafasını dağıtmışlardı ve bizim krallığın kodamanı bunu dinlemiyordu: Düşünüyor ve kendisini izleyen bu iki göz yuvarını daha önce nerede gördüğünü anımsamaya çalışıyordu, Bizimadamın gözlerini daha önce nerede gördüğünü: Adeta yayların üzerinden fırlarcasına don Manuel'in belleğinin içinden çıkıp geldi o hatıra: O çocuk bu, ölen adamın kafatasına parmağını sokup sonra da kanı koklayan çocuk!

Don Manuel, Cino'yla Bizimadamın kontrolsüz devam eden laf kalabalığını keserek, birden, "Seni o günden anımsıyorum," deyiverir... "Evet, seni o günden anımsıyorum. Ayaklanmanın başladığı günün öncesinden... Her şeyin yeniden aynen eskisi gibi devam etmesi için değiştiği o günün öncesinden..." Cino arkadaşından daha şaşkın bir halde Terfiedene bakmak için kafasını çevirir ve sonrasında açıklamaktan aciz olacağı bir öfke nöbetinin etkisinde, "Sen durmuş olmasaydın Teobaldo da durmayacaktı... O zaman kurşunu yemeyecekti... Kafası dağıtılmış olmayacaktı... Biz de bununla lekelenmeyecektik..." diye bağırır. Terfieden durup dururken suçlanmış olduğu ve üstüne üstlük ikiyüzlü yerine konduğu için öfkeden köpürerek gözlerini arkadaşının gözlerine diker ve omzunu tutarak: "Beni o kurşun durdurdu... Durdumsa böyle olmasını istediğimden değil... Sen ve Will de durmadınız... Teobaldo durdu çünkü istedi ki..." Germán Alcántara Carnero bir kez daha, "Evet sen o çocuksun," diye tekrar eden adama dönerek, Cino'nun üzerine attığı çamuru temizler ve bizim diyarların kodamanı gülümserken olup bitenleri anlatmaya devam eder: "Artık elimizden bir şey gelmediğini anladığımızda... ona artık yardım edemeyeceğimizi anladığımızda yeniden öne doğru koştuk... Teobaldo'nun bize söylediği kamışlığa böylece varmıştık... Yine onun dediği gibi Kutsalolan ve adamları atlarından inmişlerdi. Arkamızdan koşarak geliyorlardı. Uzaklardan kurşun sesleri ve bağırtılar geliyordu... Giderek daha yakından geliyordu onun sesi. Derken kamışlığın sonu geldi."

Tam kapanmamış olan evin kapısı rüzgârın etkisiyle aniden açıldı ve kuvvetli bir esinti eve girerek birtakım nesneleri yere devirdi ve Cino'yla Will'i daldıkları derinlerden geri getirdi. Don Manuel sessizce yerinden kalktı, kapıyı bir kez daha kapadı, hole geldi ve sandalyesine çöktü: "O gün kendi kendime dedim ki bu çocuğu asla unutma... Kim bilir neden bir gün geri döneceğini düşünmüştüm, bilmiyorum... Parmağını kurşun yarasına daldırmış, sonra da koklamıştın. Sonra da şöyle bir şey demiştin, bana saldırdığın için geldi bu başına." Adamın sözünü ettiği günü birden anımsayan Terfieden o gün söylediği sözlerin tamamını anımsar: "Bu benim böceğime saldırdığın için başına geldi, hediyemi ortadan ikiye yardığın için..." Derken omzunda bir batma hisseder: Manuel Dante Creel Otero bir hamlede oturduğu yerden kalkarak, "Bu kurşun seni öldürmediğine göre yeni şef sen olacaksın ve hemen açıkça belirteyim, öldürülmeni istemiyorum." Duydukları emirden ötürü yüz ifadeleri değişen Will D. Glover ve Cino Bizimadama doğru bakar, beriki teşekkür edip, "Anlaşıldı," diye cevap vereceğine kendini tutamayıp anlatmakta olduğu hikâyeye devam eder: "Kamışlığın ardından devasa çalılık araziye daldık ve sonra da onlara büyük fark attığımız taşlığı geçtik, açık araziye girmeye cesaret edemediler," der ve diğer ikisi kafalarını sallarlar. Don Manuel bunun üzerine, kapıya doğru yürüyüp onlara kapıyı göstererek, "Nasıl geldiğiniz umurumda değil artık," diye lafa girer, "çoktan hükümet binasında olmanız gerekirdi... Bu kadar vakit kaybedilmez... Teobaldo'nun cesedi için ben birini yollarım."

Don Manuel evin önünde Bizimadama birkaç anahtar verir ve çok uzak topraklardan getirilmiş bir Count Trossi SSK marka arabayı gösterir uzakta: "O Kilise yandı mı yanmadı mı sonuçta..." Terfieden kafasını sallayarak bahçeye doğru ilerler ve bir saniye öncesine kadar içinde oturduğumuz eve arkasını döner ve arkasından şu sözleri duyar: "Yarın daha etraflıca konuşuruz... Bugün sadece Teobaldo'nun kızlarıyla konuş. Onlara seninle işleri olduğunu söyle!" Bir kez daha başıyla onaylayan ve hafifçe arkasına dönen Bizimadam yürümeye koyulur ve iki adamının dirseklerini tutarak çok kısık bir sesle, "Şimdi Teobaldo'yu unutalım da adamla hükümet binasına gitmeden önce bir ilaç yazması için eczaneye götürün beni... Daha fazla dayanamıyorum bu omuza." Terfiedenin yeni patronları olacağını anlayan ve henüz öfkesini sindiremeyen

Cino yanı başındaki Bizimadamın yaralı omzuna bastırır: Terfieden, –gerçi birazdan bu anı terk edeceğimiz için artık ona böyle hitap etmeyeceğiz– yani Gringo Alcántara Carnero eğer onu bırakırsa omzunun kanamaya başlayacağını bilmektedir: aynı zamanda buna izin veremeyeceğini de bilmektedir, Bizimadamla yüzleşme zamanı geçmiştir, bu savaşın yürüyebileceği yerin az önce terk ettiğimiz evin içerisi olduğunu bilmektedir; kendisini gerektiği anda ifade etmesine engel olan bir şeylerin içinde çatırdadığını bilmektedir; derinden gelen sesini susturan ve şu anda omzunu ölçüsüz bir şevkle sıktığı Bizimadamla kendi çizgisinin eşitliğine son veren bir çatırtı...

Bu kadar sıkı bastırma... Gringo Alcántara Carnero başını arkaya savurarak, "Sadece acısa iyi, bir de buz kesildi," diye belirtir ve hemen sonrasında Will D. Glover'e dönerek o günden itibaren adamlarına vereceği emirlerin ilkini verir: "Yolu takip etme... Nasıl yaparsan yap, fark etmez benim için... Yarım saate Lago Seco'da olmak istiyorum... Taşlığı ve çalılık arazinin yarısını geç, kuvvetim kalmadı..." Count Trossi SSK marka arabanın vitesini değiştirerek sonuna kadar gaza basan ve rüzgârın arabaya çarpma kuvveti karşısında şaşırmanın ötesinde büyülenen Will D. Glover, hikâyemizde bir faslın daha kapandığı anda, yani hikâyemizde bir anın daha başka bir ana gitmek üzere sona erdiği anda –bu onu anlatan adamın daima kenarında yaşadığı hikâye ve bir an geldiğinde şunu sormak da farz olacak: Neden burada yaşamayı istiyorsun, neden bu hikâyenin içine sokmak istiyorsun kendini? – Will D. Glover bir gülümsemeye yorulabilecek bir surat ifadesi takınır ve geçmişe döner, çok yakında bizim de gideceğimiz ve yâd edeceğimiz doğduğu ülkede geçirdiği zamanlara giderek kendi kendine sorar: 'Neden o adamlara o zaman, 'Size rehberlik etmezsem buradan çıkamazsınız,' dedin... 'Size eşlik etmek istiyorum... Bir daha asla buraya dönmek istemiyorum... Sizinle gelmem gerek... Buradan sonsuza dek uzaklaşmam gerek... Sizinle gelmeme izin verin!'

"Sizinle gelmem gerek... Buradan sonsuza dek uzaklaşmam gerek... Sizinle gelmeme izin verin!" Demetrio Díaz Cervantes'in hayatına son verdikten sonra gittikleri o memlekette, o gün, madendeki işlerini terk ederken Will D. Glover, Macías Cino ve Bizimadama birkaç kez üst üste böyle demişti işte... "Sizinle gelmem gerek... Buradan sonsuza dek uzaklaşmam gerek... Oraya bir daha

geri dönemem." Will madenin kapısını işaret ederek –şayet Gringo Alcántara Carnero etrafta başıboş gezen ve başka adamların da bir akşam zaman öldürmek amacıyla kullandıkları köpeklerle arkadaşlık kurmamış olsaydı, hepsinin birlikte hâlâ çalışıyor olacakları madenin kapısını göstererek– yabancı arkadaşlarına böyle yakarmıştı. "Sizinle gelmeme izin verin! Bir daha oraya giremem. Nereye gidiyorsanız beni de götürün!" Will böyle önermiş ve Bizimadam da Camilo Mónico el Macías Cino Osorio'yla konuştuktan ve Will'e bir müddet azap çektirdikten sonra kelimeleri birbirine bağlayarak ve son derece kısık sesle: 'Tamam o zaman al eşyalarını bir saate kadar çıkıyoruz üç cesedi bulmalarından ve olup biten her şeyi birbirine bağlamalarından birinin onlara yabancılarla kavga etmişlerdi demelerinden önce gidiyoruz.' Sonunda emeline ulaşmış olmaktan, madencilik hayatına nihayet son vermiş olmaktan ötürü dört öteberisini –bir ayna parçası, yarı yarıya yamulmuş bir ustura, bir ip ve demir bir ağızlık– yanına alarak yabancı ülkeden gelen arkadaşlarıyla oradan ayrıldı... Kaderin bu kaçak grubu tek vücut haline getireceğini o zamanlar bilmiyordu, hiçbiri bunu bilmiyordu; kaderin onları, Bizimadamın terk etmeye yeltendiği topraklara geri getireceğini de: Ancak bu da Will'in bundan ötürü pişmanlık duymasından altı hafta sonra olmuştu: hikâyemizin buradan itibaren devam edeceği günde, saat 14:22'de.

6 Nisan 1928, saat 14:22'de, Bizimadamın hükümet binasında şefliğe terfi etmesinden beş yıl, on ay, on bir gün ve neredeyse yirmi üç saat önce, insanların henüz evlerini terk etmedikleri çünkü ya uyudukları ya da midelerini doldurdukları saatlerde Germán Alcántara Carnero, Camilo Mónico Macías Osorio-Cino, Will D. Glover ve Anne Lucretius Ford birer hayalete dönüşmüş gibi sessizce Lago Seco'nun ana meydanından geçerler: Onları buraya kadar getiren yolculuk son derece karmaşık ve bitmek bilmeyen bir yolculuktur: Altı hafta içinde 2170 kilometrelik yolu kat ettiler, bunun 730 kilometresi üç trende saklanarak, kaçak yolculuk ederek, 831 kilometresi çalıntı arabayla, sınıra geldiklerinde terk ettikleri bir Rolls Royce Tiger Car'la ve kalan 609 kilometre ise yaya olarak yapıldı. Birkaç metre ötemizde su fışkırtan çeşmede yüzlerini ıslattıktan ve dillerini damaklarını kurutan susuzluğu giderdikten sonra, şu andan itibaren takip edeceğimiz üç adam ve kadın bir kez daha yola koyuldular ve böylelikle çok geçmeden Candelaria soka-

ğına vardılar; etraflarını çevreleyen boşluğu şaşkınlık ve hayretler içinde izlediler: kocaman bir berber dükkânının, değirmenin, tuhafiyecinin kapıları henüz açık değildi, tıpkı, dişçinin kapısında kilidinin vurulu olduğu gibi, tıpkı salgının ardından, büyük karaciğer adı verilen ve Madre Buena yaylasında tüm kümes hayvanlarını kırıp geçiren hastalığın ardından peynirciye dönüştürülmüş tavukçunun da kapısının kilitli olduğu gibi.

Bir çift adamın başlarını öne eğmiş halde sessiz sedasız yüz metre ilerimizden yürüdüğü Candelaria sokağında şu anda açık olan yegâne işyeri büfe; Bizimadamın onu takip eden üç kişiye, "Siz üçünüz en iyisi beni bekleyin... İçimizden yalnız biri girsin... Ben yalnız gireyim..." dedikten sonra içeri girdiği büfe... Büfenin içinde birilerinin olacağından ve içlerinden birinin fundalığa nasıl gidileceğini bildiğinden emin bir halde beriki içeri bir göz atar –bu arada Germán Alcántara Carnero'nun aklında kalan fundalık, tam olarak neye benzediğini anımsamasa da, Madre Buena yaylasında bulunan fundalıktan daha iyi bir yerdir, çok değilse de biraz daha güzel bir yer. İçeride iki adamdan başka kimsenin olmaması onu şaşırtır: Biri bir kuytuda yemek yerken diğeri tahta bankın üstünde onun bitirmesini bekliyor. Bizimadam ancak, "Günaydın beyler," dedikten sonra adamlar gözlerini kaldırıp manasız bir ifadeyle selam verirler. Bunun üzerine Bizimadam bir kez daha günaydın der ve hemen ekler: "Kara toprakların oradaki fundalığa nasıl gidileceğini bilen var mı acaba? Taşlığın çok ilerisinde olan ama sarı tepelere gelmeden önceki fundalıktan söz ediyorum." Biz girdiğimizde yemeğini hızlı hızlı yemekle meşgul olan adam yüzünü tekrar tabağına çevirir ve diğer ikisinin de dikkatini tabağındaki ağır yağlı yemeklere toplar. Bu esnada öteki, yani az önce bankta uzanmakta, ancak bir saniye önce bir hamlede toparlanmış olan adam, soruyla karşılık verir: "Sarı tepelerden önce mi? Çalılık arazinin arkasında yükselen fundalığı mı diyorsun?"

Daha önce hiç görmediğimiz adamın Bizimadama yolu nasıl tarif edeceğini düşündüğü ve Bizimadamınsa bu adama ne istediğini bir kez daha sorup sormamayı aklından tarttığı sessiz geçen birkaç dakikanın ardından, yemeğini yiyen delikanlı, iyi bakıldığında henüz bir yetişkin olmamış olan delikanlı, büyük bir yudum su içer ve hemen arkasından, "Indepedencia'ya geri dönmeniz ve oradan Distrito'dan yukarı çıkmanız gerek," diye belirtir. Konuşan genç

delikanlı bir yudum daha su içtiği sırada büfenin içine yeniden sessizlik dolar ve beriki ekler: "Distrito'nun bittiği yerde eski mezarlık bulunur, onun da arkasında fundalığa giden yolu bulacağınız açıklık..." Gringo Alcántara Carnero, "Mezarlıktan geçmem gerekiyor mu yoksa dışından dolanabilir miyim?" diye sorar ve onu seyreden adamlardan hiçbirinin fark etmediği bir ürperti iner sırtından aşağı. Bilmiyor aslında, babasının nerede gömülü olduğunu hiç sormadı. "Açıklık çok sonra başladığına göre neden mezarlığa girmek istiyorsun ki?" diye sorduktan sonra gömüldüğü kısa sessizliğin ardından bu kez delikanlı, "'Dışarıdan dolanabilir sonra açıklığın tamamını yürürsün... Aşağı yukarı eski ekeneğin bulunduğu yerin oralara geldiğinde kavşakta fundalığa giden yolu tutarsın, Don Dante zamanından önceki eski ekeneği biliyor musun?" diye belirtir. Bizimadam bakışları ve yüz ifadesiyle delikanlıyı onaylarken aynı zamanda acele etmesini de rica eder gibidir gözleriyle: "Tam oraya gelince öbür yoldan gidin... Orası taşlığa inen ve sonrasında aradığınız fundalığa çıkan yol işte..."

Germán Alcántara Carnero, girdiği dükkândan çıktığında, epey bir süre daha yürümeye mecbur olduklarını ve üstelik Bizimadamın hâlâ nasıl gidileceğinden çok emin olmadığını idrak eden adamları teker teker inceler: Şu anda birbirine bakan insanlar madenden çıkalı ve büyük tarlaları geçeli tam yedi kez kayboldular çünkü: İlk önce Will D. Glover yüzünden kayboldular, sonra, "Bu yoldan gitmeli," diyerek bir iki kez yollarını kaybettiren Cino oldu, derken Germán Alcántara Carnero da dört kez yanlış yola soktu onları. Anne Lucretius Ford, Germán Alcántara Carnero'nun sırıtarak, "Yolu öğrendim," demesini ağzına tıkayarak, "Ne öğrendin? Daha fazla dolanıp durmak istemiyorum!" diye bağırır. "Madem öyle neden bu kadar geciktin? Ne yapıyordun içeride? Bir kez daha yanlış yola sapmak istemiyorum. Haftada bir kez kaybolmak yeter de artar!" Toza toprağa bulanmış ve yorgun bu dört insan, kamburları çıkmış ve karınları aç bu dört insan, şu anda yâd ettiğimiz tüm herkesten daha yalınayak başıkabak bu dört insan, Madre Buena yaylasını çevreleyen dağlık tepelikler arasında kaybolmuş, varmak istedikleri yerden çok uzakta olduklarına emin, birkaç gündür avare avare dolanıyorlardı. Bundan ötürü en yüksek tepenin zirvesine vardıklarında ve uzaktan bizim şu anda bulunduğumuz yüksek yaylayı gördüklerinde, Germán Alcántara Carnero gülümsedi ve

uzun zamandır tecrübe etmediği, handiyse içinde var olduğunu dahi unuttuğu bir kuvvetle haykırdı.

Bizimadamın bulunduğu yere doğru bir iki adım yaklaştıktan sonra Anne Lucretius, "Gerçekten yeniden kaybolmak istemiyorum," dedi ısrarla. "Zaten defalarca yolumuzu kaybetmemize neden oldun... Lütfen yine boşu boşuna yürütme bizi... Lütfen yine yolumuzu kaybettirme... Nereye gittiğimizi bilmiyorsak başkalarına soralım..." Cino heyecanlanarak, "Kapa çeneni de ne söylediklerini anlatsın... Orada ne anlattıklarını... Buraya kadar geliyordu sesleri!" deyiverir ve "Sen içeride olmadığına göre ne dediklerini nereden bilebilirsin... Sorup sormadığını nereden bilebilirsin... Ayrıca senin yüzünden hiç yolumuzu kaybetmediysek bunun nedeni asla bir fikir belirtmemen. Hiçbir şeye cesaretin yok... Şimdi kim oluyorsun da mızmızlanıyorsun?" diye belirtir ve Bizimadama doğru kafasını çevirerek ısrarla devam eder: "Sana kaç defa söyledim ama iplemedin: Onun gelmemesi daha iyi dedim. Evinde kalsa daha iyiydi... Onu hiç görmeseydin daha iyiydi... İlkinde de ikincisinde de beni neden hiç dikkate almadın ki sanki?" Bizimadam çift kapılı büfenin girişinden aşağı, sokağa doğru merdivenleri inerken, "Neden hepiniz çenenizi kapayıp kendiniz çalıp oynayacağınıza içeride neler öğrendiğimi dinlemiyorsunuz?" diye sorar, "Neden susup beni dinlemiyorsunuz? Biliyorum nasıl gideceğimizi... Evimin nerede olduğunu biliyorum!" Ağzından bu söz, *evimin* kelimesi çıkınca Bizimadam bir saniye önce ensesinden aşağı inen ürpertinin bu kez ensesine yükseldiğini hisseder. 'Benim evim... Acaba hâlâ biri yaşıyor mudur orada?' Gringo Alcántara Carnero içinden sordu soruyu ama pek de umursamadı.

Gringo Alcántara Carnero uzakları göstererek, "Köyden kuzey yönüne doğru çıkmak gerek, o taraftan hep düz yukarı çıkmak gerek," diye belirtir. "Sonrasında mezarlıkta başlayan ve çalılık arazinin içine giden yola bağlanan yola gireceğiz... Oradan geniş ekeneğe kadar düz gitmek gerekecek. Sonra bir kez daha sapacağız ve fundalığa varmak üzere taşlık araziden geçeceğiz... Beyaz kocaman kayaları hiç göz önünden kaybetmemeliyiz. Onları çok iyi anımsıyorum. Evimin yakınlarındaydı..." Bu sözü sarf ederken, yani evim derken Germán Alcántara Carnero öncekilerinden çok daha güçlü bir ürperti hisseder ve sessizce sorar kendi kendine: 'Heredí ve annem orada olur mu acaba? Yoksa sadece kız kardeşim

mi oradadır?' Bizimadam onu rahatsız etmeye başlayan düşünceyi aklından savuşturmak için kafasını sağa sola sallar: 'Evde hâlâ kimse yaşıyor mu yaşamıyor mu, oraya gittiğimde göreceğim nasılsa.' Aşağı yukarı on beş yıl önce ülkesini yakıp yıkan ayaklanmadan sonra kardeşinin ya da annesinin hayatta kalıp kalmadığını görecek. Zihni bir kez daha sessizliğe gömülen Germán Alcántara Carnero adımlarını hızlandırarak üç arkadaşının da hızını artırmasını sağlar ve bu halde takip ettiğimiz insanlar neredeyse koşar adım geçerler Lago Seco'nun ana meydanını. Independencia'ya vardıklarında Bizimadam üç arkadaşına döner ve avazı çıktığı kadar, "Bir şey kalmadı göreceksiniz... Çok yakında geleceğiz..." diye bağırır. Anne Lucretius Ford Bizimadama gözlerini dikerek, "Bir kez daha kaybolmayalım da...' diye belirtir ısrarla: "Bir kez daha yolu kaybetme de... Kaybolmayalım da..."

Independencia sokağıyla, epey bir süre önce yurdun merkezinden gelen bir emirle ismi değiştirilerek Distrito sulama sokağı adını alan sokağın buluştuğu köşede, Distrito sulama sokağında, Anne Lucriteus Ford birkaç saniyeden beri sessiz durmasına karşın yeniden, "Bir kez daha kaybolmayalım da," diye belirtir. Cino Macías, "Sana daha önce onu getirme konusunda ne demiştim... Bu kocakarıya dikkat etmen konusunda ne demiştim... Kaç kez dedim, neden onunla konuşmak istiyorsun ki, neden flört etmek istiyorsun... Niye getirirsin ki sanki onu... Bırak kalsın orada. Başkalarını bulur orada nasılsa!" diye belirtir ve peşlerinden gitmekte olduğumuz grup Distrito'nun köşesinden dönerken ekler: "Kaç kere dedim sana... Ne şimdi çenesini kapatıyor ne de daha sonra kapatacak... Şansımız yaver gitse de susmuyor...' Ağzına esaslı bir çamur tıkasam da susmayacak... Böyle konuşan kadınlar sonrasında da asla çenelerini kapamazlar, neden onu götürmek istiyorsun ki?" Cino ve Anne Lucretius Ford kendi aralarında ağız dalaşına girerler ama biz onların sözlerine aldırmıyoruz çünkü Bizimadam ve Will D. Glover'in konuşmalarına kulak veriyoruz: beriki, "O sanki çenesini çok kapalı tutabiliyor da... Sanki o sessiz durmayı biliyor da..." diye belirtir. Peşlerinden gittiğimiz bu üç adamla kadının yürüdükleri yol kuvvetlerini tüketirken sabırlarını da örseledi, 'Aslında hiçbirimiz bu yolculuk boyunca o kadar da sessiz değildik... Bunun kolay olmayacağını biliyorduk ama az kaldı sıkın dişinizi... Hemen hemen bir şey kalmadı... Neden hepimiz susmuyoruz? Neden he-

pimiz fundalığa gelene kadar sessiz olmuyoruz artık? Benim evime gelene kadar?'

Ürperti bir kez daha tepeden tırnağa sarsar Bizimadamı ve günün birinde başına geçeceği küçük hükümet binasının önünde durdurur onu: Kâh yönetmekten hoşnut olacağı, kâh kimi günler pişmanlık duyacağı ve sonrasında bıkıp usandığında, günün birinde sessiz sedasız kendi kendine, buradan sonsuza dek çekip gidiyorum diyeceği küçük hükümet binasının önünde... Bizimadamın durmasından ötürü şaşıran Anne, Will ve Cino hareketsiz kalırlar ve tam ne olup bittiğini soracakken Gringo Alcántara Carnero ancak kelimeler ağzından tamamen çıktıktan sonra farkına varsa da yüksek sesle, "Acaba evimizde biri yaşıyor mudur hâlâ? Heredí ve annem orada mıdır? Yoksa sadece Heredí mi... Belki de kız kardeşim artık orada değildir... Acaba köpeklerimin yavrusu ya da yavrusunun yavruları olabilir mi..." diye belirtir. Anne Lucretius Ford, şaşkınlık içinde, "Ne annesi... Ne kardeşinden söz ediyorsun sen?" diye sorgular ve hemen akabinde daha da ısrarla sorulara devam eder, "Ne annesinden bahsediyorsun, ne kardeşinden?" Hepsinden çok Cino dilini yutmuş gibi ve hiç istifini bozmadan Will ile birlikte Bizimadamı izler, beriki korku içinde onlara bakmak üzere yüzünü çevirir ve Anne'nin gözlerine bakarak, "Yüksek sesle konuştuğumun farkında değildim... gittiğimiz evde hâlâ... gittiğimiz evde annem ve kız kardeşim de olabilir... gömülü... hâlâ orada gömülü olabilirler." Anne, Will ve Cino'nun yüzleri tıpkı Germán Alcántara Carnero'nun içi gibi taş kesilir, gerçi kimileri beklenmedik bir huzura ererken diğeri gerginliğe gark olmuştur, 'Olur da ikisi de hâlâ hayattaysa ne yapacağım ben?'

Hükümet binasının içinde üç adam var; büyük bir pencerenin önünden dışarı bakan Teobaldo Pascua Gómez, Oscar Çinli López Ley ve José Angel-Beyin Ordoñez Sánchez; önlerinde dikilen ve hemen akabinde yürümeye koyularak batıya doğru uzaklaşan bu üç yabancının kim olduklarını merak ediyorlar. Gringo Alcántara Carnero, "İkisi hâlâ orada gömülü olabilirler," diye kısık sesle birkaç kez tekrar ederek kendisini takip eden üç insanın aklını karıştırırken kendini ikna ediyor: 'İkisi de orada gömülü olmalı hâlâ.' Öte yandan Bizimadam sessizce nakaratını tekrarlarken aynı anda, 'Ya da belki de Heredí bir aile kurmuştur... Sadece o ikisi yoktur belki de... Belki başka insanlar da vardır, ya başkaları da varsa ne yapa-

rız?' diye geçirir içinden. Uzaklardan gelen ve şu anda takip ettiğimiz üç adam ve kadın, dolayısıyla onlara şimdiden itibaren Uzaklardangelenler diyeceğiz, birlikte Escuinapa de Dalinas'ı geçtiler ve Sulama bölgesine şeklini veren tepeciklerin ve kayaların üzerinde adımlarına hız verdiler, tam bu anda Anne yüksek sesle, "Demek bir kız kardeşin var öyle mi?" diye sorar. Germán Alcántara Carnero yan gözle Anne Lucretius'a bakarak, "Tek de değil, bir zamanlar iki kardeşim vardı üstelik," diye belirtiverir ve sonra yeniden kendi zihninin derinliklerine gömülür. 'Başka insanlar da olabilir... Ne yaparız o zaman... Onu öldürdükleri gün babanın çöpçatanlığını yapıyorlardı. María'yı öldürdükleri gün. Benim María'mı...' Bizimadam avazı çıktığı kadar bağırarak, "Sadece içlerinden birini seviyordum aslında," der.

Uzaklardangelenler adımlarını daha da hızlandırarak iki üç yüz metre daha yürür ve böylelikle Yotepec de Covarrabias sokağına gelirler. Annesinin ve kız kardeşinin ve hayali bir yeğenle kayınbiraderin resmini zihninden savuşturmak istese de Gringo Alcántara Carnero bunu başaramaz, yeniden konuşmaya başlar: "Az kaldı bu köyden çıkmamıza... Fundalığa geldik bile..." Birkaç saniyelik bir sessizliğin ardından Bizimadam başını kaldırır ve buğulu, puslu ufku göstererek ekler: "Sonrasında açıklığa varmak üzere geçeceğimiz mezarlığın kemerleri işte orada." Uzaklardangelenler çok yakında varmış olacakları yerden ziyade oraya varmış olma fikrinin saplantısına tutulmuş halde adımlarını hızlandırırlar ve böylelikle şu anda etrafını dolandığımız mezarlıkla aramızda kalan son dört yüz metreyi de kat etmiş olurlar. Giderek adımlarını hızlandırırken nihayet hedeflerine varmış olma hissiyatı Uzaklardangelenlerin önceki günlere, yolculuğun anılarına, onları bu yolculuğa mecbur eden olaylar ve gerçekliklere gömülmelerine neden olur. Sonunda bir yere varmış oldukları fikri Will, Anne ve Cino'nun olup bitenlerin muhasebesini yapmaya başlamasını sağlar; sanki sonunda özledikleri yere kavuşmuş olmaları, yollarını kaybetmelerini ve karşılaştıkları tehlikeleri birer kutlamaya çeviriyormuş gibi... Anne Lucretius annesiyle babasını ve ağabeyinin bağırtılarını düşünür, Will madende geçen günlerini anımsar ve "Ne mutlu ki o gün sizinle gelebilir miyim demişim," diye tekrar eder. Cino büyük pamuk plantasyonunda geçen günlerini anımsar ve bunların sona ermiş olmasından ötürü ilk kez son derece memnundur.

Gringo Alcántara Carnero'ya gelince bir türlü geçmişi yâd etmeyi başaramaz ne kadar istese de... Gidip yerleştikleri memleketin köylerini değil de, daha ziyade şu an bulundukları vatanın köylerini andıran o köyden çaldıkları araba ve üç tren yerine Bizimadam önceleri sadece tek bir kulübenin bulunduğu yerde onun dönüşünü bekleyen hayali evleri geçirir zihninden. Will'in arabayı ateşe verdiği ve "Haydi şu adamlar gelmeden kaçalım buradan!" dediği an, ne kadar çaba sarf ederse etsin silikleşerek sanki olmayan bir an gibi yok oluyor: Sonunda Uzaklardangelenler muazzam fundalık araziye varırlar ve orada bir dolu ev olduğunu görünce onları benzinle yakıp yıkarlar. Adam yani Bizimadam kafasını sallayarak içinde bulunduğumuz ana döner ve bu arada mezarlık arkalarında kalır ve tıpkı gündüzün üstüne yayılan ışık gibi yüksek yayla muazzam biçimde yayılıp önümüzde uzanan her şeyi kaplar. Gringo Alcántara Carnero etrafı gözden geçirerek, "O taşlara doğru gitmek gerek," der, daha aşağıdaki açıklığa iner ve birkaç adım atıp yeniden korkularının içinde kaybolmadan önce, "Bu taraftan gitmek gerek, birkaç metre inmek gerek!" diye belirtir. Sarp araziden aşağı doğru inerken Bizimadamın zihnine yeniden var olmayan insanların hayali üşüşür: 'Heredí ve anne oradaysa ne yaparım. Benim evimde yabancı insanlar varsa ya... Oraya vardığımızda sadece o kulübe yoksa... Ya o gün ölmediyse... Ya baba o gün ölmediyse... İki kardeşim de oradaysa. Ya aslında benim María'ma bir şey yapmadılarsa?'

Germán Alcántara Carnero, korkularının içine gömülerek ve babasının bakışlarını –biri gececil diğeri gündüzcül gözlerini– anımsayarak, çalılık araziye giden yolda bulmak istediğimiz açıklığa adım atar ve bundan uzun yıllar önce kendisinin ve babasının da rençperlik yaptığı topraklara doğru ilerler, Uzaklardangelenlerin diğerleri mazideki günlerini anımsamaya devam etmektedir: Anne evini terk ettiği anı, bir adamla, birkaç ufak şey haricinde hakkında bir şey bilmediği Bizimadamla kaçmak üzere anne babasını terk ettiği akşamı, Tanrı'yı değil, geçmişini değil, kardeşlerini değil, babasının bir çalışanını sevmeye karar verdiği anı, kimseler görmeden çıkıp sekoya ağaçlarının oraya Will, Cino ve Bizimadamın onu beklediği yere koştuğu anı anımsar: Sonrasında ona şöyle dedikleri anı: "Hoş geldin, elimizi çabuk tutalım yoksa treni kaçırırız... Hızını artırırsa yakalayamayız. Cino'nun ne kadar ağır olduğunu görmüyor musun? Tren hızını düşürmezse asla binemez

ona." Şu anda Anne'nin de hatırladığı o akşam terk etmek zorunda kaldıkları pamuk tarlasına geldiği zamanı anımsayan Cino Macías, o zaman Bizimadamın şakasına karşılık öfkeden köpürerek, "İstersen birinci geleceğime dair bahse girelim... Sizden önce demiryoluna varacağıma dair bahse var mısınız? Onu geride bırakmaya cesaret etmeyeceğini görmüyor musun? Onu burada bırakmayacağına bahse var mısın?" diye yanıtlamıştı, hâlâ aklından, "Ya ona bir şey yapmadılarsa," diye geçirip duran Bizimadamın o zaman yaptığı şakasına karşılık...

O zaman Cino'nun şevke gelmesi ve girdikleri bahis sebebiyle gülen Germán Alcántara Carnero, şu anda içinde bulunduğumuz açıklığın ortasında adımlarını sıklaştıran ve sessizce kendi kendine, "Şayet ona bir şey yapmadılarsa ne olacak? O gün ölmediyse ya. Eğer baba da hâlâ evdeyse..." diyerek aniden duran adam kocaman elleriyle Cino'nun ağzını kapatmıştı. Gülmeyi keserek, daha ziyade kesmiş gibi yaparak, Bizimadam bunun üzerine, "O buradayken onun hakkında böyle konuşmak sence iyi mi? Böyle karşındayken... Onun önünde benimle böyle bahse tutuşman... Seninle bahse girmiyorum çünkü beni duymasını istemiyorum... Dinle beni, bahse girerim senden önce demiryoluna varacaktır... Sen sonuncu olursun..." demişti. Cino dövüşmek istemediği için zoraki bir kahkaha patlatmış ve iki adım öne çıkan Gringo Alcántara Carnero'ya sarılarak bunun üzerine: "En iyisi koşmak yerine raylara birlikte gitmemiz... İstersek durmak için bile zaman var... Çekip gittiğimizi bilemeyecekler... Tabii o bizimle olmasaydı... Orada kendi dünyasını bıraktı... Seninle senin dünyana gelmek için," diye yanıtlamıştı. Başını kaldırıp şu an bulunduğumuz yere kadar peşinden geldiği adama bakan Anne Lucretius, 'Bakalım değdi mi, göreceğiz,' der kendi kendine ve hemen sonrasında o da kendi anılarının içine gömülmüş durumdaki Cino Macías'ın ensesine kaydırır bakışlarını: Artık uzun yıllardır tanımakta olduğumuz bu adam birkaç paragraf önce dediğim gibi Bizimadamla Anne Lucretius Ford'un birbirine âşık olduğu pamuk plantasyonlarına geldiği anı yâd etmektedir.

Bulunduğumuz ilk dört yol ağzında sağa doğru sapan Cino ve Germán Alcántara Carnero, var olmayan insanları, çoktan ölmüş olduğunu düşündükleri adamları beyhude yere zihninden savuşturmaya çalışır; başka bir adam, Will David Glover, onları gafil avladığında dört buçuk yıldır çalıştıkları madeni bırakıp gitmeye

karar vermişlerdi: Will D. Glover fundalıkta ilerleyen sıranın en sonunda şu anda; insan başını kaldırdı mı bir zamanlar Bizimadamla babasının çalıştığı büyük çiftliğin önündeki sapağı görebiliyor fundalıktan: O zamanlar ekenekler tahrip olmuş değildi, her şey yontma taşlardan, o kapkara taşlardan, günün birinde Bizimadamın aile kurmak üzere evini inşa edeceği dağ ve taşlardan ibaret değildi; Hastadoğanın dünyaya gözlerini açacağı ve yine günün birinde, bir sonraki bölümde bizi bekleyen satırlarda, Bizimadamın bir kez daha sonsuza dek çekip gideceği ve yeniden dünyayla bir başına kalacağı günün yaşanacağı o evden söz ediyorum... "Nasıl gideceğimizi biliyorum... Buradan nasıl çıkacağımızı biliyorum... Bu bölgeyi gayet iyi tanıyorum... Sizinle gelmem gerek... Buradan sonsuza kadar uzaklaşmam gerek... Sizinle gelmeme izin verin!" Macías Cino, Will'in onları gafil avladığı anda söylediklerini anımsıyor. Bizimadam ve Cino, "Belki de hiç de kötü bir fikir değildir ha? Bize rehberlik etmeyi kabul eder... Onu bir süredir tanıyoruz zaten," derler ve hemen akabinde, "Evet evet bu yabancıya güvenebiliriz... Bu genç madencide iş var... Ben de aynı fikirdeyim... Ona bizimle birlikte gelmesini söyleyelim o zaman!" diye eklerler.

Bizimadam, adımlarını hızlandırırken Macías Cino da onun bir iki adım önüne geçerek Bizimadamın onlarca kez sözünü ettiği taşlığı görür uzaklarda, beriki ne var olmayan insanları henüz zihninden uzaklaştırabilmiş ne de ruhunda suçluluğun doğurduğu soruları savuşturabilmiştir. 'Ya beni bekliyorsa ne yaparım? Ya baba orada öylece bekliyorsa... Bunca yıl benim geri dönüşümü beklediyse ya...' Cino, pamuk çiftliğine gelişiyle sona eren yolu anımsamayı sürdürür: Will'in önderliğinde ormanlardan, dağlardan çıkmışlar ve güneşin doğuşuyla birlikte yeni bir diyara varan yolcu trenine atlamışlardı: dört bir tarafta çalışan siyahilerin bulunduğu bir diyardı burası... Dokuz gün önce içlerinden biri oğluyla çatıştığı için beyaz işçilerini kaybeden devasa plantasyonların sahibi olan adam, onların ten rengi karşısında hayrete kapılarak Will, Cino ve Bizimadamla sözleşme yapmıştı. Beriki anılarında bir sıçrama yaparak, sözünü ettiğimiz günden üç hafta sonrasını anımsar: O sabah yemekhaneye koşarak giren Germán Alcántara Carnero ağzını kulağına yaklaştırarak şu sırrı vermişti: "Ana'yla yattım!" Hiç düşünmeden, "Onun adı Ana değil Anne," diye yanıtlamıştı Cino: "Onun ismi Anne ve bakalım anladın mı... Ne geçiyor aklından

allahın cezası? Onunla asla görüşmeyeceksin demedim mi? Bunu yapma demedim mi? Hiç umursamadın değil mi?"

Cino Macías, Bizimadamın, "Beni bekliyorsa ne yapacağım... Bunca yıl benim geri dönüşümü beklediyse ya... Ya bir kez daha onunla yüzleşmek zorunda kalırsam?" dediğini duyduktan sonra, "Buna aldırma demedim mi sana? Onu umursama... Onu umursamamak iyi bir fikir değil mi?" diye ısrar eder, bu esnada bir adım daha öne ilerleyerek, içinde bulunduğumuz fundalığın en ıssız yerinde adımlarını hızlandıran Bizimadamın soruları birer yanıt gibi çıkar ağzından: "Bu kez bir taş kullanmayacağım... Bir şey kullanmayacağım... İki elim yeter bu kez... María'ysa ne fark eder... Ona bir şey yapmış yapmamış ne fark eder... Yeterince şey yapmadı mı zaten: Sana neden Ana'dan hiç bahsedemem? Onun adının Ana olmadığını söyleyemem... Neden bu iyi bir fikir değil... Neden bize sorun getirsin? Bize yalnız sorun getirir... Bizi buradan kovarlar... Bizi öldürmezlerse buradan kovalarlar... Nasıl kovmasınlar tabii! Neler olup bittiğini bilmediklerine göre... Neler olup bittiğini hayal bile edemezler. İçlerinden biri nasıl bizi öldürecek? En nihayetinde bulup öğreneceklerini anlamıyorsun... Hatta bundan korkuyorsun... Bunu geçiriyor aklından... Hatta belki de biliyor... İsterse onu konuşturmayacağını nereden biliyorsun... İsterse onu kovacağını ve hesap soracağını...' Çakmak çakmak gözleri ve altüst olmuş yüz ifadesiyle Will D. Glover bağırmakta olduğunu ve diğerlerinin onu izlediğini fark etmeden Bizimadamla Cino'nun arasına girerek lafı patlattı, "Bir kez daha çekip gitmek gerek... Başka çaremiz yok... Eğer öğrenirse hepimizi öldürür!"

Bir saniye sonra Will, "Başka çaremiz yok... Eğer öğrenirse hepimizi öldürür," diye tekrar etti ve haftalar önce söylediği ve şimdi Anne Lucretius Ford'un soluna geçerek bu yürüyüşte onu geride bıraktığı anda hatırına gelen sözleri tekrar etti; vaktiyle üç köpeğin bir keseli sıçan ailesini yalayıp yuttuğu taşlığın ortasında devam ediyor bu yürüyüşü şu anda. "Sizinle gelmem gerek. Buradan sonsuza dek ayrılmam gerek... Bırakın da sizinle birlikte geleyim!" Will, Cino ve Bizimadamın madenden çıkıp gideceklerini biliyordu, on yedi numaralı yatakhanenin kapısında olup biten olaylara tanıklık etmişti çünkü: Şu an var olmayan insanların muazzam yükü sırtına oturduğu için ve verilen yanıtlar onu altüst ettiğinden, önceden yürüyebildikleri hızda şu anda yürümeyi beceremeyen Bizimadamın

radan ayrılacağını biliyordu... 'Bir kez daha onunla karşılaşmam erekirse sadece bu ellerle işini halledeceğim onun... María oradaya ne fark eder ki? Yeterince şey yaptı zaten... O zaman María'ya e yaparım? Ona zarar vermem. Ya da belki de... Belki de ona da arar vermem gerekir. Ona zarar vermek istemiyorum!' Onların nadenden çekip gideceklerini biliyordu, çünkü kuzeyden iki adam lört köpeği önce yemeksiz bırakmış sonrasında onları yaralayarak, ringo Alcántara Carnero'nun baktığı köpeklerle savaştırarak bir öpek dövüşü düzenlemişti; beriki birkaç gündür herkese, "Köpekeri gören oldu mu?" diye soruyordu... "Birisi gelip götürdü mü köekleri? Kimsenin haberi var mı, madene mi soktular?"

Will David Glover, iki adamın dövüş ringini inşa edişine, otuz lavetli adamın gelişine, dövüşlere ve bahislere, adamların çekip itmelerine ve iş işten geçtikten sonra Bizimadamın gelerek olup itenlerden haberdar olmasına ve tek kelime etmeden bir demir arçasının yardımıyla kuzeyden gelen iki adamı öldürmesine tauklık etmişti. Will, vitrin pencereleri gibi yassı taşlardan parlayan avılcımlarıyla taşlık nihayet geride kaldığında, hâlâ zihniyle ve ız kardeşinin talihiyle didişmekte olan Germán Alcántara Carero ve Cino'nun o zaman oradan çekip gideceklerini biliyordu ve undan ötürü onlara giderek, "Sizinle gelmeme izin verin... Sizi uradan ben çıkarabilirim... Bölgeyi avcumun içi gibi bilirim... Eğer eni götürürseniz sizi nereye isterseniz götürebilirim..." demişti. Ve dımlarını daha da sıklaştırarak Bizimadamın yanına gelen Will'in atırına gelen o günden dört gün sonra, bu bölümün başında var lan üç adam da artık Bizimadamın yanındaydı: Bizimadamlar ino'nun da onların arasına katılacağı pamuk plantasyonunda çaışıyordu, Anne Lucretius Ford'un doğup büyüdüğü ve ilk kez Bimadama âşık olduğu pamuk plantasyonunda... Bizimadam, kimenin yanı başında yürümesini istemediği için şu anda adımlarını klaştıran adam, yan gözle Will'e bakarak, "Bırak da düşüneyim; ir iki şeyi düşünmem gerek... Bir dakika olsun beni yalnız bırakanaz mısın... Neden onların yanına gidip ellerini çabuk tutmalarını öylemiyorsun? Neden gidip onlara pek bir şey kalmadı, neredeyse eldik diye haber vermiyorsun?" der.

Gringo Alcántara Carnero hızını azaltmadan sırtını kamburlaşırarak yoldan bir taş alır eline ve Will yanında olmamasına rağmen ağırarak, "Onlara artık vardığımızı söyle, şu tepecikten çıkıp öteki

tarafa, aşağı iner inmez oradayız... Orada ya birkaç ev çıkar karşımıza ya da benim sadece doğup büyüdüğüm evin kalıntıları," der. Bir kez daha sessizliğe gömülüp dizginlerinden boşalırcasına adımlarının hızını artıran Germán Alcántara Carnero kendi kendine sorar, 'Şayet muhtelif kulübeler varsa ne diyeceğim onlara. Ya oraya vardığımızda bir dolu insanla karşılaşırsak. Ya benim evim boş değilse...' Aklına gelen bu son cümlelerle Bizimadamın adımları iyiden iyiye hızlanır ve böylece çıkar yokuştan: adeta hiç anlam veremediği ve daha öncesinde asla hissetmediği bir duygunun etkisine kapılıp gidercesine... Germán Alcántara Carnero ilerlerken yukarı tırmanışına tanıklık eden bitki örtüsünü de ardında bırakıyordu: Üç sabır otu, dört avize ağacı, birkaç peru biberi, duvar çalıları, dikenli kaktüsler ve bir incir ağacını ardında bırakırken aynı zamanda soruları da ardında bırakıyordu. 'Evimde acaba kimseler oturuyor mudur? Heredí ve annem orada mıdır? Yoksa sadece kız kardeşim mi? İki kız kardeşim birden olabilir mi? Ya onlara bir şey yapmadıysa? Ya hâlâ orada beni bekliyorsa? Ya o gün hayatına son veremediysem?'

Germán Alcántara Carnero gölgesini sürüklercesine bedenini sürükleyerek tırmanmayı bitirdi, aynı esnada içinde bulunduğumuz andan tepenin zirvesine doğru yola çıkmaya hazırlandık biz de; tepenin doruğundan onlarca kez seyrettiği ve yâd ettiği manzarayı görür –şu kocaman hayatında ilk kez umutlarını tarumar etmeyen o manzarayı; muazzam kara arazinin, toprağın pekâlâ küle benzediği muazzam kara arazinin, ortasında zamana yenik düşmüş, çatısı tozla kaplanmış bir kulübenin kalıntıları yatıyor– bu hikâyenin son anında, hikâyemizin bir sonraki ve en sonuncu bölümündeki anlardan ikincisinde Bizimadamın hatırasını gömecek olan da aynı toz zaten. Ve bu hikâyede çok geçmeden anlatıcının sorduğu sorulara yanıt vermesi de gerekecek: 'Neden bu hikâyenin içinde yaşamak istiyorum? Neden kendimi bu hayatın içine sokma arzusu?' Paramparça olmuş kulübenin tam yanında, sekiz satır sonra sona eren bu bölümün anlarını terk ettiğimiz anda, kimsenin yakmadığı bir hayvanın cesedini görürüz: şu anda tırmanmış olduğu yokuşu aşağı iner halde burada bıraktığımız çocuğun geldiği soy sopun vaktiyle çamaşır sermek için kullandığı incirlik: şaşkın ve korkulu sırıklar gibi üç haç tahtasının dikili durduğu yokuş – iki saat önce hayatında ilk olarak 'benim evim' kelimesi ağzından çıktığında yürüyen adama yitirmiş olduğu umudu yeniden telkin eden üç haç tahtasının dikili durduğu yokuş...

Cenaze Merasimi

Hikâyemizin son bölümü, bir hayatın içinde meydana gelen değişiklikler vasıtasıyla bir dönemin ve orada yaşayan sakinlerinin Madre Buena yaylası adını verdikleri yerin nasıl olduğunu görmemizi sağlayan hikâyemizin son bölümü, Germán Alcántara Carnero'nun hayatına ışık tutacak son iki anı açıklığa kavuşturacak. Daha öncesinde incelediklerimizden farklı olarak; Bizimadamın doğumu, babasıyla yaşadığı ihtilaf, en küçük kardeşinin ortadan kaybolması, Díaz Cervantes klanıyla dövüşleri, başka diyarlara firar etmeleri, sınır ötesinde yaşanan çekişmeler, bulunduğumuz yüksek yaylaya geri dönmesi, gözlerinin önünde Anne Lucretius Ford'un ölümüne yol açan pusu, dağlık bölge kilisesinin yanması, Lago Seco'da kurulmuş olan küçük hükümet binasında şefliğe terfi ettirilmesi, Cino Macías'ın hayatına mal olan kaza, eski mezbahaya kapatılan adamlara yapılan işkence, hükümet binasındaki görevinden ve aynı biçimde bu hayat tarzından istifa etmesi, Dolores Enriqueta Celis Gómez ile karşılaşması, bir aile kurması, ilk göz ağrısı hasta oğlunun doğumu ve küçüğün ölümü gibi olaylardan farklı olarak bu iki olay, onun hakkında anlatılagelen hikâyede ne kadar yer tutuyorsa Bizimadamın hayatında da o kadar yer tutuyor.

Mesele şu ki bir hikâyenin başı olmayabilir ya da bir olay örgüsünün takip edildiği veyahut bir olaydan diğerine atlanılan muhtelif başlangıçları da olabilir ama sona erme anı herhangi bir an olamaz: Hikâyeye can veren, metne hayat üfleyen yaşam nasıl sona eriyorsa, hikâye de öyle bitmelidir. Bundan ötürü içinde bulunduğumuz paragraftan sonra hikâyemiz –beyhude yere içine girmeye çalıştığım için kendi kendime, 'Neden bu hikâyenin içinde olmak istiyordum? Neden bunun bir parçası olmak istiyordum?' diye sorduğum ve sonra, 'İçine girmek istiyorum çünkü bomboş günlerim, çünkü farklı değilim, hayali bir yaşamı benimsemek için canhıraş çaba sarf ederken bir yandan asla metnin kendisi değil, bağlamı olabilen ve kendi hayatları bomboş bir yüzyılın içinde çözünüp dağılan dönemdaşlarım gibiyim ben de,' diye yanıtladığım

hikâyemiz– içinde bulunduğumuz paragraftan sonra Bizimadamın hayatında Hastadoğanın ölümünün ardından olup biten olayları açıklığa kavuşturacak: Kaderine hükmetmek için son teşebbüsü ve son firarı–birbirini takip eden bu iki olay şu zamanda başlıyor:

18 Şubat 1975'te, sabah saat 03:32'de, ay göğün merkezine yerleşmişken ve baykuşlar açık arazide uçarken, Germán Alcántara Carnero korkuyla açar gözlerini ve ona eziyet çektiren kâbusun görüntüleri gelir aklına: Bir bavulun içinde hapsolmuş, aynı zamanda hem Anne Lucretius Ford hem María Del Sagrado Alcántara Carnero hem de Dolores Enriqueta Celis Gómez olan bir kadından yardım dilenir.

Bizimadam kepçe gibi elleriyle yüzünü örterek bu cezayı hak ettiğini gayet iyi bilmesine rağmen uykusunun arasında yeniden o görüntüyü görmemek için inilder, çığlıklar atar ve yalvarıp yakarır: Onca dindarı ve sonrasında da hükümetin düşmanlarını hapsettiği sandığın içinde sevdiği kadınların suretini görmek... "Kaç yıl kaldı? Daha kaç yıl boyunca bunun bedelini ödemek zorundasın?" diye sorar Bizimadam gözlerini açarak ve aynı anda avazı çıktığı kadar bağırarak, "Bu hak ettiğimin çok azı. Bedel ödemek! Gerçekten bunu hak ettiğini düşünüyor musun? Bunun kâfi olmadığını... Bunun hâlâ kâfi olmadığını düşünüyorum sahiden," diye yanıt verir ve karanlığın içinde onu bulunduğu andan çıkaracak bir şey bulmayı umut eder: işte orada dün giysisini bıraktığı sandalye, Elçilikedene hediye ettiği sallanan sandalye, uzun zaman önce yine karısının getirdiği bakire meryem, günün birinde Topaç Trápaga'nın kendisine verdiği içi doldurulmuş bir karıncayiyen; kömür olmuş bir İsa heykeli ve yıllar yılı kimsenin düğmesini çevirmediği bir radyo. Germán Alcántara Carnero kolunu sol tarafa doğru uzatarak bir zincire uzanır ve onu çekince bir lamba yanar: ışık sayesinde aslında ilerleyen yaşının getirdiğinden daha gergin görünüyor Bizimadamın yüz hatları; karısının onunla tanıştığı zamanlarda sessiz sedasız, bu eve taşındıktan sonra kısık sesle ve Hastadoğanı doğurduktan sonra yüksek sesle ve çocuğunun ölümünün ardından bağıra çağıra dışa vurduğu inanca Germán Alcántara Carnero da altı yıl önce kendini vermiş olmasına rağmen hâlâ ne bir avuntu ne de bağışlanma bulabildi.

'Sahiden yeteri kadar şey gelmedi mi başına? Daha ne olacak da bağışlanma ve avuntu bulacaksın? Son olup bitenler kâfi değil

mi? Son olaylar başka bir şeyin de göstergesi değil mi sanki? Belki de senin de yanılmış olabileceğinin.' Bizimadam bir kez daha sorar kendi kendine, epey bir süredir elinin üstünü de kaplamış olan benlerle lekelenmiş yüzünü çevirir şaşkın bir yüz ifadesiyle. Elçilikedene bakar ve kısık sesle söylenir: 'Gerçekten bunun bile kâfi olmadığına emin misin? Günün birinde bağışlanmanın geleceğinden ve henüz günün o gün olmadığından, bu sınavdan geçmen gerektiğinden... Teselli bulmak için bunun geçmem gereken son merhale olduğundan...' Yeniden Elçilikeden diye hitap edeceğimiz Dolores Enriqueta'nın buz gibi suratına bakmayı sürdürür, yani Elçilikedenin sağ yanının yarısı aydınlıkta kalırken diğer yarısı odanın içindeki nesnelerin üstüne yapışan karanlığın arkasında saklı yüzüne bakmayı sürdürür. Bir kez daha yüksek yaylayı ve yarım yüzyıldan uzun bir zaman dilimini kat ederek geldiğimiz bu odada Germán Alcántara Carnero, Elçilikedenin buz gibi suratına bakarken yeniden rüyasında gördüğü imgeleri düşünür ancak hayatının kadınlarını bir sandığın içinde değil, kurt yeniği olmuş bir tabutun içinde görür. Kafasını sağa sola sallayarak, 'Sen benim en son imtihanımsın. Bir kez daha kalkmam gerekecek... Aynı darbeyi bir kez daha kabullendikten sonra durmam gerekecek... Teselliye giden bu son adımı atacağım, María'nın gidişinin ardından, Anne ve Cino'nun gidişinin ardından bulamadım o teselliyi, oğlumuzun ardından bulamadım. Belki senin ölümünden sonra bulabilirim,' der.

Gözlerini mümkün olduğunca açan ve böylece yüzüne gaddar ve şaşkın bir ifade oturan Bizimadam, on bir saat önce bu dünyaya veda eden ve ona şikâyetlenme faslını bırakan kadının taş gibi soğuk suratına bakar yeniden: Boynunda fiyongun bırakmış olabileceği inceden kırmızı iz görünüyor. 'Çocuklarımıza ne söyleyeceğim. Artık tahammülünün kalmadığını nasıl söyleyeceğim... Vaktiyle ebenin verdiği kurdeleyle, ufaklığa talih getirmesi beklenen kordonla kendini astığını... Son saatinde inancımıza ihanet ettiğini nasıl anlatacağım?' diye sorar kendi kendine Gringo Alcántara Carnero, aynı zamanda zihninin vadilerinde bir başka soru daha peydahlanır: 'Bu yolla teselli bulacağına inanıyor musun sahiden? Onun ihaneti senin yanıldığının bir göstergesi değil mi? Belki de yolu bulacağına inanmadığının göstergesi değil mi? O yol ki, ne çocukluktan çıktığın gün ne şu anda beslediğin inanç için savaşmaya başladığında ne Anne Lucretius Ford'u ne de Camilo Mónico

Macías Cino Osorio'yu öldürdüklerinde bulabildin. Gerçekten yolu böyle bulacağına, yanılmadığına inanıyor musun? Onun ihanetine rağmen avuntu bulacağına inanıyor musun?' diye belirtir Bizimadam, şüphe kırıntılarını savuşturur ve bir kolunu uzatarak Dolores Enriqueta'nın morarmış boynuna uzanır; ölçüsüz, devasa ve kupkuru beş parmağıyla bir anlığına okşanıp ardından tıpkı bir anakonda yılanının avını sarıp sarmaladığı gibi sarılıp sarmalandığını hissetmeyen Dolores'in boğazına...

Germán Alcántara Carnero, Elçilikedenin kaskatı ve buz gibi boynunu giderek artan bir kuvvetle sıkarak ölümle hayatı ayıran o ince çizgiyi düşünür: İstediği anda bunca adamla kadının hayatına son vermiş biri olarak Bizimadamın hayatında ölümün, sevdiği insanları onları severken kaybetme korkusu yaratan ölümün, en büyük itici güç ve en öngörülemez tepetaklak oluşların yakıtı olması şaşırtıcı bir durumdu. 'Neden kendini asman gerekti? Neden kendini öldürmek zorundaydın? Beni de böyle riske atmak zorunda mıydın? Ya artık yolumu bulamazsam ne olacak? Ya senin kendini öldürmen her şeyi değiştirirse? Kendi kendine öldün... Kendi kendine öldün... Kendini öldürdün!' Derken Germán Alcántara Carnero, Dolores Enriqueta'nın boynunu serbest bırakırken alelacele ve ağzında geveleyerek söyler bu sözleri ve dünyaya neredeyse bulanık denebilecek kadar tuzlu gözyaşları akıtır ve birkaç dakika boyunca önceki gün akşamüstü bu odaya girdiği vakit dalıp gittiği aynı aşındırıcı duyguların içinde kaybolup gider: Odaya girip Elçilikedeni devasa bir sarkaç gibi bulduğunda, onu oradan şu anda tekrar edemeyeceği kimi sözler mırıldanarak ve titreyerek indirip cesede sarılarak yere devrildiğinde ve ağlayarak bir şey söylemek gerekmediğine ve Elçilikedenle bir gece daha geçirmek istediğine, yapılacakları ertesi güne bırakmaya karar verdiğinde dalıp gittiği duygularda kayboldu yine...

Gringo Alcántara Carnero hüznünün içinde kaybolduğu, şu an bulunduğumuz bu sabahın öncesindeki akşamı anımsadığı anların ardından Bizimadam yüzünü çevirir, karısına bakmayı bırakır ve sinirleri iflas etmeden önce içinde bulunduğumuz ana geri döner: 'Neden kendini asman gerekiyordu ki? Neden kendini öldürmen gerekiyordu? Bize nasıl yapabildin bunu? Nasıl yaptın bunu kendine? Ne yapmalıyım ben şimdi? Yeğenlerine ve çocuklarına nasıl anlatacağım bunu?' Sorular soruları izlerken bir soru daha gelir ak-

lına: 'Gerçekten onlara söyleyecek bir şeyin olduğunu düşünüyor musun? Ne kadardır hiçbiri onun nasıl olduğunu merak etmiyor?' Elçilikedenden uzaklaşmak için çarşafların arasında dönen Bizimadam şiltenin kenarına yaklaşır ve perdede bir kıpırtı fark eder: Bu kumaş şu anda hareket ettiğinden değil, gölgelerin ve ışığın bir oyunu sadece bu. Germán Alcántara Carnero ışıkla karanlık arasındaki çizgiyi düşünürken bir kez daha ölümle yaşam arasındaki çizgiyi düşünür ve bir kez daha bu ölümlerin hayatına getirdiği acıyı ve vurduğu damgayı düşünür ve tüm bu ölümlerin hayatına dayattığı altüst oluşları geçirir zihninden: Bizimadam María Del Sagrado Carnero'nun ölümünün ardından evden kaçmıştır; Anne Lucretius Ford ve Camilo Mónico Macías Cino Osorio'nun ölümünün ardından işinden istifa etmiştir ve ilk oğlunun ölümünün ardındansa daha öncesinde canla başla peşine düştüğü bir inancın sıkı takipçisi olmuştur.

'Bakalım bu kez ne olacak bana... Bu kez nasıl bir altüst oluş yaşayacağım... Senin ölümün hayatımda neyi tersyüz edecek bakalım... Şimdi avuntuya giden yolu nasıl bulacağım... Halbuki ne kadar yakındı... Çok yakın olduğunu hissediyordum,' diye belirtiverir Bizimadam ve aynı zamanda gözlerini perdeden ayırır ve şu anda yerde durmakta olan ve Elçilikedenle karşılıklı oturup birbirlerine okudukları, altı yıldır Dolores Enriqueta Celis Gómez'in elinden düşmeyen kitaptan –kadının okuması sayesinde, 'Güneşten daha aydınlık bir ışık aniden sarıp sarmaladı Saul'*un şaşkınlığı öyle büyüktü ki*...' sözlerini bildiğimiz kitaptan– bölümler okudukları sandalyeleri görür. 'Gerçekten yol yakın mıydı sence? Yeniden senden uzaklaşacağını mı düşünüyorsun o yolun? Ne kadar istesen de hayatının yeni bir altüst oluş yaşamasına engel olamayacağını mı düşünüyorsun?' diye sorular sorar peş peşe ve barajın kapısında intihara niyetlendiği günü anımsar; Cino Macías'ın öldüğü yere bir kez daha ayak bastığında kendini öldürerek hayatının görüp göreceği en büyük tersyüz oluşu yaşamak istemişti: 'Yolun gerçekten yakın olduğunu mu sanıyorsun... Herhangi bir altüst oluşun beni kapıp götürmesine izin vermezsem onun hâlâ yanımda olacağını mı... Diğer ölümlerin yaptığı gibi senin ölümünün de beni tepetaklak etmesine izin vermezsem...' Ve böyle söylemiş olmasına rağmen: Germán Alcántara Carnero diğer ölümler derken içinde bulunduğumuz anda bunu söylerken aslında yalnızca Cino Macías'ın ölümünü kastediyordu.

Germán Alcántara Carnero Elçilikedenin en sevdiği pasajı –*Saul! Saul! Neden peşimden geliyorsunuz? Kimsiniz siz Efendim! diye yanıtladı. Ben senin peşinden gittiğinin ta kendisiyim*– okurken Bizimadamla birlikte oturduğu koltukların ortasında duran kitaba bakmayı sürdürerek tıpkı duvardan sıyrılıp inen bir kertenkele gibi şilteden bedenini sıyırır ve kısa nutkuna devam eder: 'Şayet ölümünün beni alt etmesine izin verirsem bir kez daha yoldan çıkacağım... O zaman senin yüzünden ne teselli ne bağışlanma bulacağım. Senin yüzünden, O beni oğlu olarak istemeyecek... Gerçi O olsaydı senin terk edip gitmene izin vermezdi... Belki de O aslında yoktur... Nasıl düşünebiliyorum bunu? Senin yüzünden kuşkuya düştüm işte ve bunu yapmamam gerekirdi.' Bizimadam kafasını sağa sola sallayarak kendini sırtüstü bırakır şiltenin üstüne ve aynı zamanda emreder: 'Şimdi bunu düşünmemeliyim! Kendimi olası bir altüst oluşa koyvermemeliyim! Bu yatağı bırakıp seninle ne yapacağıma karar vermem gerek!' Germán Alcántara Carnero doğrulur ve neredeyse yirmi yıl önce, hem onun hem de Bizimadamın gelecekte başlarına musallat olacak talihsizliklerden henüz bihaber olduğu bir günde, Lago Seco'da tanıştığımız kadını seyrederken, ölümleriyle hayatına damgasını vuran insanların suretleri birer birer şelaleye kapılmış gibi geçer gözünün önünden: En sonda Cino Macías'ınki gelir. Germán Alcántara Carnero arkadaşının görüntüsüyle mücadele ederek, 'Ölüm biçimini düşünmemem gerek! O'nun var olup olmadığı hakkında kuşkuya düşmemem gerek... Sadece seninle ne yapacağıma bakmam gerek,' der ısrarla.

Sonrasında olup bitenler şöyle: Germán Alcántara Carnero'nun açık olmayan lambaları birer birer yakarak içinde bulunduğumuz odayı bir baştan bir başa kat etmesi; sonrasında Elçilikedenin giyim odasına girmesi ve onun tercih edeceği giysiyi bulana kadar yüz kadar giysiyi altüst etmesi; bir yandan inancının hatalı olup olmadığını sormaya başlaması; sonrasında özenle ve hiç acele etmeden şefkatli denebilecek hareketlerle onu –Dolores Enriqueta Celis Gómez'in ağırlığı olmayan ve kasvetli bedenini– soyup giydirmesi; aynı anda, 'Ya artık bir daha O'na ve onun kelamına inanamazsam?' diye sorgulamaya başlaması, yanı başında uyuyan cesedin boynuna ölümü işaretleyen bir mendil bağlaması; bir kez daha yatağın üstüne oturması, bir yandan yeniden rafa kaldırması gerektiğini düşündüğü Tanrı'dan kuşku duyması; karısının nere-

deyse her gün kullandığı ayakkabıları ayağına geçirmeden önceki saniye tıpkı bir önceki gün gibi ağlaması; yataktan bir kez daha doğrulması ve hoplayarak kapıya doğru yaklaşması, oraya vardığındaki pişmanlığı, odanın içinde dönüp durması ve sonrasında perdeleri örtmesi ve artık onu izlemeyeceğiz çünkü başka bir ana gidiyoruz şimdi, Cino Macías'ın öldüğü ana –yanına bile yaklaşmak istemediği halde hayatına ağır ağır bir altüst oluşu sürükleyen kuşkulardan bu şekilde silkinebileceğini düşünen Bizimadamın hatıralarında canlanan o ana...

Bu hikâyede bir yerim olmamasına rağmen, kendi hayatım kimselere yetmediği için bu hayatı kendime mal etmeyi istediğimi kabul etmem gerekse de, yazar varoluşumun boş olduğunu kabullenmem gerekse de, kendimi kitabın karakterlerinden biri haline dönüştürmeye çalıştığımı çünkü asla bir şahıs olmaya cüret edemediğimi kabullenmem gerekse de bir vaadi yerine getirmeyi biliyorum ve bundan ötürü Bizimadamın zihninin ona bu hikâyeyi borçlu olduğum ana firar etmesini fırsat bilip burada Cino Macías'ın ölümünü anlatıyorum: Boşlukta havalanan toz uçuşuyor, güneşin ışıkları tüm acımasızlığıyla yeryüzüne düşüyor, uzaklardan kuşların ötüşü geliyor ve iki çeyrek bölüm öncesinde Bizimadam barajda başkaldıran adamların etrafını kuşattığı esnada aşina olduğumuz beyaz taşların üzerinde, Germán Alcántara Carnero, Will David Glover ve Amparo Pascua de Ramones saklanıyor: İkizi Ausencia nehrin kenarında uzanmış, bacakları suyun içinde beklemektedir, elbisesi yırtık pırtık ve boya lekeleriyle dolu ve yüzü de iki kayanın arasında. İki saat önce ikizler ve Bizimadam bugün otuz beş yaşına basan Cino'ya bir not yolladılar; notta Ausencia şöyle diyordu: *Aşkım seni nehirde bekleyeceğim yalnız ve başbaşa olmamız için, yalnız ve başbaşa dünya âlemin gözü önünden uzak olmak için, beni sevmene izin verdiğim seferler olduğu gibi birbirimizi sevmemiz için. Bugün kendimi bırakmayı* düşünmemin nedeni doğum *günün olması. Nehre saat on ikide, neredeyse kimselerin olmadığı taşlık bölgenin oraya gel aşkım, suyun daima serin ve sakin olduğu yere. Seni özlemle bekliyor olacağım ve bugünün doğum günün olması nedeniyle mutluyum. (metinden aynen)*

Cino Macías, 11 Nisan 1937'de, saat 10:56'da, yazı masasının çekmecesinde bulduğu notun, ilk okuduğunda onu öncelikle sarsan sonra bayılmanın eşiğine getiren notun ardında ne gizlendiğini tahmin etmekten aciz durumdadır dolayısıyla da Bizimadamın bir-

kaç yıldır başında bulunduğu hükümet binasını telaşlı adımlarla terk eder: Tıpkı Germán Alcántara Carnero ve Will D. Glover gibi o da şu anda sevgilisinin onu beklediği bölgenin Ignacio del Sagrado Sandoval Iñiguez Martínez'in adamlarının kontrolünde olduğunu gayet iyi bilmektedir: Oysa gördüğümüz bu gergin ve korkuya kapılmış insan sevgilisiyle arkadaşlarının bu şakayı kasten ona hazırladıklarından bihaberdir. Tuhaf bir tesadüf eseri hükümet binasının kapısında bekleyen Count Trossi SSK'ya atlayan Cino Macías, Lago Seco'yu geçer ve aynı zamanda olabildiğince hızını artırarak, hatta denebilir ki uçmasına ramak kalacak bir hıza erişerek, Madre Buena yaylasının ortasından geçer: Devasa ekenekleri, taşlığı, Bizimadamın dünyaya geldiği kocaman fundalığın girişini geçer ve böylelikle hikâyemizin yedinci bölümünün sona erdiği anda bulunduğumuz tepeliğe kadar gelir: Cino'nun araba kullanarak gelebileceği son sınırdır bu yokuş; o andan itibaren yokuşu inerken birkaç kez tökezleyen bu zavallı yaratığın uzun boylu kaktüslerin, avize ağaçlarının ve yüksek frenk incirlerinin olduğu yöne doğru koşması gerekmişti, sonrasında derenin yatağını takip ederek koşması ve şu anda yaptığı gibi iri kaya parçalarının arasında koşması gerekmişti ki o istediği beyaz kayaları görebilsin.

O beyaz kayaların arkasına saklanıp Cino'nun telaşla koşuşturmasını izleyen Bizimadam, Will ve Amparo giderek adımlarını hızlandıran ve böylelikle Ausencia Pascua de Ramones'in uzanmış yatan bedenini görmesine engel olan küçük yokuşa kadar çıkan bu adamın yaşadığı sıkıntı ve eziyetin yol açtığı kahkaha ve gülüşmeleri daha fazla bastıramazlar. Macías Cino onu yerde öyle iki seksen uzanmış halde, kire bulanmış ve yırtık pırtık giysilerle görünce, lekelerin kan olduğunu sanarak olduğu yerde durur, yere yığılır ve üzerine hücum eden acıyı dünyaya haykırmak için ağzını açar ancak kalp atışlarının göğsünde gümbürdemesi dışında bir ses çıkmaz bedeninden. Germán Alcántara Carnero, Will ve Amparo mağaralarında gizlenmiş halde gülmeyi sürdürürken hâlâ yerde uzanmakta olan Ausencia'ya, "Sana artık durabilirsin diyene kadar bozma," diye mırıldanırlar. Ausencia'nın erkeğinin çoktan geldiğinden ve şu anda doğrulmaya çalıştığından haberi yoktur. Macías Cino bacaklarına kuvvet vermeye çalışarak üç dört beyhude girişimin adından nihayet kalkmayı başarsa da daha ilk adımda yeniden yere devrilir. Bir kez daha yere düştüğünü görünce işte o zaman

Bizimadam yaptığından ötürü pişmanlık duyar çünkü arkadaşının nasıl biri olduğunu bilmektedir ve ortaya çıkması gerektiğini düşünmektedir; gelgelelim daha mağaranın ağzına bile gelemeden ve Ausencia'ya oyunu bozması için bağırmasına fırsat bile kalmadan Macías Cino silahını yüzüne doğrultur, namluyu ağzının içine sokar, gırtlağını, hipotolamusu ve kafatasını parçalayan kurşunu ateşler.

Bizimadam, "Sonrası bağırış çağırışlardan ibaretti," deyiverir avazı çıktığınca, böylelikle zamanı geldiğinde zihnine sökün eden acıyı, suçluluk hissini ve korkunç yıkımı yeniden capcanlı yaşayarak: 'Sonrası bağırış çağırışlardan ibaretti,' diye ısrar eder Gringo Alcántara Carnero ve böylelikle az önce açıklığa kavuşturduğumuz hatırayı zihninden çıkararak yeniden hikâyemizi bulunduğu ana geri taşır:

18 Şubat 1975 saat 03:56'da Germán Alcántara Carnero odasının son perdesini de örter ve geceye, tüm yeryüzüne kadifemsi metalik bir örtü bahşeden gümüş rengi geceye doğru gözlerini kaydırarak yeniden avazı çıktığınca bağırır: 'Sonrası bağırış çağırışlardan ibaretti... María ve oğlumuzla olduğu gibi... Seninle ve Anne'le tam aksine sessizlik vardı sonrasında. Tanrı'nın istediği sessizlik... Belki de bana teselliyi getirecek olan sessizlik!' Biz Cino Macías'ın hayatını kaybettiği kazayı anımsarken Bizimadam odasının kapısına doğru yürüdükten ve orada pişmanlık yaşadıktan sonra yeniden odanın içinde dolanmaya başladı ve böylelikle karısıyla birlikte okudukları kitabı yerden aldı, en sevdiği üç sayfaya karısının işaret koyduğunu fark etti ve kitabı yere bırakmadan evvel kendisinin en sevdiği üç sayfayı da işaretlediğini ve üç satırın altını çizmiş olduğunu gördü: *O anda Saul'un gözlerinden pullar misali bir şeyler döküldü ve gözleri* görebildi. *Ayağa kalktı, vaftiz oldu bir nefes çekti içine ve tekrar gücünü toparladı.* Beriki üzerine hücum etmesine ramak kalan bozgunu bastırdı. 'İnancımı bırakmayacağım şimdi. İnancımı terk etmeyecek bilakis başarmam gerektiği gibi daha da derinlerine ineceğim,' dedi bunun üzerine Bizimadam.

Bizimadam onu birden kendine getiren, karısının işaretlediği kitabı, uzun süredir kimsenin düğmesine dokunmadığı ve bu sabahtan sonra da dokunmayacağı radyonun yanına bırakarak –ona şu dakikadan itibaren Pişmanyılan diyeceğiz–yani karısının işaret koyduğu ve birden Pişmanyılanı kendine getiren kitabı bir süredir

kimsenin düğmesine dokunmadığı ve bu sabahtan sonra da dokunmayacağı radyonun yanına bırakır; Germán Alcántara Carnero birkaç saniye önce fundalıktan döndükten sonra onu bulduğumuz pencereye kadar yürür; dışarıdaki nesnelerin incecik kadifemsi çerçevenin ardından görülmesini sağlayan pencere bu; az önce yakılan lambaların ışığı buradan aşağı sızarak, Elçilikedenle Pişmanyılanın çocuklarıyla yeğenlerinin –şu anda üzerinde durduğumuz katın altında yaşamayı sürdüren çocukların– bir süredir oynadıkları bahçeyi aydınlatıyor: 'İçlerinden herhangi biri nasıl olduğunu merak etmeyeli ne kadar zaman oldu? Halini hatırını sormak için yukarı çıkmayalı ne kadar oldu... İçlerinden biri adını doğru düzgün telaffuz etmeyeli... Sana, 'Odasından çıkmayan hanımefendi'den başka bir şekilde seslenmeyeli ne kadar oldu...' Elçilikedene bakmak için kafasını çevirirken Bizimadam kendi kendine bunları sordu ve aynı zamanda yüksek sesle, "Nasıl affetireceğim O'na seni? Seni affetmesi için nasıl gömmem gerek seni? Nasıl kandıracağız onu? Belki de boyun kısmını daha bir süslemem gerek... Belki de örtmek yetmez. Sana makyaj yapmam gerek ve kimselere ne yaptığından bahsetmemem gerek... Kimseye olup bitenleri anlatmamam gerek belki de," dedi.

Pişmanyılanın etrafını sarıp sarmaladıktan sonra odayı terk eden ışık ilk oğlunun ölümünden sonra Bizimadamın buraya getirdiği köpeklerin dikkatini çekiyor: Kireçleri dökülmüş, birkaç örümcek ağıyla lekelenmiş ve onlarca sarmaşığın işgaline uğramış olan duvara geldiklerinde iki köpek kafalarını kaldırır ve sahiplerinin arkasını dönüp pencereden uzaklaşarak odanın içinde yürüdüğünü görürler. Pişmanyılan, içinde bulunduğumuz odayı bir uçtan öbür uca kat ederek, 'Seni nasıl gömmem gerektiğini bilmiyorum öte yandan. Senin için seçtiğim bu kıyafetle mi gömsem yoksa başkasını mı giydirsem... Dudaklarını boyayıp saçlarını mı bağlasam... Kendini asmak için kullandığın kordonu mu kullansam?' diye belirtir ve Elçilikedenin uzandığı yatağın önüne geldiğinde, 'Neden o kurdeleyi oğlumuza hiç takmadın? Neden onu hiç ama hiç kabullenmedin?' diye sorgular. Yatağın ucuna oturarak ve uzun süredir içinde kaynamayı bırakmış bir şeyin yeniden kaynamakta olduğunu hissederek, Germán Alcántara Carnero, 'Asla oğlumuza iyi davranmadın...' diye belirtir. 'Kitap ve kitabın verdiği mesajla ilgili olarak da asla adil değildin... Sen onun Kelamına layık değil-

sin... Belki de toprağı da hak etmiyorsun... Belki de seni gömmemem gerek.' Pişmanyılan bir hamlede kalkıp titreyerek yatağından uzaklaşırken ısrarla belirtir, 'Belki de sen toprağı hak etmiyorsun aslında... Belki de seni gömmemem gerek.' Bizimadam kapıya bakmak üzere kafasını çevirir, yüz ifadesi şekilden şekle girerek bağıra çağıra kapıya doğru yürür, "Seni gömmeyeceğim... Sen bana ihanet ettin, üstelik sadece ölümünle de değil... Onu sevmen gerekirdi... Onu kabullenmen gerekirdi... O senin evladındı ve senin yüzünden hiç avuntu bulamadık... Dünya âlemin ne dediği ne söylediği sanki kimin umurunda..."

Eli kapının kanadında ve söylenmeyi bırakmadan daha da kuvvetli bağırır bu kez, "O senin oğlundu ve kabullenmen gerekirdi... Dünya âlemin ne dediğinden bize ne... Başkalarından bize ne... Onların ve senin yüzünden daha önce teselliyi bulamadık... Senin ve onların yüzünden daha önce yolu bulamadım... Senin ve onun yüzünden... Seni gömmeyi düşünmüyorum... Onlarla bir kez daha bir araya gelemeyeceksin... Hiçbirini yeniden göremeyeceksin!" Odasının kapısını güm diye kapatarak, uzun yıllardır açılmayacak kapıyı çarparak, başka bir hikâyenin karakterleri bu evin sakinleri haline gelmeden –çok yakında bu hikâyenin en son anına yol alacağımız için çekip gidiyoruz buradan– bir daha açılmayacak olan kapıyı çarparak, yani Pişmanyılan odanın kapısını güm diye vurarak avazı çıktığı kadar bağırır: "Burada kilitli kal! Sonsuza kadar burada kal!" aynı zamanda sessiz sedasız, 'Gerçekten teselliyi böyle bulacağını mı sanıyorsun? Böyle yani, çocuklarına ve yeğenlerine çekip gitmelerini söyleyeceğim öyle mi? Bundan sonra insanlarla bir temasım olmayacak... Bir insanın kıyısında olmayacağım... Hiçbiriyle bir bağım olsun istemiyorum... Başkalarıyla tek bir bağım olsun istemiyorum... Yolum şimdi sessizlik talep ediyor benden... Yalnız olmamı gerektiriyor... Onun kelamı artık dünyayla bağım olmasını gerektirmiyor. Bu delikanlıların buradan gitmesi gerek...' der. Pişmanyılan merdivenlerden inerken, 'Bu evden uzaklaşmaları lazım derhal,' der ve öfke dolu bir sesle, sabah saat 4:22'de bağırır, "Alonso! Enriqueta! Maríangeles! Ramiro! José Julio!"

Bizimadamın evinin merdivenlerini inmesinin ardından olup bitenler şöyleydi; bundan sonraki hayatının tüm saatlerini geçireceği kattaki odalara birer birer girip çıktı, çarşafların arasına atılıp çocuklarını ve yeğenlerini evden çıkardı; sonra eşikteki taşların

üstüne, tıpkı bundan tam kırk dört buçuk yıl önce Cino Macías'ın nehir kıyısında yaptığı gibi, ağıt yakarak dizüstü çöktü ve iki köpeğine sarılıp, "Bir daha geri dönmenizi istemiyorum! Bu eve yaklaşmanızı istemiyorum... Buraya bir daha ne başkası yaklaşsın ne de siz yaklaşın!" diye bağırdı; ancak iki paragraftır bulunduğumuz an burada bittiği için bundan sonrasını izlemeyeceğiz, Germán Alcántara'nın neden insanlardan uzaklaşıp kendini hapsettiğini görmemize izin veren ve hikâyemize ışık tutan son an burada bitti çünkü; bir de başlangıcı vardı tabii ve o da şöyleydi:

17 Kasım 1981 saat 10:08'de kuşların Madre Buena yaylasını bir uçtan diğerine kat ettiği ve köpeklerin ikinci şekerlemelerini yaptıkları esnada Germán Alcántara Carnero son beş yıldır kitap okuduğu sandalyesinden kalkar ve bir zamanlar Hastadoğana ait olan odadan çıkarak, "Uçurum daima uçurumdur," diye belirtir. Günün birinde bir daha geri dönmemek üzere çocuklarını ve yeğenlerini kapı dışarı ettiği evin koridorunda Germán Alcántara Carnero yarısı dolu bir bardak suyun, iki üç köpek pisliğinin, sarı bir plastik tenekenin etrafından dolanır ve Elçilikedenin kendisine miras bıraktığı kitabı fırlatmasıyla masanın yıpranmış macunlarından bir toz tabakası havalanır; esaretin ve sessiz şeylerin kokusu sinmiş bir toz tabakası...

Germán Alcántara Carnero, yemek yediği, uyuduğu ve köpekleriyle oyun oynadığı salonu geçerek –ona hâlâ Pişmanyılan diye hitap ediyoruz– yani Pişmanyılan yemek yediği, uyuduğu ve köpekleriyle oyun oynadığı salonu geçerek, bir kez daha, "Uçurum daima uçurumdur," diye belirtir. Aynı zamanda sessizce, 'Tek başına bireysel hayatın bir yol olmadığını nereden bilecektim ki... Sorunun başka insanlar olmadığını nereden bilecektim... Dünyayla bütünleşmenin kötü olmadığını nereden bilecektim. Dünyayla nasıl bütünleşmek gerektiğini bilmemenin kötü olduğunu... Gerçekten de yol bu değil miydi? Gerçekten diğer insanlarla nasıl bir arada bulunmak gerektiğini öğrenmek değil miydi tek gereken? Sahiden bu değil miydi...' der, Pişmanyılan, 'Sahiden sadece bu gerekiyordu,' diye belirtir evinin kapısında; arkasından gergin gergin uluyan altı köpeğinin onu takip ettiği evin kapısında durarak güve yeniği olmuş kapı kanadına yapışık kapının elceğine dalar gözleri ama aslında içinde bulunduğu zaman dilimini izlemektedir: İçinde bulunduğu zaman dilimi Pişmanyılanı sarsar ve şaşırtır: Bu anın

geleceğini tahayyül etmemişti, bir kez daha bunun başına geleceğini, bir kez daha gitme zamanının gelip çatacağını düşünmemişti. Germán Alcántara Carnero sol kolunu uzatarak, sağ kol artık ona itaat etmemektedir, kocaman eliyle kapının elceğini kavrar, uzun tırnaklı ince parmaklarının eklemlerini sıkarak çevirir; Hastadoğanın hayatını kaybettiği o talihsiz günde tıpkı kulağı ve burnu gibi üzerinde lekelerini fark ettiğimiz ve kan rengi çizikler bulunan parmaklarını sıkarak...

Germán Alcántara Carnero'nun yıllar önce oraya konmasını emrettiği kapının üç paslı menteşesi, kapı kolunun çekilmesiyle birlikte gıcırdayıp çatırdar ve beriki alçak sesle altı köpeğine, "Bir yere kımıldamayın," diye emir verir. Altı yıl, sekiz ay, otuz gün ve beş buçuk saattir beklemekte olduğumuz evin ana boşluğuna aniden Madre Buena yaylasını bir uçtan bir uca kat eden hava, ışıltılı kıvılcımlar, sıcak ve kokular giriverir. Pişmanyılan, 'Gerçekten tek eksiğim onlarla bütünleşmeyi öğrenmekti. Diğer insanlarla bütünleşmeyi öğrenmekti,' der bir kez daha ve bahçede geride kalanlara, altı köpeğine bakarken ama aslında içinde bulunduğu ana bakarken bir kez daha bağırır, "Kımıldamayın!" Bulunduğumuz eşikten beş metre ötede vaktiyle capcanlı olan yeşil örtüyü çürüten ve örten yapraktan halının üzerinde bir şey kendini sürüklüyordur sanki: Bir yandan kısık sesle kendi kendine, ' Nasıl oldu bunu bu kadar geç anladım? İstediğim tüm yanıtlar toplu hayatın değil, bireysel hayatın içindeydi oysa,' diye soru sorup yanıtlarken, 'Ne ara bu kadar çok fare bastı orayı,' diye düşünür. Pişmanyılan önünde duran şeyleri daha iyi görebilmek için gözlerini ışıktan korumak üzere kısarken, "Şimdi kımıldatın bakalım bacakları!" diye emir verir, "haydi şimdi fırlayın dışarı." Altı köpek, Dolores Enriqueta'nın uzun yıllar önce Hastadoğan sağlıklı doğsun diye buraya ektiği peru biberi, servi ve incirlerin altındaki çürümüş yaprakların arasında yemek arayan güruhu görünce büyük bir gümbürtüyle uçarcasına koparlar bulundukları yerden.

Önümüzdeki mekânın dört bir yanını dolanan kanatların sesleri çalılık araziden yükselen ve Bizimadamın uzun bir zamandır duymadığı diğer seslerin geri kalanı arasına çökelir: İşte orada Germán Alcántara Carnero'nun sahibi olduğu toprakların üstünden geçen yüksek gerilim hattına ait tellerin çıkardığı cızırtı; daha ötede katırların bitimsiz anırmaları; daha da ilerilerde karabakal kuşlarının

tuttuğu yol boyunca bir uğultu ve ne idüğü belirsiz bir yerden şekli şemali görülmeyen bir makinenin belli aralıklarla vurduğu darbenin sesi geliyor. Havada muhtelif şekiller çizen ve bu bölümün sonunda yeniden karşılaşacağımız kuşların uzaklaşıp gitmesini izlerken; bir daire, muhtelif dalgalar, bir saç örgüsü, uzun bir boynuz ve yarım ay çizip uzaklaşmalarını izlerken, Pişmanyılan kendi uzaklaşması üzerinde düşünüyor: Şu an oldukları haliyle değil, yirmi yıl önceki halleriyle, verimli araziler gelip geçiyor zihninden, geniş çalılık, düzlük, taşlık ve dağlar; şu anda çekip gitmekte olduğu yerler ve çekip giderken bir yandan düşünüyor: 'Yalnız başıma bunu başaramayacağım... Böyle tamamlayamayacağım bu yolu... Yalnız başıma teselli bulamayacağım...' Pişmanyılan gözlerini kapatarak sağ ayağını kaldırır ama birden yeniden indiriverir. 'Gerçekten teselliyi ancak bu yolla bulacağına inanıyor musun? Başka insanlara ihtiyaç duyduğuna? Onlar umurunda mı gerçekten... Başkalarının ilgisini çekmeyi sahiden başarabilir misin? Onlar da teselli bekliyor mu sence? Onlara cennetin egemenliği yetmez mi?'

Gringo Alcántara Carnero bir kez daha önce sağ bacağını ve sonra öne doğru attığı sol bacağını kaldırarak, 'Sahiden böyle düşünüyorum,' der, sonra topuklarının üstünde döner, neden yaptığını bilmeden evin kapısını kilitler: Bir kez daha bu eve geri dönmek gibi bir planı yoktur ve bir kez daha dönerek çalılık araziye doğru yürümeye koyulur. 'Elbette buna inanıyorum! Sadece cennet tesellisini istemediklerini anlayacaklar... Benim verdiğim mesajla yeryüzünde de özgür olmayı arzuladıklarını idrak edecekler... İnsanlar sözlerimi anlayacak ve benimle birlikte yolu yürüyecekler... Bu andan itibaren kuracağım orduya birer ikişer yazılacak onlar da,' böyle söyler Pişmanyılan ve bu yürüyüşü uzun yıllar önce başlatmadığı için hayıflanır: Mesela bedeninin henüz yorgun olmadığı bir vakitte, güneşin sırtında bu denli ağır bir yük oluşturmadığı bir vakitte, Tanrı'nın kullarıyla konuşma tarzını henüz anımsayabildiği, insanın başkalarına itaat telkin etmesine yarayan o dili konuşabildiği vakitlerde mesela... Germán Alcántara Carnero mümkün mertebe yürüyüşünü hızlandırarak ve kendisine eşlik eden köpeklerin gerginliğini ıslıklarla kontrol etmeye çalışarak gözlerini ufka diker ve bir dakika önce yerden yükselmiş olan ve şu anda havada bir fincan ve huni şekli çizen sürüyü görür yeniden. Hikâyemizin sonunda, bir kez daha tekrar edeceğim üzere, bir parçası olmak

istediğim bu hikâyenin sonunda, benim bir hikâyem olmadığı için, benimkine bir hayat denemeyeceği için burada açıklığa kavuşturduğum hayatın bir parçası olmaya özendiğim hikâyenin sonunda, bu kuş sürüsü büyük bir değirmen ve sonrasında da devasa bir harmani çizecekler...

Daha önceleri birkaç saniyede yürüdüğü yeri birkaç dakikada yürüdükten sonra Pişmanyılan arazilerinden çıkan son yola varır: Bu yol aynı zamanda, şu an sahiplerinin peşinden alelacele giden köpeklerle terk etmekte olduğumuz evin mutfağına yemek bırakması için para ödediği çocuğun da kullandığı yol; kendisinin de beş yıl boyunca tükettiği köpek mamasını getiren çocuğun kullandığı yol... 'Elbette inanıyorum buna! Benim yolumdan gelecekler. Ben buldum bunu ve insanların geri kalanlarına da göstereceğim. Yeniden bana itaat etmeye mecbur olacaklar. Sadece onları bulup konuşmam gerek... Yeryüzündeki ordumun bir parçası olacaklar!' diye ısrar eder Bizimadam, bundan otuz kırk yıl önce hiç sorunsuz tırmanmasına rağmen şu anda adeta bir sarp kayalıktan tırmanırcasına zorlukla çıkar yokuşu. Nihayet yokuşun tepesine geldiğinde dört bir yönü görmek için başını çevirir: Tanıdık bir şey görmeyi bekler gözleri... İnsanı andıran bir şekil... İnananlar ordusuna dahil edeceği ilk insanın siluetini görmeyi bekler... Dördü şans eseri Bizimadamın evine gelivermiş ve orada beslenmiş altı köpek, sahiplerinin dönüş tarzından, kısık sesle kendi kendine mırıldanıyor olmasından ötürü, "Saklanmayın, şimdi kendinizi gösterme zamanı," diye mırıldanmasından ötürü şaşkın şaşkın ulur, havlar ve sevilip kollandıklarını bilmelerine rağmen Pişmanyılanı sinirlendirmek hiç iyi bir fikir olmadığından gergin oldukları kadar temkinli biçimde dönüp dururlar oldukları yerde.

Bir dakika boyunca ses tonlarını ve hareketlerini kontrol ederek havladıktan, uluduktan ve oldukları yerde dört döndükten sonra Bizimadamın altı köpeği umutsuzluğa kapılır ve adamın kirli pantolonunu ısırarak çekiştirmeye başlarlar; beriki onları paylayacağına soru sormaya devam eder: 'Nerede bu diyarların sakinleri... Nerede bugün benim askerlerim... Benim saflarımda yürüyecek olan neferler nerede? Tesellilerin evrensel birliklerinin neferleri nerede?' Giderek daha güçlü havlayıp sahiplerinin giysisini daha hararetle çekeleyerek, altı köpek sonunda onlara rehberlik edeni yoluna devam etmesi için ikna etmeyi becerir: Pişmanyılan üzerinde bu-

lunduğu yokuşu ağır ağır iner ve aynı zamanda çok ağırdan, güneşin taşıla dönüştürdüğü ve susuzluğun neredeyse tamamen taşa dönüştürdüğü yolda bir kez daha yürümeye koyulur. Bizimadam, bir elini hem lekelerle hem de kızıl çatlaklar ve binlerce yeşil damarla dolu ensesine götürerek, kafatasından süzülen ve daha önce hissetmediği teri siler ve adımlarını olabildiğince hızlandırarak ya da hızlandırdığını düşünerek bir yirmi metre daha yürür ancak bundan sonra duraksar; kolunu göğe doğru kaldırıp köpeklerini susturur ve bir taşın üstüne çıkar: Şu anda bulunduğumuz yerden çok çok uzaklarda, insana benzeyen kimi siluetler görülmektedir.

Pişmanyılan çıktığı taşın üstünde dengede durmaya çabalayarak gördüğünün ne olduğunu anlamaya çalışır ve uzaklarda seçtiği lekelerin bulunduğumuz yere doğru yürümekte olduklarını anlar: Çok yakında bunların insan olup olmadıklarını anlayacaktır nasılsa. Bizimadam gözlerini dikerek lekelerin kendisine yaklaştıkları sırada büyümesini izlerken dört kez ıslık çalıp köpeklerine uzağa gitmeleri için izin verir ve gelenlerin gerçekten de insan olduğunu fark eder. 'İşte bir grup insan! Onlar ilk gelenler olacak! Beni dinleyecek ilk insanlar olacaklar! Bana itaat etmesi gereken ilk insanlar... Birliğin ilk üyeleri olacaklar.' Bedenini ve ruhunu ele geçiren heyecana rağmen bulunduğu kayadan dikkatle inerek ve altı köpeğine yeniden ıslık çalarak, son beş yıldır yanı başında yaşayan ve yalnızlığı, zamanı ve hapisliği paylaştığı köpeklerine ıslık çalarak Germán Alcántara Carnero birkaç kez derin derin nefes alır ve duruşunu düzelterek bir kez daha yola koyulur. Paslanmış kemiklerinin, küf tutmuş eklemlerinin, körelmiş kaslarının direnişini alt ederek Pişmanyılan bu kez hızını sadece artırdığını sanmakla kalmaz, gerçekten biraz artırmayı başarır. Elli metre yürüdükten ve bir taşa daha geldikten sonra onun yaşındaki ve böylesi hareketsiz bir adamdan beklenmedik bir hamleyle taşın üstüne çıkar: Siluetler sekiz insana aittir: 'Yeminle sekiz askerim birden olacak! Benimle sekiz insan yollarını çizecekler. Benimle birlikte insanlığa mesajımı yayacaklar. İnsanların diğer insanlara karşı büyük merhamet günü geldi çattı!'

Üstüne çıktığı taştan ancak bir çocuğun yapacağı şekilde iniveren Pişmanyılan derin derin soluk alır ve içinde bulunduğumuz yolda ilerleyerek bir seksen metre daha yürür ve yıllar önce başka başka köpeklerin bir keseli sıçan ailesini takip edip öldürüp yala-

yıp yuttuklarını gördüğümüz taşlığa gelir böylelikle. Yol, taşlığın içine gömüldüğünde güneş sadece gökyüzünden ışınlarını yollamakla kalmıyor: Güneş ışınları demiryolunun oluşturduğu paslı damarlara ve cılız saban izlerine çarpıp sekerek cam gibi parıldıyor. İçinde bulunduğumuz yol, güneşin keyfine göre oynaştığı taşlık araziye geldiğinde Germán Alcántara Carnero öncekinden daha hevesli bir biçimde altı köpeğine ıslık çalar ve bir kez daha adımlarına hız verir, bir yandan avazı çıktığınca, "Benimle birlikte yolumuzu çizecek olan sekiz inanan... Benimle birlikte insanın insana yönelik büyük merhametini muştulayacak olan sekiz inançlı... Benimle birlikte yegâne yolun müjdesini verecekler: Güzel kolektif yaşamın müjdesini..." der. Beri yandan Bizimadam içinden, 'Gerçekten buna inanıyor musun?' diye sorar, 'gerçekten bir yol ve teselli olduğuna inanıyor musun? Gerçekten insanoğlunun içinde merhamet olacağına inanıyor musun? Gerçekten bunu ilan etmem gerektiğine inanıyor musun?' diye sorar ve Pişmanyılan bunun üzerine içinde bulunduğumuz yolun bir kez daha kendi rotasından çıkmasını bekleyemeyeceğine karar verirken bir taş görür, oraya kadar yürür ve çalılıktaki diğer iki taşın üstüne tırmandığı gibi taşın üstüne çıkar.

Germán Alcántara Carnero, artık bizden sadece seksen metre uzaklıkta olan sekiz adama bakarak, bunu düşünmeden geçen onca yılın ardından kalbinin yeniden kuvvetle çarptığını hisseder ve kendi kendine, 'Üstelik neredeyse hepsi de hazır geliyorlar... İçlerinden sadece beşi hazır olsa da bir de üniformalarını giymiş halde geliyorlar,' der, avazı çıktığı kadar bağırarak, "Neden aynı zamanda silahlanmış geliyorlar? Burada bu silahların işi ne? Kim bu sekiz adam?" diye sorar. İçinde bulunduğumuz dere yatağından artık altmış metre uzaklıkta olan bu sekiz adamın ortamdaki kokularını alan Bizimadamın altı köpeği arkalarına döner ve ufka doğru havlamaya başlar. Bunun üzerine Pişmanyılan hayvanlarına dönerek, "Susun ve sessiz olun!" diye bağırır ve içinden, 'En iyisi taşlardan inip onlara doğru yürümek... Köpeklerin havlamalarının onları korkutacağından değil. Belki de beni görmediler bile,' diye geçirir. Bizimadam bilmiyor henüz, oraya yaklaşan adamların onu çoktan gördüklerini ve onu almaya geldiklerini, ne pahasına olursa olsun eğlenmek istediklerini bilmiyor. "Sessiz olun ve çenenizi kapatın," diye bağırır bir kez daha Germán Alcántra Carnero ve bir

kez daha köpeklerine emir vermeden önce kolunu kaldırıp sallar, "Uslu durun dedim size!" Köpeklerin hiçbiri aldıkları emre itaat etmez ve Pişmanyılan umutsuzluğa kapılarak taşın üstünde habire ellerini sallar, dengesini yitirir, ayağı volkanik kayalardan, karataşlardan kayar ve yere düşer.

Birkaç dakika sonra uyanması için yakararak onu yalayan ve havlayan köpeklerinin dürtmesiyle kendine gelir ve ayağa kalkar: Yaklaşmakta olan bu insanlara köpekler güvenmiyor. Kendine geldikten sonra Bizimadam doğrulmaya gayret etse de bunu beceremez, bir başkasının yardımı olmadan doğrulamaz; bunun üzerine Pişmanyılan bulunduğumuz yere yaklaşan adamlardan, Bizimadama göre insanlığın insanlığa yönelik büyük merhametini ifa edecek ordunun sekiz neferinden yardım ister: Köpeklerinden ve uzun yılllardır bizzat kendisinin olduğu adamdan farklı olarak Germán Alcántara Carnero yaklaşmakta olan adamlara karşı güvensizlik duymaz. Pişmanyılan içinde bulunduğumuz taşlık arazide yüzüstü devirilmiş halde, şayet gökyüzünden görülebilme olanağı olsa tuhaf görüntüsünü –devasa bir boynuzun tepesinde bir köpek dişini, bir boynuzdan ziyade eski bir çan kulesi tepesini andıran tuhaf görüntüyü– ele verecek olan taşlık arazide bir dakika önce yaklaştıklarını gördüğü adamlara bağırması gerektiğini düşünerek bağırmaya karar verir... "Lütfen ayağa kalkmam için yardım edin bana!" Germán Alcántara Carnero ağzını ardına kadar açarak aklından geçen yardım çığlığını savurmaya yeltenir, "Lütfen ayağa kalkmama yardım edin!" Ancak dudaklarından çıkan tek şey kanlı salya olur.

Bir saniye önce Bizimadamın bedeninden çıkan ve bizim onlar kadar hassas kulaklarımız olmadığı için duyamadığımız çatırtı sebebiyle çılgına dönen altı köpek, başlarını Germán Alcántra Carnero'nun bedeninin altına sokar ve onu hareket ettirmeye başlar ancak köpeklerden iki tanesi aniden yere devrilir: Kısa bir müddet öncesine kadar uzaklarda birer lekeden ibaret olan adamlar bulunduğumuz taşlık arazinin içine gömülen yolun yukarılarında gülmektedir. Hâlâ ayakta olan ve korkuya kapılan dört köpek kaçmak ister ancak onlar da çok geçmeden yere devrilir: Şu anda bağırmakta olan ve eğlenen adamlar onlara nişan alır ve köpekleri vururlar. Hâlâ olduğu yerde yüzüstü yatan Pişmanyılan ne olup bittiğini anlamaz: Neden gelmiştir kulağına bu kurşun sesleri, köpeklerini neden böyle öldürmüşlerdir, ona doğru yürüyen

adamlar neden onun vücuduyla, yaşıyla ve kanıyla dalga geçmeye başlamıştır ki? Bizimadam, taşlığa vardıklarında adamların neden onu sırtüstü çevirdiklerini de, daha öncesinde üstünde durduğu taşa neden yatırdıklarını da, neden yüzüne yüzüne vurduklarını da anlamaz. Neden onlara vereceği müjdeyi dinlemiyorlar ki? 'Nasıl kurtulacağımızı biliyorum ben... Korkunun ve hüznün nasıl kaybolup gideceğini biliyorum... Teselliyi nasıl bulacağımızı... Beni dinleyin, beni dikkate almak zorundasınız.' Pişmanyılan onu seyreden adamların neden kahkahalar attıklarını, onu tekmelemeye ve taşlamaya başladıklarını hiç anlamaz bu esnada; o, Germán Alcántara Carnero, teselliye diğer insanlarla işbirliği içinde ulaşacağını sandığına bin pişman olmuştur.

Germán bu anın ömrünün son anı olduğunu kabul ederek –ona bu yolda değişik isimlerle hitap ettik, Gringo, Terfieden, Titreyen, Arayan, Bizimadam, Bağıran ve Pişmanyılan dedik– yani Pişmanyılan bu anın hayatının son anı olduğunu kabul ederek, nihayet askerler ve daha önce hayatında görmediği ve ne yaptıklarına anlam veremediği insanlar yanından uzaklaştıklarında sadece başka insanlara bir kez daha ihtiyaç duyacağını düşünmüş olmaktan ötürü pişman değildir, Pişmanyılan aynı zamanda otuz yıl önce peşine düşmekten vazgeçmemiş olması gereken bir inançta teselli aramış olmaktan ötürü de pişmandır; dolayısıyla pişmanlık getirmiş olmaktan ötürü de pişmandır; Tanrı'yı intikam ve nefret içinde arayan adam olmaktan nedamet getirdiğine pişmandır, onu hayatının son on beş yılında kandırmıştır Tanrı, hayatında bildiği yegâne teselliden vazgeçirerek kandırmıştır... Dolayısıyla hayatının son dakikalarında Pişmanyılan kendi gücünden başka bir yardım olmadan çocukluğunda hayatta kalabilmiş, kız kardeşinin intikamını almış, Félix Salvador Germán Alcántara Arreola'ya bunu ödettikten sonra evinden firar etmiş, savaşmakta olan bir orduya katılmış, kendisine ve köpeklerine kötü davranan kimi askerlerle çatışmış, başka bir memlekete çekip gitmiş, orada iki iş bulmuş, hayatında en çok sevdiği kadını kaçırmış, Madre Buena yaylasına geri dönmüş, Lago Seco'da kurulan hükümet binasında şefliğe terfi etmiş, Anne Lucretius ve Cino Macías'ın ölümlerini hazmetmiş ve onun adını –Germán Alcántara Carnero ismini– anmadan manasına erilmeyecek bir zaman dilimi ve mekânın yaratılmasını sağlamış adam olmaktan feragat ettiğine de pişmandır.

Onu yaralayan adamların uzaklaşmasını ve köpeklerinden birinin –tıpkı kendisi gibi henüz ölmemiş köpeklerinden birinin– ulumasını duyarken, pişmanlık getirdiğine, günün birinde idareyi terk etmiş olduğuna pişman olan Pişmanyılan sonunda anlar: 'Yeterliydi bu,' ve kanlı bir tükürük daha çıkar ağzından. İçine derin ve temiz son bir nefes çektikten sonra Germán Alcántara Carnero köpeğinin bir an önce ölmesini diler içinden ve hayatının en önemli anlarının gözünün önünden bir film şeridi gibi geçtiğini anlayarak, vücudunun kasılıp kalmasına ve sonrasında tenin çok ötesine yayılmasına izin verir. Bundan sonra, Germán Alcántra Carnero derin bir nefes alıp sonsuza dek gözlerini yumar, çok kısa süre önce, bundan yedi sayfa önce gökyüzüne yükselmiş olan ve şu anda Bizimadamın üzerine siyah bir mantoya dönüşmüş halde düşen karakuşlar gökyüzünde belirdiğinde 17 Kasım 1981'de saat 12:16'da, ona saldıran adamlar geniş mi geniş yaylada bugünden itibaren sonsuza dek ilerlemelerini sürdürür; Germán Alcántra Carnero'nun hayatının öne çıkan bölümlerinin günün birinde aydınlığa kavuşacağı memleketin geri kalanı gibi, ona ve onun yandaşlarına ait olarak kalacak muazzam genişlikteki Madre Buena yaylasında ilerlerler...

Emiliano Monge, "Meksika'nın tarihini üzeri beyaz örtüyle kaplanmış bir duvar gibi canlandırır zihninde ve bu örtüde açtığı ufak tefek deliklerden okurun geri kalanı tahmin etmesini" ister. Germán Alcántra, çatışma ve şiddetin anne karnından ölüme, çorak düzlüklerin yegâne kuralı olduğu o coğrafyanın insanıdır. Ve bakır renkli bir gökyüzü altında her tür lirizmin tatlı sarhoşluğundan uzak, neredeyse önüne çıkanı öğüten bir makinenin ritmik soluk alışverişleriyle ilerler onun hikâyesi.

Azgın ve soğuk, her taşın altına sinmiş ve bir o kadar öznesiz şiddetin, adeta yazgı gibi, toprağın ve havanın bir unsuru gibi varlığını hissettirdiği o meçhul coğrafya yirminci yüzyılın şiddetle karakterize tüm toplumlarından bir parça sunuyor adeta bize. Latin Amerika'nın en önemli 25 yazarı arasında gösterilen, 2012 Jaén Ödüllü genç yazardan, cesur ve yüzleşmeye ve zorlu bir okumaya hazır okurları için...

Hastalıklı yelin var gücüyle beraberinde sürüklediği mikroplu talaş kırpıntıları, taş parçacıkları ve kükürtlü tozun yanı sıra kaynağını fundalık arazinin altından almayan gürültüler ve kokular da yolculuk eder: göremediğimiz kümes hayvanlarının kanat sesleri, ölü bir tavşanın çürüyen cesedi, bir yılanın gergin çıngırağı, dikenli kaktüslerin etrafını saran çiçeklerin açma sesi...